AVENTURILE LORDULUI PETER WIMSEY

DOROTHY L. SAYERS

CINCI PISTE FALSE

„Agatha Christie și Dorothy L. Sayers, marile doamne ale literaturii polițiste clasice." *Publishers Weekly*

DOROTHY L. SAYERS

CINCI PISTE FALSE

www.virtual-project.eu

Traducere din limba engleză
VIRGIL STANCIU

Coperta colecţiei:
Dana MOROIU, Corneliu ALEXANDRESCU

DOROTHY L. SAYERS
FIVE RED HERRINGS
© 1931 by The Trustees of Anthony Fleming
deceased

Editura Nemira & Co

COLECȚIA SUSPANS

2007

Dorothy Leigh Sayers (1893, Oxford-1957, Essex) este o celebră scriitoare de romane poliţiste. A studiat limbile moderne şi literatura medievală la Oxford, unde a şi debutat cu piese de teatru, a fost profesoară de limbi moderne, a lucrat într-o agenţie de publicitate londoneză, iar în 1923 a început să publice seria de romane poliţiste clasice Aventurile lordului Peter Wimsey, în cincisprezece volume. Mare amatoare de literatură poliţistă, a fost mai întâi membră a Detection Club, alături de Agatha Christie şi John Dickson Carr, devenind apoi preşedinte, în 1940. Spre sfârşitul vieţii, s-a consacrat literaturii clasice şi filozofiei şi a tradus întreaga operă a lui Dante. Seria de romane poliţiste clasice Aventurile Lordului Peter Wimsey cuprinde: Whose Body? (1923), Clouds of Witness (1926), Unnatural Death (1927), The Unpleasantness at the Bellona Club (1928), Strong Poison (1930), Five Red Herrings (Cinci piste false, 1931), Have His Carcase (1932), Murder Must Advertise (1933), The Nine Tailors (1934), Gaudy Night (1935) şi Busman’s Honeymoon (1937). Alte romane poliţiste: The Floating Admiral (1931), Ask a Policeman (1933), The Sultry Tiger (1936), Double Death: a Murder Story (1939).

CUVÂNT ÎNAINTE

Prietenului meu Joe Dignam,
cel mai de treabă proprietar

Dragă Joe,

Iată, în sfârşit, cartea mult dorită de tine, despre Gatehouse şi Kirkcudbright. Locurile toate sunt locuri adevărate, trenurile toate sunt trenuri adevărate, iar peisajele sunt redate fidel, doar că, pe ici, pe colo, am mai înălţat şi eu câte o casă. Tu însă îţi poţi da seama, mai bine decât oricare altul, că niciunul dintre personaje nu este copiat din realitate, că niciun artist din Galloway n-ar putea concepe să se îmbete, să-şi părăsească nevasta sau să-şi lovească în cap un concitadin. Acestea au fost adăugate de amorul artei, pentru a obţine o poveste mai palpitantă.

Dacă, din pură întâmplare, am dat vreunui personaj urâcios numele unei persoane reale, te rog să-i ceri acesteia iertare, în numele meu, şi să-i dai toate asigurările că nu intenţionat am procedat aşa. Dar până şi personajele negative trebuie să poarte un nume. Te mai rog să-l încredinţezi pe domnul primar Laurie că, deşi povestea se petrece pe vremea petrolului şi a gazului lampant, n-am uitat că Gatehouse posedă deja lumină electrică, la care poate fi citită cartea mea.

Dacă-i vezi cumva pe domnul Millar, de la hotelul Ellangowan, pe dirigintele poştei de la Gatehouse, pe casierii de la Kirkcudbright, sau pe oricare din cei o sută unu de oameni cumsecade care mi-au răspuns cu atâta răbdare la întrebările despre bilete de tren, omnibuze şi vechile puţuri de mină de la Creetown, transmite-le mulţumirile mele cele mai profunde pentru ajutorul dat, precum şi scuze pentru a-i fi deranjat atât de mult.

Asigură pe toată lumea – fără a-l uita pe Felix – de dragostea mea şi anunţ-o pe doamna Dignam că ne vom întoarce la vară, să mai mâncăm la Anwoth plăcinţele cu cartofi.

Dorothy L. Sayers

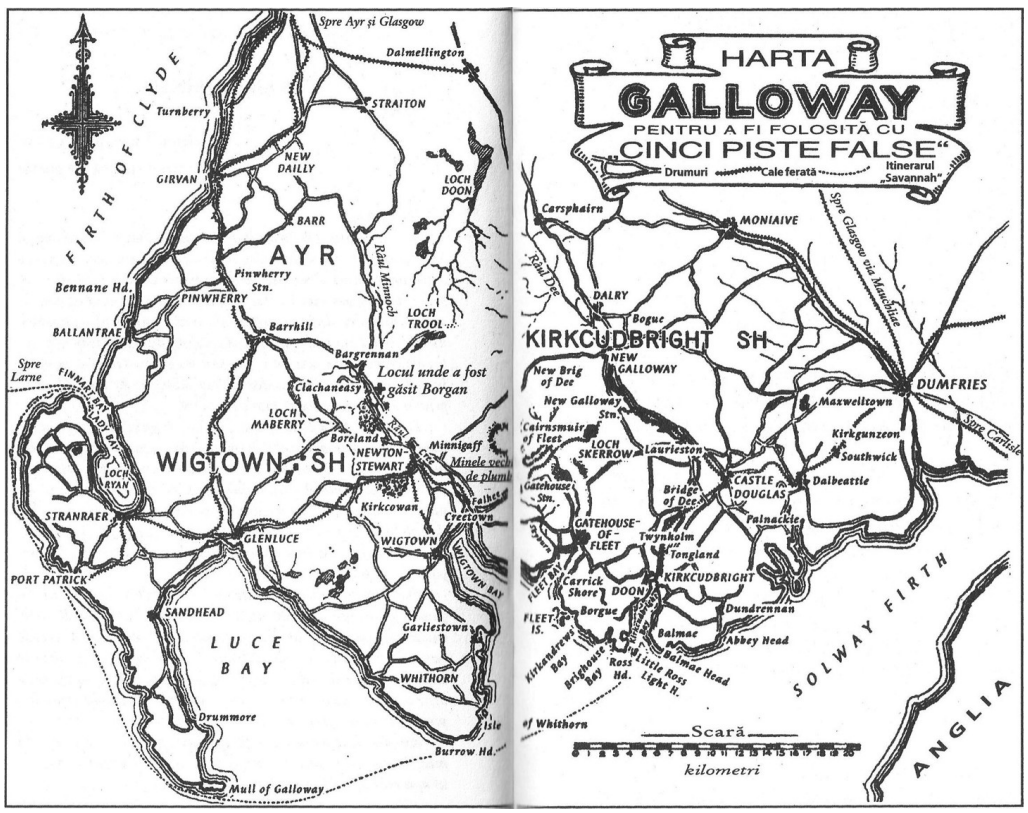

WIMSEY, PETER DEATH BREDON, D.S.O.[1], n. 1890, al doilea fiu al lui Mortimer Gerald Bredon Wimsey, al cincisprezecelea duce de Denver, şi al Honoriei Lucasta, fiica lui Francis Delagardie din Bellington Manor, Hants.

Şcoli: Eton şi Balliol College, Oxford (*Magna cum laudae* în Istorie modernă, 1912); Stagiul militar în serviciul Maiestăţii Sale între 1914-1918 (maior, brigada de puşcaşi). *Cărţi publicate: Note despre colecţionarea incunabulelor, Vade mecum pentru asasini* etc. *Distracţii:* criminologia, bibliofilia, muzica şi crichetul.

Cluburi: Marlborough; Egotists'; *Reşedinţe:* 110 A Piccadilly, W; Bredon Hall, Duke's Denver, Norfolk.

Blazon: Câmp negru, trei şoareci alergând, argint; panaşul: pisică domestică ghemuită gata să ţâşnească; deviza: *As my Whimsy takes me*[2].

NOTĂ BIOGRAFICĂ
Comunicată de PAUL AUSTIN DELAGARDIE

Domnişoara Sayers mă roagă să completez unele lacune şi să corectez câteva neînsemnate erori strecurate în relatarea sa despre cariera nepotului meu. Rugăminte pe care i-o voi îndeplini cu deosebită plăcere. Orice om are ambiţia de a-şi vedea numele tipărit, prin urmare cunoscut, aşa că, aducându-mi contribuţia la gloria nepotului, nu fac decât să dovedesc o modestie potrivită vârstei mele înaintate.

Familia Wimsey este veche – ba chiar prea veche, dacă ţineţi neapărat să-mi cunoaşteţi părerea. Singura treabă bine gândită întreprinsă vreodată de tatăl lui Peter a fost să-şi unească stirpea degenerată cu vigurosul neam franco-englez Delagardie. Chiar şi aşa, nepotul meu Gerald (actualul duce de Denver) nu-i decât un boiernaş englez cu mintea cât gămălia, iar nepoată-mea, Mary, a fost destul de fluşturatică şi de simpluţă până s-a măritat cu un poliţist şi s-a aşezat la casa ei. Peter, mă bucur că sunt îndreptăţit s-o spun, a luat mai mult de la maică-sa şi de la mine. Adevărat că-i tot numai nervi şi nas, dar mai bine aşa, decât să fie plămădit în întregime din muşchi, fără pic de creier, ca tatăl şi fratele lui, sau numai dintr-un mănunchi de emoţii, ca Saint-George, fiul lui Gerald. Cel puţin a moştenit mintea celor din familia Delagardie, care-i serveşte drept scut protector împotriva temperamentului său nefericit de Wimsey.

Peter s-a născut în 1890. La acea dată, maică-sa era cât se poate de îngrijorată de comportamentul soţului ei (Denver a fost întotdeauna exasperant, chiar dacă adevăratul scandal n-a izbucnit decât în anul Jubileului[3]) şi este foarte probabil ca neliniştile ei să-l fi influenţat într-o oarecare măsură pe copil. Acesta era o zvârlugă de puştan palid, neastâmpărat şi pus pe şotii, mereu prea deştept pentru anişorii lui. Din robusta frumuseţe fizică a lui Gerald nu moştenise

nimic, dar îşi confecţionase ceea ce s-ar putea numi, în cel mai fericit mod, un soi de şiretenie trupească, mai mult îndemânare decât forţă. Avea ochii ageri când se punea problema prinderii mingii şi mâini splendide pentru strunirea cailor. Mai poseda şi un curaj diavolesc – acel soi de cutezanţă care înţelege riscul înainte de a şi-l asuma. Spre profunda consternare a tatălui, a contractat de mic o pasiune pentru cărţi şi muzică, pasiune care nu l-a părăsit nici la maturitate.

Primii săi ani de şcoală n-au fost prea fericiţi. Era un copilandru mofturos, normal poreclit, după părerea mea, „Flimsy”[4], de către colegii lui, care-l tratau ca şi cum ar fi fost o glumă a naturii. N-ar fi fost cu totul exclus ca el să se resemneze cu situaţia aceasta, ca măsură de autoprotecţie, şi să decadă până la nivelul unui clovn cu patalama, dacă un antrenor sportiv de la Eton n-ar fi descoperit în el un jucător de crichet înnăscut. Se înţelege că toate excentricităţile i-au fost acceptate din acel moment, considerate fiind de acum manifestări de isteţime, iar Gerald a trebuit să suporte salutarul şoc de a constata că dispreţuitul său frate mezin devine o personalitate mai importantă decât el însuşi. Până să ajungă în clasa a şasea, Peter dobândise toate atributele unui tânăr monden: *arbiter elegantiarum – nec pluribus impar.* În această privinţă, crichetul a avut o importanţă decisivă: mulţi absolvenţi de la Eton îşi amintesc şi astăzi de „Marele Flim”, de partida jucată de el împotriva echipei şcolii Harrow; eu, însă, îmi revendic meritul de a-l fi dus la un croitor bun, de a-l fi iniţiat în tainele Oraşului, de a-l fi învăţat să deosebească binele de rău. Denver nu-şi prea bătea capul cu el – era, oricum, vârât în destule încurcături; în plus, îl prefera pe Gerald, care se prostea de zor pe la Oxford. De fapt, Peter nu s-a înţeles niciodată prea bine cu taică-său – era un critic nemilos, deşi tânăr, al greşelilor părinteşti, iar simpatia nutrită pentru maică-sa avea un efect distructiv asupra pronunţatului său simţ al umorului.

Se înţelege de la sine că Denver era ultima persoană capabilă să tolereze propriile-i defecte la

progenitura sa. Plătise o sumă frumuşică pentru a-l scoate pe Gerald cu faţa curată din încurcăturile de la Oxford şi n-avea nimic împotrivă să mi-l încredinţeze pe cel de al doilea fiu. Aşadar, la şaisprezece ani, Peter se mută la mine de bunăvoie. Era matur pentru vârsta lui, exagerat de înţelegător, şi m-am purtat cu el aşa cum te porţi cu un om de lume. L-am instalat la Paris, pe mâini bune, instruindu-l să-şi aşeze întotdeauna afacerile pe temelii financiare sănătoase şi să aibă grijă ca ambele părţi să fie mulţumite în final, iar el să dea dovadă de generozitate. A fost întru totul la înălţimea încrederii arătate. Socot că nicio femeie nu a avut motive să se plângă de modul cum a tratat-o Peter – cel puţin două dintre ele s-au căsătorit mai târziu cu bărbaţi în venele cărora curge sânge regesc (nişte iluştri necunoscuţi, recunosc, dar oricum, de viţă regală). În acest punct trebuie să mai insist o dată asupra meritului ce-mi revine mie; oricât de bună ar fi calitatea materialului cu care eşti pus să lucrezi, este ridicol să laşi educaţia unui tânăr la voia întâmplării.

În perioada despre care vorbesc, Peter era cu adevărat cuceritor, extrem de deschis la suflet, manierat şi modest, plăcut şi ager la minte. În 1909 a obţinut o bursă la colegiul Balliol, pentru a studia istoria şi, ca student, recunosc, a devenit cam nesuferit. Avea lumea întreagă la picioare şi cam începuse să-şi dea aere. Şi-a construit nişte ticuri afectate, a început să poarte monoclu şi să aibă o comportare exagerată de oxfordian, să dea mereu glas părerilor sale, atât în cadrul Uniunii[15], cât şi în afara ei, deşi ce-i al lui e-al lui, n-a încercat niciodată s-o facă pe superiorul cu mama lui sau cu mine. Era în anul al doilea când Denver şi-a rupt gâtul la o partidă de vânătoare, iar Gerald i-a moştenit titlul. În administrarea averii, Gerald a dat dovadă de mai mult simţ al răspunderii decât m-aş fi aşteptat; eroarea lui cea mai mare a fost căsătoria cu vară-sa Helen, o mironosiţă costelivă şi hipereducată, trăsnind a provincie din creştet până-n tălpi. Ea şi Peter se

antipatizau în mod cordial, numai că el se putea refugia în orice clipă la maică-sa, la Dower House.

Apoi, în ultimul an la Oxford, Peter s-a îndrăgostit brusc de o copiliţă de şaptesprezece ani, dând instantaneu uitării tot ceea ce învăţase vreodată. Se purta cu fata aceea ca şi cum ar fi fost croită din borangic, iar pe mine mă trata ca pe un monstru bătrân, înrăit de destrăbălare, din cauza căruia devenise el nevrednic de a se atinge de puritatea delicată a domnişoarei. N-am să neg că alcătuiau o pereche încântătoare – numai alb şi auriu – un prinţ şi o prinţesă ai clarului de lună, spuneau oamenii. Ai lunaticilor ar fi fost poate mai exact. Nimeni – afară doar de mine şi de mama lui – nu şi-a dat osteneala să se întrebe ce are să facă Peter peste douăzeci de ani cu o soţie lipsită şi de minte, şi de caracter. Lui, vezi bine, i se sucise capul complet. Din fericire, părinţii Barbarei hotărâră că era mult prea necoaptă pentru căsătorie, aşa că Peter s-a dus la examenele finale cu dispoziţia unui sir Eglamore[6] pornit în căutarea primului său balaur. A pus la picioarele domniţei sale cununa *magna cum laudae* şi s-a pregătit pentru o lungă şi virtuoasă aşteptare.

Apoi a izbucnit războiul. Prostănacul de el era, firește, înnebunit de dorinţa de a se însura înainte de a pleca pe front. Propriile-i scrupule, onorabile, îl transformau însă în plastilină în mâinile celorlalţi. I s-a explicat că ar fi o nedreptate faţă de fată dacă s-ar întoarce mutilat de pe front. La asta nu se gândise şi imediat s-a grăbit, cu frenetică abnegaţie, să o dezlege de jurământul dat la logodnă. Eu n-am avut niciun amestec: m-a bucurat mult rezultatul, dar mijloacele mi-au repugnat.

În Franţa s-a comportat onorabil, devenind un ofiţer bun, îndrăgit de trupă. Şi apoi, mă rog dumneavoastră, a venit în permisie în 1916, cu grad de căpitan, numai ca să-şi găsească iubita măritată cu altul, cu un îndărătnic şi destrăbălat de Maior Cutare, pe care-l îngrijise în spitalul V.A.D.[7] şi a cărui deviză faţă de femei era „prinde-le iute şi poartă-te dur cu ele”. Situaţie cam neplăcută, fiindcă domnişoara nu

îndrăznise să-l informeze pe Peter la timp. Aflând de iminenta lui sosire, cei doi se cununaseră în mare grabă şi tot ce primi Peter la debarcare fu o scrisoare prin care i se comunica acel *fait accompli,* reamintindu-i-se că singur îşi dezlegase logodnica de jurământ.

Voi spune, în apărarea lui Peter, că a venit direct la mine şi a recunoscut că fusese un prost. „*All right,* i-am răspuns, ţi s-a servit o lecţie. Acum să nu te duci şi să te prosteşti în sens invers." Aşa că s-a întors la datorie, hotărât, sunt sigur, să se lase ucis; tot ce a obţinut, însă, a fost gradul de maior şi decoraţia D.S.O., pentru o misiune de cercetare îndeplinită, cu nesăbuit curaj, în spatele tranşeelor inamice. În 1918, a fost aruncat în aer şi îngropat într-o pâlnie de obuz lângă Caudry, ceea ce i-a provocat un colaps nervos care a durat, cu intermitenţe, doi ani. Mai târziu s-a instalat într-un apartament din Piccadilly, cu valetul Bunter (cândva fostul său sergent, un om care continuă să-i rămână extrem de devotat), încercând să se repună pe picioare.

Nu mă supără să afirm că mă aşteptam la aproape orice. Dusă era splendida lui francheţe; nimeni, nici măcar eu sau mama lui, nu se mai bucura de încrederea sa. Adoptase un comportament de o impenetrabilă frivolitate, de fapt o poză de diletant, care-l transformase într-un comediant desăvârşit. Avea dare de mână, putea să-şi permită tot ce-l tăia capul şi am urmărit cu un oarecare amuzament sardonic eforturile Londrei feminine postbelice de a pune gheara pe el. „Nu-i poate face bine bietului Peter, spunea o matroană grijulie, să ducă o viaţă de pustnic." „Doamnă, i-am replicat eu, nu i-ar face bine, dacă ar duce-o." Nu; în această privinţă nu existau motive de îngrijorare. Dar nu puteam să nu cred că, pentru un bărbat cu înzestrarea lui, ar fi primejdios să nu aibă o slujbă care să-i pună creierul la treabă, ceea ce i-am şi spus.

În 1921 s-a petrecut povestea cu smaraldele Attenbury. Ziarele n-au acordat prea multă atenţie respectivei afaceri, dar ea a făcut, totuşi, destulă vâlvă, cu toate că perioada era suficient de

zbuciumată. La procesul intentat hoţului s-au petrecut câteva evenimente senzaţionale, cea mai mare lovitură de teatru fiind apariţia în boxă a lordului Peter Wimsey, în calitate de martor principal al acuzării.

În felul acesta şi-a câştigat o popularitate însoţită de răzbunare. De fapt, socot că ancheta n-a ridicat probleme prea dificile pentru un ofiţer experimentat, dar un „copoi de viţă nobilă” era, oricum, o senzaţie inedită. Gerald s-a înfuriat; dar eu n-aveam de ce să mă supăr pe ceea ce făcea Peter, câtă vreme făcea ceva. Cred că munca i-a adus o oarecare mulţumire şi-mi era simpatic omul de la Scotland Yard de care se ataşase în timpul investigaţiilor. Charles Parker este o persoană calmă, bine crescută, rezonabilă, care a devenit cumnatul lui Peter şi bunul lui amic. Posedă rara calitate de a îndrăgi oamenii, fără a dori cu tot dinadinsul să li se vâre în suflet.

Unicul necaz în ceea ce priveşte noul hobby al lui Peter era că, pentru a fi o pasiune demnă de un gentleman, se impunea să devină ceva mai mult decât un simplu hobby. Nu este posibil să trimiţi ucigaşi la spânzurătoare, doar ca să te distrezi. Intelectul îl trăgea pe Peter într-o direcţie, iar nervii într-o alta, încât mi s-a deşteptat în suflet teama că îl vor distruge cu totul. După fiecare caz elucidat reveneau coşmarurile, se reinstala starea de şoc. Pe urmă Gerald – tocmai Gerald – Gerald, nătărăul ăla mare şi împiedicat, în toiul fulminantelor sale filipice împotriva degradantelor şi infamantelor activităţi poliţieneşti ale lui Peter, n-are nimic mai bun de făcut decât să se pomenească acuzat de crimă şi să fie judecat în Camera Lorzilor, cu o publicitate răsunătoare, din pricina căreia toate eforturile lui Peter de a-şi consolida o reputaţie în domeniul respectiv avură efectul unor petarde muiate în apă.

Peter şi-a scos fratele din încurcătură şi, spre uşurarea mea, s-a dovedit suficient de uman pentru a se îmbăta de bucurie. Acum recunoaşte că „hobby”-ul său este o muncă legitimă în folosul societăţii şi a devenit destul de interesat de viaţa publică pentru a accepta din când în când mici misiuni diplomatice din

partea Foreign Office-ului. În ultima vreme, lasă să transpară cu mai multă uşurinţă ceea ce simte, nu se mai teme atât de mult să-şi dezvăluie sentimentele.

Ultima-i excentricitate a fost de a se îndrăgosti de o fată pe care o exonerase de acuzaţia de a-şi fi otrăvit iubitul. Dar ea a refuzat – cum ar fi procedat orice femeie de caracter – să se mărite cu el. Recunoştinţa şi un umilitor complex de inferioritate nu au cum să asigure o bază trainică unei căsnicii; situaţia lor era falsă chiar de la început. De data asta Peter a fost destul de înţelept ca să-mi asculte povaţa. „Băiete, i-am spus, ceea ce acum douăzeci de ani ar fi fost o greşeală se cere făcut acum. Nu tinerii inocenţi au nevoie de o îndrumare discretă, ci mai degrabă persoanele înspăimântate sau rănite. Ia-o de la început, dar te previn că vei avea nevoie de toată stăpânirea de sine pe care ţi-ai însuşit-o vreodată."

Ei bine, s-a silit. Mă îndoiesc să fi văzut vreodată mai multă perseverenţă. Fata e inteligentă, onestă şi plină de personalitate; dar trebuie s-o înveţe cum să primească, ceea ce e mult mai greu decât să înveţi cum să dăruieşti. Cred că în cele din urmă se vor găsi unul pe celălalt, cu condiţia să nu permită pasiunii s-o ia înaintea voinţei. El îşi dă seama, sunt sigur, că în cazuri ca acesta nu poate fi vorba de niciun alt fel de consimţământ, ci numai de liberul consimţământ.

Peter a împlinit patruzeci şi cinci de ani, zău că e timpul să se aşeze şi el la casa lui. Precum veţi vedea, am avut un rol destul de important în formarea personalităţii sale şi socot că pot fi mândru de el. Este un adevărat Delagardie, are în el prea puţin din neamul Wimsey, cu excepţia (să fim drepţi) acelui simţ subteran al responsabilităţii sociale care salvează mica aristocraţie latifundiară engleză de la o iremediabilă extincţie spirituală. Detectiv sau nu, este un om al cărţii şi un gentleman; mă voi amuza urmărindu-l cum se descurcă în postura de soţ şi tată. Eu înaintez în vârstă şi, din câte ştiu, nu am niciun moştenitor din osul meu; aş fi deci mulţumit să-l văd pe Peter fericit. Dar, cum zicea maică-sa, „Peter a avut întotdeauna totul, afară de lucrurile pe care şi le-

a dorit cu adevărat”; presupun că este mai norocos decât mulţi alţii.

Capitolul I
CAMPBELL CEL IUTE

Dacă locuieşti la Galloway, te îndeletniceşti fie cu pescuitul, fie cu pictura. „Fie" este un cuvânt ce poate induce în eroare, întrucât majoritatea pictorilor se ocupă, în timpul liber, şi de pescuit. Se consideră că a nu face niciuna, nici alta este o ciudăţenie, aproape o excentricitate. La birt şi la poştă, la garaj şi pe stradă, peştele constituie subiectul standard al conversaţiei şi poţi discuta despre el cu oricine, de la cel sosit cu trei undiţe marca Hardy şi un automobil marca Rolls-Royce ca să-şi petreacă aici sezonul de pescuit, până la omul ce trăieşte o viaţă stranie, contemplativă, cu ochii la plasele de prins somon cufundate în râul Dee. Vremea, apreciată în alte părţi ale Regatului Unit după criteriile fermierului, grădinarului sau ale turistului duminical, se măsoară la Galloway în funcţie de peşti şi de vopsele. Dacă este vorba despre vreme, pescarul-pictor este cel mai câştigat: atmosfera prea luminoasă pentru prinderea păstrăvilor îi scaldă colinele şi marea în efluvii radioase de culoare; ploaia ce-i întrerupe pictatul umple cu apă râurile şi lacurile, dându-i ghes să pornească încrezător spre ele, în mână cu undiţa şi coşul pentru peşte; iar în zilele friguroase şi plictisitoare, când nu există nici împurpurare pe dealuri, nici peşte care muşcă pe râu, se poate alătura unui grup prietenos, într-un bar primitor, pentru a schimba păreri despre roşul-cardinal sau brunul *terra cota* şi a se antrena în legarea unor noduri complicate în coarda de undiţă.

Centrul artistic din Galloway se află la Kirkcudbright, unde artiştii alcătuiesc o constelaţie răsfirată, cu nucleul pe Strada Mare şi cu stelele periferice scăpărând în vilişoarele îndepărtate de pe dealuri, care iradiază lumină până la Gatehouse-of-Fleet. În casele trainice de piatră, pline de obiecte strălucitoare de alamă şi de lambriuri de stejar lustruit, există studiouri spaţioase şi impunătoare, cu

tavane înalte şi cu pereţii decoraţi cu lemn. Există şi ateliere banale – locuri spre care să te caţări vara, mai curând decât locuinţe permanente – unde lumina bună dinspre miazănoapte şi pensulele şi pânza aruncate pretutindeni constituie inventarul artistic în totalitatea lui. Există studiouri mici şi intime, înveselite de perdeluţe albastre, roşii sau galbene şi de obiecte desperecheate de ceramică; acestea stau pitite în fundături înguste, împodobite cu grădiniţe în care florile de modă veche râd în solul bogat şi generos. Există ateliere care nu sunt nimic altceva decât şuri, înfrumuseţate prin proporţionarea lor amplă şi prin căpriorii semeţi, devenite locuibile prin înzestrarea lor cu sobe scunde de fontă, cu arzătoare de gaz. Există artişti cu familii numeroase, care ţin subrete cu şorţuleţ şi bonetă; artişti ce-şi duc veacul în camere închiriate, îngrijiţi fiind de gazdele lor; artişti ce locuiesc fie doi câte doi, fie singuri şi cărora o femeie le face periodic curăţenie; pictori ce duc o viaţă de sihastru şi-şi deretică singuri. Există pictori în ulei, acuarelişti, pastelişti, graficieni şi ilustratori, gravori în metal; pe scurt, artişti de toate soiurile, cu un singur lucru în comun: îşi iau treaba în serios şi nu au timp de pierdut cu amatorii.

Lordul Peter Wimsey fusese primit cu prietenie, ba chiar cu afecţiune, în această comunitate de pescari şi artişti plastici. Se pricepea să arunce mulineta cu îndemânare şi nu-şi dădea aere de pictor; de aceea, deşi englez şi „venetic”, nu stătea nimănui în coastă. Un *southron*[8] poate fi tolerat în Scoţia, cu condiţia să nu facă pe grozavul, iar lordul Peter era nespus de neafectat de acest viciu englezesc tipic. E adevărat că vorbea cu o dicţie afectată şi că avea o comportare întru câtva boemă, dar personalitatea îi fusese atent cântărită vreme de câteva sezoane şi decretată nepericuloasă, iar atunci când se deda la câte o surprinzătoare excentricitate, problema era eliminată din discuţie cu o ridicare din umeri şi un înţelegător: „Iisuse, nu-i decât înălţimea Sa lordul.”

În seara când se iscase nedorita zavistie dintre Campbell şi Waters, Wimsey se afla la localul

McClellan Arms. Campbell, peisagistul, dăduse probabil de duşcă cu două sau trei păhărele mai mult decât îi puteau prii unui individ roşcovan de teapa lui, urmarea fiind că se pusese să combată încă şi mai aprig pentru culorile Scoţiei. Se lansase într-un interminabil panegiric al măreţelor fapte de arme ale ostaşilor scoţieni din timpul Marelui Război, întrerupându-se doar pentru a-l informa, parentetic, pe Waters că, din punct de vedere ereditar, toţi englezii sunt nişte corcituri, nefiind nici măcar capabili să pronunţe corect „afurisita" lor de limbă.

Waters era englez, descendentul unei familii respectabile de yeomani şi, ca orice englez, era întotdeauna gata să-i admire şi să-i laude pe toţi străinii, cu excepţia macaronarilor şi negroteilor; dar, tot ca orice englez, nu suporta să-i vadă bătându-se cu pumnul în piept. A ridica în public, cu voce tare, osanale propriei tale patrii i se părea o indecenţă; ca şi cum ai fi stăruit cu amănunte, la fumoar, asupra perfecţiunii consoartei. Se mulţumi însă să asculte, cu zâmbetul acela tolerant, împietrit, pe care cel ce nu cunoaşte omul îl poate interpreta, altminteri absolut corect, ca indicând o mulţumire de sine atât de impenetrabilă, încât nici măcar nu-şi dă osteneala să se justifice.

Campbell sublinie că la Londra toate posturile-cheie din administraţie erau deţinute de scoţieni, că Anglia nici nu reuşise vreodată, de fapt, să cucerească Scoţia, că dacă Scoţia ar fi dorit cu adevărat neatârnarea, şi-ar fi dobândit-o, ce Dumnezeu, că atunci când unele regimente englezeşti bine cunoscute îşi pierduseră capul în bătălie, fusese necesar să se apeleze la ofiţeri scoţieni pentru a le struni şi că, ori de câte ori un sector al frontului se aflase la ananghie, soldaţii prinseseră curaj aflând că-i aveau pe Jocks[9] în flancul stâng.

— Întreabă pe oricine-a făcut războiul, băiete – adăugă el, dobândind un avantaj inechitabil asupra lui Waters, care împlinise vârsta de mobilizare abia la sfârşitul războiului – şi ţi-a spune el ce părere are despre Jocks.[10]

— Păi da, replică Waters cu un rânjet sarcastic, ştiu eu ce spun. „Se fudulesc prea mult.”

Politicos din fire şi aflat în minoritate, nu termină jignitorul citat, pe care, însă, Campbell nu avu nicio greutate în a şi-l completa singur. Izbucni într-o replică mânioasă, insultând atât persoana din faţa sa, cât şi naţiunea căreia îi aparţinea aceasta.

— Necazul cu voi, scoţienii, zise Waters, când Campbell se întrerupse ca să-şi tragă răsuflarea, este că suferiţi de un complex de inferioritate.

Îşi deşertă nepăsător paharul şi-i zâmbi lui Wimsey.

Probabil că acest zâmbet, mai degrabă decât rânjetul precedent, puse paie pe focul enervării lui Campbell. Acesta, folosind câteva expresii tăioase şi regretabile, transferă cea mai mare parte a conţinutului paharului său pe mutra lui Waters.

— *Ooch, nuu,* domnule Campbell, protestă Wullie Murdoch. Nu-i conveneau asemenea incidente în localul său.

Dar Waters folosea deja cuvinte şi mai condamnabile decât ale lui Campbell, în timp ce se şi luaseră la trântă pe podeaua plină de rumeguş şi de cioburi de sticlă.

— Pentru asta o să-ţi frâng afurisitul de grumaz, ţărănoi murdar din Highlands ce-mi eşti, strigă el, brutal.

— Hai, Waters, potoleşte-te, îi porunci Wimsey, apucându-l de guler. Nu fi idiot! Individul e beat.

— Dă-i pace, măi, omule, interveni şi McAdam, pescarul, strângându-l pe Campbell în braţele sale musculoase. Nu-i frumos să te porţi aşa… Astâmpără-te.

Gâfâind, luptătorii se despărţiră.

— Se poate, îi certă Wimsey, doar nu ne aflăm la Liga Naţiunilor! Dar-ar ciuma în casele voastre, ale amândurora. Puţin bun-simţ, ce dracu’!

— M-a făcut… bombăni Waters, ştergându-şi whisky-ul de pe obraz. Afurisit să fiu dac-o las aşa. Să facă bine să se ferească de mine de-acum încolo.

Îi aruncă lui Campbell o privire nimicitoare.

— Dac-ai să ţii neapărat, ai să mă găseşti, răspunse Campbell. Eu chiar n-am să fug de tine.

— Domnilor… domnilor… zise Murdoch.

— Vine, carevasăzică, aici – continuă Campbell – cu rânjetele lui batjocoritoare…

— Ei, domnule Campbell, interveni proprietarul, nu se cădea să-i vorbeşti aşa cum ai făcut-o.

— Ba am să-i vorbesc exact aşa cum îmi place, persistă Campbell.

— Dar nu-n localul meu, replică, ferm, Murdoch.

— Am să vorbesc aşa cum îmi place în orice afurisit de birt vreau, insistă Campbell, iar acum vă mai spun o dată: este un…

— Psst, făcu McAdam. Altfel îi gândi mâine dimineaţă. Acum, hai, te duc eu la Gatehouse, cu motoru'.

— Ba, să te ia dracu'! Am maşina mea şi-s perfect capabil s-o conduc. Nu vreau să mai dau vreodată cu ochii de vreunul din gaşca voastră afurisită.

Se repezi pe uşă afară, iar în urma sa se aşternu tăcerea.

— Dumnezeule mare, se căină Wimsey.

— Socot că-i mai bine să-mi văd şi eu de drum, spuse, posomorât, Waters.

Wimsey şi McAdam schimbară priviri.

— Mai şezi o ţâră, vorbi cel de-al doilea. Nu-i de ce să te grăbeşti. Campbell îi pripit, dacă are-n el un strop de băutură, spune treburi pe care nu le gândeşte.

— *Ay*, zise Murdoch, dar n-a fost frumos să-i arunce în obraz domnului Waters atâtea vorbe urâte, n-a fost frumos deloc.

— Îmi pare rău dacă i-am vorbit de rău pe scoţieni, declară Waters, n-aveam intenţia, dar pe tipul ăla nu-l sufăr nici uite-atât.

— *Och, that's a'richt,* zise McAdam. N-ai făcut-o cu gând rău, dom'le Waters. Ce bei?

— Un scotch dublu, răspunse Waters cu un surâs cam ruşinat.

— Mi se pare corect, observă Wimsey, să încerci a îneca amintirea insultei în licoarea produsă chiar de ţara insultată.

Un om numit McGeoch, care se ţinuse departe de sfadă, se ridică acum de la masă şi se apropie de bar.

— Încă un Worthington, comandă el, sec. Nu m-aş mira dacă într-o bună zi Campbell ar da de bucluc. Are nişte apucături care te scot definitiv din pepeni. Auzit-aţi ce i-a spus deunăzi lui Strachan, pe terenul de golf? Cum se dădea drept stăpânul absolut al locului? Strachan i-a zis că, de-l mai prinde pe acolo, îi rupe picioarele.

Ceilalţi încuviinţară, tăcuţi, din cap. Cearta dintre Campbell şi secretarul Clubului de golf de la Gatehouse devenise de mult o pagină de istorie locală.

— Şi-l înţeleg perfect pe Strachan, îşi urmă gândul McGeoch. Campbell ăsta locuieşte la Gatehouse abia de două sezoane şi deja trage pe toată lumea de urechi. La beţie, e un diavol, iar când e treaz, un mârlan. Ruşine mare. Micuţa noastră comunitate artistică a promovat întotdeauna buna înţelegere, n-a jignit pe nimeni, niciodată. Dar acum, pretutindeni numai certuri şi ciondăneli, toate din pricina individului ăstuia, Campbell.

— *Och,* făcu Murdoch, se cuminţeşte el cu timpul. Tipul nu-i născut aicea şi nu pricepe uşor unde-i e locul. Mai mult, cu toate aerele pe care şi le dă, nu-i câtuşi de puţin scoţian, doar ştie toată lumea că-i din Glasgow, iar mumă-sa se trăgea din Ulster, muiere pe numele Flanagan.

— Tocmai ăştia-şi bat cel mai tare gura, interveni Murray, bancherul, care se născuse la Kirkwall şi nutrea dispreţul cel mai profund, dar nu întotdeauna secret, faţă de toţi cei ce văzuseră lumina zilei la sud de Wick. Însă e preferabil să nu-l băgăm în seamă. Dacă-şi va primi răsplata, sunt convins că nu de la unul dintre noi o va căpăta.

Dădu cu înţeles din cap.

— Te-i fi gândind la Hugh Farren? îl iscodi McAdam.

— N-am să pronunţ nume, răspunse Murray, dar se ştie bine că o dat de bucluc din cauza unei doamne.

— Da' nu din vina doamnei, afirmă, apăsat, McGeoch.

— Nici n-am spus aşa ceva. Sunt unii, însă, care n-au nevoie de niciun îndemn ca să se vâre în bucluc.

— Nu mi l-aş fi închipuit pe Campbell în rolul unui stricător de căsnicii, interveni, încântat, Wimsey.

— N-am nici eu atâta imaginaţie, mormăi Waters, dar el se dă în vânt după rolul acesta şi-ntr-o bună zi…

— Ei, hai, hai, îl întrerupse, grăbit, Murdoch, e adevărat că nu-i foarte iubit, Campbell ăsta, da' eu zic să avem răbdare şi să nu ne batem capul cu el.

— Perfect de acord, spuse Waters.

— Dar nu era şi o neînţelegere în legătură cu pescuitul? se interesă Wimsey.

Dacă discuţia trebuia neapărat să-l aibă ca subiect pe Campbell, era bine să facă tot posibilul pentru a-l elimina pe Waters din ea.

— *Och, Ay,* zise McAdam. El şi cu domnul Jock Graham sunt gata să se ia de păr din cauza asta. Domnu' Graham pescuieşte în balta de mai jos de casa lui Campbell. Nu că n-ar fi destule ochiuri de apă pe Fleet, unde-ar putea-o face fără să-l deranjeze pe Campbell, dacă omul ăsta n-ar face atâta caz. Da', la urma urmei, nu-i ochiul lui de apă, îi râul tuturor şi nu te poţi aştepta ca domnu' Graham să ţină seama de pretenţiile lui, el, care nu-şi pleacă urechea la nime'.

— Mai cu seamă după ce Campbell a încercat să-l îmbrâncească în Fleet, interveni McGeoch.

— *By Jove,* a făcut el una ca asta? întrebă Wimsey plin de interes.

— *Aye,* dar s-a pomenit el însuşi bălăcindu-se în apă, răspunse Murdoch, savurând amintirea incidentului. De atuncea Graham aruncă undiţa acolo noapte de noapte, cu unul sau doi din feciorii lui. Nu m-aş mira să-l găsim acolo la noapte.

— Atunci, dacă domnul Campbell are chef de gâlceavă, ştie unde s-o caute, conchise Wimsey. Hai, Waters, e timpul s-o luăm din loc.

Încă supărat, Waters se ridică şi-l urmă. Trăncănind vesel, Wimsey îl însoţi până acasă, unde îl vârî în pat.

— Şi nu te mai enerva atât din pricina lui Campbell, îl sfătui, întrerupând bombăneala nesfârşită a celuilalt. Nu merită. Culcă-te şi uită, altfel mâine n-ai să fii bun de nimic. Apropo, chestia asta-i destul de izbutită, adăugă el, oprindu-se în faţa unui peisaj

proptit pe scrin. Mânuieşti bine cuţitul, nu-i aşa, bătrâne?

— Cine, eu? se miră Waters. Habar nu ai ce vorbeşti. Campbell e singurul de pe-aici care se pricepe să mânuiască un cuţit, cel puţin aşa susţine el. Ba chiar a avut obrazul, nesimţitul, să afirme că Gowan e-un calcă-n-strâchini bătrân şi demodat.

— Înaltă trădare, nu-i aşa?

— Cam aşa ceva. Gowan e un pictor adevărat – Dumnezeule, îmi vin fierbinţelile când mă gândesc. Chiar aşa a spus, la Clubul Artelor din Edinburgh, erau de faţă nenumăraţi oameni, prieteni de-ai lui Gowan.

— Iar Gowan ce-a zis?

— O, fel de fel. Acum nu-şi mai vorbesc. La dracu' cu individul ăsta. Nici nu merită să trăiască. Ai auzit ce mi-a spus?

— Da, şi n-am chef să mai aud o dată. Lasă-l în plata Domnului. Nu merită să-ţi baţi capul cu el.

— Bine zici, nu merită. Şi nici pictura lui nu-i atât de grozavă, încât să-i ierţi caracterul grobian.

— Nu ştie picta?

— Ba da, ştie, într-un fel. Este exact ceea ce-l numeşte Gowan: un comersant ambulant. Pânzele lui fac o foarte bună impresie la prima vedere, dar totul nu-i decât o şmecherie. Oricine deţine formula le poate picta. Într-o jumătate de oră îţi confecţionez un Campbell perfect. Stai numai, să-ţi arăt.

Coborî un picior din pat. Wimsey îl împinse, hotărât, la loc.

— Altă dată. După ce-i voi fi văzut pânzele. Până n-am o idee despre original, n-am cum să constat dacă imitaţia e izbutită, nu?

— Aşa e. Ei bine, du-te şi admiră-i picturile şi după aceea îţi arăt. O, Doamne, ce mi se mai învârte capul!

— Culcă-te, îl sfătui Wimsey. Roag-o pe doamna McLeod să te lase să dormi după pofta inimii, cum se spune, şi să-ţi dea la trezire numai pâine prăjită şi două aspirine.

— Nu, ghinionul face că trebuie să mă scol devreme. Dar n-o să mai am nimic mâine dimineaţă.

— Atunci, pa şi vise plăcute, zise Wimsey.

Închise atent uşa în urma sa şi se îndreptă alene, gânditor, spre propria-i reşedinţă temporară.

* * *

Şofând cu poticneli spre casă, peste dealul ce desparte Kirkcudbright de Gatehouse-of-Fleet, Campbell îşi recapitula necazurile într-un monolog acru, greşind toate vitezele. Porcul ăla afurisit, imbecil şi nerespectuos de Waters. În orice caz, reuşise să-l clintească din atitudinea lui scârboasă de superioritate. Regreta însă că incidentul avusese loc de faţă cu McGeoch. McGeoch are să-l informeze pe Strachan, iar Strachan se va umfla şi mai tare în pene. Va spune: „Eu sunt acela care l-am alungat de pe terenul de golf, vedeţi acum cu câtă îndreptăţire. Nu-i decât un scandalagiu care ia cârciumile la rând şi se îmbată criţă.” Dracu’ să-l ia pe Strachan, cu aerele lui permanente de sergent-major care te pune la şmotru. Dacă te gândeşti bine, cauza tuturor relelor este acest Strachan, cu precizia lui, cu influenţa lui asupra localnicilor şi caracterul lui aşezat, domestic. Se preface că se abţine de la orice comentariu, dar în acelaşi timp propagă zvonuri şi zâzanie şi-i aţâţă pe toţi împotriva ta. Colac peste pupăză, mai este şi amic cu tipul ăla, Farren. Farren va afla totul şi va folosi numaidecât prilejul pentru a se face şi mai odios. Cearta idioată din seara asta nici nu s-ar fi stârnit, dacă nu era Farren. Scena aia dezgustătoare de dinainte de cină. Din pricina ei se dusese el, Campbell, la *McClellan Arms*. Mâna-i tremura pe volan. De ce să nu se întoarcă imediat şi să-i pretindă lui Farren explicaţii?

Dar ce importanţă avea, la urma urmei? Opri maşina, îşi aprinse o ţigară şi începu s-o fumeze, violent. Tot satul era împotriva sa; dar el oricum ura întreaga populaţie. În toată localitatea nu trăieşte decât o singură persoană cumsecade, şi ea strâns legată de bruta aceea de Farren. Partea proastă este că-i e devotată lui Farren cu trup şi suflet. Mereu îi arată acestuia că nu dă nici doi bani pe nimeni altul. El, Campbell, ştie acest lucru la fel de bine ca toţi ceilalţi. Dar nu nutreşte nicio dorinţă nepermisă. Nu vrea decât ca atunci când este obosit şi nervos, sătul

de odaia lui singuratică şi neprimitoare, să se poată duce şi să stea o vreme în salonul cu odihnitoare tonuri de verde şi albastru al Gildei Farren, să-şi simtă nervii calmaţi la vederea frumuseţii ei zvelte, la auzul vocii ei dezmierdătoare. Dar Farren, mai nedăruit cu inspiraţie decât un bou, trebuie musai să intre tropăind, să rupă vraja, oferind o interpretare murdară a faptelor, călcând în picioare crinii din grădina-sanctuar a lui Campbell. Nu-i de mirare că peisajele pictate de Farren par cioplite cu barda. Nu există în el nici urmă de delicateţe. Roşurile şi albastrurile lui îţi rănesc ochii, şi vede viaţa numai în roşu şi albastru. Ce bine ar fi să moară Farren chiar acum, să-i poată apuca în mâini grumazul de taur şi să-l strângă până când ochii lui spălăciţi, cu privirea pierdută, ar sări afară din orbite, ca nişte… (râse)… ca nişte ţinte lovite. Afurisit de izbutită gluma. I-ar fi plăcut să i-o spună lui Farren, să vadă el cum ar lua-o.

Farren este un diavol, o bestie, un bătăuş, cu temperamentul lui de artist, care nu este decât furie inartistică. Cu el în preajmă, nu poate fi vorba de pace. Campbell ştia ce ar găsi la Gatehouse dacă s-ar întoarce acolo. N-ar trebui decât să arunce o privire pe fereastra dormitorului, ca să-l vadă pe Jock Graham biciuind apa chiar lângă zidul casei, dar făcând-o intenţionat, anume ca să-l calce pe nervi. De ce nu-i dă pace Graham? Mai sus de stăvilar, se prind peşti mai frumoşi. Totul e o persecuţie crasă. Şi nu-ţi serveşte la nimic să te duci la culcare prefăcându-te că nu observi. Te trezesc când abia mijeşte de ziuă, bătându-ţi în geam şi anunţându-te prin strigăte câţi peşti au prins; ba poate că-ţi şi lasă, în batjocură, un cadou pe pervaz, câţiva păstrăvi, mici şi nenorociţi ca zvârlugile, care ar fi trebuit aruncaţi înapoi în râu. Unica lui speranţă era ca într-o bună zi Graham să alunece pe pietre, să-şi îngreuneze cizmele de pescar cu apă şi să se înece în mijlocul peştilor lui infernali. Ceea ce-l scotea însă cel mai tare din sărite era faptul că respectiva comedie nocturnă se juca sub ochii încântaţi ai vecinului, Ferguson. De când cu daravera prilejuită de zidul grădinii, Ferguson devenise absolut insuportabil.

Fireşte, era adevărat că, mergând în marşarier, intrase cu maşina în zidul lui Ferguson, doborând o piatră-două, dar dacă Ferguson şi-ar fi întreţinut bine zidul, nu s-ar fi produs nicio stricăciune. Pomul cel mare al lui Ferguson îşi întinsese rădăcinile până sub zid, surpându-i temelia; ba mai mult, împinsese la suprafaţă lujeri vânjoşi în grădina lui Campbell. Nu mai avea odihnă, tot smulgând din pământ afurisitele de mlădiţe. Nu are nimeni dreptul să crească copaci pe sub ziduri, în aşa fel încât zidurile să se prăbuşească apoi la cea mai delicată atingere, iar pe urmă să pretindă sume exorbitante pentru reparaţii. Nu-i va repara zidul lui Ferguson. Mai întâi să-l vadă spânzurat pe Ferguson.

Scrâşni din dinţi. Ar fi dorit să rupă odată lanţul acesta de ciondăneli mărunte şi să aibă o ceartă zdravănă, mare, aprinsă, cu cineva. S-ar fi simţit mult mai bine dacă nu s-ar fi înfrânat, dacă i-ar fi făcut zob faţa lui Waters, să se termine odată. Chiar şi acum se poate duce înapoi – sau înainte, ce importanţă are – şi să-şi descarce nervii imediat, răfuindu-se cu primul venit.

Fusese atât de cufundat în gânduri, încât nu auzise, în depărtare, zumzetul unui motor de automobil, nici nu văzuse farurile sticlind sau dispărând, în funcţie de suişurile, coborâşurile şi cotiturile drumului. Primul lucru pe care-l auzi fu un scrâşnet violent de frâne, urmat de o voce furioasă, care-i cerea socoteală.

— Ce mama dracului faci, nebunule, de te-ai oprit chiar în mijlocul drumului, în afurisita de curbă?

Când se răsuci, în lumina orbitoare a farurilor, pentru a se apăra de acest nou atac, auzi vocea strigând din nou, cu un fel de exasperare triumfătoare:

— Campbell! Bineînţeles! Era la mintea cocoşului că nu putea fi altcineva!

Capitolul II
CAMPBELL CEL MORT

— Aţi aflat despre domnul Campbell? întrebă domnul Murdoch, proprietarul de la *McClellan Arms*, ştergând cu multă osârdie un pahar, ca preambul al umplerii lui cu bere.

— De ce întrebi, în ce încurcături a mai reuşit să se vâre de aseară? se interesă Wimsey.

Îşi propti cotul pe tejghea, gata să deguste orice istorisire i s-ar fi oferit.

— E morrt.

— Morrt? repetă Wimsey, imitând, inconştient, pronunţia scoţianului, de surprins ce era.

Domnul Murdoch confirmă din cap.

— *Och, Ay.* McAdam tocmai a venit cu vestea de la Gatehouse. Au descoperit cadavrul azi la două, sus pe deal, lângă Newton-Stewart.

— *Good heavens,* exclamă Wimsey. Dar cum a murit?

— O căzut pur şi simplu în canal şi s-o înecat, după câte se spune. Poliţia o fi acum sus acolo şi l-or aduce jos.

— Un accident, presupun?

— *Ay,* hmm. Cei de la *Borgan* l-or văzut pictând acolo, dimineaţa, imediat după zece, pe terenul ceva mai ridicat de lângă podeţ, iar maiorul Dougal o trecut pe acolo cu undiţa pe la ora două şi o dat peste cadavru, zăcând în canal. Terenul ăla îi alunecos, plin de pietre sparte. Mă gândesc c-o fi vrut poate să coboare, să-şi ia apă pentru pictură, şi o fi alunecat pe pietroaie…

— N-avea nevoie de apă pentru pictura în ulei, remarcă, meditativ, Wimsey, dar s-ar putea să fi vrut să-şi amestece praful de muştar pentru sandviciuri, să-şi umple ceainicul sau să-şi dilueze whisky-ul cu o picătură de apă. Ascultă-mă, Murdoch, cred că am să mă reped până acolo cu maşina, să arunc şi eu o

privire. Cadavrele, ştii, intră în sfera preocupărilor mele. Unde anume se află respectivul loc?

— Puteţi lua drumu' de coastă, prin Creetown până la Newton-Stewart, răspunse domnul Murdoch, faceţi la dreapta pe pod şi apoi iar la dreapta la indicator, pe drumul de Bargrennan, şi-o ţineţi tot aşa, până la podeţ, peste Cree, pe partea dreaptă; acolo cotiţi la dreapta.

— Prin urmare, rezumă Wimsey, nu faci decât să te tot întorci la dreapta. Cred că ştiu locul. Este un pod şi încă o poartă şi un iaz cu somoni.

— *Ay*, iazul Minnoch, unde astă-iarnă domnul Dennison o prins peştele cel mare. Ei bine, înainte să ajungi la poartă, locul cu pricina-i la stânga, deasupra podului.

Wimsey dădu din cap.

— Am plecat, deci. Nu vreau să scap ocazia. Ne vedem mai târziu, bătrâne. Ascultă… sunt gata să pariez că, dintre toate faptele lui Campbell, aceasta va fi cea mai apreciată. Nimic nu i-a stat mai bine în viaţă decât să o părăsească, ce zici?

* * *

Era o zi splendidă de august târziu şi, în timp ce conducea maşina, sufletul lui Wimsey torcea de plăcere. Şoseaua ce duce de la Kirkcudbright la Newton-Stewart străbate un peisaj variat, de o neîntrecută frumuseţe, iar cerul pe care strălucea un soare aprins şi se rostogoleau nori albi, gardurile vii îngreunate de flori, asfaltul perfect şi perspectiva unui caz interesant umpleau ochi cupa lordului Wimsey cu fericire. Lordul era un mare amator de plăceri simple.

Străbătu Gatehouse, făcând vesel cu mâna proprietarului hotelului Anwoth, urcă dealul în spatele sumbrului şi mohorâtului castel Cardoness, îşi umplu, pentru a mia oară, sufletul de strania frumuseţe japoneză a fermei Mossyard, aşezată ca un giuvaier rubiniu sub coroanele turtite ale copacilor, pe marginea mării albastre, şi de drăgălăşenia italiană a satului Kirkdale, cu liziera lui de arbori subţiri şi răsuciţi şi cu azuria coastă din Wigtownshire lucind dincolo de golf. Pe urmă veni fostul post de frontieră Barholm, înconjurat de clădirile spoite cu var ale unei

ferme; pe urmă o strălucire bruscă de iarbă proaspătă, ca o pajişte din Avalon[11], în umbra unor copaci uriaşi. Trecuse vremea usturoiului sălbatic, dar memoria continua să-i reţină mireasma, plutind deasupra peisajului, umplându-l cu înfiorarea aripilor de vampir şi cu amintiri ale momentelor mai sumbre ale istoriei Hotarului. Veni apoi vechea moară de concasare a granitului; pe schela ei albă, învăluită în nori deşi de praf de piatră, se proiecta pe cer un scripete uriaş; un remorcher se legăna la ancoră. Apoi năvoadele pentru somon şi cuprinsul imens, semicircular, al golfului, învăpăiat până la sfârşitul verii de rozul algelor, maroniu din cauza nămolului din estuar, maiestuos, cu cocoaşa imensă a dealului Cairnsmuir ridicându-se, neagră, deasupra orăşelului Creetown. Pe urmă din nou la drum deschis, plin de pante şi de curbe, cu meterezul alb de piatră în dreapta, umbrele norilor curgând, vilişoarele cu trandafiri şi ochiul-boului căţărându-se ciorchine pe zidurile albe sau galbene; pe urmă Newton-Stewart, tot numai acoperişuri cenuşii ce coboară, înghesuite unul în altul, până jos, la albia pietroasă a râului Cree, şi cu turlele zvelte ce săgetează la orizont. Peste pod, la dreapta pe lângă cimitir, apoi pe drumul de Bargrennan, încolăcit ca Drumul în Spirală, cu coturile râului Cree sticlind printre trunchiurile copacilor, iar pe margine cu ferigi aurii şi flori pe lujeri înalţi. Apoi cabana şi o lungă potecă mărginită de rododendroni; şi un crâng de mesteceni argintii, urcând, urcând până ce închid lumina soarelui. Apoi o mână de căsuţe de piatră, un pod şi o poartă şi drumul pieptiş, pietruit, şerpuind printre coline rotunde ca Dealul Regelui din Ţara Zânelor, acoperite de iarba verde, împurpurate de tufăriş schimbător la culoare, în funcţie de umbrele grăbite.

Ajuns la al doilea pod şi la poarta ruginită, Wimsey încetini, intră pe iarbă şi opri motorul. Mai erau şi alte automobile parcate acolo şi, aruncând o privire spre stânga, văzu un grup de oameni pe marginea iazului, la patruzeci, cincizeci de metri depărtare de drum. Se îndreptă spre ei pe o potecă îngustă, bătătorită de oi,

şi se pomeni stând pe muchia unui bloc de granit sub care, jos de tot, spumegau apele zgomotoase ale Minnochului. Nu departe, chiar pe marginea stâncii, se aflau un şevalet, un taburet şi o paletă. Jos de tot, la marginea unei bălţi limpezi şi maronii, tivită cu un încâlciş de măceşi, zăcea un trup răsucit şi patetic, asupra căruia se aplecau doi sau trei oameni.

Un individ, care putea fi un luntraş, îl salută pe Wimsey cu un soi de surescitare precaută.

— E aici, jos, sir. *Ay*, e sigur că a alunecat şi a căzut de pe margine. Dânşii sunt sergentul Dalziel şi agentul Ross, însărcinaţi cu anchetarea cazului.

Părea că nu există niciun dubiu asupra modului în care se petrecuse accidentul. Pe şevalet se afla un tablou, lucrat abia pe jumătate sau ceva mai mult de jumătate, cu vopseaua încă umedă şi strălucitoare. Wimsey şi-l imagină pe pictor ridicându-se în picioare, îndepărtându-se de şevalet ca să-şi aprecieze munca, mai făcând câţiva paşi de-a-ndăratelea în direcţia primejdioasei prăpăstii de granit. Apoi tocul pantofului zgâriind piatra, efortul disperat de a-şi restabili echilibrul, alunecarea pingelelor de piele pe iarba scurtă, pârlită de soare, clătinarea, căderea, izbirea repetată a trupului de peretele de piatră al abisului, până jos, unde colţi ascuţiţi de stâncă rânjeau în apa viclean chicotitoare.

— Îl cunosc pe mort, anunţă Wimsey. Urâtă treabă, nu? Cred c-am să cobor, ca să-l văd mai bine.

— Fiţi atent cum păşiţi, îl sfătui luntraşul.

— Am eu grijă, îl linişti Wimsey, coborând ca un crab printre pietre şi licheni. Nici prin gând nu-mi trece să devin la rându-mi exponat pentru uzul poliţiei.

Alertat de apropierea trudnică a lui Wimsey, sergentul ridică privirea. Cei doi se cunoşteau de o bună bucată de vreme, iar Dalziel era la curent cu faptul că pe Wimsey îl pasionau cadavrele, oricât de banale ar fi fost împrejurările în care fuseseră descoperite.

— *He,* milord, exclamă sergentul, plin de voie bună. Nu mă-ndoiam că vă veţi face apariţia cât de

curând. Poate-l cunoaşteţi pe domnul doctor Cameron?

Wimsey dădu mâna cu doctorul – un lungan cu faţă inexpresivă – şi se interesă cum merge treaba.

— *Ocb,* bine, l-am examinat, răspunse medicul. Nu încape îndoială că e mort; de fapt, a decedat cu câteva ore în urmă. *Rigor mortis,* vedeţi, e bine instalată.

— S-a înecat?

— Nu v-o pot spune cu siguranţă. Sunt, însă, de părere că nu – dar reţineţi, vă rog, că nu e vorba decât de o părere strict personală. Şi-a fracturat oasele tâmplei şi înclin să cred că a murit în cădere, sau izbindu-se de bolovanii din canal. Dar o concluzie definitivă nu pot formula, ştiţi, până nu se efectuează autopsia şi nu aflu dacă există apă în plămâni sau nu.

— Aveţi dreptate, recunoscu Wimsey. Nu-i exclus ca lovitura de la tâmplă să fi dus doar la pierderea cunoştinţei, iar cauza reală a decesului să fie totuşi înecul.

— Chiar aşa. Zăcea cu gura în apă când l-am găsit, dar se prea poate să fi fost aruncat de colo-colo de valuri. Are echimoze pe braţe şi pe cap, dintre care unele – dar, iarăşi, este vorba doar de o părere personală – arată ca nişte răni produse post-mortem. Uitaţi, aici… şi aici…

Doctorul întoarse cadavrul pe cealaltă parte, expunând vătămările respective. Leşul se mişcă dintr-o bucată, încovoiat şi ghemuit, de parcă ar fi fost înţepenit în timp ce-şi acoperise faţa ca s-o ferească de colţii neîndurători de stâncă.

— Dar iată unde-a încasat lovitura fatală, urmă doctorul. Călăuzi degetele lui Wimsey spre tâmpla stângă a lui Campbell, iar lordul simţi osul cedând sub apăsarea lor delicată.

— În această zonă – observă doctorul Cameron – creierul nu ne este prea bine protejat de la natură. Craniul este remarcabil de subţire, o lovitură aparent slabă îl poate sfărâma ca pe o coajă de ou.

Wimsey îi dădu dreptate cu o înclinare din cap. Degetele sale lungi şi fine palpară delicat capul şi membrele cadavrului. Doctorul îl scrută, aprobator şi grav.

— Domnule, spuse, ce chirurg grozav aţi fi! Providenţa v-a înzestrat cu mâini anume făcute pentru aşa ceva.

— Nu însă şi cu cap, râse Wimsey. Într-adevăr, a încasat câteva lovituri. Nu-i de mirare, ţinând seama că s-a prăvălit în jos pe faţa aceea de stâncă.

— *Ay*, îi un loc foarte primejdios, încuviinţă sergentul. Ei bine, dom'le doctor, socot c-am văzut tot ce-i de văzut jos aicea. Îi momentu' să transportăm cadavru' sus, la maşină.

— Eu mă urc înapoi, să mai arunc o privire la tablou – anunţă Wimsey – în afară de cazul că vă pot da o mână de ajutor la cărat. N-aş vrea să vă încurc.

— *Nay, nay,* protestă sergentul. Vă mulţumim pentru ofertă, milord, dar ne descurcăm perfect şi singuri.

Sergentul şi un poliţist se îndoiră din şale, ca să ridice cadavrul. Wimsey mai zăbovi, spre a se încredinţa că nu au nevoie de ajutor, apoi se căţără cu dificultate sus pe mal.

Pentru prima oară examină pictura cu atenţie. Fusese aşternută cu o mână nervoasă şi iute şi-i lipseau retuşurile finale. Chiar şi aşa, era o lucrare impresionantă, îndrăzneaţă prin acumularea de volume şi prin folosirea clarobscurului, realizată cu vopsele aplicate puternic, cu cuţitul. Avea ca subiect ivirea dimineţii; Wimsey îşi aminti că martorii îl văzuseră pe Campbell pictând după ora zece. Podul cenuşiu de piatră se înălţa rece în lumina aurie, iar fructele scoruşului de munte, straşnic remediu împotriva vrăjitoriei, atârnau de pe balustrada lui, galbene şi roşii, proiectând reflexe roşietice pe brunul şi albul apelor răscolite de dedesubt. În stânga, sus, aspirând să se unească cu bolta fumurie, se înălţau dealurile, învăluite în val după val de albastru ceţos. Proiectată peste acest albastru, ieşea în relief măreaţa splendoare aurie a lichenilor, căreia îi dădea viaţă pasta groasă, de un roşu sau de un galben pur.

Fără grabă, Wimsey ridică de pe taburet paleta şi cuţitul de pictat. Campbell, observă el, lucrase cu o gamă simplă, de numai câteva culori, ceea ce-i făcu lordului plăcere, fiindcă se bucura ori de câte ori

vedea că economia de mijloace merge mână în mână cu rezultatele onorabile. Aruncată pe pământ zăcea o traistă veche, care, evident, îşi servise mult şi bine stăpânul. Mai mult din obişnuinţă decât din dorinţa de a investiga, Wimsey făcu inventarul complet al conţinutului.

În compartimentul principal găsi o doză mică de whisky, pe jumătate plină, un păhărel gros şi un pachet conţinând pâine şi brânză, precum şi opt pensule, legate mănunchi cu o fâşie de pânză uzată, care fusese cândva batistă, dar retrogradase acum până la rangul mizer de cârpă de şters pensulele. Mai găsi vreo zece-douăsprezece pensule împrăştiate, alte două cuţite de pictat şi o răzuitoare. Amestecate printre uneltele acestea mai erau câteva tuburi de culori. Wimsey le rândui unul lângă altul pe granit, ca pe un şir de minuscule cadavre.

Erau: un tub de două sute de grame de vermion spectrum, aproape nefolosit, un tub de mărime studio de ultramarin nr. 2, pe jumătate consumat, un altul de galben-crom, aproape plin, şi încă unul cu aceeaşi culoare, practic golit. Urmau un tub de două sute de grame de viridian pe jumătate plin, un cobalt mărime studio, pe trei sferturi golit, apoi unul extrem de murdar, cu eticheta ştearsă, care părea a fi supravieţuit tuturor încercărilor, fără a pierde prea mult din conţinut. Wimsey îi deşurubă căpăcelul şi-l diagnostică drept carmin lăcuit. La urmă mai erau un tub, mărime studio, de lac de garanţa, precum şi unul de două sute de grame de galben-lămâie, în parte folosit şi extrem de murdar.

Wimsey dedică vreo câteva minute unei analize a acestei colecţii, după care, încrezător, îşi vârî din nou mâna în săculeţ. Despărţitura era mare, însă nu-i oferi nimic în afara unui mănunchi de iarbă uscată, a câtorva firişoare de tutun şi a unor firimituri, aşa că-şi transferă atenţia asupra celor două despărţituri mai mici.

Primul lucru descoperit în cea dintâi dintre ele fu o bucăţică de hârtie cerată răsucită, cu care fuseseră şterse pensulele; urmă o cutiuţă respingătoare de tablă, din cale-afară de lipicioasă în jurul capacului

înşurubat, ce conţinea lac de copal, medium; în al treilea rând, o cupă de zinc pentru pensule, bătucită bine, aidoma celei ataşate de paletă.

Al treilea şi cel de pe urmă compartiment al săculeţului îi cedă o pradă ceva mai variată. O cutie de chibrituri „Swan Vesta", umplută cu cărbune de lemn şi cu bucăţele de cretă roşie; un caieţel pentru schiţe, pătat bine cu ulei; trei sau patru separatoare de pânză, în care Wimsey se înţepă prompt, câteva dopuri de la butelii de vin şi un pachet de ţigări Gold Flakes.

Între timp, nonşalanţa cu care acţionase dispăruse. Nasul lui lung, iscoditor, parcă zvâcnea ca al unui iepure când întoarse traista cu fundul în sus şi o scutură, cu speranţa deşartă de a mai obţine ceva din străfundurile ei. Se ridică şi examină foarte atent şevaletul, ca şi terenul din jurul acestuia.

O manta largă, imprimată cu un model urât, în carouri, zăcea aruncată lângă şevalet. Wimsey o ridică şi-i scotoci metodic buzunarele. Găsi un briceag cu una dintre lame ruptă, o jumătate de pesmet, încă un pachet de ţigări, o cutie de chibrituri, o batistă, două nade pentru păstrăvi într-un plic translucid, o bucăţică de sfoară.

Clătină din cap. Niciunul dintre acestea nu era obiectul căutat. Cercetă din nou solul, adulmecând ca un câine de vânătoare, pentru ca în cele din urmă, tot nesatisfăcut, să înceapă să coboare, încet, peretele de stâncă. Şi aici erau crăpături în care ar fi putut să cadă câte ceva, ghemotoace de muşchi şi iarbă, rădăcini ţepoase de licheni. Scormoni şi pipăi pretutindeni, înţepându-se din nou la degete cu fiecare mişcare şi înjurând de mama focului. Bucăţele de lichen îi pătrunseră în pantaloni şi în pantofi. Căldura devenea înăbuşitoare. Ajuns aproape jos, alunecă şi parcurse ultimul metru lunecând pe turul pantalonilor, ceea ce-l enervă cumplit. Ridică ochii când auzi un strigăt venit de pe malul de deasupra. Sergentul rânjea în jos spre el.

— Reconstituiţi accidentul, milord?

— Nu tocmai, răspunse Wimsey. Auzi, stai o clipă, aşteaptă.

Se căţără sus din nou. Cadavrul, întins acum pe o targă, cât de decent posibil, aştepta să fie transportat.

— Ai căutat prin buzunare?

— Încă nu, milord. Pentru asta avem timp berechet la secţie. Nu-i decât o formalitate, ştiţi prea bine.

— Ba nu, nu e, îl contrazise Wimsey. Îşi împinse pălăria pe spate şi-şi şterse fruntea transpirată. Ceva nu-i în regulă în toată afacerea asta, Dalziel. Adică, s-ar putea să nu fie. Te superi dacă mă uit acum ce are prin buzunare?

— Câtuşi de puţin, câtuşi de puţin, răspunse, inimos, Dalziel. Nu mă grăbesc. În loc de mai târziu, n-avem decât să-l percheziţionăm acum.

Wimsey se aşeză pe jos, lângă targă, în vreme ce sergentul aştepta alături, cu un carneţel deschis, să facă inventarul.

Buzunarul drept conţinea încă o batistă, un catalog Hardy, două bancnote mototolite şi un obiect care-l făcu pe sergent să exclame, râzând:

— Ce-i ăsta, ruj de buze?

— Nimic atât de sugestiv, replică, abătut, Wimsey. Doar un portcreion, fabricat în Germania, atât şi nimic mai mult. Totuşi, dacă aşa ceva se află aici, s-ar putea să mai găsim şi altceva.

Dar buzunarul stâng nu conţinea nimic mai palpitant decât un tirbuşon şi nişte murdărie; în cel de la piept, se găseau doar un ceas Ingersoll, un pieptene şi un carnet de timbre pe jumătate folosit. Întrucât mortul nu purta vestă, Wimsey trecu, fără mari speranţe, la buzunarele pantalonilor.

În cel din dreapta găsi nişte bani, bancnote amestecate cu monede într-un ghemotoc neglijent, precum şi un inel cu un mănunchi de chei. În cel din stânga, o cutie de chibrituri goală şi o forfecuţă pentru manichiură. În buzunarul de la spate se aflau câteva scrisori şifonate, tăieturi din ziare şi un carneţel cu paginile albe.

Wimsey se ridică şi îl privi lung pe sergent.

— Nu e de găsit, spuse, şi treaba asta nu-mi place deloc. Ascultă, mai există încă o posibilitate: să se fi dus de-a dura în apă. Pentru Dumnezeu, strânge

oamenii şi căutaţi-o, numaidecât. Nu mai pierde niciun minut.

Oarecum mirat, Dalziel îl cercetă îndelung cu privirea pe acest om din Sud, care se aprindea atât de uşor; poliţistul îşi împinse cascheta pe ceafă şi se scărpină în creştet.

— Dar ce căutăm? întrebă el cu îndreptăţire.

> (În acest moment, lordul Peter Wimsey îi spuse sergentului ce trebuia să caute şi de ce, dar, cum cititorul inteligent va fi în măsură să răspundă singur la aceste întrebări, am omis respectivele detalii din text.)

— Pesemne că o fi ceva important pentru stilul dumneavoastră de a raţiona, spuse Dalziel, cu aerul unuia care speră că vede, într-un desiş de neclarităţi, prima licărire îndepărtată a evidenţei.

— Important? îl îngână Wimsey. Cred şi eu că e important. Este incredibil, urgent, disperat de important. Crezi că m-aş târî pe burtă peste tot granitul vostru infernal, transformându-mă în perniţă pentru ace, dacă n-ar fi important?

Acest argument păru să-l impresioneze pe sergent. Comandă adunarea şi-şi puse oamenii să caute pretutindeni obiectul pierdut: pe cărare, pe mal şi în apă. Între timp, Wimsey se îndreptă cu paşi mari spre un vechi Morris cu patru locuri, rablagit, care aştepta parcat destul de departe pe iarbă, unde începea poteca oilor.

— *Ay*, zise poliţistul Ross, îndreptându-şi spatele şi sugându-şi degetele înainte de a-şi relua scormonitul printre scaieţi, acela-i automobilul lui. Poate că până la urmă veţi afla în el ceea ce căutaţi.

— Nu-ţi face iluzii, băiete, răspunse Wimsey.

Supuse, totuşi, maşina unei examinări atente, concentrându-se în special asupra interiorului. O pată de catran pe perna banchetei din spate păru să-l intereseze în mod deosebit. O examină îndelung cu o lupă, fluierând tot timpul tacticos. Pe urmă îşi continuă cercetarea şi descoperi încă o pată, lângă

uşă, aproape de unghiul din spatele scaunului şoferului. Pe podeaua maşinii găsi o carpetă împăturită. O scoase afară, o scutură şi o examină centimetru cu centimetru. Ca răsplată, descoperi o nouă pată de smoală şi praf.

Wimsey îşi scoase pipa şi şi-o aprinse, meditativ. Apoi scormoni în buzunarele maşinii până găsi o hartă militară a regiunii. Se aşeză pe scaunul şoferului, întinse harta pe volan şi căzu pe gânduri.

În scurtă vreme, sergentul se întoarse, înfierbântat nevoie mare şi roşu la faţă, fără tunică.

— Am căutat peste tot, raportă el, aplecându-se ca să-şi stoarcă apa din manşetele pantalonilor. Nu-i de găsit. Poate ne spuneţi şi nouă de ce-i atât de important obiectul acela.

— Oh! făcu Wimsey. Te-ai cam încălzit, Dalziel. Cât despre mine, şezând aici, m-am răcorit şi acum mi-e bine. Prin urmare, nu-i nicăieri?

— Nu este, confirmă sergentul, apăsat.

— În cazul acesta, ar fi mai bine să te duci la *coroner*[12]… Ba nu, uitasem că nu-i nici urmă de *coroner* pe aici. Procuratorul fiscal[13] e cel care îţi trebuie. Dă fuga la el şi anunţă-l de asasinarea lui Campbell.

— Asasinare? se miră sergentul.

— Întocmai, întări Wimsey. *Och, Ay,* omorrârre e cuvântul…

— Eh, exclamă sergentul. Ross, la mine!

Poliţistul se apropie, într-un pas alergător nu prea spornic.

— Înălţimea Sa – îl informă sergentul – este de părere că omul nostru a fost omorrrât.

— Chiar aşa? zise Ross. *Ay*, hmm. Şi ce-l face pe înălţimea Sa să tragă o asemenea concluzie?

— Rigiditatea cadavrului, îşi începu Wimsey enumerarea, faptul că nu reuşiţi să găsiţi ceea ce căutaţi, petele de smoală din maşină şi caracterul decedatului. Era un om pe care oricine ar fi fost mândru să-l omoare.

— Bine, dar rigiditatea cadavrului… se îndoi Dalziel. Problema asta ar fi de competenţa doctorului

Cameron.

— Recunosc – spuse doctorul, care li se alăturase între timp – că această problemă îmi cam dă de furcă. Dacă n-ar fi fost văzut în viaţă azi-dimineaţă, imediat după ora zece, aş fi zis că a murit acum circa douăsprezece ore.

— Şi eu la fel, spuse Wimsey. Pe de altă parte, veţi observa că pictura, executată cu lac de copal, medium, care se usucă repede, este încă umedă, în ciuda soarelui fierbinte şi a aerului uscat.

— *Ay*, zise doctorul. Ca atare, sunt silit să conchid că răceala apei a făcut ca înţepenirea să se producă mai rapid.

— Eu unul nu cedez niciodată în fata forţei, declară Wimsey. Prefer să cred că amicul nostru şi-a găsit moartea cam la miezul nopţii. Nu cred în această pictură. Nu cred că ne spune adevărul. Sunt convins că este absolut imposibil ca decedatul să fi lucrat aici, azi-dimineaţă, la acest tablou.

— De ce? se interesă sergentul.

— Din motivele enumerate de mine mai înainte, răspunse Wimsey. Şi mai există un mic amănunt – nu foarte important în sine, dar care trimite la aceeaşi concluzie. Totul arată – adică a fost anume pus la cale ca să arate – că omul nostru, Campbell, s-ar fi ridicat de lângă şevalet şi ar fi făcut câţiva paşi cu spatele, ca să-şi poată contempla mai bine opera, apoi ar fi călcat în gol şi s-ar fi prăbuşit. Dar paleta şi cuţitul de pictat erau aşezate cu grijă pe scaun. Dacă realmente ar fi procedat aşa, este mult mai probabil că ar fi continuat să ţină paleta cu degetul mare, iar cuţitul sau penelul în mâna dreaptă, gata să aplice tuşeul necesar. Nu spun că era imposibil să le pună pe taburet. Susţin doar că totul ar fi părut mult mai natural dacă am fi găsit paleta lângă corp, iar cuţitul cam la jumătatea pantei.

— *Ay*, zise Ross, l-am văzut făcând asta. Păşind înapoi cu ochii mijiţi şi pe urmă repezindu-se dintr-odată înainte cu penelul, de parc-ar fi jucat *darts*[14].

Wimsey dădu din cap.

— Teoria mea este – continuă el – că asasinul a transportat cadavrul aici azi-dimineaţă, folosind chiar maşina lui Campbell. Purta pălăria moale a lui Campbell şi mantaua aia plisată urâtă a lui, în aşa fel încât orice trecător să-l ia drept Campbell. Cadavrul l-a pus pe podeaua maşinii, iar peste el a aşezat o bicicletă, care a lăsat urme de smoală pe banchetă. Toată treaba a acoperit-o cu această carpetă, şi ea pătată cu smoală. Pe urmă cred că a scos cadavrul din maşină, l-a dus sus pe cărarea oilor, purtându-l pe umeri, şi l-a aruncat de acolo în apă. Sau poate că l-a lăsat o vreme să zacă sus pe mal, acoperit cu carpeta. Iar el, în continuare înveşmântat cu mantaua şi pălăria lui Campbell, s-a pus în faţa şevaletului şi a falsificat o pictură. Iar când a socotit că făcuse destul ca să lase impresia că mortul lucrase aici azi-dimineaţă, şi-a scos pălăria şi mantaua, a aşezat pe taburet paleta şi cuţitul şi a plecat cu bicicleta. Locşorul ăsta-i cam izolat. Oricine poate comite cu uşurinţă o duzină de crime, dacă-şi alege bine momentul.

— Foarte interesantă teorie, aprecie Dalziel.

— Poate fi verificată, zise Wimsey. Dacă cineva l-a văzut pe Campbell azi-dimineaţă şi a schimbat o vorbă cu el, atunci, desigur, praful se alege de teoria mea. Dar dacă i-au văzut numai pălăria şi mantaua, mai cu seamă dacă au observat în maşină ceva voluminos, acoperit cu o carpetă, atunci teoria mea stă în picioare. Vă atrag atenţia că nu susţin că bicicleta ar fi o parte esenţială a acestei teorii, dar eu, dac-aş fi fost în pielea ucigaşului, aş fi folosit una. Iar dacă examinaţi cu lupa această pată de smoală, cred că veţi observa tiparul unui cauciuc de bicicletă.

— Nu pot să spun că nu aveţi dreptate, concedă Dalziel.

— Foarte bine, zise Wimsey. Acum să vedem care trebuie să fi fost următoarea mişcare a asasinului nostru.

Flutură semnificativ harta, iar cei doi poliţişti îşi aplecară, odată cu el, capetele asupra ei.

— Iată-l, aşadar, aici – începu Wimsey – ajutat sau stânjenit numai de o bicicletă şi nevoit să-şi stabilească un alibi oarecare. E posibil că nu s-a

ostenit să conceapă ceva foarte complicat, dar se va fi grăbit să se disocieze cât mai repede posibil de acest loc. Nu-mi închipui că-l atrage prea mult ideea de a se arăta la Newton-Stewart, sau la Creetown. Spre nord, nu prea are unde merge: drumul duce doar pe dealurile din jur de Larg şi la Rhinns of Kells. Ar putea merge la Glen Trool, dar ce rost ar avea: ar trebui atunci să se întoarcă pe acelaşi drum. Sigur că ar putea să urmeze cursul râului Cree, pe malul de răsărit, până la Minnigaff, ocolind Newton-Stewart, şi s-o ia de-a curmezişul ţinutului, până la New Galloway, dar este mult de mers şi mai tot drumul rămâne periculos de aproape de scena crimei. După părerea mea, cea mai bună soluţie ar fi să revină la şosea şi să se îndrepte spre nord-vest, via Bargrennan, Cairnderry, Creeside şi Drumbain şi să iasă la calea ferată la Barrhill. Cincisprezece sau şaisprezece kilometri pe drum. I-ar putea parcurge, pedalând de zor, într-o oră, poate o oră şi jumătate, fiindcă drumul e dificil. Să spunem că a terminat de pictat la ora unsprezece; la douăsprezece şi jumătate ar putea fi la Barrhill. De acolo ar putea lua un tren spre Stranraer şi Port Patrick, sau chiar spre Glasgow, sau, fireşte, dacă ar abandona bicicleta, ar putea merge cu autobuzul în orice direcţie. În locul dumneavoastră, aş organiza o urmărire în direcţia aceea.

Sergentul îşi consultă din priviri colegii şi citi în ochii lor aprobarea.

— Şi cine credeţi dumneavoastră, milord, că îi persoana cea mai indicată pentru a fi comis crima? se interesă el.

— Păi, răspunse Wimsey, îmi vin în minte vreo şase indivizi al căror mobil ar fi suficient de serios. Asasinul nostru, însă, trebuie să fie artist, şi încă unul iscusit, de vreme ce tabloul acela urma să treacă drept o pictură de Campbell. Mai trebuie să ştie să şofeze şi să posede o bicicletă, sau să aibă acces la una. Trebuie să fie suficient de robust, altfel n-ar fi avut cum să transporte cadavrul până aici, sus, şi nu văd indicii că l-ar fi târât. Trebuie să se fi întâlnit cu Campbell aseară, după nouă şi un sfert, când l-am văzut eu pe acesta din urmă, bine sănătos, plecând de

la *McClellan Arms.* Trebuie să cunoască foarte bine ţinutul şi pe locuitorii lui, întrucât ştia că decedatul trăia singur, vizitat fiind doar de o femeie ce-i făcea curăţenie şi, prin urmare, că nu s-ar fi mirat nimeni să-l vadă plecând de acasă dis-de-dimineaţă. Fie că duce şi el o viaţă asemănătoare, fie că a avut un pretext foarte bun pentru a se scula devreme şi a pleca de acasă înainte de micul dejun. Ei, dacă găsiţi o persoană care întruneşte toate condiţiile acestea, probabil că acea persoană este omul căutat. Se poate afla şi de unde şi-a luat biletul de tren, dacă a cumpărat vreunul. Sau nu este deloc exclus să-l descopăr eu însumi, pe căi diferite şi cu mai puţină osteneală.

— *Och,* bine, făcu sergentul; dacă-l găsiţi, daţi-ne şi nouă de ştire.

— Voi proceda întocmai, promise Wimsey, cu toate că va fi cam neplăcut pentru mine, cu probabilitate de zece la unu fiind vorba de un tip pe care-l cunosc şi care-mi este mult mai simpatic decât Campbell. Oricum, nu se face să omori oameni, oricât de antipatici ar fi. Îmi voi da toată silinţa să-l capturez, cu lancea şi cu arcul meu; totul este să nu-mi vină el de hac.

Capitolul III
FERGUSON

Înapoindu-se la Kirkcudbright, Wimsey îşi spuse că trecuse de mult de ora ceaiului şi că, în plus, n-ar fi o idee proastă să se abată pe la căsuţa lui Campbell. Prin urmare, opri la hotelul Anwoth şi, în vreme ce devora, lacom, plăcintele cu cartofi şi turtă dulce, întocmi o listă aproximativă a suspecţilor posibili.

La sfârşitul mesei lista avea următorul conţinut:

Locuitori din Kirkcudbright:

1. Michael Waters – douăzeci şi opt de ani – înălţime un metru nouăzeci – necăsătorit – locuinţă cu intrare separată – pictor peisagist – se laudă că poate imita stilul lui Campbell – cu o noapte înainte s-a certat cu Campbell, ameninţându-l că-i va suci gâtul.

2. Hugh Farren – treizeci şi cinci de ani – înălţime un metru optzeci şi şapte – portretist şi peisagist – neobişnuit de lat în spate – căsătorit – se ştie că e gelos pe Campbell – locuieşte singur, numai cu soţia, care pare să-i fie extrem de devotată.

3. Mattew Gowan – patruzeci şi şase de ani – înălţime un metru nouăzeci şi opt – portretist şi peisagist – de asemenea gravor – necăsătorit – casă cu servitori – bogat – se ştie că a fost insultat public de Campbell – refuză să vorbească cu acesta.

Locuitori din Gatehouse-of-Fleet:

4. Jock Graham – treizeci şi şase de ani – înălţime un metru nouăzeci şi doi – neînsurat – locuieşte la hotelul Anwoth – portretist – pescar pasionat – nesăbuit – se ştie că este certat de multă vreme cu

Campbell şi că l-a azvârlit o dată în Fleet, după ce respectivul l-a atacat.

5. Henry Strachan – treizeci şi opt de ani – doi metri înălţime – însurat – un copil şi o servitoare – portretist şi ilustrator – secretar al clubului de golf – se ştie că s-a certat cu Campbell şi că l-a alungat de pe terenul de golf.

Acesta era stadiul în care se afla lista când intră proprietarul hotelului. Wimsey îl puse la curent cu ultimele noutăţi referitoare la cazul Campbell, fără a se referi, însă, la propria-i teorie despre asasinat, adăugând că ar fi dorit să dea o fugă până acasă la Campbell, să afle dacă cei de acolo ştiau ceva despre mişcările stăpânului.

— N-aş crede că ştiriciţi mare lucru, îl descurajă hotelierul. Toamna Green, care-i ţine casa, este acum acolo, dar habar nu are te nimic, tecât că azi-timineaţă la opt, când s-a înfiinţat pentru a se apuca de tereticat, Campbell blecase deja de acasă. Iar tomnul Ferguson, fecinul, a blecat la Glasgow cu primul tren.

— Ferguson? repetă Wimsey cu interes. Am impresia că l-am cunoscut. Nu el a executat frescele alea pentru o primărie din nu ştiu care orăşel?

— *Ay*, un pictor voarte pun. Îl feţi fi văzut plimbându-se în Austinul său mititel. În viecare fară închiriază studioul fecin cu al lui Campbell.

— E-nsurat?

— *Ay*, da' nevastă-sa-i blecată acum, în vizită la prieteni, la Edinboro. Am impresia că nu se înţeleg grosaf.

— Cine, Ferguson şi Campbell?

— Nu, nu, Ferguson şi toamna Ferguson. Da' şi ce ziceţi tumneafoastră e adevărat. El şi Campbell s-au certat zdravăn din cauza unei bucăţi de zid a lui Ferguson, doborâte de Campbell cu maşina.

„Mă-ntreb dacă există o singură persoană în Stewartry cu care Campbell să nu se fi avut ca pisica cu câinele", gândi Wimsey şi completă lista după cum urmează:

6. John Ferguson – circa cincizeci de ani – înălţimea cca un metru nouăzeci – văduv de paie – peisagist şi portretist – scandal cu un zid.

— Apropo, reluă apoi, Jock Graham poate fi găsit pe undeva?

— *Och,* Jock – e plecat de aici. N-a fenit deloc acasă noaptea trecută. Spunea că s-ar putea să meargă la pescuit la Loch Trool.

— Oho, exclamă Wimsey. La Loch Trool, ai? Cum a ajuns până acolo?

— N-aş putea să spun. Cred că l-a infitat factorul. O fi betregut, poate, noaptea la Newton-Stewart şi o fi blegat sus cu factorul, dimineaţa. Sau poate-o fi dat cu undiţa toată noaptea în Loch.

— Să fi făcut el una ca asta? se miră Wimsey.

Acest amănunt punea cazul într-o lumină cu totul nouă. Un om de acţiune ar fi reuşit să transporte cadavrul cu maşina până sus, pe Minnoch, şi să se întoarcă la Newton-Stewart pe jos, la timp pentru a se prezenta punctual la întâlnire, dacă întâlnirea nu fusese fixată pentru o oră prea timpurie. Trebuie că fusese, totuşi, de vreme ce era vorba despre pescuit, iar lui Jock Graham îi plăcea să lucreze noaptea.

— Se va întoarce deseară, Joe?

— N-aş putea să vă spun, răspunse proprietarul, spulberându-i dintr-o trăsătură toate speranţele. S-ar putea să rămână şi două nopţi, dacă trage peştele.

— Hm, făcu Wimsey. Frumoasă treabă. Bine, ia hai să-mi văd eu de drum.

Achită nota şi coborî la parter, însoţit de proprietar.

— Andy ce mai face? se interesă, într-o doară.

— *Och,* pine. Doar că astăzi e cam supărat. Cineva i-a şterpelit bicigleta. Mai rău e că togmai i-a pus gaugiucuri noi la ampele roţi.

Wimsey încremeni, electrizat, cu amândouă mâinile pe starter.

— Cum aşa?

— Chiar el e de fină. Mereu o lasă besde tot. Voarte brobabil că e forba de fagabonzii ăştia care

vând govoare. Nimenea din Gatehouse nu şi-ar murdări mâinile gu aşa cefa.

— Când a observat că lipseşte?

— Azi-dimineaţă, când să blece la şcoală. Bine că n-a fost modogigleta pe care mă tot pisează să i-o gumbăr.

— După părerea mea, cineva a luat-o numai cu împrumut, opină Wimsey.

— Aşa o vi, poate că apare. Ei bine, ziua bună, milord.

Wimsey nu trecu peste pod, ci o apucă în susul străzii, spre gară. Lăsă în urmă drumul ce se făcea la stânga, care ducea, pe lângă Anwoth Old Kirk, spre şoseaua de Creetown, şi urmă cursul râului Fleet până când ajunse la o mică alee pe dreapta. La capătul aleii se înălţau două vilişoare mici, alăturate, dar cu ceva spaţiu între ele, oglindite într-un iaz adânc – de fapt chiar notoriul, controversatul iaz în care Jock Graham îl azvârlise pe răposatul Campbell.

În condiţii normale, Wimsey s-ar fi aşteptat să găsească ambele uşi asigurate, încrezător, numai cu lănţişorul, dar astăzi vila de mai din vale, a lui Campbell, fusese încuiată, probabil de către poliţie. Wimsey luă ferestrele la rând şi aruncă prin fiecare câte o privire înăuntru. Totul arăta paşnic şi liniştit, întocmai cum fusese dimineaţă, la plecarea îngrijitoarei. În faţă exista o cameră de zi, cu aerul c-ar aparţine unui burlac, iar în spate o bucătărie. Obişnuitul parter scoţian cu două încăperi; dormitorul se afla la catul de sus. În plus, în continuarea bucătăriei, fusese înălţat un atelier cu acoperişul de sticlă. La dreapta stătea, gol, şopronul ce adăpostise Morrisul; urmele proaspete de anvelope din praf indicau locul de unde fusese scoasă maşina azi-dimineaţă. Ceva mai departe se intra, printr-o portiţă de lemn, într-o grădiniţă părăginită. De la capătul atelierului pornea un zid scund de piatră ce separa curtea şi grădina de cele aparţinând celei de a doua căsuţe, iar Wimsey observă spărtura din zid şi grămada de pietre ce marcau locul unde Campbell manevrase greşit maşina în marşarier, dorind să intre

în garaj, şi stârnise în sufletul vecinului sentimente atât de duşmănoase.

Casa lui Ferguson semăna ca două picături de apă cu a lui Campbell, grădina fiind, însă, îngrijită, iar garajul nou-nouţ, deşi construit, din păcate, din tablă zincată. Wimsey deschise poarta şi dădu peste un automobil nou şi strălucitor cu două locuri – o marcă populară.

La început, această descoperire îl descumpăni. Ferguson plecase la Glasgow cu un tren matinal, iar gara Gatehouse se afla la zece kilometri şi jumătate depărtare de oraş. Prin urmare, cum de nu se dusese la gară cu maşina? Ar fi putut-o lăsa acolo până la întoarcere, fără nicio problemă. Părea o jucărie nouă; poate că nu-l lăsase inima să o dea pe mâini străine? Sau poate intenţiona să lipsească mai mult timp? Sau poate?…

Gânditor, Wimsey ridică capota. Da, da, aceasta era explicaţia. Un spaţiu gol şi câteva fire deconectate indicau faptul că magnetoul fusese scos. Foarte probabil că Ferguson îl dusese la reparat, la Glasgow. Dar atunci, cum parcursese distanţa până la gară? Cu maşina unui cunoscut? Cu autobuzul? Cu o bicicletă? Cel mai simplu era să întrebe. Niciun călător nu trece neobservat într-o gară mică de provincie; era oricum indicat să se încredinţeze că Ferguson luase într-adevăr trenul respectiv.

Wimsey lăsă capota să cadă şi închise, atent, uşa garajului. Uşa casei nu era încuiată, aşa că intră şi aruncă o privire. Era la fel de ordonată şi de nevinovată ca orice locuinţă. Doamna Green măturase, ştersese praful şi aranjase totul, inclusiv obiectele din atelier; când artistul nu-i acasă, orice îngrijitoare va umbla la borcanele de vopsea, n-o pot opri nici toate avertismentele de pe pământ. Wimsey aruncă o privire fugară unor schiţe de siluete proptite de perete, făcu ochii mari în faţa unui peisaj manierist, elaborat şi decorativ, aflat pe şevalet, înregistră în trecere că Ferguson îşi procura materialele pentru pictat de la Roberson, examină un şir de romane poliţiste aflate pe poliţa din camera de zi, încercă să mişte capacul de pe masa de scris.

Acesta era descuiat, glisă şi oferi vederii o serie de despărţituri paralelipipedice, „cuiburi de porumbel”, în care fiecare obiect se afla la locul lui. Wimsey îl catalogă pe Ferguson drept un om cu un simţ aproape morbid al preciziei. Nu descoperise niciun indiciu ce ar fi putut arunca lumină asupra morţii lui Campbell, dar deveni cu atât mai dornic de a pune mâna pe Ferguson. Modul cum fuseseră construite căsuţele, detaşate, dar cu intrările din aceeaşi curte, îţi dădea posibilitatea să observi dintr-una tot ce se petrecea în cealaltă. Dacă lui Campbell i se întâmplase ceva ieşit din comun în noaptea precedentă, Ferguson nu avusese cum să nu observe măcar o mică parte. Nu mai puţin adevărat era că dacă Ferguson nu observase nimic, atunci nimeni nu observase nimic, întrucât cele două case erau departe de toţi ceilalţi vecini, ascunse la capătul uliţei neasfaltate, umbroase, cu apa râului Fleet clipocind în fundul grădinilor. Dacă Jock Graham pescuise într-adevăr în seara aceea în Standing-Stone Pool… dar nu, se presupunea că plecase la Loch Trool. Deci, Ferguson era răspunsul. Ca atare, se cuvenea să-i dea cât mai curând de urmă.

Wimsey reveni la automobilul său şi porni înapoi pe lungul drum de costişă spre gara Gatehouse, de la marginea ţinutului deluros Galloway, gară ce priveşte spre valea râului Fleet şi spre viaduct şi la care se încruntă maiestuosul versant al munţilor Clint din Dromore.

* * *

De gara Gatehouse te apropii trecând printr-una dintre portiţele acelea, atât de numeroase în Border Country, care pun obstacole uşoare în calea vitelor rătăcite, iar automobilistului impacientat îi apar drept o afurisită de bătaie de cap. Cum se întâmplă însă de obicei în astfel de situaţii, un bătrân domn îndatoritor se ivi dintr-un grup de case de la marginea drumului şi-i deschise calea lui Wimsey.

Imediat după poartă, drumul se bifurcă, transformându-se într-o pistă pietroasă a cărei ramură stângă, întortocheată, coboară până la Creetown, în timp ce ramura dreaptă continuă, şerpuind, spre Dromore, sfârşindu-se, abrupt, la viaductul căii ferate.

Wimsey traversă cel de-al doilea drum şi continuă să coboare în linie dreaptă, pe o potecuţă camuflată bine sub rododendroni, care-l scoase la gară.

Între Castle Douglas şi Stranraer există o linie simplă, dar care se mândreşte că devine dublă în gara Gatehouse, pentru a servi mai bine călătorii şi ca să permită încrucişarea trenurilor. Wimsey se duse la şeful de gară, care profita de timpul mort dintre două trenuri pentru a studia, în biroul său, ziarul *The Glasgow Bulletin.*

— Încercam să dau de urma domnului Ferguson, îl încunoştinţă Wimsey, după cuvenitul schimb de saluturi, ca să punem la punct, în toate amănuntele, o partidă de pescuit la Skerrow, dar am aflat că ar fi plecat azi-dimineaţă cu trenul de 9.08. Chiar aşa să fie?

— *Ay*, aşa e. Cu ochii mei l-am văzut.

— Mă întreb la ce oră se va întoarce. Ştiţi cumva dacă mergea la Glasgow, sau numai la Dumfries?

— Zicea că se duce la Glasgow, răspunse şeful gării, da' poate că se-ntoarce la noapte. Angus vă poate spune dacă şi-a cumpărat un bilet dus-întors.

Casierul, care împărţea biroul cu şeful gării, îşi aminti perfect de domnul Ferguson, deoarece cumpărase un bilet la clasa întâi, dus-întors, până la Glasgow, extravaganţă rară în comunitatea aceea de artişti.

— Doar că, bineînţeles, remarcă Wimsey, biletul are valabilitate trei luni. Nu-i obligatoriu să se întoarcă astăzi. Aş vrea să ştiu dacă şi-a lăsat maşina aici.

— N-a venit cu maşina, răspunse funcţionarul. Mi-a spus că i s-a defectat magnetoul şi că de-aia a fost obligat să ia de-aicea trenul, în loc să şofeze până la Dumfries.

— O, atunci cred că a venit cu bicicleta, remarcă, dezinteresat, Wimsey.

— *Nay*, răspunse şeful gării. Va fi venit cu autobuzul lui Campbell. Cam la ora aia a sosit, nu, mă Angus?

— Chiar atunci. Când a intrat, vorbea cu Rabbie McHardy. I-o fi spus lui cât se gândeşte să rămână la

Glasgow.

— Vă mulţumesc, spuse Wimsey. Vorbesc eu cu Rabbie. Voisem să-nchiriez o barcă pentru mâine, dar dacă nu se-ntoarce Ferguson, nu prea are rost, nu-i aşa?

Mai pălăvrăgi câteva minute, oferindu-le o variantă cenzurată a cazului Campbell, după care îşi luă rămas-bun. Nu progresase cine ştie ce, dar i se părea că, de bine, de rău, îl putea şterge pe Ferguson de pe lista suspecţilor. Va trebui totuşi să verifice, să se asigure că acesta din urmă ajunsese într-adevăr la Glasgow. Era posibil ca această trebuşoară să nu fie tocmai simplă, dar pentru Dalziel şi mirmidonii lui nu era decât o muncă de rutină.

Wimsey se uită la ceas. În prezent, Jock Graham candida cu cele mai mari şanse la titlul de criminal, dar, cum dispăruse fără urmă, nu era nimic de făcut, deocamdată, în ceea ce-l privea. Mai avea însă timp să meargă şi să stea de vorbă cu Strachan, completându-şi astfel capitolul Gatehouse al anchetei.

Capitolul IV
STRACHAN

Strachan locuia într-o casă plăcută, de mărime medie, situată convenabil pentru el, puţin afară din Gatehouse, pe drumul ce duce spre terenul de golf. Subreta cochetă care deschisese uşa îi zâmbi binevoitor musafirului şi, anunţând că stăpânul este acasă, îl pofti pe lord să intre.

Înălţimea Sa pătrunse, deci, în camera de zi, unde o află pe doamna Strachan, aşezată lângă fereastră şi iniţiind-o pe fiica ei cea mică, Myra, în simpla artă a croşetatului.

Wimsey îşi ceru scuze că deranjează chiar la ora ceaiului şi-şi exprimă dorinţa de a conveni cu Strachan asupra detaliilor unei partide în patru.

— Nu prea ştiu ce să vă spun, răspunse doamna Strachan, cu o uşoară îndoială în voce. E puţin probabil ca Harry să joace, o zi sau două. A avut o săptămână grea… Uuf, zău că nu ştiu. Myra, scumpeteo, dă fuga şi anunţă-l pe tăticu' că lordul Peter Wimsey doreşte să stea de vorbă cu el. Ştiţi, nu-mi place să mă bag în treburile lui Harry. Nu ştiu cum, dar întotdeauna reuşesc s-o fac de oaie…

Chicoti – era o femeie care se cam hlizea, chiar şi în momentele ei cele mai bune. Din pricina nervilor, presupunea Wimsey. Stilul lui Strachan era cam direct, ceea ce-i făcea pe oameni să devină nervoşi, iar Wimsey nutrea mai mult decât o simplă bănuială că era, pe deasupra, şi un soi de tiran domestic.

Rosti o propoziţie vagă, cum că nu doreşte să deranjeze pe nimeni.

— *Bineînţeles* că nu deranjaţi, protestă doamna Strachan, cu ochii neliniştiţi îndreptaţi spre uşă. Se poate? Ne face întotdeauna o deosebită plăcere să vă vedem. Dar cu ce v-aţi îndeletnicit în ziua asta splendidă?

— Am fost sus la Minnoch să văd leşul, răspunse, vesel, lordul.

— Leşul? strigă doamna Strachan, emiţând şi un mic ţipăt ascuţit. Ce îngrozitor cuvânt! Dar ce vreţi să spuneţi? Vă referiţi la un somon, sau ceva asemănător?

— Ba nu, o contrazise Wimsey, la Campbell… La Sandy Campbell. N-aţi auzit?

Doamna Strachan deschise foarte, foarte mari ochii ei albaştri, ca de bebeluş.

— Nu, ce să aud? I s-a întâmplat ceva domnului Campbell?

— Sfinte Dumnezeule, se minună Wimsey, şi eu care credeam că toată lumea e la curent… E mort. A căzut în Minnoch şi şi-a dat obştescul sfârşit.

Doamna Strachan scoase un ţipăt strident, de groază.

— Mort? Doamne, ce sinistru! S-a înecat?

— Nu ştiu precis, răspunse Wimsey. Cred că s-a lovit rău la cap, dar nu-i exclus să se fi şi înecat.

Doamna Strachan mai scoase un ţipăt.

— Şi când s-a întâmplat?

— Păi, răspunse Wimsey, prudent, a fost găsit cam la ora prânzului.

— Dumnezeule mare. Şi noi, care n-aveam habar de nimic. O, Harry – căci uşa se deschisese – tu ce părere ai? Lordul Peter spune că sărmanul domn Campbell ar fi fost omorât sus la Minnoch.

— Omorât? se miră Strachan. Ce tot îndrugi, Milly? Cine să-l fi omorât?

Doamna Strachan scăpă un al treilea ţipăt, şi mai pătrunzător.

— Se-nţelege că nu asta voiam să spun, Harry. Ce absurd, ce oribil! Pur şi simplu a căzut, şi-a spart capul şi s-a înecat.

Strachan se apropie lent şi-l salută pe Wimsey cu o mişcare a capului.

— Ce-i cu povestea asta, Wimsey?

— Perfect adevărată, răspunse lordul. Corpul neînsufleţit al lui Campbell a fost găsit în Minnoch la ora două. Se pare că picta şi că a alunecat, căzând peste muchia de granit şi spărgându-şi capul de piatră.

Nu era foarte atent la ceea ce spunea. Dar fără îndoială că înfăţişarea neobişnuit de palidă şi de

nervoasă a amfitrionului său nu putea fi o închipuire; acum că Strachan îşi întorsese faţa în aşa fel încât lumina ce năvălea pe geam o prindea din plin, se vedea limpede că avea un ochi învineţit: o vânătaie foarte frumoasă, intens colorată şi bine conturată în jurul ochiului.

— Oh, exclamă Strachan. Păi, de fapt nu mă mir. Acela-i un loc deosebit de periculos. Chiar eu i-am atras atenţia duminică, iar el m-a făcut prost, după ce mi-am dat osteneala să-l previn.

— De ce, s-a dus acolo şi duminică? se interesă Wimsey.

— Da, voia să schiţeze ceva, sau cam aşa ceva. Îţi aduci aminte, Milly, era chiar de partea cealaltă a pârâului de unde şedeam noi la picnic.

— Doamne! exclamă doamna Strachan, despre acel loc e vorba? Oo! Cu desăvârşire oribil. N-am să mai pun piciorul acolo cât trăiesc. N-ai decât să zici ce vrei, nici cu poliţia nu mă mai duc.

— Nu fi ridicolă, Milly. Nu te va sili nimeni să mergi, dacă nu vrei.

— Mi-ar fi mereu teamă să nu cadă Myra înăuntru şi să moară.

— Prea bine, atunci, încheie soţul, scos din răbdări. Să nu te mai duci. Cu asta, gata. Dar cum s-au petrecut lucrurile, Wimsey?

Lordul Peter repetă povestea, cu toate amănuntele pe care le consideră necesare.

— Exact la ce te puteai aştepta de la Campbell, comentă Strachan. Umbla peste tot – vreau să spun că obişnuia să umble – cu ochii la pânză, cu capul în nori, fără să se uite măcar o dată unde calcă. Duminică am strigat la el să fie prudent; nu m-a auzit, sau s-a prefăcut că nu mă aude, şi zău dacă nu mi-am dat osteneala să trec pe celălalt mal al pârâului şi să-l previn că terenul este foarte alunecos. El însă mi-a răspuns nepoliticos, aşa încât m-am lăsat păgubaş. Ei bine, urciorul nu merge de multe ori la apă, asta e.

— O, nu fi atât de nesimţitor, protestă doamna Strachan. Bietul om a murit şi, chiar dacă n-a fost o persoană prea simpatică, nu se poate să nu ne pară rău după el.

Strachan catadicsi să bombăne că lui îi pare într-adevăr rău, că niciodată nu-i purtase pică lui Campbell, îşi sprijini fruntea în palmă, ca şi cum l-ar fi durut cumplit capul.

— Se pare că şi dumneata ai luat parte la un război, remarcă Wimsey.

Strachan râse.

— Da, zise, ce chestie ridicolă! După micul dejun mă aflam pe terenul de golf şi nu ştiu ce individ putred a lovit o minge, trimiţând-o cam la o mie cinci sute de kilometri depărtare de parcurs, drept în ochiul meu.

De surprindere, doamna Strachan mai schelălăi puţin.

— Oh… dădu ea să vorbească, dar tăcu numaidecât când Strachan îşi întoarse ameninţător ochii parţial coloraţi spre ea.

— Ce neplăcut, comentă Wimsey. Cine a fost nemernicul?

— N-am nici cea mai vagă idee, răspunse, nepăsător, Strachan. Pentru un moment, am fost complet scos din luptă, iar când am reuşit să mă adun şi m-am pus să iscodesc, n-am văzut decât un grup de bărbaţi în depărtare, plecând. Mă simţeam prea dărâmat ca să-mi mai pese, aşa că pur şi simplu m-am târât spre club şi spre o băutură. Dar mingea am păstrat-o: o Silver Ring. Dacă vine cineva s-o revendice, am să-i spun câteva.

— Urâtă lovitură, comentă, mizericordios, Wimsey. Un specimen reuşit din soiul său, dar bănuiesc că este neobişnuit de dureroasă. S-a umflat straşnic, nu-i aşa? Când anume ai încasat-o?

— O, devreme, zise Strachan. Cred că era pe la nouă. După care mi-am petrecut tot restul dimineţii la club, întins pe canapea, simţindu-mă îngrozitor. De acolo am venit aţă acasă, aşa se explică de ce n-am auzit de Campbell. Dracu' s-o ia, bănuiesc că asta presupune o înmormântare. Cam neplăcut. În împrejurări normale, am trimite o coroană din partea clubului, dar în condiţiile astea, nu ştiu cum să procedez, fiindcă ultima dată când a trecut pe la club i-am cerut să-şi dea demisia.

— Dezagreabilă treabă, făcu Wimsey. Eu aş trimite, cu toate acestea, o coroană. Ca să mă arăt iertător şi aşa mai departe. Răzbunarea rezervă-ţi-o pentru individul care ţi-a pocit figura. Apropo, cu cine jucai? Partenerul dumitale nu l-ar putea identifica pe vinovat?

Strachan clătină din cap.

— Eram singur, mă antrenam şi eu, zise. Eram propriul meu băiat de mingi, aşadar, n-au existat martori.

— Înţeleg. Şi mâinile îţi arată cam rău; probabil că ai petrecut mult timp afară, în condiţii atmosferice aspre. De fapt, venisem să te invit să facem mâine o partidă în patru, cu Waters, Bill Murray şi cu mine, dar nu cred, ca să zicem aşa, că te vei putea baza prea mult pe ochiul acela o vreme?

— Nu prea, fu de acord Strachan, zâmbind amar.

— Atunci m-am dus, zise Wimsey, ridicându-se de pe scaun. *Cheerio*, doamnă Strachan. *Cheerio*, bătrâne. Nu te mai deranja să mă conduci. Nimeresc şi singur ieşirea.

Strachan insistă, totuşi, să-l însoţească până la poartă.

La colţul străzii, Wimsey le ajunse din urmă pe domnişoara Strachan şi pe bona acesteia, care-şi făceau plimbarea de seară. Opri maşina şi se interesă dacă doresc să facă un tur cu el.

Myra acceptă cu bucurie, şi nici însoţitoarea ei nu avu nimic împotrivă. Wimsey o luă pe copilă lângă el, în faţă, pe bonă o aşeză pe bancheta din spate, şi-şi îndemnă automobilul Daimler Double-Six să arate tot ce poate.

Myra fu entuziasmată.

— Tăticu' nu merge niciodată atât de repede, observă ea când ieşiră de pe drumul în pantă, mărginit de copaci, la Cally Lodge, şi plutiră ca un aeroplan în câmp deschis.

Wimsey aruncă o privire acului vitezometrului, care tremura la gradaţia 85 şi luă curba cu un derapaj spectaculos.

— Splendid ochi învineţit şi-a câştigat tatăl tău, remarcă el în trecere.

— Da, nu-i aşa? L-am întrebat dacă s-a luat la bătaie cu cineva, dar el m-a repezit, spunându-mi să nu fiu obraznică. Mie-mi plac bătăile. Odată, Bobby Craig mi-a învineţit *mie* un ochi. L-am pocnit în nas de l-a podidit sângele şi a trebuit să-şi dea costumul la curăţat.

— Domnişoarele n-ar trebui să se bată, zise Wimsey, dojenitor, nici măcar domnişoarele foarte moderne.

— De ce nu? Mie-mi place. Ooo, uite ce vaci!

Wimsey apăsă grăbit pe frână, obligând Daimlerul să se târască în pas de matroană.

— Eu totuşi cred că tăticu' s-a încăierat cu cineva, reluă Myra ideea. Azi-noapte n-a venit deloc acasă, iar mămica a tras o sperietură zdravănă. Se teme de maşina noastră, înţelegeţi, fiindcă prinde viteză prea mare, dar nu este atât de rapidă ca a dumneavoastră. Oare vaca aceea vrea să ne răstoarne?

— Da, spuse Wimsey. Probabil că ne confundă cu o plăcintă.

— Ce tâmpenie. Vacile nu mănâncă plăcinte, mănâncă turte de seminţe. Am gustat şi eu dintr-una, odată, dar era îngrozitoare, mi s-a făcut rău de ea.

— Să-ţi fie de învăţătură, zise Wimsey. Te las să cobori aici, altfel ai să ajungi acasă taman la ora de culcare. Sau poate e mai bine să te duc înapoi acasă, cel puţin o parte din drum?

— Da, vă rog, strigă Myra. Atunci vom putea speria vacile şi să le fugărim ca pe iepuri.

— Aşa ceva ar fi lipsit de suflet, protestă Wimsey. Vacilor nu le priieşte să alerge. Eşti o tânără impertinentă, crudă, însetată de sânge şi nemiloasă; într-o bună zi ai să devii un adevărat pericol social.

— Ce splendid! Atunci aş putea avea un pistol şi o rochie de seară, aş momi lumea în lupanare, unde se fumează opiu şi le-aş porunci: mâinile sus! Cred că ar fi indicat să vă iau de bărbat, fiindcă aveţi o maşină atât de rapidă. Mi-ar putea fi utilă, ştiţi.

— Foarte, replică, grav, Wimsey. Reţin propunerea. Dar ştii ceva, mai târziu s-ar putea să nu-ţi mai doreşti să te căsătoreşti cu mine.

Capitolul V
WATERS

Lordul Peter găsea că este cât se poate de distractiv să trăiască atât de simplu la Kirkcudbright. Spre regretul hotelierilor, anul acesta hotărâse să închirieze un atelier mititel la capătul unei înguste uliţe pietruite; poarta de un albastru strălucitor a acestei locuinţe o proclama celor de pe Strada Mare drept un lăcaş al muzelor. Wimsey îşi justifica excentrica hotărâre explicând că îl amuză să vadă cum omul său cel extrem de migălos eviscerează păstrăvi sau spală cartofi la robinetul din curte, întâmpinându-i întotdeauna pe musafirii ocazionali cu toată pompa ceremonioasă din West End.

Tropăind pe pavaj, croindu-şi drum printr-o mare aglomerare de biciclete, care blocau aproape complet trecerea, Wimsey o zări pe această persoană extrem de eficientă aşteptându-l în prag, cu o expresie pe care, deşi sever controlată, mai-mai că ai fi putut s-o numeşti nerăbdătoare.

— *Hullo,* Bunter, salută vesel lordul. Ce avem la cină? Azi am o poftă de mâncare neobişnuită. Sus, la Creetown, se găseşte un cadavru excelent.

— Eu mi-am dat seama, milord, că Înălţimea Voastră va fi complet absorbită de o investigaţie. Neputând fi sigur de ora exactă a întoarcerii Înălţimii Voastre, am considerat că este mai înţelept, milord, să prepar o tocăniţă de văcuţă cu sos gros şi cu legume; în caz de forţă majoră, poate fi încălzită fără să-şi piardă calităţile.

— Excelent, aprobă lordul.

— Vă mulţumesc, milord. Am înţeles de la măcelar că porţiunea din anatomia animalului pe care mă obişnuisem să o numesc picior de văcuţă este denumită prin partea locului… ăă… ţurloi.

— Cred că ai dreptate, Bunter.

— Nu l-am crezut pe cuvânt pe individ, continuă Bunter, cu demnitate melancolică. Am inspectat

carcasa şi m-am convins cu ochii mei că decupează din ea exact partea dorită.

— Eşti atât de temeinic în tot ceea ce faci, îl lăudă lordul.

— Mă silesc, milord. Doreşte oare Înălţimea Voastră ca, atâta vreme cât vom locui în această ţară, să mă refer la respectiva porţiune comestibilă ca la un… ăă… ţurloi?

— Ai face o graţioasă concesie sentimentelor patriotice ale autohtonilor, Bunter, dacă ai găsi în dumneata tăria de a proceda astfel.

— Prea bine, milord. Presupun că piciorul de oaie îşi va relua denumirea de „ciozvârtă", ca pe vremea primei şederi a Înălţimii Voastre aici?

— Fireşte, Bunter.

— Da, milord. Bunter oftă adânc. Mă voi strădui să mă exprim corect, spre a o mulţumi pe Înălţimea Voastră.

— Îţi sunt recunoscător, Bunter. Trebuie să ne dăm osteneala să fim corecţi în orice împrejurare.

— Întocmai, milord. Masa va fi servită peste douăzeci de minute, de îndată ce vor fi fiert cartofii.

— *Right-ho,* zise lordul. Dau o fugă până vizavi, să schimb o vorbă cu domnişoara Selby până la ora mesei.

— Iertaţi-mă, milord. Se pare că doamnele au plecat.

— Au plecat? se miră, cam descumpănit, Wimsey.

— Da, milord. Am fost informat de tânăra persoană care le slujeşte că au plecat la Glasgow.

— Oh, exclamă Wimsey, s-au dus la Glasgow! Ceea ce, însă, poate să însemne că nu vor lipsi decât astăzi de acasă. Nu trebuie neapărat să se înţeleagă, ca la noi, în Sud, că au plecat, cu căţel şi cu purcel, într-o călătorie mai îndelungată. Bine, atunci mă duc să-l vânez pe domnul Waters. Aş dori să stau şi cu el de vorbă. Poate îl invit la mine la cină.

— Prea bine, milord.

Wimsey traversă Strada Mare şi bătu la uşa locuinţei lui Waters. La auzul ciocăniturilor ieşi proprietăreasa, care, răspunzând întrebării lordului, observă că:

— Deocamdată, domnul Waters nu-i acasă.

— Când se întoarce?

— N-am cum şti, milord. Cred c-o rămânea să mâie la Glasgow.

— S-ar zice că toată lumea s-a dus astăzi la Glasgow, remarcă Wimsey.

— D-apoi, da. S-or fi dusără toţi la Egzpo-ziţie. Domnu' Waters o plecat cu primul tren.

— Cum? La 8.45? exclamă, incredul, Wimsey.

Din cât îl cunoscuse pe Waters cu o seară înainte, nu se aşteptase ca acesta să dea dovadă de atâta energie.

— *Ay*, răspunse, placid, gazda. Şi-o luat micul dejun la ora opt şi o plecat cu Miz Selby şi cu Miz Cochran.

Wimsey simţi că i se ia o piatră de pe inimă. În primul moment se temuse că activitatea aceasta atât de timpurie ar fi putut avea unele dedesubturi sinistre. Dar Waters nu avea cum să se dedea la rele, dacă era însoţit şi supravegheat de domnişoarele Selby şi Cochran. Se părea că încă unul dintre cei şase suspecţi ai săi ar putea fi eliminat de pe listă, fără să se comită o eroare. Lăsă un mesaj, că ar dori să stea de vorbă cu domnul Waters de îndată ce va veni acasă, şi se înapoie la Blue Gate Close.

Tocmai terminase tocana gustoasă şi savura un excelent *soufflé* de brânză, când se auzi zgomotul făcut de o pereche de bocanci grei păşind pe pietre, urmat de o voce care se interesă de Înălţimea Sa.

— *Hullo,* strigă Wimsey. Dumneata eşti, Dalziel?

— Eu, milord.

Sergentul îşi introduse umerii prin uşa prea îngustă, după care făcu un pas lateral, ca să-i dea însoţitorului său posibilitatea să treacă.

— I-am raportat ce i s-a întâmplat lui sir Maxwell Jamieson, şeful poliţiei, şi a avut amabilitatea să mă însoţească, pentru a schimba un cuvânt cu Înălţimea Voastră.

— Splendid! strigă din toată inima Wimsey. Încântat să vă văd pe amândoi. Noi doi nu ne-am mai întâlnit, sir Maxwell, ceea ce nu înseamnă că nu vă cunosc foarte bine, după reputaţie; după cum îmi

închipui că şi dumneavoastră aţi auzit de mine. Anul trecut, dacă memoria nu mă înşală, a existat o infracţiune minoră, de exces de viteză, în a cărei rezolvare justiţia a fost mai mult decât clementă. Să vă ofer ceva de băut.

— Vedeţi – zise Dalziel, după ce ospitaliera ofertă a lui Wimsey fusese acceptată cu toate semnele de apreciere – am făcut, potrivit teoriei, cercetări pe calea ferată, da' nu-s satisfăcut, nici într-un fel, nici într-altul. Da' mai întâi şi-ntâi vreau să ştiţi că am vorbit cu oamenii din Borgan, care mi-or zis că flăcăul ăla, Jock, l-o văzut pe Campbell pictând acolo la zece şi zece, când o ieşit să ducă un mesaj la o muiere din Clauchaneasy, şi că tot acolo era la întoarcerea lui Jock, la unşpe şi cinci. Prin urmare, vedeţi, n-ar fi putut pleca din locul acela decât cel mai devreme la unşpe trecut cu câteva minute.

— Dar când spui că l-a văzut pe Campbell, vrei să zici că ştia că e Campbell, sau credea numai că este el?

— *Nay*, el nu-l cunoaşte pe Campbell, da' a văzut un om cu un clop mare, negru, şi o manta plisată, cum purta Campbell. Şi crede că alături de el era întins un pled mare, sau un covor.

— Atunci, poate că l-a văzut pe asasin.

— *Ay*, se poate, dar era ora aia din zi asupra căreia v-am atras atenţia. O să fiţi de acord cu mine că, asasin ori ba, n-o avut cum să părăsească locul înainte de ora unsprezece.

— Acest lucru pare destul de evident.

— Bine, atuncea ajungem la cercetările privind calea ferată. Nu-s aşa de multe trenuri de zi, între Stranraer şi Girvan, care să oprească la Pinwherry şi Barrhill.

Sergentul extrase din buzunar un mers al trenurilor şi-l trânti pe masă.

— Să luăm mai întâi trenurile de Stranraer. Asasinul s-ar fi putut foarte bine gândi să fugă pe mare de la Stranraer, vedeţi dumneavoastră, iar dacă-i aşa, va trebui să-l dibuim în Irlanda.

Scoase un capăt de creion gros şi notă orele pe o bucată de hârtie:

Girvan
a.m. 10.45
p.m. 2.16
Pinmore
a.m. 10.45
p.m. 2.31
Pinwherry
a.m. 11.08
p.m. 2.39
Barrhill
a.m. 11.18
p.m. 2.50
Glenwhilly
a.m. 11.33
p.m. 3.06
New Luce
a.m. 11.41
p.m. 3.13
Dunragit
a.m. 11.52
p.m. 3.26
Castle Kennedy
a.m. 12.00
p.m. 3.30
Stranraer
a.m. 12.07
p.m. 3.39

Wimsey clătină din cap.

— Primul tren nu l-ar fi putut prinde, în orice caz nu cu bicicleta. Cea mai apropiată haltă este Barrhill, iar dacă îi dai fie şi numai cinci minute spre a-şi aduce calabalâcul şi a o porni, nu-i rămân decât opt minute ca să parcurgă circa cincisprezece kilometri. Poate că ar fi izbutit cu automobilul, dacă ar fi mânat ca un diavol şi trenul ar fi avut o mică întârziere, numai că de unde să fi avut la dispoziţie un automobil? Fireşte, putea să se ascundă undeva printre dealuri şi să ia trenul de 2.50, sau să fi mers mai departe cu bicicleta şi să fi luat acelaşi tren de la altă staţie, dar asta l-ar lăsa cu un alibi foarte şubred.

— Aveţi dreptate, milord, recunoscu Dalziel. N-am scăpat din vedere această posibilitate. Acum… Avem un raport primit de la şeful gării Pinwherry, că un gentleman s-o urcat de acolo în trenul de 2.39. Şeful de gară s-o uitat bine la el, fiindcă era un venetic şi părea din cale-afară de nervos şi emoţionat.

— Până unde şi-a cumpărat bilet?

— Tocmai aicea-i partea interesantă a poveştii… Şi-o luat bilet pentru Stranraer.

— Bineînţeles! strigă Wimsey, cu ochii la mersul trenurilor. Asta explică de ce a aşteptat să vină tocmai acest tren. Este cel ce asigură legătura cu feribotul de Larne. O legătură proastă oricum – peste trei ore de aşteptare la Stranraer – dar se pare că este unica.

— Tocmai voiam să vă spun, reluă sergentul, că gentlemanul respectiv s-o interesat, nervos nevoie mare, de legătură, şi o părut foarte dezamăgit când i s-o spus că nu există niciun vapor până la ora şapte.

— Ceea ce se potriveşte perfect, observă Wimsey, doar că e bizar că nu s-a informat mai devreme despre ora de plecare a vaporului, dacă şi-a pregătit atât de minuţios crima. Cum arăta individul?

— Un tip mai tânăr, cu un costum gri şi pălărie de fetru, mi s-a spus, ducând în mână o mică valiză diplomat. Mai mult înalt decât scund, cu mustăcioară neagră. Şeful gării crede că l-ar recunoaşte.

— A dat ceva amănunte referitoare la el însuşi?

— Zicea ceva, c-ar fi citit greşit orarul şi-ar fi crezut că este un feribot la ora 3.50.

— Da, e destul de plauzibil, spuse Wimsey. Vedeţi, în partea de jos a paginii sunt tipărite trei rânduri ce indică legăturile cu vaporul de la cheiul Stranraer la Larne şi Belfast, dar chiar deasupra lor sunt alte trei rânduri, care arată legăturile pe calea ferată între Stranraer, Colfin şi Port Patrick. E uşor să le confunzi. Dar ascultă-mă, Dalziel, dacă n-a avut vapor înainte de şapte, ar fi trebuit să ajungi la timp ca să-l prinzi.

— Adevărat, milord, şi de-ndată ce am primit raportul, am telefonat la poliţia din Stranraer să facă un raid: dar am primit răspunsul lor chiar înainte de a

veni încoace, cum că pe feribot nu se află nicio persoană ca aceea căutată de mine.

— La naiba! exclamă Wimsey.

— Au început căutarea la Stranraer, în caz că s-ar ascunde acolo, şi opresc toate maşinile care intră sau ies din oraş şi, fireşte, vor fi cu ochii-n patru la feribotul de mâine. Da' nu-i exclus ca individul să nu vrea defel să meargă la Larne. Poate că vrea doar să ne deruteze.

— Dar o fi ajuns cu adevărat la Stranraer?

— Se pare că da. Or fost verificate biletele, şi cel de clasa a treia eliberat la Pinwherry o fost predat reglementar la Stranraer, la ieşire. Din păcate, colectorul nu-i un tip cu simţul observaţiei şi nu-i în stare să spună cum arăta ăl de i l-o pus în mână.

— Ei bine, se pare că ai rezolvat strălucit această parte a problemei, aprecie Wimsey, ţinând seama şi de timpul scurt avut la dispoziţie. Poate că totuşi avem acum un indiciu. Apropo, şeful de gară de la Pinwherry n-a pomenit cumva dacă străinul avea cu el o bicicletă?

— Nu, n-avea bicicletă. L-am întrebat cum o ajuns acolo, dar nu l-o văzut nimeni venind. Se pare că o intrat pur şi simplu în clădirea gării.

— De fapt, fireşte, dacă voia să ia feribotul de Irlanda, mai întâi s-ar fi descotorosit de bicicletă. A avut timp berechet s-o ascundă undeva între dealuri. Bun, deci mai sunt unele speranţe. Dar să nu ne bazăm prea mult pe acest lucru. Cum stă situaţia cu trenurile care merg în direcţie opusă, înspre Glasgow?

Dalziel întoarse câteva foi, linse vârful creionului cel gros şi alcătui încă o listă:

	a.m.	p.m.	p.m.
Stranraer plec.	11.35	12.20 (de la cheiul Stranraer)	4.05
Castle Kennedy	11.42		4.12

Dunragit	11.52	12.42	4.20
New Luce	12.07 p.m.	. . .	4.33
Glenhilly	12.19		4.45
Barrhill	12.35		5.00
Pinwherry	12.43		5.08
Pinmore	12.56	. . .	5.18
Girvan sos.	1.06	1.37	5.28
Girvan plec.	1.11	1.42	5.36

— Şi aici există destule posibilităţi, observă Wimsey. Ce părere aveţi despre trenul de 12.35? I-ar fi fost uşor să-l prindă spre Glasgow, iar de acolo ar fi putut pleca oriunde.

— *Ay*, aveţi dreptate. Chiar la asta mă gândeam şi eu. I-am telefonat şefului de gară din Barrhill, dar pe trenul cela n-or fost decât patru călători, şi-i cunoştea personal pe toţi.

— Oh, făcu Wimsey. Înţeleg. Atunci în direcţia asta nu mai putem înainta.

— Nu. Dar mai e ceva. Răspunsul nu m-o mulţumit. M-am interesat în continuare la celelalte staţii şi am aflat că un domn cu o bicicletă o luat trenul de 1.11 de la Girvan.

— Nu mai spune, *by Jove!*

Wimsey scoase harta districtului şi se puse s-o studieze intens.

— Nu e imposibil, Dalziel, nu e imposibil. Barrhill se află la treisprezece kilometri de scena crimei, iar Girvan este, să spunem, cu douăzeci de kilometri mai departe; hai să zicem treizeci şi trei de kilometri în total. Dac-a pornit la unsprezece şi zece, a avut la dispoziţie două ore, deci trebuia să parcurgă cu ceva peste şaisprezece kilometri pe oră – o bagatelă pentru un ciclist antrenat. Apropo, trenul a sosit la timp?

— La timp. *Ay*, ar fi avut posibilitatea s-o facă.

— Şeful de gară ţi-a spus cum arăta individul?

— A zis că, după spusele controlorului, era un om ca toţi oamenii, de treizeci, patruzeci de ani, într-un costum gri şi cu o şapcă în carouri, trasă bine pe ochi. Ras proaspăt, sau aproape, de statură mijlocie, şi pe nas cu ochelari mari, cu lentile fumurii.

— Asta-i cam ciudat, comentă Wimsey. Ce crezi, controlorul l-ar putea recunoaşte?

— *Ay*, cred că ar putea. Zicea că domnul respectiv vorbeşte ca prin Anglia.

— Chiar?

Wimsey îi analiză mental pe cei şase suspecţi. Waters era londonez şi vorbea engleza literară predată în învăţământul particular. Strachan, deşi scoţian, vorbea de obicei cu accent englez, fiind educat la Harrow şi Cambridge. În afară de asta, înălţimea lui sărea în ochi. Era improbabil să fi fost el. Gowan stăpânea două graiuri: cu Wimsey vorbea englezeşte, dar când se întreţinea cu băştinaşii folosea accentul scoţian cel mai gros – toate bune, numai că măreaţa barbă mătăsoasă a lui Gowan, niciodată ameninţată de brici, era recomandată turiştilor drept una dintre atracţiile pitoreşti din Kirkcudbright. Graham era londonizat complet, engleza lui ar fi primit note mari la Oxford. Ochii de un albastru şocant erau singura lui trăsătură memorabilă – să fi fost aceasta explicaţia ochelarilor fumurii? Farren – rostirea lui scoţiană era inconfundabilă, era clar că nu l-ar fi putut lua nimeni drept englez. Apoi, producea o impresie puternică prin întreaga sa persoană: umerii laţi, ca nişte metereze de piatră, cascada de păr blond, ochii spălăciţi, bizari, gura temperamentală, cu buzele ţuguiate, maxilarul robust. Ferguson, de asemenea, avea accent scoţian, dar nu folosea idiomuri; trăsăturile lui erau dintre cele mai banale.

— Domnul acela s-a referit cumva la intenţiile sale? se interesă Wimsey, ieşind destul de brusc din starea sa contemplativă.

— Nu, n-o ajuns la gară decât când trenul era deja la peron, dar o apucat să declare că o pornit târziu la Ballantrae. O cumpărat bilet pentru Ayr şi pe bicicletă ş-o pus o etichetă corespunzătoare.

— Va fi uşor să aflăm ce s-a întâmplat cu ea, spuse Wimsey.

— *Ay*, aşa este. Am făcut deja o întrebare la Ayr şi la Glesga'. Poate că-şi vor aminti de ea.

— Sau poate că nu, completă Wimsey. Ei bine, Dalziel, nici eu – cum spunea femeia – n-am stat

degeaba.

Scoase la lumină lista lui de suspecţi.

— Vă atrag atenţia – îi preveni – că se prea poate ca această listă să nu fie completă. Ştim, însă, că cel căutat de noi este pictor, ceea ce reduce mult numărul posibilităţilor. Se mai ştie că toţi aceşti şase oameni au avut câte un dinte împotriva lui Campbell, chiar dacă unele motive pot părea fleacuri.

Sergentul parcurse gânditor lista, iar sir Maxwell îi urmă exemplul. Atât Kirkcudbright, cât şi Wigtownshire intrau sub jurisdicţia acestuia din urmă, şi-i cunoştea pe toţi artiştii destul de bine, deşi nu de foarte aproape, preocupările sale fiind mai degrabă de natură militară şi sportivă.

— Acum, zise Wimsey, dintre oamenii ăştia, doi au alibi. Ferguson a fost văzut de martori de încredere urcându-se în trenul de 9.08 la Gatehouse. N-avea bicicletă şi şi-a cumpărat bilet până la Glasgow. Acolo s-a deschis o expoziţie de pictură şi nu mă îndoiesc că asta-i era destinaţia. Şi Waters a plecat la Glasgow cu trenul de 8.45 de la Kirkcudbright, însoţit de domnişoarele Selby şi Cochran. Dacă s-ar fi întâlnit la expoziţie, şi-ar putea confirma reciproc alibiurile, fără probleme. Strachan a lipsit toată noaptea de acasă şi s-a întors la ora prânzului cu un ochi învineţit; mai mult, dă explicaţii mincinoase cu privire la acest ochi.

Le oferi un rezumat succint al conversaţiei sale cu Strachan şi cu Myra.

— Face impresie proastă, zise Dalziel.

— Da, nu trebuie să ne punem toate speranţele în ciclistul de la Girvan, nici în misteriosul călător de la Pinwherry; s-ar putea să fi fost amândoi muşterii *bona fide* ai căilor ferate. Cât despre Strachan, nu-i exclus să fi pictat la Minnoch, sus, la ora unsprezece şi să se fi înapoiat cu bicicleta la Gatehouse la ora prânzului. Distanţa este de numai patruzeci şi trei de kilometri. Era riscant, deoarece ar fi putut fi recunoscut, dar cei ce comit crime trebuie să-şi asume unele riscuri. În plus, poate că şi-a ascuns maşina cu o zi înainte, undeva în apropierea drumului, iar la întoarcere a recuperat-o, transportându-şi cu ea şi

bicicleta. Apropo, oare v-am spus că a dispărut o bicicletă de la hotelul Anwoth din Gatehouse?

Dalziel clătină din cap.

— I-un caz cu un mare număr de posibilităţi, decretă el. Bineînţeles, presupunând că este un caz. Nu avem încă opinia doctorului.

— O vom primi mâine, cred.

— *Ay*. Problema o fost adusă la cunoştinţa procuratorului fiscal şi se va face un examen post-mortem. Sora lui Campbell e aşteptată să sosească diseară – pare-se că-i unica rudă – şi poate c-or să aştepte până vede ea cadavrul, cu toate că lumina dimineţii ar fi mai bună pentru doctor.

* * *

După plecarea sergentului şi a însoţitorului său, Wimsey rămase o vreme dus pe gânduri, fumând. Îl îngrijora Waters. Cu o seară în urmă, când se despărţiseră, fusese într-o stare de spirit periculoasă. Ultimul tren de la Glasgow sosea la Kirkcudbright la ora nouă. Dacă Waters plecase într-adevăr să viziteze expoziţia, n-avea sens să te aştepţi să se întoarcă în seara aceasta. Ar fi ajuns la Glasgow numai la 2.16 şi ar fi trebuit să plece înapoi la 5.30. Nimeni n-ar fi făcut atâta drum numai ca să petreacă trei ore amărâte în oraş. Decât dacă ar fi avut intenţia precisă de a-şi stabili un alibi. Dar se putea stabili un alibi astfel?

Wimsey se reapucă să studieze mersul trenurilor. Kirkcudbright, plecare la 8.45. Acest lucru putea fi dovedit cu martori. Tarff, 8.53, Brig-of-Dee, 9.02 – de aici încolo, nimic de făcut, decât cu maşina. Castle Douglas, 9.07. Asta era altceva. Castle Douglas era un nod de cale ferată. De acolo o puteai lua înapoi, în direcţia Newton-Stewart. Da. Exista un tren. Ridicol, desigur, întrucât Waters călătorise însoţit de cele două femei, dar nu strica să vadă cum se potriveau lucrurile. Castle Douglas, 9.14, Newton-Stewart 10.22. Wimsey scoase un suspin de uşurare. Dacă asasinul fusese văzut pictând la ora zece, Waters ieşea din combinaţie. Până la ora aceea n-ar fi putut ajunge nici măcar până la Newton-Stewart.

Totul depindea, însă, de raportul doctorului. Dacă atât doctorul, cât şi Wimsey apreciaseră greşit

instalarea rigidităţii, atunci era posibil ca însuşi Campbell să fi pictat la Minnoch până la unsprezece şi cinci. În care caz… Wimsey răsfoi din nou orarul trenurilor.

În care caz trenul ce ajungea la Newton-Stewart la 10.22 putea fi foarte util unui individ cu intenţii criminale, presupunând că ştia că nesuferitul de Campbell urma să picteze în ziua aceea la Minnoch. O maşină l-ar fi adus în douăzeci de minute de la Newton-Stewart până la locul crimei; timpul chiar prisosea, Waters nu avea maşină, dar putea închiria una. Aici exista un risc, vezi bine, pentru că în districtele rurale oamenii se cunosc unii pe alţii şi, de fapt, cine ar închiria un automobil fără şofer unui necunoscut, fără să se intereseze mai întâi, precaut, ce şi cum? Dar, pentru o sumă frumoasă lăsată în gaj, poate că proprietarul ar risca. Nu era cazul să-l taie pe Waters de pe listă prea devreme.

Ajuns în acest punct, Wimsey se ocări pentru prostia lui. Era cât se poate de sigur că Waters călătorise paşnic până la Glasgow, nescăpat din ochi de prietenele sale, şi că se va întoarce împreună cu ele, la fel de paşnic, a doua zi.

Îşi privi ceasul. Era, fireşte, imposibil ca Waters să se fi întors acasă cu trenul de ora 9. Dar nu strica să meargă până acolo şi să se convingă.

Lordul parcurse o distanţă oarecare pe Strada Mare. Nu era lumină nici în camera de zi, nici în dormitorul lui Waters, odăi care, amândouă, aveau ferestrele spre stradă. Proprietăreasa l-ar crede într-o ureche dacă şi-ar face din nou apariţia s-o iscodească. Mai era şi atelierul lui Waters – o şură mare, transformată, în dreptul unei ieşiri de pe şoseaua de Tongland. Chiar dacă se întorsese, era foarte puţin probabil că se dusese acolo ca să lucreze. Dar când stai ca pe ace, orice pretext e bun ca să faci o plimbare.

Paşii îl purtară pe Wimsey pe lângă castel, în sus pe şirul scurt de trepte şi pe peluza parcului de lângă port. Începuse refluxul, iar pereţii lungi de lut ai estuarului luceau vag în noaptea palidă de miez de vară. Iahtul care intrase în estuar în dimineaţa aceea

se mai afla încă amarat lângă zidul fortului, iar vergile şi greementul său alcătuiau un prim-plan puternic desenat de linii orizontale şi verticale, contrastând cu fundalul de curbe avântate ale inesteticului pod de beton. Wimsey străbătu spaţiul deschis unde se adunau, ziua, autobuzele, se avântă pe ulicioara de lângă uzina de gaz şi ieşi mai sus de gară, pe şoseaua de Tongland.

Traversând strada, o făcu din nou la dreapta şi se pomeni într-o plăcută zonă neconstruită, cu o moară de apă străveche şi dărăpănată, câteva căsuţe şi un maidan mare, pustiu şi cu iarbă înaltă, înconjurat de şoproane şi alte dependinţe părăginite.

O cărăruie şerpuia, prin iarba luxuriantă şi tufărişul crescut fără măsură, până la intrarea în atelierul lui Waters. Wimsey deschise poarta cu un brânci şi încercă uşa. Era încuiată şi nicăieri nu se vedea niciun semn de viaţă. Tăcerea era intensă. Auzi cum se mişcă în iarbă un animal minuscul, apoi plescăitul din jgheabul de scândură de sub pedalele roţii morii; departe, undeva în oraş, lătra răguşit un câine.

Wimsey se răsuci pe călcâie, gata să plece. Cum păşea şi cărarea plină de pietre îi scârţâia sub picioare, uşa uneia dintre casele din jur fu brusc aruncată în lături, permiţând unui fascicul lung de lumină să se proiecteze dintr-odată pe pământ. Văzu, încadrată în uşă, silueta unei femei care scruta, neliniştită, bezna argintie.

Wimsey îşi spuse imediat că era casa lui Farren şi încremeni, pe jumătate hotărât să meargă până acolo şi să vorbească cu locatarii. Cum şovăia el, însă, cineva puse o mână pe umărul femeii şi o trase înăuntru, închizând uşa. Un gest rapid, dar oarecum ferit, care aneantiză planul pe jumătate format al lui Wimsey. Şi mai văzuse un bărbat, dar mai înalt şi mai bine făcut decât Farren. Dar lordul era convins că nu fusese Farren şi că, dacă ar bate la uşă, nu i s-ar deschide.

Capitolul VI
FARREN

Sir Maxwell Jamieson nu era omul care să treacă la acţiune în mod precipitat. Serios şi prudent, cu reputaţia de a fi chiar taciturn, prefera să ştie exact unde se află, înainte de a se lansa în investigaţii supărătoare, ce puteau provoca un scandal. Nu deborda, aşadar, de plăcere când, îndată după micul dejun şi înainte chiar de a fi avut răgazul să răsfoiască ziarele, se pomeni în pragul casei cu Wimsey, ce palpita de nerăbdare.

Era prea înţelept ca să nu-i dea atenţie lui Wimsey şi teoriilor sale. Ştia că lordul Peter avea mirosul deosebit de fin, când era vorba de crime, că ajutorul lui putea fi neprecupeţit, dar nu agrea deloc năravul englezesc de a ataca problemele frontal, de pe creasta unui val de agitaţie şi pălăvrăgeală. Adevărat, Wimsey dădea dovadă de un anumit tact prin faptul că venise să se consulte cu el. La Blue Gate Close nu exista telefon, aşa că, dacă Wimsey dorea să obţină cele mai noi informaţii cât mai erau încă fierbinţi, era preferabil să se intereseze în persoană, decât să-l tragă de limbă pe sergentul Dalziel, în barul vreunui hotel.

Sir Maxwell nu era, însă, pe deplin convins că exista o crimă de anchetat. Deşi palpitantă, toată discuţia despre obiecte lipsă la inventar şi despre biciclete constituia o fundaţie mult prea fragilă pentru edificarea unei structuri acuzatoare atât de ameninţătoare. Nu încăpea îndoială că, după o căutare mai atentă, obiectele respective aveau să fie găsite, ceea ce ar fi însemnat prăbuşirea întregii teorii privitoare la asasinat. Ce-i drept, mai exista şi amănuntul supărător legat de *rigor mortis,* dar, întorcând foile tratatului lui Taylor şi Glaister, sir Maxwell se convinse că este imposibil să stabileşti legi infailibile, aplicabile oricând, privitoare la instalarea acestei rigidităţi.

Parcurse, încruntat, lista suspecţilor întocmită de Wimsey, un document dezagreabil, mirosind de la o poştă a calomnie. La urma urmei, toţi cei de pe listă erau cetăţeni cât se poate de respectabili. Să-l luăm, de exemplu, pe Gowan: de peste cincisprezece ani era un locuitor de frunte din Kirkcudbright, cunoscut şi apreciat de toată lumea, în ciuda micilor sale vanităţi şi a stilului autoritar. Bine situat, conducea o gospodărie exemplară, cu un valet englez şi o menajeră, şi poseda două automobile, având şi un şofer care să le conducă la nevoie. Ce şanse existau să surprinzi un asemenea om pocnindu-i în cap pe colegii săi pictori şi dându-le brânci în râurile pline de somoni ale ţinutului? Ce mobil l-ar fi putut determina să facă una ca asta? Se vorbea de o gâlceavă oarecare provocată de un tablou, dar sir Maxwell ştia din experienţă că artiştii au adeseori păreri ce se bat cap în cap despre pictură, iar cele mai grave consecinţe sunt doar o anumită răceală sau închegarea unor clici. Sau Waters – un tinerel destul de simpatic, deşi cu tendinţa de a-şi enerva vecinii cu apucăturile lui de om din Sud. Păcat că se certase cu Campbell, dar nu era, fără îndoială, omul care să găzduiască în suflet o ură asasină, din pricina unei vorbe pripite rostite la băutură.

Aici sir Maxwell făcu o pauză, dându-i dreptate lui Wimsey. Unde este amestecată o femeie, nu se ştie niciodată. Campbell vizitase cam prea asiduu vila de lângă moara cea veche. Se spunea – umblau zvonuri – că fuseseră rostite şi ameninţări. Dacă era ceva în toate astea, în acest punct s-ar putea să fie mai greu să afli adevărul. Probabil că suspiciunile lui Farren erau cu totul nefondate, pentru că ajungea să te uiţi la doamna Farren, ca să n-o crezi în stare de nicio faptă rea. Numai că soţiile se pricep de minune să mintă şi să ofere alibiuri, chiar când soţii sunt dintre cei mai lipsiţi de raţiune; în aceste condiţii o soţie, cu cât este mai virtuoasă, cu atât mai încăpăţânat va minţi. Sir Maxwell recunoscu în sinea sa, cu destulă neplăcere, că nu se putea angaja să declare că, dată fiind natura lucrurilor, asupra soţilor Farren nu plutea nicio bănuială.

Apoi mai erau, vezi bine, persoanele acelea de la Gatehouse. Jock Graham – un zăpăcit, un fluieră-vânt cum nu mai exista altul. Şi deştept. Dacă i s-ar fi cerut să aleagă omul suficient de mintos pentru a plănui o crimă perfectă şi cu destul sânge rece pentru a o duce la bun sfârşit, sir Maxwell ar fi mizat fără şovăire pe Graham. Acesta pusese la cale felurite şotii, antrenându-se, deci, perfect pentru aşa ceva, şi putea să-ţi toarne minciuni gogonate, privindu-te, fără să clipească, în ochi, cu înfăţişare de îngeraş. Despre Ferguson ştia toată lumea că nu se înţelege cu nevasta. Sir Maxwell nu avea cunoştinţă de alte fapte care să-l pună într-o lumină nefavorabilă, dar, cu morala lui prezbiteriană aspră, înregistra acest amănunt ca pe unul discreditabil. Strachan… ei bine, Strachan era secretarul clubului de golf şi foarte respectat. Fără îndoială că Strachan – ca şi Gowan – putea fi scos din discuţie.

Sună telefonul. Wimsey ciuli urechile. Sir Maxwell ridică receptorul cu o încetineală deliberată, care te calcă pe nervi. Vorbi, apoi se întoarse spre Wimsey:

— E Dalziel. Cred că ar fi bine să ascultaţi la receptorul suplimentar.

— Dumneavoastră sunteţi, sir Maxwell?… *Ay*, avem raportul doctorului… *Ay*, coroborează destul de bine teoria asasinatului. Nu era niciun picur de apă în plămâni. Tipul murise înainte de a cădea în apă. Lovitura din cap i-o venit de hac. I-o sfărâmat craniul de or intrat ţăndări în creier. *Och, Ay*, contuzia asta a căpătat-o înainte de moarte, dar de pe urma ei trebuie că a decedat imediat. Sunt o ţârâ mai multe lovituri la cap şi pe corp, da' doctoru' crede că multe or fost făcute când era deja mort, când o căzut cadavrul pe râpă în jos şi când a fost aruncat de apă de colo-colo, printre bolovani.

— Dar ora exactă a morţii?

— *Ay*, sir Maxwell, tocmai ajungeam şi la asta. Doctoru' zice că atunci când o examinat cadavrul prima oară, Campbell trebuie să fi murit cu cel puţin şase ore înainte, da' mai degrabă cu douăşpe ori treişpe. Asta stabileşte ora crimei cândva noaptea târziu sau dimineaţa devreme – în orice caz, între

miezul nopţii şi ora nouă. O circumstanţă suspectă şi semnificativă este că în stomacul lui Campbell nu s-o găsit nici urmă de mâncare. O fost omorât înainte să fi luat micul dejun.

— Dar, zise Wimsey, intervenind în discuţie, dacă a luat micul dejun devreme, poate că a eliminat tot din stomac înainte de ora prânzului.

— *Ay*, aşa este. Dar n-ar fi fost eliminat din tot trupul. Doctoru' zice că pe dinăuntru era gol ca o tobă şi-i gata să-şi pună la bătaie tot prestigiul profesional că mortul n-o mâncat nimica de cu o seară înainte.

— O fi ştiind el ce spune, zise Wimsey.

— *Ay*, aşa este. Acum o vorbit Înălţimea Sa lordul Wimsey, nu? Cred că Înălţimea Voastră e mulţumită că raportul vine în sprijinul teoriei voastre.

— Or fi mulţumitoare rezultatele, comentă Jamieson, dar tare aş dori să nu se fi întâmplat nimic.

— Aşa este, sir Maxwell. Numa' că nu-i nicio îndoială că s-o întâmplat şi că trebuie să ne dăm osteneala. Mai este încă o circumstanţă remarcabilă, şi anume că nu găsim nicio amprentă identificabilă pe uneltele lui de pictor, ceea ce face să se creadă că cel ce le-o folosit o pictat cu mănuşi. Iară volanul maşinii o fost şters şi-i curat ca lacrima. *Ay*, socot că avem un caz de asasinat întru totul confirmat. Sir Maxwell, sunteţi de părere să anunţăm publicul că-i vorba de o crimă?

— Nu ştiu ce să spun, sergent. Dumneata ce crezi? Te-ai consultat cu inspectorul Macpherson?

— Vedeţi, domnule, el zice că ne trebuie motive serioase pentru a porni ancheta… *Ay*, îi de preferat să procedăm cu tact, numa' că lumea deja comentează cearta cu Waters… *Ay*, şi pe cea cu Farren… *Ay*… *Ay*… şi mai circulă o poveste, cum că Strachan ar fi fost la Creetown în noaptea crimei, să-l spioneze pe Farren… Mă îndoiesc că vom fi în stare să păstrăm secretul.

— Înţeleg. Atunci, poate că este mai bine să aduci la cunoştinţa publicului că există posibilitatea să se fi întâmplat ceva necurat – că nu suntem pe deplin satisfăcuţi… ceva în genul ăsta. E preferabil, însă, să nu comunici nimănui opinia doctorului despre ora

decesului. Vin şi eu imediat, să schimb câteva cuvinte cu procuratorul fiscal. Până una-alta, am să cer poliţiei din Kirkcudbright să facă nişte investigaţii.

— *Ay*, sir… îi cel mai bine să descurce ei iţele la capătul lor… Am aici un raport din Stranraer, de care trebuie să mă ocup personal. Au reţinut un tânăr care se îmbarca pe feribotul de Larne… *Ay*, bun, vă sun mai târziu, sir Maxwell.

Şeful poliţiei puse receptorul jos şi-l privi pe Wimsey cu un zâmbet acru.

— Nu pot să spun că evenimentele nu par să vă dea dreptate, recunoscu el, fără chef. Dar, adăugă, ceva mai înviorat, acum că l-au prins pe omul acela la Stranraer, se va lămuri probabil totul chiar în această dimineaţă.

— Poate, zise Wimsey, dar mă cam îndoiesc că tipul care a înscenat cu atâta isteţime accidentul a putut fi atât de idiot încât să se dea de gol încercând, prea târziu, să fugă în Irlanda. Dumneavoastră nu vă îndoiţi?

— Ai dreptate, spuse Jamieson. Dac-ar fi vrut să-şi piardă urma, ar fi putut lua vaporul ieri-dimineaţă. Iar dacă-ar vrea să facă pe nevinovatul, i-ar reuşi mai bine stând acasă.

— Hm, făcu Wimsey. Ştiţi, cred că a sosit momentul să discut unele chestii cu Farren, Gowan şi Waters – numai că acesta din urmă a dispărut – şi, de fapt, cu toţi oamenii de treabă din Kirkcudbright. Puţină bârfă plină de tact, sir Maxwell, din partea unui tip vesel, prietenos şi curios ca mine, poate face minuni într-o situaţie de criză. N-o să bată la ochi dacă-mi fac obişnuitul rond matinal al atelierelor, nu? Nu supăr pe nimeni. De fapt, pe unii i-am îmblânzit atât de bine, încât îmi permit să stau în preajma lor şi să mă uit cum pictează. Poate că o persoană oficială ca dumneavoastră i-ar stânjeni, mă-nţelegeţi, dar de mine nu se leagă niciun fel de morgă. Cred că din întregul Kirkcudbright eu inspir cel mai puţin respect. Încă de mic am avut o înfăţişare de neghiob şi pe zi ce trece arăt, în toate privinţele, din ce în ce mai papă-lapte. Doar până şi dumneavoastră, domnule şef, îmi permiteţi să vă vizitez, să şed pe un scaun oficial şi

să-mi fumez pipa, iar în sinea dumneavoastră mă consideraţi nimic mai mult decât o sâcâială oarecare, plăcută, n-am dreptate?

— O fi ceva în ceea ce spuneţi, dar vă rog foarte mult să procedaţi discret. Nu cred să fie nevoie să rostiţi cuvântul „asasinat”.

— Bineînţeles că nu, fu de acord Wimsey. Îi voi lăsa pe ei să-l rostească întâi. Ei bine, toodle-doo.

Se prea poate că Wimsey nu timora lumea cu înfăţişarea sa, dar primirea ce i se făcu acasă la Farren nu justifica deloc pretenţiile lui că nu era „băgat în seamă de nimeni”. Uşa i-o deschise doamna Farren, care, dând cu ochii de el, se sprijini de perete cu un icnet ce ar fi putut fi provocat de surprindere, dar părea mai degrabă unul de alarmă.

— *Hullo*, salută Wimsey, trecând vesel pragul, ce mai faceţi, doamnă Farren? Nu v-am văzut de-un secol, mai precis de vineri seară, când am fost amândoi la Bobbie, dar pare un secol. Totul străluceşte şi înfloreşte? Pe unde-i Farren?

Doamna Farren, cu înfăţişarea unei năluci pictate de Burne-Jones într-unul din momentele sale de inspiraţie cele mai prerafaelite, îi întinse o mână rece.

— Foarte bine, mulţumesc. Hugh a ieşit. Ăăă… Nu poftiţi înăuntru?

Wimsey, aflat deja înăuntru, primi invitaţia cu profundă recunoştinţă.

— Ăăă… Foarte amabil din partea dumneavoastră. Sunteţi sigură că nu vă deranjez? Presupun că găteaţi, sau cam aşa ceva, nu?

Doamna Farren clătină din cap şi-l conduse în salonaşul cu draperii albastre şi verde-marin, împodobit cu vaze pline de crăiţe portocalii.

— Sau este dimineaţa consacrată şalurilor? (Doamna Farren croşeta cu lână de casă în modele foarte atrăgătoare.) Pentru preocuparea aceasta ştiţi că vă invidiez. Are ceva ce seamănă cu legenda *Doamnei din Shalott*[15]. Am fost blestemată şi aşa mai departe. Mi-aţi promis că mă veţi lăsa cândva să mânuiesc şi eu velniţa.

— Mă tem că astăzi mi-e lene, răspunse doamna Farren, cu un zâmbet şters. Nu făceam decât să… nu făceam… Scuzaţi-mă un moment.

Ieşi, iar Wimsey o auzi vorbind cu cineva în odăile din fund – mai mult ca sigur cu fata ce venea zilnic să se ocupe de munca grea. Îşi roti privirea prin cameră şi ochiul lui ager observă că aceasta avea o înfăţişare cam tristă. Nu era, propriu-zis, în neorânduială, nu se făcea interpreta nici unui zbucium făţiş, dar perniţele erau strivite; ici-colo câte o floare se ofilise; iar pe pervazul ferestrei, ca şi pe tăblia lucitoare a mesei, putea fi observată o peliculă subţire de praf. În casele unora dintre prietenii săi aceasta n-ar fi indicat decât o anumită neglijenţă din partea unor creiere situate mult deasupra fleacurilor ca praful sau dezordinea, dar la doamna Farren fenomenul era extrem de semnificativ. Pentru ea, frumuseţea unei vieţi ordonate nu era o vorbă aruncată în vânt, ci o dogmă ce se cerea propovăduită, un cult practicat cu pasiune şi delicateţe. Wimsey, cu imaginaţia sa vioaie, vedea în urmele acelea de neglijenţă mărturii ale unei nopţi de suspans, ale unei dimineţi de teroare; îşi aminti de silueta agitată din pragul uşii şi de acel bărbat… Da, trecuse şi un bărbat pe aici. Dar Farren nu era acasă. Iar doamna Farren era o femeie foarte atrăgătoare, dacă-ţi plăcea genul acela de frumuseţe, cu faţa ovală şi ochii mari, cenuşii şi cu masa bogată de păr arămiu despărţită în creştet şi strânsă într-un coc mare pe ceafă.

În dreptul ferestrei se auziră paşi – Jeanie, cu un coş pe braţ. Doamna Farren reveni şi se aşeză pe un scaun înalt, cu spătarul îngust, privind afară pe lângă el ca o cerşetoare tânără care încearcă să-şi pună întrebarea dacă Cophetua{16} nu este, totuşi, o povară în viaţa de familie.

— Şi unde, întrebă Wimsey, cu o lipsă de tact aproape obtuză, a dispărut Farren?

Peste ochii mari trecu brusc o umbră de durere sau teamă.

— A ieşit… undeva…

— Petrecăreţul de el, râse Wimsey. Sau lucrează?

— N-nu ştiu exact. Doamna Farren râse. Ştiţi cum e casa asta. Oamenii pleacă, spunând că se vor întoarce la cină, şi pe urmă se întâlnesc cu cineva, sau le spune careva că trage undeva peştele, şi cine ştie când îi mai vezi.

— Da, e o ruşine, spuse Wimsey, înţelegător. Vreţi să ziceţi că n-a venit nici măcar să mănânce?

— A, nu, vorbeam numai aşa, în general. Ba da, a fost acasă la cină.

— Şi pe urmă a şters-o imediat, zicând, presupun, că vrea să cumpere un pachet de Gold Flakes şi că se va întoarce peste zece minute. E descurajatoare, nu-i aşa, comportarea asta a noastră. Şi eu sunt capabil să jignesc îngrozitor, deşi am conştiinţa destul de neîncărcată. La urma-urmei, Bunter câştigă bani ca să mă întreţină. Şi nu-i acelaşi lucru cu a avea o soţie devotată, care să-mi încălzească papucii şi să se uite din cinci în cinci minute la uşa de la intrare, să vadă dacă apar.

Doamna Farren inspiră sonor.

— Da, e groaznic, nu-i aşa?

— Groaznic. Nu, vorbesc serios. Cred că nu-i corect. La urma urmei, nimeni nu poate şti ce li se va întâmpla altora. Uitaţi-vă la Campbell.

De data asta nu mai era nicio îndoială. Doamna Farren scoase un icnet de groază, aproape un ţipăt, dar îşi reveni imediat.

— O, lord Peter, spuneţi-mi, ce s-a întâmplat de fapt? Jeanie a venit cu o poveste înfiorătoare, cum că ar fi fost ucis. Dar se aprinde aşa de repede şi vorbeşte cu un accent scoţian atât de puternic, încât zău că n-am înţeles nimic.

— Mă tem că ăsta-i adevărul, zise sobru Wimsey. A fost găsit ieri după-amiază, zăcând în Minnoch cu capul spart.

— Cu capul spart? Doar nu vreţi să spuneţi…

— Ei bine, e greu de spus ce s-a întâmplat exact. Vedeţi, chiar în locul ăla albia râului este plină de pietre…

— Şi a căzut în râu?

— Aşa se pare. În orice caz, era în apă. Dar doctorul spune că nu s-a înecat. Lovitura de la cap a

provocat decesul.

— Ce cumplit!

— Mă mir că n-aţi aflat nimic până acum. Eraţi prieteni buni, nu-i aşa?

— Păi, da, îl cunoşteam foarte bine…

Aici se opri, iar Wimsey, crezând că are să leşine, sări în picioare.

— Ştiţi ceva… am impresia că şocul a fost prea puternic… Să vă aduc puţină apă.

— Nu, nu…

Întinse un braţ ca să-l oprească, dar el ţâşnise deja prin hol în atelier, unde îşi amintea că văzuse, o chiuvetă. Observă mai întâi caietul de schiţe al lui Farren, deschis pe masă, tablourile împrăştiate peste tot şi paleta aruncată cu nepăsare între ele. O haină veche, de pictat, atârna pe uşă, iar Wimsey îi scotoci cu atenţie buzunarele exterioare şi interioare, fără să dea de nimic vrednic de atenţie. Umplu o cană la robinet, în timp ce ochii i se roteau grăbiţi. Şevaletul de atelier era la locul său, cu un tablou neterminat pe el. Şevaletul mic, pentru schiţe, era proptit de chiuvetă, legat. Evident că Farren nu plecase să picteze.

Udându-i mâna, apa îi reaminti de ce anume se afla acolo. Şterse cana şi făcu stânga-mprejur, să iasă din atelier. Executând mişcarea, zări trusa de pescuit a lui Farren într-un colţ, în spatele uşii. Două undiţe pentru păstrăvi, una pentru somon, plasa, craponul, coşul şi cizmele de cauciuc. Ei da, s-ar fi putut să existe şi o a patra undiţă, iar de pescuit se putea pescui şi fără coş sau cizme. Dar, aşa cum stătea acolo, setul avea aerul de a fi complet.

Se întoarse în salon. Nervoasă, doamna Farren îi îndepărtă mâna ce ţinea cana.

— Mulţumesc, dar n-am nevoie. Doar v-am spus că nu. N-am nimic.

Ochii nedormiţi, îngrijoraţi, o trădau. Wimsey avea senzaţia că se poartă ca o brută, dar cineva avea să înceapă, foarte curând, să pună întrebări. Mai bine el decât poliţia, îşi spuse.

— Soţul dumneavoastră trebuie să se întoarcă în orice clipă, zise. Deja, ştirea se va fi răspândit în toată

ţara. E surprinzător, de fapt, că n-a sosit încă. Chiar nu ştiţi unde-ar putea fi?

— N-am nici cea mai mică idee.

— Ce vreau să spun este că aş fi încântat să-i transmit vreun mesaj, sau altceva asemănător.

— De ce să faceţi una ca asta? Oricum, vă mulţumesc. Dar zău, lord Peter, vorbiţi de parcă ar fi decedat cineva din familia mea. Noi îl cunoaştem, desigur, foarte bine pe domnul Campbell, dar nu există motive să înnebunesc de durere… Sper că asta nu sună a nesimţire…

— Câtuşi de puţin. Mi s-a părut doar că sunteţi puţin tulburată. Mă bucur foarte mult că nu-i aşa. Poate că am înţeles eu greşit…

— Poate că da, spuse ea, sleită de puteri.

Apoi se mai învioră puţin şi se întoarse, aproape sprinţară, spre el:

— Îl compătimeam pe domnul Campbell. Era extrem de nepopular, şi asta-l amăra mai mult decât îşi dădeau seama oamenii. Tuturor le purta o pică perpetuă. Şi asta nu-l făcea simpatic deloc. Şi cu cât urăşti mai tare pe toată lumea pentru că te urăşte pe tine, cu atât devii mai antipatic, iar ura tuturor creşte. Acest lucru eu l-am înţeles. Omul însă nu mi-a plăcut. Era imposibil să-ţi placă. Dar am încercat să fiu imparţială. Cred că n-a fost înţeles. Dar nu e bine să încetăm să ne mai purtăm corect numai fiindcă semenii noştri nu ne înţeleg.

— Nu, răspunse Wimsey. Dacă dumneavoastră şi soţul dumneavoastră…

— Oh, făcu femeia. Hugh şi cu mine ne înţelegem.

Wimsey dădu din cap. Se gândi că minte. Toată lumea ştia că Farren nu era de acord cu Campbell. Dar ea era acel soi de femeie care, odată ce s-a hotărât să radieze în jur numai dulceaţă şi lumină, îşi duce misiunea până la capăt cu toată încăpăţânarea posibilă. Îi studie gura plinuţă, puţin bosumflată, şi fruntea îngustă, ce indica un caracter hotărât. Era faţa unei femei care vedea numai ceea ce voia ea să vadă, convinsă că toate relele lumii pot fi abolite dacă pretinzi, pur şi simplu, că nu există. Femeile de acest

tip sunt periculoase, pentru că sunt proaste. Proaste şi periculoase, ca Desdemona.

— Nu face nimic, spuse Wimsey, tot neserios. Să sperăm că fiul rătăcitor se va întoarce curând acasă. Mi-a promis că-mi arată nişte lucrări de-ale lui. Ard de nerăbdare să i le văd. Cred că am să dau oricum de el în plimbările mele prin împrejurimi. Presupun că este, ca întotdeauna, cu bicicleta?

— O, da, are bicicleta cu el.

— Am impresia că la Kirkcudbright există mai multe biciclete pe cap de locuitor decât în orice alt oraş pe care-l cunosc, observă Wimsey.

— Asta fiindcă suntem toţi atât de harnici şi atât de săraci.

— Întocmai. Nimic mai virtuos decât o bicicletă. Nu v-aţi putea imagina un ciclist comiţând o nelegiuire, nu-i aşa? Decât, desigur, un omor sau o tentativă de omor.

— De ce tocmai omor?

— Păi, fiindcă merg ca vântul, în haite, pe partea greşită a drumului şi niciodată nu au faruri, clopoţei sau frâne. Eu numesc felul cum te aruncă cicliştii în şanţ omor. Sau sinucidere.

Sări în picioare, cu un strigăt de îngrijorare. De data asta, doamna Farren leşinase cu adevărat.

Capitolul VII
GRAHAM

După ce-i administrase doamnei Farren primul ajutor, lordul Peter Wimsey o lăsă întinsă confortabil pe sofaua din salon şi porni în căutarea lui Jeanie. O descoperi pe aceasta în prăvălia cu produse pescăreşti şi, anunţând-o că stăpâna ei nu se simţea prea bine, o trimise acasă.

— *Ay*, spuse filozofic Jeanie. Nu mă mir. Suferă în sufleţelul ei din cauza lu' domnu' Farren. Şi nu-i de mirare, după ce dânsu' o făcut aşa o zarvă mare şi dus o fost pe poartă afară şi n-o mai venit două nopţi.

— Două nopţi? repetă, surprins, Wimsey.

— *Ay*. Alaltăieri seară o plecat cu bicicleta, înjurând de mama focului şi nicio vorbă n-o spus despre ce vrea să facă sau unde vrea să se ducă.

— Înseamnă că aseară n-a fost acasă la cină?

— El? Acasă la cină? Vedeţi bine că nu, da' n-o fost toată ziua acasă. Luni seară s-o-ntâmplat să vie acasă şi să dea peste Campbell acolo, pe care l-o trimis la plimbare; după aia o fost aşa un scandal, că nevasta lu' frati'miu mai-mai c-o murit de sperietura trasă, tocma' acum că i se apropie sorocu'. După care iese afară pe uşă şi la revedere, cu doamna Farren alergând după el, cu obrajii scăldaţi în lacrimi. Eu nu pricep de ce ţine aşa de mult la omu' ăsta. Din partea mea, ducă-se pe pustii, cu geloziile şi cu furiile lui cu tot!

Wimsey înţelese din ce cauză fusese trimisă Jeanie atât de prompt la cumpărături. Fusese, totuşi, un lucru necugetat: nimeni nu se putea aştepta ca fata să-şi ţină gura când era vorba de o bârfă atât de interesantă. Mai devreme sau mai târziu, povestea tot ar fi ajuns la urechile cuiva. Observă că şi acum li se aruncau priviri curioase, în vreme ce mergeau pe stradă.

Lordul mai formulă câteva întrebări. Nu, soţia fratelui lui Jeanie n-ar fi putut spune precis care fusese subiectul certei, dar asistase la ea de la geamul

dormitorului ei. Domnul Campbell venise cam pe la ora şase, pe urmă se întorsese acasă domnul Farren, iar domnul Campbell plecase aproape imediat. Nu ştia dacă existase o înfruntare între Farren şi Campbell. Dar în continuare doamna şi domnul Campbell discutaseră o oră în salon, iar domnul Farren se plimbase prin cameră ca un leu în cuşcă, dând întruna din braţe, pe când doamna plângea. Urmaseră vociferări şi un fel de trânteală, iar domnul Farren ieşise în mare grabă pe uşă, trăgându-şi pălăria pe ochi, şi-şi înhăţase bicicleta. Doamna Farren dăduse fuga să-l oprească, dar el se desprinsese, brutal, de ea şi plecase pe bicicletă. De atunci nu mai fusese acasă, căci soţia fratelui lui Jeanie îl pândise să vadă când se întoarce, curioasă fiind de ce avea să se mai întâmple.

Incidentul descris avusese loc luni, iar astăzi era miercuri: marţi, Campbell fusese găsit mort sus la Minnoch.

Wimsey îşi luă rămas-bun de la Jeanie, avertizând-o să nu-şi bată prea mult gura despre treburile stăpânilor, şi o luă în direcţia secţiei de poliţie. Pe drum, se răzgândi. La ce bun să faci valuri înainte de vreme? Poate vor mai apărea amănunte noi. N-ar fi o idee rea să dea o fugă până la Gatehouse. Ar fi vrut s-o întrebe ceva pe doamna Green, femeia ce-i făcea curat lui Campbell. Şi poate că mai găsea ceva interesant acasă la Campbell: scrisori, documente, cine ştie. Oricum, o plimbărică în maşină nu putea să-i strice.

Trecând, cu aceste intenţii, peste podul de la Gatehouse, atenţia-i fu atrasă de un bărbat înalt, adâncit în discuţie, în dreptul hotelului Anwoth, cu poliţistul local. Omul, cam răpănos îmbrăcat cu un străvechi impermeabil, pantaloni de golf uzaţi, bocanci dezonoranţi şi jambiere, cu un rucsac în spate, îi adresă lui Wimsey un salut violent cu mâna. Wimsey opri maşina cu nesăbuită grabă, gata să strivească pisica hotelului, şi răspunse fluturându-şi mâna la fel de violent.

— *Hullo-ullo-ullo,* strigă el. De unde ai răsărit, vagabond bătrân ce eşti?

— Se pare că toată lumea este curioasă să afle răspunsul la această întrebare, răspunse bărbatul cel neîngrijit, întinzând o mână mare, cu oase puternice. Constat că nu mi se dă voie să-mi văd de treburile personale fără o adevărată tevatură. Despre ce este vorba, de fapt?

Wimsey privi spre poliţist, care scutură misterios din cap.

— Cum am primit ordin – începu acesta – să facem o anchetă…

— Dar n-aţi primit ordin să faceţi din ea un mister, nu? îl întrerupse bărbatul cel neglijent îmbrăcat. Care-i problema? Sunt bănuit de a fi comis vreo infracţiune? Ce anume? Beţie şi conturbarea liniştii publice? Folosirea unei biciclete fără lumină de poziţie? Condus periculos al maşinii, sau ce?

— Ei, domnule Graham, sir, în ceea ce priveşte bicicleta, mi-ar plăcea să ştiu…

— De data asta sunt nevinovat, replică prompt Graham. Şi oricum, ştii, a împrumuta nu înseamnă a fura.

— Ce, ai împrumutat biciclete mecanice? întrebă Wimsey cu interes. Nu e bine. E un obicei prost. Bicicletele sunt blestemul acestei ţări. În primul rând că au centrul de greutate prea sus, iar apoi frânele nu le funcţionează niciodată.

— Ştiu, recunoscu domnul Graham, e o ruşine. Fiecare bicicletă nouă pe care o iau cu împrumut este mai proastă decât precedenta. Deseori sunt silit să critic această problemă. Zilele trecute, cât pe-aci să-mi rup gâtul pe bicicleta tânărului Andy.

— Oh, zise proprietarul, care se apropiase în timp ce se desfăşura conversaţia, deci tumneafoastră eraţi, nu-i aşa, tomnule Graham, ăl de i-a şutit vlăcăului bigigleta? Sunteţi pinefenit la ea, nu susţin contrariul, numa' că băiatu' s-o cam năcăjit, neştiind cum de-i tispăruse.

— Iarăşi a dispărut? întrebă domnul Graham. Ei bine, dă-mi voie să spun că de data asta nu eu sunt vinovatul. Poţi să-i transmiţi lui Andy că nu mai iau cu împrumut maşinăria aia a lui mizerabilă câte zile oi mai avea, dacă nu are bunul-simţ s-o repare. Iar pe

cel ce-o fi luat-o să-l ajute Dumnezeu, asta-i tot ce pot spune, fiindcă are toate şansele să fie găsit mort într-un şanţ.

— Se prea poate, domnule Graham, zise poliţistul, dar mi-aţi face multă plăcere dacă mi-aţi spune…

— La naiba! strigă Jock Graham. Nu, n-am să-ţi dau socoteală unde am fost. De ce-aş face-o?

— Uite care-i situaţia, bătrâne, interveni Wimsey. Poate că ţi-a ajuns la ureche, în misterioasa ta ascunzătoare, că domnul Campbell a fost găsit mort într-un râu, ieri după-amiază?

— Campbell? Sfinte Dumnezeule! Nu, nu auzisem. Măi, măi, măi! Sper să i se ierte toate păcatele. Dar ce-a făcut? A dat de duşcă prea multe halbe şi a căzut de pe docul de la Kirkcudbright?

— Ei bine, nu. Aparent picta, a alunecat pe pietre şi şi-a făcut craniul zob.

— Şi-a făcut craniul zob? Prin urmare, nu s-a înecat?

— Nu, nu s-a înecat.

— O! Bun, eu întotdeauna i-am spus că va sfârşi spânzurat, dar se vede că a găsit o altă cale. Am avut, totuşi, dreptate când am spus că nu s-a înecat. Aşadar, pentru el s-a terminat, amărâtul de el. Cred că pe chestia asta s-ar cuveni să intrăm şi să bem un pahar, ce părere ai? Unul mititel, ca să i se odihnească sufletul în pace.

Nu-mi prea plăcea de el, dar într-un fel îmi pare rău când mă gândesc că n-am să-l mai iau peste picior niciodată. Vii cu noi, sergent?

— Vă mulţumesc mult, domnule, dar dacă sunteţi bun…

— Lasă-mă pe mine, murmură Wimsey, strângând cotul poliţistului şi intrând pe urmele lui Graham în bar.

— Cum ai izbutit să nu afli nimic despre crimă, Jock? se interesă el, după ce fuseseră serviţi cu băutură. În ce gaură ai stat ascuns în ultimele două zile?

— Uite cum vorbeşti. Eşti la fel de iscoditor ca şi amicul nostru de aici. Am dus o viaţă retrasă – fără

scandal, fără ziare. Dar te rog să-mi povesteşti despre Campbell. Când s-a întâmplat toată tărăşenia?

— Corpul a fost găsit cam la ora două. Se pare că a mai fost văzut în viaţă, pictând, la unsprezece şi cinci.

— Atunci s-ar zice că n-au stat prea multă vreme pe gânduri. Ştii, m-am gândit adesea că poţi avea un accident acolo sus pe dealuri şi să nu te găsească nimeni săptămâni de zile. Numai că locul acela de la Minnoch este destul de frecventat, cel puţin în toiul sezonului de pescuit. Presupun că nu…

— Şi cum de aţi ştiut, dacă nu vă e cu bănat, că accidentul a avut loc sus la Minnoch?

Jock Graham se uită lung la faţa însufleţită a poliţistului.

— Cum de am… ce? Oh, ho. Ca să citez o doamnă extrem de respectabilă şi de decent îmbrăcată, pe care s-a întâmplat s-o aud odată discutând cu o prietenă pe Theobald's Road, treaba-i mult mai afurisită decât se vede cu afurisitul de ochi liber. Preocuparea asta faţă de locul unde mă aflam şi lovitura dată lui Campbell în cap… să înţeleg, sergent, că sunt bănuit de a-i fi zdrobit bietului om ţeasta şi a-l fi prăvălit apoi în râu, ca pe cavalerul rătăcitor din baladă?

— Nu tocmai, domnule, dar ca o chestiune de rutină…

— Pricep.

— *Ocb,* exclamă patronul, în capul căruia începea să se facă, încet, lumină. Că doară nu-ţi fi frând să spuneţi că sărmanul om o fost omorrât?

— Nu-i deloc exclus, replică sergentul.

— Chiar asta vrea să spună, confirmă Graham. Am citit-o în ochii lui grăitori. Frumoasă întâmplare, într-un locşor liniştit de la ţară, ca ăsta.

— Îi cefa teribil, interveni patronul.

— Ei, hai, Jock, suplică Wimsey. Nu ne mai fierbe în suc propriu. Doar vezi şi dumneata că suspansul ne face rău. De unde ştiai de prezenţa lui Campbell sus pe Minnoch?

— Telepatie, răspunse Graham cu un rânjet până la urechi. Scormonesc în minţile voastre şi văd imaginea aievea: albia plină de pietre ascuţite… panta abruptă de granit ce duce la ea… podeţul… copacii cu laguna

neagră de sub ei… şi-mi spun: „*By Jove,* e Minnoch.” Elementar, dragul meu Watson.

— Nu ştiam că te pricepi să citeşti gândurile.

— Încă o circumstanţă agravantă, nu-i aşa? De fapt, nu mă pricep. Ştiam că Campbell trebuia să fie ieri sus pe Minnoch fiindcă mi-a spus-o chiar el.

— Ţi-a spus-o el?

— Mi-a spus-o el. Da, de ce nu? Vezi dumneata, uneori vorbeam cu Campbell fără să arunc în el cu bocanci. Luni m-a informat că a doua zi intenţionează să urce acolo şi să picteze podul. Chiar mi-a întocmit o schiţă a compoziţiei, bombănind tot timpul, doar ştii cum era.

Graham scoase din buzunar o bucăţică de cretă şi se apucă să deseneze pe tejghea, strâmbându-se ca să imite cât mai veridic obrajii masivi şi buzele umflate ale lui Campbell, trasând cu mâna contururi aspre, nefinisate, cu gesturile bruşte şi repezi ale lui Campbell. Sub ochii lor, desenul se înfiripa cu vrăjitoreasca repeziciune a unei secvenţe cinematografice – pârâul, arborii, podul şi o masă de nori albi, pântecoşi, totul semănând atât de bine cu pânza găsită de Wimsey pe şevalet, încât acesta din urmă tresări…

— Ai putea câştiga o avere cu imitaţiile, Jock, fu de părere lordul.

— Asta-i ghinionul meu. Sunt prea îndemânatic. Pot picta în stilul oricui, în afară de al meu. Ceea ce-i îngrijorează pe critici: „Domnul Graham bâjbâie încă, în căutarea unui stil propriu” şi aşa mai departe. Dar pe mine mă amuză. Atenţie, urmează Gowan.

Şterse schiţele, iar în locul lor desenă o replică expresivă în cretă a unei compoziţii caracteristice de-a lui Gowan – o casă posomorâtă de la Hotar, o fâşie lungă de coastă, iar în prim-plan o barcă şi pescari vânjoşi, aplecaţi asupra năvoadelor.

— Iar acum, Ferguson – una bucată copac cu rădăcini ornamentale, una bucată reflectare a aceluiaşi în apă – depărtarea pâcloasă, azurie; de fapt, albastru cam peste tot… şi o grămadă de pietre ca să centreze compoziţia. Iată-l şi pe Farren: panoramă a acoperişurilor din Kirkcudbright, completă cu

Tolbooth, arătând ca o Arcă a lui Noe construită din cuburi de la grădiniţă – vermion, galben de Napoli, ultramarin – o *naivité* sofisticată şi nici urmă de umbre… Acum Waters… „niciunul dintre şarlatanii ăştia nu-şi dau osteneala să deseneze”… vedere aeriană a carierei de piatră, pe care poţi identifica orice pietricică… un cal şi o căruţă schiţaţi violent în partea de jos, ca să ne arate că este în stare… Dragii mei – vărsă nişte bere pe tejghea şi o şterse cu mâneca zdrenţuită – toată banda nu are decât o singură calitate care-mi lipseşte mie, anume percepţia individuală; mare păcat! Ei sunt perfect sinceri, iar eu nu – prin asta ne deosebim, şi asta contează. Wimsey, îţi declar: jumătate din idioatele de portrete pentru care mă plăteşte lumea sunt caricaturi – numai că tâmpiţii de ei nu-şi dau seama. Dacă şi-ar da-o, ar prefera să moară, decât să semneze cecuri.

Wimsey izbucni în râs. Dacă Graham încerca să câştige timp, se pricepea de minune s-o facă. Dacă încerca să îndepărteze bănuielile de periculosul lui talent al imitaţiei, cu greu ar fi putut realiza o impresie mai credibilă de francheţe nepăsătoare. Iar explicaţia dată de el era suficient de plauzibilă: într-adevăr, de ce să nu fi spus Campbell – lui Graham sau altcuiva – unde intenţiona să se ducă?

Agentul de poliţie începea să dea semne de nerăbdare.

— Ca o chestiune de rutină… murmură el.

— Oh! exclamă domnul Graham. Tinerelul ăsta face parte din rasa buldogilor.

— Evident, spuse Wimsey. Ca şi Sfântul Gengulphus. Doar ei strigau: „Ia uite, drace, cât de tenace.” Nu-ţi merge, bătrâne. El insistă să primească un răspuns.

— Sărmanul de el, îl compătimi Graham. Trebuie să fie sclavul necesităţii, aşa cum spuneau doicile pe vremurile bune de altădată, înainte să se fi auzit de Montesori[17]. Nu, n-am fost sus pe Minnoch. Dar unde am fost, mă priveşte direct şi personal.

— Biine, domnule, făcu poliţistul, interzis. Simţea că situaţia în care se afla – prins între Regulile

Judecătorilor, Mandatul Regal, tendinţa sa firească de a nu-l crede pe domnul Graham capabil de nimic rău şi dorinţa de a se evidenţia – era destul de dificilă.

— Hai, întinde-o, tinere, spuse Graham binevoitor. Nu faci decât să-ţi iroseşti timpul. Ajunge să te uiţi în ochii mei ca să-ţi dai seama că nu-s în stare să omor nici măcar o muscă. N-ai cum să ştii că nu-ţi scapă criminalul tocmai acum, în timp ce schimbăm replici vesele la o halbă de bere.

— Înţeleg – se încăpăţână poliţistul – că refuzaţi categoric să declaraţi unde vă aflaţi luni noapte?

— Ai priceput, în sfârşit! strigă Graham. Ştii, Wimsey, în ţara asta facem totul încet, dar sigur. Aşa este, refuz categoric, absolut, *în toto* şi cu desăvârşire. Poate ar trebui să-ţi notezi, ca să nu uiţi.

Poliţistul procedă întocmai, cu un aer solemn.

— Aa, biine, zise el. Va trebui să raportez celor în drept.

— Corect, aprobă Graham. Am să vorbesc şi eu cu ei.

Poliţistul clătină fără convingere din cap şi se îndepărtă agale şi fără chef.

— Bietul de el, zise Graham. Ar trebui să-mi fie ruşine că l-am luat peste picior. Încă o bere, Wimsey?

Wimsey refuză şi, pentru asta, Graham îl părăsi cam abrupt, anunţând că trebuie să plece ca să pună lucrurile în ordine la atelier.

Patronul de la Anwoth îl urmări cu privirea.

— Ce se ascunde în spatele chestiei ăsteia? întrebă Wimsey într-o doară.

— *Och,* o afentură sau alta, răspunse patronul. Îi un gentleman berfect, tomnu' Graham, şi un mare iubitor de toamne.

— Chiar aşa, zise Wimsey. Ceea ce-mi aminteşte, Rob, că am un limerick[18] pentru dumneata.

— Chiar afeţi? se bucură hangiul, şi închise, precaut, uşa dintre holul hotelului şi bar.

După ce-şi recită limerick-ul şi-şi luă rămas-bun, Wimsey se concentră din nou asupra investigaţiei sale. Îngrijitoarea, doamna Green, locuia într-o căsuţă din apropiere. La sosirea lui Wimsey, tocmai era

ocupată cu plămădirea unor turte de ovăz, dar după ce-şi curăţă mâinile de făină şi puse turtele pe plită, se arătă destul de dornică să vorbească despre moartea neaşteptată a omului pe care îl slujise.

Avea un accent scoţian puternic şi o fire extrem de impresionabilă, aşa că Wimsey, de abia după ce repeta de două sau de trei ori întrebarea, reuşea să înţeleagă răspunsul.

— A luat domnul Campbell micul dejun înainte de a pleca de acasă luni dimineaţă?

Da, îl luase. Femeia găsise pe masă nişte resturi de ouă cu şuncă şi un ceainic şi o cană, folosite. În plus, pâinea şi untul se împuţinaseră, faţă de seara trecută, iar din jambon fuseseră tăiate câteva felii.

— Din aşa ceva consta de obicei micul dejun al domnului Campbell?

Ay, mânca la micul dejun ouă cu şuncă, cu o regularitate de ceasornic. Două ochiuri şi două felii de şuncă şi în dimineaţa respectivă se hrănise exact la fel, fiindcă doamna Green numărase.

— Şi-a luat şi domnul Ferguson micul dejun în dimineaţa aceea?

Da, domnul Ferguson mâncase o scrumbie afumată şi băuse o cafea. Chiar doamna Green îi adusese o pereche de scrumbii sâmbătă, iar el mâncase una duminică dimineaţă, şi pe cealaltă luni. La niciuna dintre vile, din câte observase ea, nu se petrecuse nimic ieşit din comun, după cum îl informase şi pe poliţistul venit să-i pună întrebări.

În timp ce mergea cu viteză spre Kirkcudbright, Wimsey întorcea întruna problemele acestea în minte. Raportul doctorului făcea ca cele două ouă şi două felii de şuncă să dea de bănuit. Altcineva luase micul dejun acasă la Campbell, iar persoana căreia i-ar fi fost cel mai la îndemână să procedeze astfel era Ferguson. Pe de altă parte, dacă nu Ferguson fusese acela, s-ar fi putut ca Ferguson să fi observat cine fusese. Nu era frumos din partea lui Ferguson că plecase, pe nepusă masă, la Glasgow.

Cât despre Graham, se pare că nu fusese la Glen Trool. Refuzul său de a vorbi putea fi explicat în mai multe feluri. „Doamnele” ar fi fost explicaţia cea mai

evidentă; în interesul lui Graham, era bine să se afle dacă avea vreo legătură sentimentală în localitate. Sau poate că descoperise un pârâu îndepărtat, bogat în păstrăvi, pe care intenţiona să-l păstreze numai pentru sine. Sau poate că nu vorbise doar ca să-i necăjească. Greu de ştiut. Sub pojghiţa de excentricitate, Graham era un om cu mult scaun la cap. Totuşi, la ţară, unde toată lumea cunoştea pe toată lumea, este imposibil să faci din mişcările tale un secret absolut. Cineva trebuie să-l fi văzut pe Graham – numai să fie acel cineva dornic să vorbească. Lucru care, la fel cu toate cele ce ţineau de acest caz, era foarte îndoielnic, deoarece locuitorii de la ţară sunt neîntrecuţi în păstrarea unei tăceri pline de semnificaţii.

Wimsey trecu pe la sir Maxwell Jamieson, pentru a-i da raportul despre ouă şi şuncă, raport primit cu un extrem de sec: *Ay imph'm*. Dalziel nu mai comunicase nimic, aşa că se duse acasă, trecând mai întâi pe la casa de vizavi, ca să se asigure că Waters nu se întorsese.

Bunter îi făcu o primire respectuoasă, dar era evident că îi tulbura ceva liniştea spirituală. Chestionarea lui dovedi, însă, că era pur şi simplu contrariat de descoperirea că scoţienii îşi pierduseră în aşa măsură simţul decenţei lingvistice, încât numeau farfuria „strachină" – evident, cu intenţia deliberată de a-i deruta pe străini şi a-i face să se simtă ca nişte tauri într-un magazin de porţelanuri fine.

Wimsey îşi exprimă regretul şi, pentru a-l ajuta pe Bunter să uite această experienţă paralizantă, îi povesti despre întâlnirea cu Jock Graham.

— Zău, milord? Fusesem încunoştinţat deja de reapariţia domnului Graham. Înţeleg că luni seară se afla la Creetown.

— Chiar aşa, *by Jove?* De unde ştii?

Bunter tuşi.

— După discuţia cu tânăra persoană de la magazinul de porţelanuri, milord, am intrat pentru câteva minute la *McClellan Arms.* Nu în sala publică, milord, ci în holul alăturat. Acolo, la bar, am auzit

întâmplător câteva persoane discutând despre această împrejurare.

— Ce fel de persoane?

— Grosolan îmbrăcate, milord. Presupun că se consacră îndeletnicirii pescăreşti.

— Şi asta e tot ce spuneau?

— Da, milord. Din păcate, unul dintre ei a aruncat o privire în holişor şi mi-a detectat prezenţa, iar după aceea nu s-au mai referit deloc la problema respectivă.

— Dar cine să fi fost, oare, nu ştii?

— M-am străduit să aflu de la patron, dar nu mi-a spus decât că sunt nişte flăcăi veniţi din port.

— Oh. Presupun că mai mult de atât nu vei afla niciodată. Hm. Ai reuşit să-l vezi pe vreunul la faţă?

— Numai pe cel care a privit spre uşă, şi pe acela doar câteva clipe. Ceilalţi stăteau cu spatele la uşă când am ieşit, milord, şi n-am dorit să dau impresia că aş fi indiscret.

— Nu. Bun, Creetown se află pe drumul spre Newton-Stewart, dar oricum e la o distanţă apreciabilă de Minnoch. Au pomenit cumva şi ora când l-au văzut pe domnul Graham?

— Nu, milord, însă, din faptul că toţi se refereau la numărul halbelor consumate de dânsul, deduc că era înainte de ora închiderii.

— Ah, exclamă Wimsey, câteva întrebări la birturile din Creetown s-ar putea să ne lămurească. În regulă, Bunter. În după-amiaza asta, cred că am să ies să-mi limpezesc mintea cu o partidă de golf. Pregăteşte un cotlet la grătar cu cartofi prăjiţi pentru ora şapte şi jumătate.

— Prea bine, milord.

* * *

Wimsey îşi jucă partida de golf cu primarul, fără a găsi în ea prea multă satisfacţie, în afară de aceea că îl învinse la o diferenţă de cinci puncte, cu trei de jucat. Din victoria aceasta deduse că primarul nu avea conştiinţa tocmai liniştită, dar nu izbuti nicicum să-l facă să vorbească despre Campbell. Fusese o „întâmplare nefericită” şi primarul era de părere că „s-ar putea să treacă ceva timp până i se va da de

capăt", dar după aceea conversaţia fusese dirijată ferm spre întrecerea de aruncare a discului de la Gatehouse, regata recentă de la Kirkcudbright, micşorarea numărului de somoni şi prădăciunile săvârşite de braconieri în estuar, precum şi spre problema distribuirii apei mareelor în reţeaua de canalizare.

La nouă şi jumătate, după ce ingerase cotletul preparat la grătar şi o tartă cu rubarbă, când visa, aplecat asupra unor numere vechi din *The Gallovidian,* Wimsey fu readus la realitate de zgomotul de paşi de pe pietrele aleii. Tocmai se ridica, pentru a privi pe fereastră, când se auzi un ciocănit la uşă şi o voce veselă, feminină, strigă:

— Putem intra?

Domnişoara Selby şi domnişoara Cochran locuiau în vilişoare alăturate şi puteau fi văzute mereu luând ceaiul una în salonaşul celeilalte, sau scăldându-se împreună pe plaja de la Doon. Domnişoara Selby era înaltă, oacheşă, alcătuită din unghiuri, atrăgătoare la modul direct, necompromiţător, şi picta în ulei studii de siluete, pline de forţă, angulare şi atractive. Domnişoara Cochran era rotunjoară, veselă, plină de haz şi cu părul sur; făcea ilustraţii, în peniţă şi acuarelă, pentru povestiri publicate în reviste. Lui Wimsey îi erau simpatice amândouă, pentru că nu băteau niciodată câmpii, iar lor le plăcea de el din acelaşi motiv, dar şi fiindcă îl găseau pe Bunter extrem de amuzant. Bunter se întrista de fiecare dată când le vedea pregătindu-şi singure de mâncare, sau punând cu mâna lor perdelele la geamuri. Le sărea în ajutor, cu un aer reprobator, luându-le din mână cuiele şi ciocanul, cu un respectuos „Daţi-mi voie mie, domnişoară"; se oferea, îndatoritor, să se ocupe de tocăniţe şi ciorbiţe în lipsa lor de acasă. Acum, în timp ce Wimsey îşi saluta vizitatoarele, Bunter înainta tiptil şi, de cum se produse o pauză în conversaţie, se interesă dacă doamnele doresc să îmbuce ceva după călătoria lor.

Doamnele răspunseră că sunt sătule, dar, descusute ceva mai insistent, lăsară să se înţeleagă că nu mâncaseră de fapt nimic de la ora ceaiului, în afară de

câteva sandviciuri în tren. Prompt, Wimsey comandă omlete, o butelie de vin de Bordeaux şi ce mai rămăsese din tarta cu rubarbă, iar după ce Bunter se retrăsese pentru a pregăti festinul, remarcă:

— Din păcate, aţi pierdut o întâmplare interesantă.

— Aşa ne-au spus şi la gară, replică domnişoara Cochran. Dar despre ce e vorba? Chiar e adevărat că domnul Campbell a murit?

— Absolut adevărat. A fost găsit în râu…

— Iar acum se spune că ar fi fost asasinat, continuă domnişoara Selby.

— Ah, deci umblă zvonul ăsta? Păi, de fapt şi asta-i absolut adevărat.

— Dumnezeule mare, făcu domnişoara Selby.

— Dar cine se crede că este asasinul? întrebă domnişoara Cochran.

— Încă nu se ştie, răspunse Wimsey, dar circulă un fel de părere cum că ar fi fost o treabă premeditată.

— O, dar de ce? întrebă, fără menajamente, domnişoara Cochran.

— Ei, fiindcă asta pare să rezulte din indicii, şi pentru că, din câte se ştie, nu s-a furat nimic de la persoana ucisă… mai sunt şi alte câteva lucruri, de fapt…

— De fapt, ştiţi mai multe decât socotiţi că e cuminte să ne împărtăşiţi şi nouă. Norocul nostru că avem un alibi, ce zici, Margaret? Am fost la Glasgow încă de ieri-dimineaţă. Crima a avut loc marţi, nu-i aşa?

— Aşa se pare, răspunse Wimsey, dar, pentru mai multă siguranţă, poliţia verifică unde se afla toată lumea începând cu seara zilei de luni.

— Adică cine, toată lumea?

— Păi, cei care-l cunoşteau bine pe Campbell şi aşa mai departe.

— Înţeleg. Ei bine, dumneavoastră ştiţi că eram aici luni seară, pentru că v-am spus noapte bună când v-aţi întors acasă, şi am plecat ieri-dimineaţă cu trenul de 8.45 şi avem câţi martori poftiţi care pot dovedi că de atunci şi până acum am fost la Glasgow, aşa că nu cred că avem motive de îngrijorare. Pe lângă asta, ar fi fost nevoie de persoane mai robuste decât Mary şi

decât mine ca să se poată măsura cu domnul Campbell. Ce uşurare să ştii că nu poţi fi nicidecum suspectată!

— Nu, îmi închipui că dumneavoastră două şi Waters ieşiţi cu totul din discuţie.

— O? Dar domnul Waters unde se afla?

— Nu era cu dumneavoastră?

— Cu noi?

Femeile schimbară priviri nedumerite, iar Wimsey îşi ceru scuze.

— Iertaţi-mă. Doamna Doings… proprietăreasa, cum o cheamă?… mi-a spus că Waters a plecat la Glasgow cu dumneavoastră două.

— Probabil că a înţeles totul greşit. E adevărat că duminică seară, la Bob Anderson, spusese că s-ar putea să vină cu noi, dar n-a apărut, aşa că ne-am spus că s-a răzgândit. De fapt, nici nu l-am aşteptat cu adevărat, nu-i aşa, Mary?

— Evident. Dar atunci nu-i aici, lord Peter?

— De fapt, nu este, răspunse consternat Wimsey.

— Bine, dar trebuie să fie undeva, afirmă consolator domnişoara Cochran.

— Natural, admise Wimsey, dar e sigur că a plecat ieri-dimineaţă pe la opt şi jumătate, anunţând că se duce la Glasgow. Sau, cel puţin, aceasta este impresia pe care le-a lăsat-o celor rămaşi acasă.

— Ei bine, e sigur că la gară n-a ajuns, afirmă hotărâtă domnişoara Selby. Şi n-a fost la expoziţie în niciuna din cele două zile, din câte mi-am putut eu da seama. Dar, fireşte, poate că avea alte afaceri de învârtit.

Wimsey se scărpină în creştet.

— Trebuie să mai vorbesc o dată cu femeia aceea, zise el. Este posibil s-o fi înţeles greşit. Oricum, este extrem de bizar. De ce să se scoale devreme şi să plece de-acasă dacă nu se ducea la Glasgow? Mai cu seamă că…

— Ce? întrebă domnişoara Cochran.

— Că nu mă aşteptam la una ca asta. Cu o seară înainte fusese uşor afumat, şi în mod normal, chiar când este în formă excelentă, nu-i deloc uşor să-l tragi

pe Waters jos din pat. Neplăcută treabă. Dar mare lucru nu putem face până nu apare.

— *Noi* nu putem? întrebă domnişoara Selby.

— Mă refeream la poliţie, zise Wimsey, îmbujorându-se uşor.

— Presupun c-o să daţi o mână de ajutor poliţiei, spuse domnişoara Cochran. Uitasem că aveţi reputaţia de a fi un fel de Sherlock Holmes. Ce păcat că noi n-avem cum să contribuim. N-ar strica să-l întrebaţi şi pe domnul Ferguson. Poate că l-a văzut dânsul pe domnul Waters, undeva prin Glasgow.

— Aha, domnul Ferguson era acolo?

Wimsey întrebase cu nepăsare, dar nu îndeajuns de năpăsător ca s-o înşele pe domnişoara Cochran, care-l săgetă cu o privire şireată.

— Da, era acolo. Cred că vă putem indica ora exactă când l-am văzut. (Pe măsură ce domnişoara Cochran devenea mai vehementă, accentul ei scoţian se îngroşa. Se propti zdravăn pe picioarele grăsuţe şi se aplecă înainte, cu palmele pe genunchi, ca un muncitor care face cuiva o demonstraţie în tramvai.) Trenul ăla al nost ajunge la 2.16 – îi un tren prost, opreşte la fiecare cârciumă, am fi făcut mai bine să aşteptăm şi să-l luăm pe cel de 1.46 de la Dumfries, numa' că voiam să ne întâlnim cu sora lui Margaret, Kathleen, şi cu soţul ei, iar ei plecau în Anglia cu trenul de ora 4. Ne-au aşteptat la gară şi ne-am dus la hotel, unde am luat un prânz frugal, fiindcă nu pusesem nimic în gură de la ora opt – pe trenul cu pricina nu se servesc gustări – iar hotelul era un loc la fel de bun ca oricare altul pentru o şuetă. Apoi i-am condus la trenul de ora 4 şi pe urmă ne-am ciorovăit puţin, dacă să mergem direct la verişoara mea, unde urma să stăm, sau să ne ducem mai întâi la galerie. Eu spuneam că-i prea târziu pentru a mai face ceva, dar Margaret insista că ar fi bine să mergem să vedem unde atârnaseră diferitele lucrări, iar pe urmă să ne întoarcem a doua zi şi să le privim pe îndelete; am fost până la urmă de acord că propunerea e rezonabilă. Aşa că am luat tramvaiul şi am ajuns la expoziţie pe la patru jumate, poate cu câteva minute mai devreme, şi în prima sală pe cine credeţi că l-am

văzut, dacă nu pe domnul Ferguson, care tocmai ieşea. Ne-a spus că a parcurs o dată, temeinic, toate sălile şi că va reveni a doua zi. Cu toate acestea, s-a întors şi a mai vizitat o dată expoziţia, cu noi.

Wimsey, care se străduise să memoreze întregul mers al trenurilor locale şi calcula acum în mare viteză sosirile şi plecările, o întrerupse în acest punct.

— Presupun că într-adevăr parcursese expoziţia?

— O, da. Ne-a indicat dinainte locul fiecărui exponat şi ne-a spus care îi plăcuseră cel mai mult. Sosise cu acelaşi tren ca şi noi – numai că presupun că el s-a dus aţă la expoziţie.

— Cu trenul dumneavoastră – cel de 2.16: Da, desigur, se va fi suit în el la Dumfries. Pleacă de aici la 11.22, nu-i aşa? Da, întocmai. L-aţi văzut cumva la Dumfries?

— Nu, dar nu înseamnă că nu putea fi acolo. Oricum, el ar fi călătorit în compartimentul pentru fumători, în timp ce noi, nefiind mari fumătoare în spaţii închise, am optat pentru un plăcut compartiment pentru dame, de modă veche. Oricum, dacă noi nu l-am văzut la Glasgow, el ne-a văzut pe noi, căci primul lucru pe care ni l-a spus când ne-am întâlnit a fost: „V-am văzut la gară, dar voi nu m-aţi observat. Cine era cu voi, Kathleen şi omul ei bun?” Pe urmă ne-a spus că venise cu acelaşi tren.

— Foarte bine, spuse Wimsey. Păi, da, aşa cum spuneaţi, va trebui să ne vedem cu Ferguson – mai bine zis, poliţia va trebui să stea de vorbă cu el.

Domnişoara Cochran scutură din cap.

— Nu mă puteţi duce cu preşul, îl anunţă ea. Sunteţi vârât până peste cap în trebuşoara asta. Ba, dacă ar fi să spunem adevărul, aş zice că dumneavoastră înşivă sunteţi criminalul.

— Nu, răspunse Wimsey. Cred că aceasta-i singura crimă pe care n-aş fi avut posibilitatea s-o comit. Îmi lipseşte îndemânarea tehnică necesară.

Capitolul VIII
GOWAN

Inspectorul Macpherson de la Kirkcudbright era unul dintre acei oameni meticuloşi şi lipsiţi de imaginaţie pentru care nicio ipoteză nu este prea fantastică pentru a fi investigată. Iubea dovezile materiale. Nu punea niciun preţ pe aspectele triviale, de genul improbabilităţii psihologice. Şeful poliţiei îi pusese în faţă datele verificate privitoare la decesul lui Campbell, iar el vedea că îl indicau drept vinovat pe unul sau altul dintre artiştii plastici din localitate. Îi plăceau aceste date. Cel mai mult îi plăceau probele medicale: chestii bune, solide, palpabile, despre rigiditate şi despre duetul digestiv. Îl încânta şi partea cu trenuri şi orare: se preta la organizarea în tabele şi la o verificare precisă. Chestia cu tabloul era mai puţin satisfăcătoare: se baza pe cunoştinţe tehnice pe care, personal, nu le avea, dar era suficient de liberal în gândire pentru a accepta opiniile experţilor. De exemplu, ar fi urmat sfaturile vărului său, Tom, în probleme de electricitate, sau ale surorii sale, Alison, în cele legate de lenjeria de damă, şi nu era nepregătit să recunoască imediat că un gentleman ca Wimsey avea probabil mult mai multe cunoştinţe decât el despre artişti şi tot calabalâcul lor.

Trase, prin urmare, concluzia că toţi artiştii erau suspecţi, indiferent cât ar fi fost de bogaţi, de responsabili sau de manieraţi, fie că se certaseră vreodată cu Campbell sau nu. Kirkcudbright era districtul său; misiunea sa era să colecţioneze alibiuri şi informaţii de la toţi artiştii din Kirkcudbright tineri sau bătrâni, bărbaţi sau femei, virtuoşi sau destrăbălaţi – de la toţi, fără discriminare. Îşi îndeplini sarcina cu obişnuita-i conştiinciozitate, neomiţându-i nici pe Marcus McDonald, cel ţintuit la pat, nici pe doamna Helen Chambers, abia sosită la Kirkcudbright, nici pe bătrânul John Peterson, în vârstă de nouăzeci şi doi de ani, nici pe Walter

Flanagan, cel întors din Marele Război cu un picior artificial. Notă absenţa lui Waters şi a lui Farren, deşi nu obţinu de la doamna Farren atât de multe informaţii ca lordul Peter, iar în cursul după-amiezii se înfăţişă la uşa domnului Gowan, cu un carneţel în mână şi cu rectitudinea înscrisă pe frunte. Pe Gowan îl lăsase ultimul, cunoscut fiind faptul că Gowan lucra dimineaţa şi-l enervau întreruperile dinaintea prânzului, iar inspectorul Macpherson nu avea nicio intenţie să-şi facă viaţa grea.

Uşa fu deschisă de valetul englez care, ca răspuns la întrebarea inspectorului, îi declară scurt:

— Domnul Gowan nu este acasă.

Inspectorul îi desluşi că se află în misiune oficială şi-şi exprimă din nou dorinţa de a sta de vorbă cu domnul Gowan.

Valetul răspunse semeţ:

— Domnul Gowan a ieşit.

Inspectorul dori să afle când va putea fi găsit domnul Gowan acasă.

Valetul catadicsi să-i explice mai departe:

— Domnul Gowan este plecat.

Pentru o minte scoţiană, această expresie nu are aceeaşi finalitate ca pentru o minte englezească. Inspectorul se interesă dacă domnul Gowan se va întoarce seara.

Obligat să vorbească explicit, valetul anunţă, imperturbabil:

— Domnul Gowan a plecat la Londra.

— Nu mai spune, exclamă inspectorul, supărat pe sine însuşi că amânase atât de mult această vizită. Când a plecat?

Valetul păru că socoteşte acest interogatoriu insistent o dovadă de proastă creştere, dar răspunse:

— Domnul Gowan a plecat la Londra luni seară.

Inspectorul fu surprins.

— Când anume, luni sara?

În sufletul valetului păru că se dă o luptă, dar răspunse cu perfectă stăpânire de sine:

— Domnul Gowan a luat trenul de 8.45 de la Dumfries.

Inspectorul rămase o clipă pe gânduri. Dacă era adevărat, Gowan ieşea definitiv din discuţie. Numai că, firește, totul trebuia verificat.

— Cred, zise el, că ar fi mai bine să intru un moment.

Valetul ezită puţin, dar, văzând că nişte locuitori de pe aleea de vizavi ieşiseră din casele lor pentru a se uita la inspector şi la el, se dădu politicos în lături şi-l lăsă pe Macpherson să pătrundă în holul frumos lambrisat.

— Cercetez, anunţă inspectorul, chestia asta a morţii domnului Campbell.

Valetul îşi aplecă, tăcut, fruntea.

— Pot a-ţi spune, fără multe farafastâcuri, că există mai mult decât o simplă bănuială că bietul om o fost omorât.

— Aşha se spune, zise valetul.

— Ştii, îi foarte important, continuă Macpherson, să obţinem toate informaţiile posibile de la cei ce l-or văzut recent pe domnu' Campbell.

— Chiar aşha.

— Ca o chestiune de rutină, mă înţăleji, trebe să aflăm unde era toată lumea în momentu' când s-o întâmplat calamitatea.

— Exhact, făcu valetul.

— Nu-ncape-ndoială, urmă inspectorul, că dac-ar fi acasă, domnu' Gowan ar dori să ne dea tot ajutorul posibil.

Valetul era încredinţat că domnul Gowan ar fi fost extrem de încântat să poată fi util. Inspectorul deschise carneţelul.

— Numele dumitale-i Halcock, ori nu? începu el.

Valetul îl corectă.

— H'alcock, zise el, cu reproş.

— H, a, doi de l? sugeră inspectorul.

— Nu-i nici un haş în nume, tinere. H'a îi prima literă, şi nu-i decăt un singur h'el.

— Te rog să mă scuzi.

— S-a făcut, răspunse domnul Alcock.

— Bine, acum, domnule Alcock, ca pură formalitate, mă-nţăleji, la ce oră o plecat luni sară domnu' Gowan din Kirkcudbright?

— O fi fost imediat după h'opt.

— Cine l-o condus la gară?

— Hammond, şoferul.

— Ammond? întrebă inspectorul.

— Hammond, răspunse, demn, valetul. Halbert Hammond, aşa-l cheamă – cu un haş.

— Te rog să mă scuzi.

— S-a făcut, zise domnul Alcock. Poate doriţi să vorbiţi cu Hammond?

— Imediat, zise inspectorul. Îmi poţi spune dacă domnu' Gowan s-o văzut cu domnu' Campbell în ziua de luni?

— Mi-ar fi imposibil să spun.

— Domnu' Gowan se afla în relaţii amicale cu domnu' Campbell?

— Mi-ar fi imposibil să spun.

— O venit domnu' Campbell recent în vizită în casa aceasta?

— Din câte ştiu eu, domnu' Campbell n-a venit niciodată în vizită aici.

— Chiar? *Imph'm.*

Inspectorul ştia tot atât de bine ca şi domnul Alcock că Gowan se ţinea la mare distanţă de restul populaţiei artistice, că rareori avea invitaţi, în afară de cei cu care juca, din când în când, o ceremonioasă partidă de bridge, dar socotea că este datoria sa să pună aceste întrebări în mod oficial şi îşi continuă treaba cu aceeaşi conştiinciozitate.

— Noo, nu fac decât să verific faptele, mă-nţăleji, cu toate cunoştinţele lu' domnu' Campbell. Poţi să-mi spui ce-o făcut domnul Gowan luni?

— Domnul Gowan s-a sculat, cum îi stă în obicei, la ora nouă şi a luat micul dejun la nouă şi jumate. Pe urmă a lucrat puţin în grădină şi s-a refugiat, ca de obicei, în atelier. A servit prânzul la ora obişnuită, unu jumate. După prânz, s-a dedicat din nou îndeletnicirilor h'artistice, până la patru, când i s-a servit ceaiul în bibliotecă.

Valetul făcu o pauză.

— *Ay*? zise încurajator inspectorul.

— După ceai, continuă, vorbind mai rar, valetul, a făcut o plimbare în h'automobilul cu două locuri.

— Hammond o şofat?

— Nu. Când ia h'automobilul cu două locuri, domnul Gowan obişnuieşte să conducă singur.

— Ah? *Ay*. Şi unde s-o dus?

— Mi-ar fi imposibil să spun.

— Buun, şi când s-o întors?

— Cam pe la ora şapte.

— Şi apoi?

— Apoi domnul Gowan a făcut h'observaţia că s-a hotărât să plece seara la oraş.

— Da' mai-nainte n-o spus nimic despre aşa ceva?

— Nu. Domnul Gowan are obiceiul de a se duce din când în când la oraş.

— Fără să anunţe din timp?

Valetul se înclină.

— Nu ţi s-o părut deloc neobişnuit?

— Bineînţeles că nu.

— *Ay*, *imph'm.* O stat la masă înainte de plecare?

— Nu. L-am auzit pe domnul Gowan spunând că va lua cina în tren.

— Pe tren? Parcă ziceai că l-o luat pe ăl de 8.45 de la Dumfries?

— Aşa mi s-a dat să înţeleg.

— Dar, omule, nu-ţi dai seama că trenul de 8.45 nu are legătură cu Londra? Ajunge la Carlisle la 9.59, ceea ce-i foarte târziu pentru a mânca de cină, şi după aia nu-i niciun tren spre Londra până la 12.05. De ce n-o fi cinat aici şi să ia trenul de 11.08 de la Dumfries?

— Mi-ar fi imposibil să spun. Domnul Gowan nu m-a h'informat. E posibil ca domnul Gowan să fi avut de rezolvat chestiuni de afaceri la Carlisle.

Inspectorul scrută faţa mare, albă, imperturbabilă a domnului Alcock şi zise:

— *Ay*, poate că-i aşa. O spus domnu' Gowan câtă vreme crede că va lipsi?

— Domnul Gowan a anunţat că s-ar putea să h'absenteze o săptămână sau zece zile.

— Ţi-o lăsat vreo adresă?

— Şi-a exprimat dorinţa ca scrisorile să-i fie trimise pe adresa clubului.

— Care club este?…

— Mahlstick, din Piccadilly.

Inspectorul notă adresa şi continuă:

— Ai primit veşti de la domnu' Gowan de când o plecat?

Valetul ridică din sprâncene.

— Nu. Făcu o pauză, apoi completă, pe un ton mai puţin îngheţat: Domnul Gowan nu scrie niciodată, în afară de cazul că se iveşte ocazia de a ne comunica h'instrucţiuni speciale.

— *Ay*, aşa este. Prin urmare, din câte ştii dumneata, în momentu' ăsta domnu' Gowan se află la Londra.

— Din câte ştiu ca să cred astfel, da.

— *Imph'm.* Bine, acuma… aş vrea să schimb o vorbă cu Hammond.

— Prea bine.

Domnul Alcock trase de cordonul soneriei, iar la apel răspunse o tânără superbă şi destul de nurlie.

— Betty, îi ordonă domnul Alcock, h'informează-l pe Hammond că prezenţa sa este dorită de domnul h'inspector.

— Staţi o ţâră, interveni Macpherson. Betty, copilă, la ce oră o plecat domnu' Gowan de acasă luni sara?

— Cam pe la ora opt, sir, răspunse repede fata, aruncându-i o privire scurtă valetului.

— O cinat înainte de plecare?

— Ă… nu-mi aduc aminte, sir.

— Hai, hai, copila mea, zise, magisterial, domnul Alcock, bineînţeles că-ţi poţi aduce aminte. N-are de ce să-ţi fie frică.

— Nu-nu, domnule Alcock.

— Nu, repetă domnul Alcock. Eşti absolut sigură. Domnul Gowan n-a cinat acasă luni.

— Nu.

Domnul Alcock aprobă din cap.

— Atunci, dă fuga şi transmite-i mesajul meu lui Hammond – afară de cazul că domnul h'inspector doreşte să te mai întrebe ceva.

— Nu, zise Macpherson.

— S-a… întâmplat ceva? se interesă Betty, cu un tremur în voce.

— Absolut nimic, absolut nimic, o linişti valetul. Din câte înţeleg, domnul h'inspector pune numai

nişte întrebări de rutină. Şi, Betty, tu du-te numai şi transmite-i mesajul lui Hammond şi vino numaidecât înapoi. Nu te opri nicăieri să pălăvrăgeşti. Domnul h'inspector are multă treabă, ca şi dumneata şi cu mine.

— Da… adică nu, domnule Alcock.

— Fată bună, remarcă valetul, după ieşirea lui Betty. Dar cam grea de cap, dacă înţelegeţi ce vreau să spun.

— *Imph'm,* făcu inspectorul Macpherson.

Hammond, şoferul, era un bărbat scund de statură şi ţanţoş, cu vorbirea corcită, dar trădat de o puternică rămăşiţă a accentului *cockney* fundamental. Inspectorul îşi rosti tirada preliminară despre investigaţiile de rutină, după care trecu la subiect.

— L-ai dus undeva pe domnu' Gowan lunea trecută?

— L-am. L-am dus cu maşina la Dumfries.

— Pe la ce oră?

— La uăpt, pentru trenu' de 8.45.

— În automobilu' sport?

— Ba nu, cu limuzina.

— La ce oră s-o întors domnu' Gowan cu automobilu' sport?

— Pe la şapte şi-un sfert, poate mai devreme, poate mai târziu. Io tocmai mâneam de cină, la şapte jumate, iar Riley-ul era în garaj când m-am întors acolo.

— O luat domnu' Gowan ceva bagaj cu dânsu'?

— Un fel de geamantan. O geantă de-aia, diplomat, uite-aşa de lungă.

Indică o lungime cam de şaizeci de centimetri.

— *Ay*, *imph'm.* Văzutu-l-ai că se urcă-n tren?

— Ba-nu… A intrat în gară şi mie mi-a zis să plec acasă.

— Ce oră să fi fost?

— Uăpt treizeci şi cinci, sau pe-acolo.

— Iar dumneata te-ai întors numaidecât la Kirkcudbright?

— Bineînţeles… Ba nu… Staţi aşa o clipă… Am adus cu mine un pachet cu ceva lucruri.

— Ce fel de lucruri?

— Două tablouri de domnul Gowan, proprietatea unui gentleman din Dumfries. Şefu' n-a vrut să le trimită cu trenul, aşa că le-am luat io de la proprietar. Erau gata împachetate, aşteptau să fie ridicate.

— Te-ai dus la casa aceea după ce l-ai lăsat pe domnu' Gowan la gară?

— Întocmai. Un gentleman cu numele de Phillipe. Îi vreţi adresa?

— *Ay*, mai bine dă-mi-o.

Şoferul i-o dădu.

— O zis domnu' Gowan încotro se duce?

— Numai că vrea să prindă trenul de Carlisle.

— Carlisle?

— Exact.

— N-o zis că ia trenul de Londra?

— Mie nu. Numai de trenul de Carlisle.

— *Ay*… şi când ţi-o dat prima dată ordinu'?

— Domnul Alcock vine când mâneam de cină şi-mi spune că domnul Gowan vrea limuzina cam pe la ora opt să-l ducă la Dumfries. „În regulă", zic, pot atunci lua şi alea trei tablouri cu mine. Asta am zis şi tot asta am şi făcut.

— *Ay*, foarte bine. E clar. Mulţumesc, domnule Hammond. Discuţia noastră nu-i, mă-nţăleji, decât o simplă formalitate.

— În regulă. *Finni?*

— Ce-ai spus?

— Am spus, *finni?* Adicătelea, O.K., gata, asta-i tot? Aţi isprăvit?

— O, da, da, pentru moment nu mai vreau nimica de la dumneata.

— Bine, *cheerio,* atunci, zise şoferul.

— Aţi fi dorit să vorbiţi cu doamna h'Alcock? se interesă politicos valetul, cu aerul unuia resemnat să îndure orice.

— *Och…* nu, nu cred să fie necesar. Mulţam fain, domnule Alcock.

— N-aveţi pentru ce, răspunse valetul. Sper că veţi pune repede mâna pe răufăcător. Mă bucur mult că v-am putut fi de folos. Atenţie, sunt două trepte la uşa din faţă. O seară splendidă, nu-i aşa? Zău dacă cerul

nu-i o adevărată poezie. Somn h'uşor, domnule h'inspector.

„Cu toate acestea, îşi spuse inspectorul în sinea lui, n-ar strica să iscodesc puţin şi la Dumfries. Nu l-or fi uitat pe Gowan, cu bărboiul lui negru. Îi o treabă cam bizară că o vrut să petreacă două ori trei ceasuri la Carlisle, în aşteptarea trenului de Londra. Nu-i exclus să fi închiriat un alt automobil ca să-l ducă acasă."

Cugetă puţin, îndreptându-se agale spre secţia de poliţie.

„Pe lângă asta, continuă el, copila aia parcă n-avea răspunsuri la fel de prompte ca ăilalţi doi."

Îşi împinse cascheta pe ceafă şi se scărpină în cap.

„Nu-i nimic, îşi spuse, înveselit, le descâlcesc eu."

Capitolul IX
DOAMNA McLEOD

În seara aceea, ulicioara lui Wimsey clocotea de însufleţire. Lordul îşi condusese musafirele până la uşile caselor lor şi tocmai îşi propunea să se ducă la culcare, când deschiderea bruscă a porţii albastre şi strigătele unei fiinţe omeneşti ce dăduse de bucluc şi de suferinţă îl făcură să sară în ajutorul şefului poliţiei, încurcat între bicicletele din coridorul prea strâmt.

— Nu vă ascund, spuse sir Maxwell, în sfârşit cuibărit în fotoliul lui Wimsey şi încurajat cu un pahar de scotch, că toată afacerea asta mă tulbură profund. Aş fi mult mai satisfăcut dacă s-ar vedea limpede un fir roşu, de urmat. Chiar presupunând că lista suspecţilor întocmită de dumneavoastră ar acoperi toate posibilităţile (ceea ce, deocamdată, reţineţi, nu sunt dispus să recunosc), chiar atunci nu ştiu, pur şi simplu, de unde să încep ancheta. Ca unul sau doi dintre ei să nu aibă alibiuri bune, era de aşteptat, dar mă derutează total faptul că toţi rămân, în continuare, suspecţi.

— Ce neplăcut! făcu Wimsey.

— Graham şi Strachan, continuă şeful poliţiei, au lipsit amândoi de acasă toată noaptea, după cum ştiţi, şi nu pot furniza nicio explicaţie. Din câte spuneţi dumneavoastră, Ferguson pare să fie scos de sub bănuială, dar n-a fost încă interogat şi, pe cuvânt, după experienţa de azi, încep să mă îndoiesc că acţiunile vreunei persoane, oricine ar fi, pot rezista unei anchete serioase. Dispariţia lui Farren este atât de suspectă, încât, dacă n-ar fi comportarea extraordinară a celorlalţi, chiar acum aş solicita un mandat să-l aresteze. Gowan…

— Doar nu vreţi să spuneţi că şi Gowan?…

— Gowan a plecat în Anglia, şi există unele lucruri în raportul inspectorului Macpherson…

— Încă nu cunosc acest raport.

— Nu.

Şeful poliţiei făcu un rezumat al discuţiei avute de inspector cu servitorii, după care reluă:

— Sunt, fără îndoială, două chestiuni ce necesită o cercetare mai aprofundată. Iar acum urmează o treabă foarte neplăcută, în legătură cu Waters.

— Descărcaţi-vă povara de pe suflet, îl îndemnă Wimsey. Grijile împărtăşite înseamnă griji înjumătăţite.

— Ei bine, zise sir Maxwell, întrucât Waters n-a apărut astăzi odată cu doamnele din vecini, inspectorul Macpherson i-a mai pus câteva întrebări doamnei McLeod, care s-ar zice că v-a indus în eroare – deşi, cred şi sper, la modul neintenţionat. Respectivele întrebări au scos la lumină o împrejurare remarcabilă. Se pare că, într-adevăr, Waters a cerut să fie trezit devreme marţi dimineaţă şi a fost auzit spunând că se gândeşte să plece la Glasgow. Luni seară, doamna McLeod a auzit ceva, când s-a întors acasă cu dumneavoastră şi când s-a dus, după aceea, la culcare. Dumneavoastră aţi plecat. După socoteala ei, era pe la zece şi jumătate. Corect?

— Adică, dacă am plecat eu la zece şi jumătate? Da, este destul de exact.

— Bun; pe urmă, cândva între unsprezece şi douăsprezece noaptea, doamna McLeod a auzit cum aruncă cineva cu pietricele în fereastra dormitorului lui Waters. Camera ei este despărţită de a lui de o singură încăpere, şi amândouă au ferestrele spre Strada Mare. S-a uitat pe fereastră şi a văzut jos un bărbat. Nu l-a putut desluşi prea bine, dar părea scund şi spătos, bine înfofolit într-un palton şi un fular. Tocmai voia să strige la el, să-i spună să tacă din gură, când s-a deschis geamul lui Waters şi l-a auzit pe acesta întrebând mânios: „Ce dracu’ vrei?” Omul din stradă a zis ceva ininteligibil pentru doamna McLeod, iar Waters a răspuns: „Bine, dar nu mai face atâta tărăboi. Vin acuma jos.” Pe urmă femeia s-a aplecat mai tare în afară şi a văzut o maşină cu patru locuri oprită la câţiva metri mai în jos pe stradă. Waters a apărut imediat jos, în ţinută de stradă – pantaloni şi jerseu, crede ea – şi apoi cei doi au intrat

în camera de zi a lui Waters. Au stat de vorbă acolo o vreme, apoi doamna McLeod s-a urcat la loc în pat, dar imediat a auzit cum aleargă cineva pe scări, până sus la dormitorul lui Waters şi apoi înapoi, jos, după care uşa de la intrare a fost deschisă şi închisă la loc. Doamna McLeod s-a repezit iarăşi la fereastră şi i-a văzut pe ambii bărbaţi urcându-se în maşină şi plecând. Cam după trei sferturi de oră – timp în care se deşteptase de-a binelea – a auzit uşa deschizându-se din nou, încet, şi pe cineva urcând scările, în vârful picioarelor, până la dormitorul lui Waters. După aceea nu s-a mai întâmplat nimic; la şapte şi jumătate a bătut, conform înţelegerii, la uşa lui Waters, aducându-i apa pentru bărbierit, iar la ora opt i-a pus micul dejun pe masa din camera de zi. Pe urmă s-a dus în spatele casei, pentru nişte trebuşoare gospodăreşti, iar la opt şi douăzeci, când a revenit, a constatat că Waters ciugulise din micul dejun şi îşi luase tălpăşiţa.

Acum, există două aspecte interesante. În primul rând, Waters a plecat de acasă – chipurile ca să viziteze o expoziţie la Glasgow – îmbrăcat cu un jerseu vechi, o pereche de pantaloni gri de flanelă, şifonaţi, un impermeabil uzat, iar în picioare avea pantofi de tenis. În al doilea rând, şi-a luat cu el bicicleta.

— Cum? strigă Waters.

— Şi-a luat cu el bicicleta.

— Mai precis spus, bicicleta lui, pe care o ţine în casă, chiar lângă uşa de la intrare, era acolo luni seară, dar dispăruse la opt şi jumătate dimineaţa. Se presupune că Waters a luat-o cu el.

— Dumnezeule mare!

— Cum interpretaţi acest fapt? voi să ştie şeful poliţiei.

— Interpretarea pe care doriţi dumneavoastră să i-o dau, replică Wimsey, este că omul de pe stradă era Campbell, venit să-şi termine gâlceava cu Waters. Că au plecat împreună, ca să rezolve disputa cu pumnii. Că în timp ce se băteau, Campbell s-a pomenit, cumva, cu capul spart. Că Waters a ascuns undeva corpul neînsufleţit. Că s-a întors acasă, pentru a da

impresia că nu se întâmplase nimic neobişnuit. Că pe urmă a ticluit un plan pentru a-şi tăinui crima, iar a doua zi dimineaţă a plecat de acasă la ora prestabilită, a încărcat atât cadavrul, cât şi bicicleta în maşina lui Campbell şi s-a îndreptat pe ascuns spre Minnoch, spre a înscena accidentul.

— Credeţi că se poate interpreta altfel?

— Aş putea să scornesc vreo cincizeci de interpretări, se lăudă Wimsey, dar, ca să nu mă ascund după deget, am să recunosc că circumstanţele par a se potrivi cu crima. Cu o singură excepţie, poate.

— Da, m-am gândit şi eu la asta. Ce-a făcut cu trupul lui Campbell între miezul nopţii şi ora opt dimineaţa?

— Nu, îl contrazise Wimsey, nu. Aceasta nu ne creează nicio dificultate. N-ar fi trebuit decât să încarce cadavrul în maşină şi să dea fuga cu el până la atelierul său. Împrejurul acestuia există mult spaţiu deschis, unde se parchează automobile şi căruţe, aşa că o maşină veche, plină de calabalâc acoperit cu o carpetă, n-ar fi bătut la ochi. Nu-i ca şi cum l-ar fi lăsat în Piccadilly Circus. În orăşelul ăsta, lumea îşi ţine maşinile pe stradă toată noaptea şi nimeni nu se sinchiseşte. Nu, nu acest lucru mă derutează.

— Dar ce?

— Păi, dacă interpretarea respectivă este corectă, unde e Waters? S-ar fi cuvenit să fi fost aici ieri şi să-şi dovedească în gura mare nevinovăţia. La ce bun să pui la cale o înscenare minuţioasă şi apoi să atragi toate bănuielile asupra ta, dând bir cu fugiţii?

— Probabil i s-o fi făcut frică în cele din urmă. În orice caz, obiecţia dumneavoastră este valabilă pentru toţi, cu excepţia lui Strachan şi, poate, a lui Ferguson.

— Adevărat. Ei bine, domnule şef, cred că va trebui să asmuţiţi copoii pe urmele lui Waters.

— Aşa voi face. Presupuneţi că va fi implicat şi Scotland Yardul?

— Păi, veţi avea nevoie de o mână de ajutor ca să-i urmăriţi pe oamenii ăştia în toată ţara. Cine ştie pe unde or fi. Cu toate acestea, încă înclin să cred că este vorba de un caz în care cunoştinţele de geografie

locală pot da cele mai bune rezultate. Dar nu sunt în situaţia de a mă pronunţa, nu-i aşa?

— Desigur, aş prefera să rezolvăm singuri problema. Macpherson este un poliţist bun, ca şi Dalziel, de altfel.

— Ceea ce-mi aduce aminte să vă întreb ce s-a întâmplat cu tânărul reţinut la Stranraer.

Sir Maxwell gemu.

— Un fiasco. S-a dovedit a fi un străin întru totul respectabil, angajat la fabrica de pânzeturi de la Larne. Se pare că primise învoire să-şi viziteze familia, care locuieşte într-o fermă obscură, lângă Pinwherry. I s-a acordat un weekend lung, până luni seară. Se pare că luni seară s-a organizat la fermă un soi de petrecere, iar tânărul a fost convins să rămână şi să participe. Marţi, de cum şi-a recăpătat uzul raţiunii, a dat fuga la gară, sperând să se poată întoarce în aceeaşi după-amiază, dar a citit orarul greşit, şi apoi a aflat că nu există feribot decât la ora şapte seara.

— Fiindcă, desigur, pierduse feribotul de dimineaţă.

— Exact. Pe acela intenţionase la început să-l prindă, firește, dar din pricina chiolhanului n-a reuşit. Ei bine, odată ajuns la Stranraer, s-a hotărât că n-avea rost să se întoarcă acasă noaptea, că e mai bine să rămână în oraş şi să ia feribotul de şase şi jumătate, miercuri dimineaţă. În consecinţă, mesajul lui Dalziel către poliţia din Stranraer l-a surprins chiar când era pe punctul să se îmbarce pe acest feribot de dimineaţă. Dalziel a muncit toată ziua ca un rob, ca să obţină identificarea străinului de către familia sa, de către şeful gării Pinwherry, de către cei de la Larne, iar concluzia este că declaraţiile respectivului sunt absolut corecte, că nu are nicio altă vină decât pe aceea de a fi fost prea beat pentru a se fi putut întoarce la lucru luni seară. Naiba să-l ia. Din pricina lui, omul nostru cel mai capabil şi-a irosit o zi întreagă, şi ne aflăm exact acolo de unde am pornit. Sper să-l concedieze, asta-i.

— O, nu fiţi atât de vindicativ, zise Wimsey. N-avea cum să ştie cât de mult are să vă încurce. Poate

că „a tras o spaimă soră cu moartea”, cum spunea omul din cartea lui Ian Hay despre păduchii din pătură.

Şeful poliţiei icni.

— S-a mai aflat ceva despre individul cu bicicleta care a luat trenul la Girvan?

— Nu, doar că au verificat biletele şi au hotărât că într-adevăr se îndrepta spre Ayr.

— Dar bicicleta?

— Se pare că şi recipisa pentru bicicletă a fost predată, deşi nu putem da de niciun controlor care să-şi amintească de asta. Ar fi mult mai simplu dacă am şti ce fel de bicicletă căutăm.

— Mm, da. N-ar fi o idee rea să obţineţi o descriere precisă. Doamna McLeod trebuie să ştie cum arată bicicleta lui Waters. Pariez că Andy vă poate descrie orice zgârietură sau julitură de pe rabla lui cea veche. Apropo, are anvelope noi. E un indiciu folositor.

— Şi pe urmă, mai există bicicleta lui Farren.

— Aşa este. Iar pe ulicioara noastră există o colecţie frumuşică de biciclete de bărbat şi de damă. Oricine ar fi vrut să împrumute urgent una, la Gatehouse sau la Kirkcudbright, n-ar fi întâmpinat nici cea mai mică greutate. Şi toate arată la fel – biciclete cinstite, bune la tăvăleală, vechi aproape de când lumea. Se prea poate ca bicicleta asasinului, dacă asasin a fost şi a folosit o bicicletă, să fi ajuns, paşnic, înapoi acasă, între timp.

— Acesta este un fapt incontestabil, spuse şeful poliţiei, dar vom pune în circulaţie descrierile, oricum.

Capitolul X
SERGENTUL DALZIEL

Joi dimineaţă, sergentul Dalziel se deşteptă nervos şi neodihnit. Îşi pusese mari speranţe în tânărul reţinut la Stranraer. Îşi spusese că a fi anunţat de comiterea unei crime marţi la ora prânzului şi a-l prinde pe asasin a doua zi de dimineaţă, la şase şi jumătate, ar fi fost un strălucit succes profesional. Iar acum, trebuia să ia totul de la capăt. Rapoartele voluminoase, contradictorii şi derutante, de la Kirkcudbright îl îngrijorau. Un sentiment de insatisfacţie îi lăsase şi biciclistul de la Girvan. Era de neconceput să nu i se poată da de urmă, lui şi bicicletei sale. Numai că întrebările prin telefon nu duceau prea departe. Presupunea că nu avea încotro, trebuia să se deplaseze acolo personal. Bombănind a lehamite, se vârî în maşina sa rablagită, îl culese în drum pe agentul de poliţie Ross, ca să-i servească drept *aide-de-camp* şi porni să culeagă informaţii.

Începu la hotelul Anwoth. Aici se bucură de avantajul de a-l descoase pe indignatul proprietar al bicicletei dispărute. Informaţiile curgeau gârlă. Trebuia să caute o bicicletă Raleigh, veche de şase ani, cu două anvelope noi, marca Dunlop. Cadrul era vopsit în negru; unul dintre mânerele ghidonului era uşor ciobit; îi lipsea soneria, iar frânele erau defecte. Exista o geantă de scule, cu o trusă de reparaţii; de bara transversală era ataşată o pompă, iar la spate, un coş pentru bagaje mici. Sergentul îşi notă toate amănuntele, promise să facă tot posibilul şi trecu mai departe.

Acasă la Waters, avu o misiune ceva mai dificilă. Doamna McLeod văzuse bicicleta proptită, săptămâni la rând, de peretele coridorului de la intrare, dar, ca majoritatea oamenilor de teapa şi de sexul ei, n-avea decât o idee foarte vagă despre cum arăta. Era „una veche”, avea o „culoare obişnuită”, „nu putea face apel la memorie” în ceea ce priveşte accesoriile, deşi i

se părea că avea, sau avusese, un lămpaş, fiindcă de câteva ori fusese pusă în situaţia de a se plânge că picurase din ea petrol pe podea. Cât despre marca de fabricaţie, nu-i trecuse prin cap să se uite.

Fiul ei cel mititel, însă, se dovedi înzestrat cu mai mult simţ al observaţiei. El declară că era vorba despre o foarte veche bicicletă Humber, ruginită rău, care nu avea nici sonerie, nici pompă, nici lanternă.

— Dar numele lu' domnu' Waters e scris pe o etichetă micuţă, de geamantan, adăugă el, mândru că poate oferi un indiciu atât de important.

— *Ay*, dar mă-ndoiesc că o mai fi acolo acum, spuse sergentul.

În continuare, se duse la doamna Farren. Acolo, la început, nu află absolut nimic. Doamna Farren „n-avea nici cea mai mică idee" ce marcă era bicicleta soţului ei. Se scuză că era atât de lipsită de simţ practic şi-i dădu sergentului impresia că asemenea fleacuri nu sunt demne de atenţia unei persoane cu sensibilitate artistică.

— Sunt convinsă, adăugă ea, că nu v-aş putea spune nici marca propriei mele biciclete.

— Hm, făcu sergentul, căruia-i venise o idee, îmi permiteţi, doamnă, să arunc o privire la bicicleta dumneavoastră?

— O, bineînţeles.

Îl conduse la o magazie, unde îi arătă o Sunbeam curată şi bine întreţinută, nu nouă, dar proaspăt unsă, cu toate piesele în stare perfectă.

— O păstraţi după toate regulile, o lăudă sergentul.

— Îmi place să fie totul ordonat şi curat, răspunse doamna Farren. Există o frumuseţe autentică în curăţenie şi decenţă. Chiar şi lucrurile neînsufleţite pot degaja o anumită atracţiozitate, cu condiţia să fie îngrijite bine. Nu sunteţi de aceeaşi părere?

— Fără îndoială, doamnă Farren, fără îndoială. Bicicleta asta şi a soţului dumneavoastră or fost cumpărate în acelaşi timp?

— O, nu; a lui este mai nouă.

— Ah! făcu, dezamăgit, Dalziel. *Imp'h.* Buun, fără-ndoială că domnu' Farren s-o întoarce nu peste mult

timp acasă. Bănuiesc că nu v-o dat niciun semn de viaţă?

— Nu. Dar nu-i nimic neobişnuit în asta. Uneori lipseşte aşa, zile întregi. Ştiţi doar cum sunt bărbaţii, mai ales artiştii şi pescarii.

— *Och, Ay*, răspunse încântat Dalziel. Biine, dacă ne-om întâlni cu dânsul undeva, i-om spune că-i aşteptat acasă. Pot schimba două vorbe cu copila? Poate ştie ea ce fel de bicicletă este.

— Cu Jeanie? O, fireşte, deşi mă îndoiesc că ştie prea multe în această privinţă. Eu mereu îi spun că ar trebui să deschidă mai bine ochii – deşi mă tem că nu sunt cel mai fericit exemplu de urmat. Apropo, domnule sergent, aţi putea să-mi destăinuiţi şi mie de ce…

Se întrerupse şi-şi duse mâna la gât, ca şi cum i-ar fi venit greu să rostească următoarele cuvinte, sau ca şi cum, deşi se simţea obligată să formuleze întrebarea, ar fi preferat să nu audă răspunsul.

— „De ce", ce, ce voiaţi să spuneţi?

— De ce atâta caz în legătură cu bicicleta soţului meu?

Sergentul o privi intens o clipă, apoi îşi întoarse ochii de la ea şi răspunse amabil:

— *Och,* nimic important. Numa' că-n ultima vreme au dispărut câteva biciclete şi am găsit un comersant la Castle Douglas cu două-trei maşini din astea, pe care nu prea poate să le justifice. Aşa că facem un soi de inventar prin tot districtul, să vedem dacă putem identifica vreuna. Da' spuneţi, sunteţi absolut sigură că domnu' Farren a luat cu el bicicleta?

— Din câte ştiu, da. De ce nu? A plecat… călare pe ea. Dar… nu ştiu, fireşte… poate c-a lăsat-o pe undeva… de unde să ştiu eu? Poate că de luni până astăzi i-a fost furată pe undeva, de cineva… Eu… aţi găsit-o cumva, undeva?

Sub ochiul necruţător al lui Dalziel se fâstâcea şi se bâlbâia.

„Pe onoarea mea, îşi spunea sergentul în sinea sa, dacă nu ştie foarte bine că bicicleta îi un lucru foarte important şi nu ştie cum s-o întoarcă, dacă să zică sau nu că soţul ei a luat-o cu el. Cine o fi prevenit-o? Nu

lordul Peter, că-i şmecher, cu toate că flecăreşte mult. Nici Macpherson, care n-ar lăsa să-i scape o vorbă. Îi cineva, socot, care se aştepta ca bicicleta aia să fie găsită într-un loc ciudat."

Se dovedi că Jeanie, într-adevăr, ştia exact atât de puţine lucruri despre bicicletă cât presupusese doamna Farren; ea nu fu capabilă să furnizeze decât informaţia că domnul Farren obişnuia să întreţină el însuşi ambele biciclete şi că-şi „dădea niţică osteneală" cu ele. Deşi artist, Farren era, evident, un om care-şi iubea uneltele, iar în anumite probleme putea fi chiar chiţibuşar.

Află mai multe de la atelierul de reparaţii din oraş. Obiectul cu pricina era o bicicletă Raleigh, nu nouă, dar în stare foarte bună, cu mânerele ghidonului nichelate. Cu câteva săptămâni înainte, atelierul montase o anvelopă Dunlop pe roata din spate; cauciucul din faţă era de aceeaşi fabricaţie, dar vechi cam de şase luni. Soneria, frânele, lămpile şi şaua erau toate în ordine.

Înarmat cu aceste detalii, sergentul porni spre gara Girvan. Acolo îl află pe hamalul implicat, un omuleţ numit McSkimming, care repetă pentru el, cu mai mare lux de amănunte, ce-i spusese mai înainte şi şefului gării.

Trenul de la Stranraer trebuia să intre în gară la 1.06, iar marţea aceea sosise la timp. Abia se oprise la peron, când un domn sosise în mare grabă, împingând o bicicletă, îl strigase pe domnul McSkimming, care remarcase vocea englezească, stridentă şi afectată, ce rostise „Hei, hamaaal!" Acel domn îi ceruse să pună repede o etichetă pentru Ayr pe bicicletă, iar hamalul împinsese bicicleta până la cutia cu etichete pentru bagaje. În timp ce el aplica eticheta, călătorul desfăcea cureaua ce fixa de portbagaj o mică geantă de piele, spunând că doreşte s-o ia cu el în vagon. Timpul fiind scurt, scosese din buzunar un portmoneu şi-l trimisese pe McSkimming să-i cumpere un bilet de clasa a treia până la Ayr şi să plătească taxa pentru bicicletă. Înapoindu-se în goană cu cele cerute, omul îl văzuse pe călător în uşa unui vagon de clasa a treia pentru fumători. Îi dăduse biletele şi-şi primise

purboarul, apoi urcase bicicleta în vagonul din coadă. Trenul plecase din gară imediat după aceea.

Nu, nu observase nimic ieşit din comun în înfăţişarea acelui gentleman. Purta un costum gri şi o şapcă în carouri şi din când în când îşi trecea batista peste faţă, ca şi cum i-ar fi fost foarte cald, fiindcă mersese pe bicicletă în soare. Când îi dăduse bacşişul, îi spusese că-i pare bine că a prins trenul şi că drumul de la Ballantrae fusese greu. Purta ochelari cu lentile vag fumurii – tipul de ochelari cu care îţi ocroteşti ochii de lumina orbitoare a soarelui. Poate că era proaspăt ras, sau poate că avea o mustăcioară: McSkimming nu avusese timp să observe asemenea detalii, cu atât mai mult cu cât la ora aceea se simţea rău, îl durea îngrozitor stomacul. Fiindcă venise vorba, acum se simţea şi mai rău şi se îndoia că mânuirea cuferelor grele i-ar fi putut face bine.

Dalziel îşi exprimă compătimirea şi-l întrebă dacă se consideră în stare să recunoască omul şi bicicleta, în caz că le-ar vedea din nou.

Hamalul nu era sigur, dar credea că nu. Bicicleta era veche şi prăfuită. Nu-i remarcase marca. Nu asta fusese datoria lui. Datoria lui fusese să lipească pe ea eticheta de Ayr; o lipise şi încărcase bicicleta în vagonul de bagaje şi cu asta, basta.

Până acum, toate bune. Bicicleta respectivă avusese portbagaj, dar de fapt toate bicicletele au. Păruse veche – prin urmare, era puţin probabil să fi fost a lui Farren, dar ar fi putut fi oricare dintre celelalte două. Nu părea să existe niciun dubiu că atât pasagerul, cât şi bicicleta, oricine şi orice ar fi fost ei, călătoriseră fără probleme, cu trenul de 1.11, până la Ayr.

Dalziel îi mulţumi hamalului şi-l răsplăti, apoi se întoarse la maşină. Consultând orarul, constată că trenul avea o singură oprire înainte de Ayr, şi anume la Maybole. Merita să se ducă până acolo şi să verifice dacă nu cumva călătorul coborâse la această staţie, în loc să-şi continue drumul până la Ayr.

La Maybole, află de la şeful gării că numai doi pasageri coborâseră marţi din trenul de Stranraer. Fuseseră două femei şi niciuna nu avusese bicicletă.

Dalziel ar fi trebuit să se aştepte la un astfel de rezultat. Şeful gării adăugă că biletele tuturor celor ce călătoreau, cu destinaţia Ayr, cu trenul în chestiune erau în mod normal colectate la Maybole. Fuseseră predate – după cum reieşea din borderoul casierului – opt bilete de clasa a treia, între care unul eliberat la Girvan. Orice nepotrivire între numărul biletelor eliberate şi al celor colectate era verificată la Biroul de Revizie de la Glasgow şi raportată în termen de trei zile, şi dacă ar exista vreo neregulă cu biletele, aveau să afle până a doua zi. Bonul pentru bicicleta unui călător cu destinaţia Ayr n-ar fi fost colectat la Maybole, ar fi rămas asupra acestuia până şi-ar fi recuperat maşinăria la Ayr.

Dalziel lăsă instrucţiuni să i se raporteze imediat dacă se interesează cineva de bilete, şi cei doi poliţişti îşi continuară drumul spre Ayr.

Ayr este o gară măricică şi un nod de cale ferată. Linia directă de la Stranraer la Glasgow trece exact prin mijlocul ei. Pe latura de est a liniei principale se află peronul cel mare, cu casa de bilete, standul de ziare şi intrarea în staţie şi cu câteva pasarele ce duc spre liniile secundare.

Aici, Dalziel îşi dirijă mai întâi investigaţiile asupra problemei bonului de bicicletă. Din documente reieşea că un bilet eliberat la Girvan, pentru un drum de patruzeci de kilometri, fusese reglementar predat la Ayr. Următoarea întrebare: cui anume îi fusese predat acest bilet? Deoarece toate biletele călătorilor fuseseră adunate la Maybole, la barieră nu existase, de acea dată, niciun controlor. Probabil, deci, că bonul fusese predat hamalului care coborâse bicicleta din vagonul de bagaje.

Dalziel şi Ross îi chestionară pe toţi hamalii, dar toţi erau absolut siguri că nu descărcaseră, marţi, nicio bicicletă din trenul de Stranraer. Unul dintre ei, totuşi, îşi aminti ceva în legătură cu un bilet. După ce ajutase câţiva călători să coboare, se dusese la cabina de frână din spatele trenului, pentru a se ocupa de bagaje. Acolo, şeful de tren îi înmânase un bon de bicicletă, spunându-i că provenea de la un domn care-şi descărcase singur bicicleta şi plecase, împingând-o.

Hamalul considera că era vorba de un gest urât, făcut pentru a nu da bacşiş, dar presupunea că respectivul fusese grăbit, de vreme ce şeful de tren îl văzuse împingând vioi bicicleta înspre ieşire. Între timp, fireşte, călătorul dispăruse de mult din gară. Lumea era adeseori foarte zgârcită cu bacşişurile, mai ales bicicliştii. Vremurile fiind atât de grele şi banii puţini, nu te puteai aştepta să primeşti azi nici doi pence în locul celor şase pence, sau chiar un şiling, cum se oferea pe vremuri. Şi să-i mai spui guvern socialist. Pentru un om al muncii, lucrurile stăteau mai prost decât oricând; cât despre Jimmy Thomas, acesta se vânduse, cu suflet cu tot, capitaliştilor. Dacă el (hamalul) ar fi fost tratat cum se cuvine, de mult ar fi ajuns pe o poziţie mult superioară aceleia de hamal, dar când toată lumea trage de tine în acelaşi timp…

Dalziel îi reteză scurt ieremiada, întrebându-l dacă acelaşi şef va fi de serviciu pe trenul din după-amiaza aceea. Hamalul răspunse că da, iar sergentul decise să-l aştepte ca să-i pună nişte întrebări. Se gândi că până atunci putea prânzi undeva cu Ross, după care va trebui să găsească pe cineva care să-l fi văzut pe biciclist plecând de la gară.

Cei doi poliţişti alcătuiră planuri strategice în timp ce mâncau, grăbiţi, la bufetul gării. Era posibil ca reconstituirea mişcărilor celui urmărit, după ce plecase din gara Ayr, să le ia cam mult timp, iar Dalziel trebuia să se întoarcă neapărat la Newton-Stewart cât mai curând, ca să ţină legătura cu Macpherson. Trebuiau făcute câteva investigaţii de rutină la Glasgow şi el simţea că ar fi bine să obţină fotografii ale tuturor persoanelor suspectate în prezent, ca să poată fi identificat biciclistul. Deoarece toţi cei implicaţi erau artişti cu o oarecare faimă, presupunea că va putea obţine fotografiile apelând la cele mai importante birouri de presă din Glasgow, o procedură mult mai deşteaptă decât a le solicita direct celor împricinaţi, la Gatehouse şi Kirkcudbright, şi a-i pune prin asta în gardă pe suspecţi. Aşadar, se hotărî ca Dalziel să se urce în trenul de Stranraer, de cum va sosi în gară, şi să plece la Glasgow, stând de vorbă, pe drum, şi cu şeful de tren. Maşina va rămâne la Ross,

care avea să continue cum putea investigaţiile, raportând din când în când la Newton-Stewart. Dacă ar fi dat de urma individului cu bicicleta, trebuia să vadă unde îl duce, iar la nevoie să-l şi reţină, dacă l-ar fi găsit.

Trenul sosi la 1.48 şi Dalziel se urcă în el, asigurându-se mai întâi că şeful de tren era cel ce făcuse de serviciu marţi. Cum ieşea din gara Ayr, îl observă pe Ross adâncit în conversaţie cu vânzătorul de ziare. Ross clocotea de energie şi entuziasm, iar sergentul era sigur că nu se va lăsa pe tânjală pe parcursul anchetei. Ar fi preferat să-şi fi putut adjudeca lui însuşi – cu destulă îndreptăţire – partea mai aventuroasă şi mai palpitantă a investigaţiei, dar îşi spunea că, la urma urmei, nu se ştia sigur dacă fantomaticul biciclist era cu adevărat implicat în crimă şi deci nu se făcea ca el, cu rangul său, să-şi piardă timpul urmărind la nesfârşit ceea ce se putea dovedi a nu fi decât o pistă falsă. Înaintă de-a lungul garniturii spre compartimentul şefului de tren.

Acesta ţinea perfect de bine minte incidentul cu bicicleta. Trenul abia oprise în gară, când un pasager – un bărbat ceva mai tânăr, cu o şapcă în carouri şi un costum de flanelă gri, purtând ochelari Crookes – apăruse pe peron, fugind spre vagonul de bagaje. I se adresase şefului de tren, informându-l că n-are timp de pierdut şi că doreşte să i se descarce numaidecât bicicleta. Hamalii se aflau toţi în faţă, aşa că şeful de tren deschisese el însuşi vagonul şi coborâse bicicleta, după ce examinase eticheta, ca să se asigure că este cea bună. Era completată corect, pentru Ayr, şi-şi amintea că fusese aplicată la Girvan. Călătorul îi vârâse în mână recipisa, împreună cu un purboar de un şiling, şi pornise imediat cu bicicleta spre ieşire. Mai reţinea că bărbatul respectiv avea în mână o mică geantă diplomat. Nu-l văzuse chiar ieşind din gară, întrucât trebuise să se ocupe de cuplarea vagonului restaurant Pullman, care se ataşează la Ayr. Înainte de a pleca mai departe, dăduse contramarca pentru bicicletă unui hamal, să o expedieze la centru pe filiera obişnuită.

Dalziel îi solicită o descriere a călătorului. Aceasta nu fu uşor de obţinut. Şeful de tren nu-l văzuse decât o jumătate de minut. Era de părere că omul avea între treizeci şi patruzeci de ani, era de înălţime mijlocie şi fie că era ras complet, fie că purta o mustaţă mică, blondă. Nu una neagră – feroviarul era sigur că ar fi observat-o. Părul aproape că nu i se vedea de sub şapcă, dar impresia generală pe care i-o lăsase fusese aceea a unui blond cu tenul proaspăt. Dar poate că avea părul mai sur, sau spre culoarea nisipului. În orice caz, ochii lui, înapoia ochelarilor, nu erau negri, ci albaştri, cenuşii sau, poate, căprui. Ca şi hamalul de la Girvan, şeful de tren remarcase mai ales timbrul vocii, englezesc, ascuţit şi afectat. Credea că l-ar recunoaşte pe călător într-o fotografie, dacă i s-ar arăta una, dar nu putea fi sută la sută sigur. Toate amănuntele ce-l priveau, cu excepţia vocii şi a ochelarilor, puteau fi categorisite drept banale. Bicicleta era veche şi rablagită. Nu observase marca, dar remarcase cauciucurile relativ noi.

Dalziel aprobă din cap. Ştia că nu se putea aştepta la o descriere perfectă a unui om ce purtase şapcă şi ochelari şi fusese văzut numai câteva secunde de un funcţionar ocupat dintr-o gară. Se întoarse în compartiment şi-şi omorî timpul făcând însemnări despre caz, până când trenul, după o scurtă oprire la Paisley, Gilmour Street, intră în gara St Enoch.

Aici nu avu nimic altceva de făcut decât să se intereseze dacă toate biletele colectate marţi fuseseră deja trimise la Biroul de Revizie. Fiind asigurat că da, se îndreptă într-acolo şi în curând se închise în biroul funcţionarului-şef.

Trebuşoara pe care o execută acolo fu absolut de rutină: verifică toate biletele eliberate şi colectate marţi între Gatehouse şi St Enoch, respectiv Kirkcudbright şi St Enoch. Află că biletele fuseseră verificate şi că se potriveau perfect cu listele înaintate de casieri. Sugestia vagă a lui Wimsey, că Waters ar fi putut pleca de la Kirkcudbright cu un bilet de Glasgow şi să dispară *en route,* era, evident, incorectă. Dacă, nevăzut nici de oficialităţi, nici de domnişoarele Selby şi Cochran, luase totuşi trenul de

8.45 de la Kirkcudbright, trebuie că-şi cumpărase bilet pentru o staţie intermediară. Dar nu părea să existe niciun motiv pentru a crede că luase cu adevărat trenul. Waters dispăruse fără urmă, pur şi simplu, iar bicicleta dispăruse odată cu el. Era această bicicletă, sau nu era, cea care călătorise la Ayr? Sergentul, amintindu-şi că tânărul Andrew îi pusese nu de mult cauciucuri noi, înclina să creadă că era mai degrabă vorba de bicicleta de la hotelul Anwoth, dar de fapt nu cunoştea starea anvelopelor bicicletei lui Waters.

Se interesă de biletul lui Ferguson, care fu identificat cu uşurinţă, fiind unicul bilet de clasa întâi eliberat în ziua respectivă pe distanţa Gatehouse-Glasgow. Fusese ştanţat la Maxwelltown, între Gatehouse şi Dumfries, şi apoi din nou la Hurlford şi Mauchline, între Dumfries şi St Enoch, aducând astfel dovada definitivă că Ferguson parcursese distanţa întreagă, întocmai cum îşi propusese s-o facă.

Nesatisfăcut, Dalziel ceru să se verifice toate biletele vândute marţi pe toate liniile, pe o rază de optzeci de kilometri de la Newton-Stewart, în caz că s-ar fi ivit undeva o nepotrivire interesantă de un fel sau altul. Pe urmă se duse la Staţia Centrală de Poliţie de la Glasgow.

Aici demară o investigaţie care căuta un biciclist văzut pe drumul dintre Bargrennan şi Girvan, marţi dimineaţă, între unsprezece şi unu, precum şi orice biciclist observat în apropiere de Ayr după-amiază, sau care să fi călătorit pe orice linie din Ayr sau oricare din gările învecinate, marţi după-amiază sau miercuri. Asta pentru că-i venise ideea că poate biciclistul pedalase de la Ayr până la o staţie apropiată de cale ferată, unde-şi cumpărase alt bilet, deghizându-se, poate, pentru a nu fi recunoscut. Pe urmă i se năzări că bicicleta compromiţătoare putuse fi abandonată într-un loc convenabil şi trimise alte instrucţiuni, să fie găsite toate bicicletele nerecuperate de posesori din vestiarele gărilor şi să se raporteze toate cele abandonate pe marginea drumului, la Ayr şi în împrejurimi. Furniză o descriere generală a celor trei biciclete lipsă, cerând, însă, ca cercetările să nu se

limiteze la cele două mărci, ci să fie extinse pentru a include toate bicicletele abandonate în perioada specificată.

După ce pusese în mişcare maşinăria legii, sergentul îşi concentră atenţia asupra fotografiilor. Nu-i fu greu să le strângă pe cele dorite de la redacţiile ziarelor din oraş şi când termină, la ora şase, poseda o frumoasă colecţie de portrete ale celor şase artişti. Descoperi pe urmă că pierduse ultimul tren spre Newton-Stewart şi că unica lui şansă de a mai ajunge acasă în seara aceea era să meargă la Girvan sau Lockerbie şi să ia de acolo o maşină.

Maşina sa personală era, fireşte, la Ayr. Obosit, sergentul telefonă poliţiei din Ayr, ca să afle dacă Ross se mai afla în oraş. Norocul nu ţinu însă cu el. Ross trecuse pe acolo şi lăsase un mesaj, că a pornit pe urmele unor indicii în direcţia Kilmarnock, şi că va ţine legătura.

Blestemându-şi soarta – deşi oarecum înviorat la gândul unor indicii – Dalziel sună la Kirkcudbright. Îi răspunse inspectorul Macpherson. Da, apăruseră o grămadă de probe noi. Da, inspectorul era de părere că Dalziel ar trebui să se întoarcă în seara asta chiar, dacă poate. Ce păcat că tocmai pierduse trenul de 6.20 spre Girvan! (Sergentul Dalziel scrâşni din dinţi.) Să-l ia pe cel de 7.30, care ajungea la 9.51 şi vor trimite o maşină după el.

Sergentul îi răspunse, cu satisfacţie amară, că trenul de 9.51 nu circulă decât sâmbăta, iar cel de 9.56 numai miercurea şi că, fiind acum joi, va trebui să vină după el la 8.55 la Ayr. Inspectorul fu de părere că, dacă aşa stăteau lucrurile, era preferabil să închirieze o maşină, la Ayr. Văzând că nu are încotro, sergentul Dalziel renunţă la speranţele sale de a petrece o seară plăcută la Glasgow, cu cină, discuţii şi apoi culcare, şi intră fără chef în bufet pentru a îmbuca repede ceva înainte de a lua trenul de 7.30.

Capitolul XI
INSPECTORUL MACPHERSON

În acest timp, la cartierul general, dovezile culese începeau să arate din ce în ce mai bine. De fapt, după cum îi atrăsese Wimsey atenţia şefului poliţiei, nu doar că arătau bine, dar arătau şi în toate direcţiile.

Interesul îl stârnise mai întâi un tânăr fermier, care se prezentase cu destulă timiditate la secţia de poliţie de la Kirkcudbright şi solicitase o întrevedere cu inspectorul Macpherson.

Reieşi că luni seară, pe la ora nouă, fermierul stătea la o bere la *Murray Arms,* la Gatehouse, când, brusc, intrase în local domnul Farren, peste poate de agitat şi de straniu în comportare, şi întrebase, răstit şi ameninţător: „Unde-i ticălosul de Campbell?” Înţelegând că cel căutat nu se afla acolo, se mai potolise puţin şi comandase două sau trei whisky-uri, unul după altul. Martorul se străduise să afle ce-l supăra, dar nu reuşise să extragă de la Farren decât nişte ameninţări vagi. Curând, Farren începuse din nou să întrebe unde-l poate găsi pe Campbell. Martorul, care sosise nu de mult de la Kirkcudbright şi ştia perfect de bine că acesta din urmă se afla la *McClellan Arms,* ajunsese la concluzia că Farren se afla într-o stare de nervi periculoasă şi, pentru a preîntâmpina o încăierare, făcuse mincinoasa afirmaţie că-şi amintea să-l fi văzut pe domnul Campbell apucând-o, cu maşina, pe drumul de Creetown. La care Farren bombănise ceva ce semăna cu „dau eu de el”, adăugând câteva epitete injurioase, din care martorul dedusese că supărarea lui era, într-un fel, provocată de doamna Farren. Pe urmă el (Farren) ieşise în mare grabă din local, iar martorul îl văzuse îndepărtându-se pe bicicletă, dar nu în direcţia Creetown, ci spre Kirkcudbright. Nemulţumit, martorul alergase după el. Farren, însă, ajuns în dreptul Memorialului de Război, o luase la stânga pe

şosea, înspre terenul de golf. Atunci martorul ridicase din umeri şi-şi alungase incidentul din minte.

Miercuri însă, când activitatea poliţiei începuse să indice clar că moartea lui Campbell era considerată asasinat, întâmplarea îi apăruse fermierului într-o lumină ceva mai sinistră. Se consultase cu barmanul de la *Murray Arms* şi cu unul sau doi dintre muşteriii aflaţi, ca şi el, la bar în timpul vizitei lui Farren şi hotărâseră împreună că este cazul să informeze poliţia. Martorul primise mandat să vorbească în numele tuturor, drept care se prezentase. Martorul nu dorea să-l vâre pe domnul Farren în belea, dar o crimă e o crimă, n-aveai ce-i face.

Macpherson îi mulţumi fermierului şi telefonă numaidecât la Creetown, să afle dacă Farren urmase, totuşi, pista falsă în direcţia respectivă. Îl intriga faptul că o apucase la stânga, pe lângă terenul de golf. Îl lăsase pe Campbell la Kirkcudbright, cu vreo trei ore înainte, şi ar fi fost firesc ca, negăsindu-l la Gatehouse, să se întoarcă şi să-l caute pe drumul de Kirkcudbright. Dar de ce la terenul de golf? Afară doar de cazul că…

Afară de cazul că se dusese să vorbească cu Strachan. Se ştia că Farren şi Strachan erau prieteni la cataramă. Putea oare fi vorba de vreo complicitate? Fusese Strachan acasă luni seară, între nouă şi zece? Un amănunt relativ uşor de verificat. Inspectorul adresă telefonic întrebarea la Gatehouse şi se puse pe aşteptat.

Apoi s-a petrecut cel de-al doilea incident palpitant al zilei, mult mai bine conturat şi mai încurajator, când a apărut o copilă foarte ruşinoasă, în vârstă de vreo zece ani, trasă după ea de o mamă hotărâtă, care o îndemna să vorbească, ba zgâlţâind-o, ba ameninţând-o că o va „pocni peste urechi” dacă nu face ce i se cere.

— Ştiam io bine – declară mama – că o făcut o prostie, şi n-am avut linişte până n-am scos totul din ea. (Suflă-ţi nasu’ şi vorbeşte politicos cu domnu’ poliţist, că dacă nu, o să te încuie.) Îi o fată rea, pleacă să hoinărească cu băieţii când s-ar cuveni să

stea în pat. Numa' că-n zilele astea care copil ascultă de mamă-sa? Nimica nu poţi face cu ei.

Inspectorul îi declară că o înţelege şi se interesă de numele doamnei.

— Îs doamna McGregor, avem o casă între Gatehouse şi Kirkcudbright, ştii dumneata locul? Lângă Auchenhaye. Io şi omu' meu eram plecaţi luni seară la Kirkcudbright, Helen era singură acasă. Da' de-abia am plecat noi, că o şters-o şi ea din casă şi o lăsat uşa descuiată, să poată intra oricine…

— Numa' un moment, o întrerupse inspectorul. Domniţa asta de-aici o fi Helen, dacă nu greşesc?

— *Ay*, îi Helen. M-am socotit că-i mai bine s-o aduc la dumneavoastră, de vreme ce bietu' domnu' Campbell a fost eliminat, cum spune poştaşul. Îi zic io lui George, dacă domnu' Campbell s-o bătut pe drum luni seară, trebe să anunţăm poliţia. George zice…

Inspectorul o întrerupse din nou.

— Dacă micuţa dumneavoastră Helen ne poate spune ceva despre domnu' Campbell, o ascultăm bucuros. Acuma, doamnă McGregor, fiţi bună şi lăsaţi-o pe copilă să-şi depene singură povestea, de la început. Hai, Helen, nu te teme! Dă-i drumu'!

Astfel încurajată, Helen îşi începu relatarea, care era destul de încâlcită şi se încurca şi mai rău din cauza agitaţiei povestitoarei şi a deselor întreruperi ale mamei. Dar până la urmă, cu felurite măguliri şi cu ajutorul unui cornet de bomboane procurat de un agent, inspectorul reuşi să descâlcească iţele.

Doamna şi domnul McGregor plecaseră luni seară la Kirkcudbright cu maşina unui vecin, pentru a vizita nişte prieteni, lăsându-i lui Helen instrucţiuni stricte să încuie bine uşa şi să se bage în pat. În loc să-i asculte, copila lăsată de capul ei ieşise din casă, să se joace cu băieţaşii de la o fermă din apropiere. Cu toţii se îndepărtaseră cam cinci sute de metri în josul drumului, unde era un câmp pe care băieţii intenţionau să pună capcane pentru iepuri, cât se poate de ilegale.

În acest punct, inspectorul clătină reprobator din cap, dar făgădui că braconierilor nu li se va aplica

nicio pedeapsă îngrozitoare, după care Helen, probabil mai tulburată de această posibilitate decât de ameninţările mamei, îşi continuă relatarea, într-o manieră mult mai coerentă.

Locul unde căutaseră iepuri se afla cam la jumătatea distanţei dintre Gatehouse şi Kirkcudbright, într-un punct unde drumul face o cotitură foarte bruscă şi periculoasă, în formă de S, între două ziduri de piatră. Fusese o seară plăcută, nu se întunecase de-a binelea, ci era mai degrabă amurg, cu fâşii de ceaţă uşoară pe dealuri. Băieţii se îndepărtaseră destul de mult de drum, pe câmp, şi intenţionau să mai rămână afară, dar cam pe la zece fără un sfert Helen, amintindu-şi că părinţii se vor întoarce curând, îi părăsise şi pornise înapoi spre casă, pe drum. Ştia că era zece fără un sfert, fiindcă unul dintre băieţi avea un ceas nou, cadou de la bunicul lui.

Traversase câmpurile şi tocmai voia să sară peste zid, ca să ajungă la drum, când observase un bărbat într-o maşină oprită la marginea şoselei, cu botul îndreptat spre Gatehouse. Motorul mergea, şi chiar în momentul acela cel de la volan scoase maşina până în mijlocul drumului, ca şi cum ar fi dorit să întoarcă. Dar în acelaşi timp auzise zgomotul făcut de un alt automobil ce se apropia rapid din direcţia Gatehouse.

Fetiţa descrise locul cu mare precizie. Nu era partea cea mai ascuţită şi periculoasă a curbei, unde zidurile sunt înalte de ambele părţi, ci aceea ce poate fi descrisă drept bucla inferioară a S-ului, cotitura mai apropiată de Kirkcudbright. Acolo virajul este mai larg şi mai lin, iar zidul de pe partea pe care stătuse ea e dărâmat, cu grozamă şi tufe de mure la bază. Maşina care venea luase foarte repede curba din partea de sus, tocmai când celălalt automobil bloca drumul, încercând să întoarcă. Urmase un scrâşnet ascuţit de frâne şi cea de a doua maşină se oprise, derapând violent spre dreapta şi evitând ca printr-un miracol coliziunea. Şoferul răcnise ceva şi ocupantul primului automobil răspunsese, iar pe urmă cel din a doua maşină strigase cu vocea puternică şi furioasă: „Campbell! Bineînţeles! Trebuia să ştiu că nu poate fi nimeni altul!” sau ceva asemănător.

Urmase un schimb rapid de înjurături, iar Campbell oprise motorul şi ieşise din maşină. Îl văzuse sărind pe pragul celeilalte maşini. După un fel de opinteală, câteva secunde, ambii bărbaţi erau în mijlocul drumului, lovindu-se şi îmbrâncindu-se. Curgeau loviturile şi ploua cu sudalme urâte. Fata nu putuse vedea bine ce se petrecea, întrucât cei doi se aflau dincolo de maşinile oprite. Erau pe asfalt şi se rostogoleau; când unul, când celălalt ajungea deasupra. Nu putea spune nici ce fel de maşini erau, doar că a lui Campbell avea patru locuri, iar cealaltă era un automobil sport mare, cu două locuri, cu faruri foarte puternice.

Luptau aşa de ceva vreme, când fata trase o sperietură zdravănă. O cheie franceză grea ţâşnise brusc în aer. Îi vâjâi pe lângă tâmplă şi căzu în apropierea ei. Se pitulase iarăşi în spatele zidului, temându-se să rămână acolo unde era, dar curioasă să vadă ce avea să se mai întâmple. La urechi îi ajunseseră zgomote oribile, ca acelea făcute de cineva care este lovit înfundat şi strâns de gât. După o vreme privise din nou şi văzuse ceva ce o înspăimântase şi mai mult. Unul dintre bărbaţi se ridică de la marginea drumului şi avea pe umeri trupul celuilalt. Văzând cât de moale atârna, îşi spuse că trebuie să fie mort. Nu ţipase, de teamă să n-o audă omul cel rău şi s-o ucidă şi pe ea. El cărase trupul până la automobilul cu două locuri şi-l târâse pe scaunul de lângă şofer. Era automobilul aflat mai aproape de Gatehouse. Fata nu văzuse faţa omului rămas în viaţă, fiindcă acesta îşi ţinea capul aplecat sub povara pe care o transporta, dar când cei doi trecuseră prin conul de lumină al farurilor maşinii cu patru locuri, pentru a ajunge la celălalt automobil, zărise, scurt, faţa mortului, groaznic de albă şi de schimonosită. N-o putea descrie, dar avusese impresia că era bărbierită şi că ochii erau închişi. Pe urmă omul cel rău se aşezase la volan, pusese automobilul cu două locuri în marşarier acolo în curbă, în direcţia Gatehouse. Auzise cum îşi schimbă motorul turaţia, iar farurile măturară drumul în toate direcţiile, ca şi cum maşina ar fi executat o întoarcere. Pe urmă o auzise mergând din nou şi

zgomotul motorului se îndepărtase şi murise încetul cu încetul.

După plecarea maşinii, Helen sărise peste zid şi se gândise să arunce o privire la automobilul cu patru locuri, care încă stătea pe jumătate de-a curmezişul şoselei. Era îndreptat spre Gatehouse, dar farurile luminau marginea drumului. Până să-l examineze, auzise zgomot de paşi din direcţia Gatehouse. Sperase să fie cineva care să aibă grijă de ea şi s-o ducă acasă, dar apoi, brusc, nemotivat, îi venise ideea că omul cel rău se întorcea s-o omoare. Cu sufletul la gură, o rupsese la fugă spre casă cât o ţinuseră picioarele. Pe urmă auzise cum porneşte un motor şi se ascunsese între tufe, crezând că omul cel rău o urmăreşte cu maşina. Dar nu venise nicio maşină, iar după o vreme Helen îndrăznise să iasă din ascunzătoare şi să fugă acasă. Chiar când intrase pe poartă, trecuse o maşină, în viteză nebună, înspre Kirkcudbright. Ajunsese în casă tocmai când ceasornicul din bucătărie bătea ora zece. Se năpustise în dormitor şi sărise în pat, aşa îmbrăcată cum era, şi-şi trăsese plapuma peste cap.

Doamna McGregor continuă relatarea din acest punct. Împreună cu soţul ei se întorseseră pe la zece şi jumătate şi o găsiseră pe Helen dârdâind şi plângând în pat, cu toate hainele pe ea. Era atât de îngrozită, încât nu putuseră scoate absolut nimic de la ea. N-au avut ce să facă, decât să o certe zdravăn, să o dezbrace şi să o culce cum se cuvine, să-i dea ceva cald să bea şi să rămână lângă ea până când adormise de epuizată ce era. Toată ziua următoare refuzase să le spună ceva, dar noaptea îi trezise de trei ori, ţipând în somn că vine omul rău s-o omoare. Miercuri seară tatăl, căruia copila îi era dragă ca lumina ochilor, izbutise să scoată povestea de la ea, iar când auziseră rostindu-se numele lui Campbell, luaseră hotărârea să declare totul la poliţie. Răspunzând unei întrebări puse de inspector, doamna McGregor declară că ceasornicul lor din bucătărie întârzia cinci sau şase minute.

Inspectorul le mulţumi călduros amândurora – simţea că are într-adevăr motive să le fie recunoscător. Îi spuse lui Helen că este o copilă foarte

curajoasă, o imploră pe mama ei să n-o pedepsească, având în vedere importanţa celor aflate, şi puse capăt întrevederii, avertizându-le pe amândouă, foarte serios, să nu sufle nimănui nicio vorbuliţă despre cele relatate.

După plecarea celor două, inspectorul începu să cântărească faptele. Timpul se potrivea destul de bine cu cel din raportul doctorului, doar că acum era obligat să plaseze momentul când se înfăptuise crima cu mult mai devreme decât crezuse. Interpreta faptele în felul următor: Campbell şi celălalt bărbat se întâlniseră şi se luaseră la harţă, iar Campbell fusese ucis în bătaia ce urmase. Pe urmă, probabil că ucigaşul prăvălise trupul lui Campbell în automobilul cu două locuri, iar pe acesta îl ascunsese undeva, la marginea şoselei. Se întorsese, luase maşina lui Campbell şi o dusese înapoi la Gatehouse, unde, fireşte, avea nevoie de ea pentru a înscena falsul accident. Cândva, mai târziu, probabil că revenise, îşi luase propriul său automobil, cu cadavrul în el, şi… ce? Se întorsese cu el la Gatehouse?

Inspectorul mormăi. Aici începeau problemele. De ce sfântul nu pusese asasinul cadavrul direct în Morrisul lui Campbell, ca să-l îndepărteze imediat de la locul crimei? De ce riscase să fie descoperit, lăsând corpul neînsufleţit în apropierea drumului, unde-l putea găsi oricine în intervalul de timp necesar pentru a conduce Morrisul înapoi la Gatehouse şi a se întoarce cu bicicleta? Pentru că trebuie că se întorsese cu bicicleta sau pe jos, ca să recupereze propria maşină. Bicicleta era mijlocul de locomoţie cel mai normal în această împrejurare; o putea transporta după aceea în partea din spate a automobilului cu două locuri. Problema rămânea însă fără răspuns: de ce lăsase cadavrul singur în drum?

Era posibil, îşi spuse Macpherson, era chiar foarte posibil ca în acel moment criminalul să nu se fi gândit încă la un alibi şi la posibilitatea de a înscena un accident. Poate că asta era explicaţia. Dorise pur şi simplu să plece de acolo, ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic, şi abia mai târziu, după ce îşi elaborase în detalii planul, se întorsese pentru a

recupera cadavrul. Dar nu. Nu mergea. Ucigaşul plecase cu automobilul lui Campbell. Unica explicaţie posibilă era că deja se gândise la falsul accident. Dar aşa ceva părea absolut incredibil. Dacă relatarea copilei era vrednică de încredere – şi existau toate indiciile că era – întâlnirea dintre Campbell şi ucigaşul lui fusese, evident, întâmplătoare. Vezi bine că în cele câteva secunde de după luptă ucigaşului i-ar fi fost imposibil să pună la punct un plan de scăpare atât de amănunţit.

Şi totuşi – fusese întâlnirea cu adevărat întâmplătoare? Dacă te gândeai bine, purtarea lui Campbell sugera exact contrariul. Oprise maşina pe drum tocmai în locul unde era cel mai greu ca două automobile să treacă unul pe lângă celălalt, iar când auzise o altă maşină venind, trăsese pur şi simplu mai spre mijlocul drumului, pentru a bloca definitiv calea. Ceea ce fusese o tâmpenie, deoarece putea provoca nu o întâlnire, ci mai degrabă o coliziune. Da, dar se ştia că în momentul acela Campbell era băut şi poate că beţia îl împiedicase să prevadă riscul unui accident.

Dar, dacă martora era demnă de crezare (şi, la urma urmei, nu putea să aleagă doar ceea ce-i convenea, să creadă o parte a depoziţiei, iar pe cealaltă s-o respingă, pentru a-şi demonstra propria teorie), atunci era clar că, dacă cineva prevăzuse întâlnirea, nu ucigaşul fusese acela. Iar dacă ucigaşul nu prevăzuse întâlnirea, nu avusese cum să-şi premediteze crima, deci nu putuse pregăti din timp falsul alibi.

„*Ay*, îşi spuse inspectorul, numa' că asta nu rezultă, nicidecum. Şi-o putut foarte bine pregăti alibiul, intenţionând să comită crima altundeva şi altcândva. Ş-apoi, întâlnindu-se cu Campbell într-un mod atât de convenabil, poate că şi-o pus pe loc în aplicare intenţiile necurate."

Mai rămânea problema dificilă a automobilului. Şi mai era şi detaliul şoferului care condusese atât de vijelios maşina spre Kirkcudbright, la scurtă vreme după întâlnirea celor doi. Să fi fost ucigaşul? Imposibil, doar ucigaşul conducea maşina lui Campbell spre Gatehouse. Dacă fusese altcineva,

atunci cine ar fi putut? Trebuie că-l depăşise, pe drum, pe asasin. Trebuia găsit. După ce mai meditã puţin, inspectorul renunţă să se mai preocupe de acest aspect al problemei, considerându-l insolubil pentru moment, şi se concentră asupra unei alte faţete.

Cum se potrivea povestea aceasta, dacă se potrivea, cu datele cunoscute în legătură cu Farren? Ajuns aici, inspectorul îşi trânti deodată palma grea pe masă. Evident. Orele corespundeau perfect şi aşa se explica de ce Farren cotise în sus, pe drumul spre terenul de golf. Era clar că-şi dăduse seama că indicaţia furnizată de tânărul fermier, care-l trimisese la Creetown, fusese o minciună bine intenţionată. Îl căutase pe Campbell la Gatehouse şi, negăsindu-l, ajunsese lă concluzia că trebuia să fie tot la Kirkcudbright. Plecase atunci în grabă să vorbească cu Strachan, evident cu scopul de a împrumuta maşina acestuia. Dacă Strachan fusese sau nu complice nu reieşea limpede. Probabil că nu. Nu. Iluminat, inspectorul izbi din nou masa cu palma. Aşa se explică totul: faptul că fusese luată maşina care nu trebuia, că fusese abandonat cadavrul, totul. Ideea originală a lui Farren fusese să treacă povara crimei asupra lui Strachan. Cadavrul urma să fie găsit în automobilul lui Strachan, iar deducţia firească avea să fie că Strachan îl ademenise pe Campbell afară din oraş, unde îl omorâse.

Şubred plan, desigur, Strachan ar fi povestit imediat cum îi împrumutase automobilul lui Farren. S-ar putea să găsească şi martori care să fi asistat la tranzacţie. Mai mult, întâmplarea însăşi ar avea un aer ireal. Cine putea fi atât de idiot încât să-şi abandoneze undeva propria maşină, cu un cadavru înăuntru? De fapt, chiar acesta era aspectul care-l izbise imediat pe inspector, iar Farren, meditând la faptele sale, nu putuse să nu-şi dea seama cât de aiurită fusese prima lui idee. Dar, în timp ce conducea automobilul lui Campbell înapoi spre Gatehouse, ar fi avut suficient timp de gândire. I-ar fi putut veni o idee mai bună: aceea de a înscena accidentul de la Minnoch. Şi atunci, ce? Cum ar fi procedat?

În primul rând, fireşte, ar fi dus înapoi maşina lui Campbell şi ar fi pus-o în garaj. Pe urmă, ar fi trebuit să meargă şi să-şi aducă propria bicicletă de la Strachan. La ora aceea din noapte i-ar fi fost destul de uşor s-o facă fără să fie observat, presupunând, ceea ce nu era imposibil, că-şi lăsase bicicleta într-un loc uşor accesibil, să spunem chiar lângă poarta grădinii.

Cuprins de însufleţire, inspectorul îşi trase în faţă un blocnotes şi întocmi o cronologie a evenimentelor, intitulându-şi, îndrăzneţ, documentul:

Dovezile împotriva lui Hugh Farren

Luni

6 p.m.

Farren revine acasă şi dă peste Campbell acolo. Îl dă afară din casă. (Depoziţia surorii lui Jeanie.)

7 p.m.

După o ceartă cu soţia, pe parcursul că reia ea, probabil, recunoaşte unele lucruri compromiţătoare în legătură cu Campbell, Farren pleacă pe bicicletă.

9 p.m.

Farren intră la Murray Arms, în căutarea lui Campbell (Depoziţia fermierului.) 9.15 p.m. (cu aproximaţie). Farren se duce la Strachan acasă şi împrumută maşina.

9.45 p.m.

(cu aproximaţie). Întâlnirea cu Campbell pe drumul de Kirkcudbright. Uciderea lui Campbell. (Depoziţia lui Helen McGregor.)

9.55 p.m.

Farren pune cadavrul în maşina lui Strachan.

10 p.m.

(cu aproximaţie). Farren porneşte înapoi, cu maşina lui Campbell.

10.10 p.m.

Farren ajunge la Gatehouse (distanţă de aproximativ opt kilometri) şi garează maşina lui Campbell.

10.30 p.m.

Farren vine pe jos acasă la Strachan, ca să ia bicicleta.

11 p.m.

Farren revine la locul crimei cu bicicleta.

11.10 p.m.

Farren se întoarce cu cadavrul acasă la Campbell. Ascunde cadavrul în casă sau în garaj.

11.20 p.m.

Farren îi înapoiază automobilul lui Strachan.

11.40 p.m.

Farren s-a întors acasă la Campbell, pentru a prepara falsele dovezi că acesta din urmă şi-ar fi petrecut acolo noaptea şi ar fi luat micul dejun.

Inspectorul îşi contemplă cronologia cu o anumită încântare. Unele ore erau, desigur, aproximative, dar punctele esenţiale corespundeau destul de bine, aşa că Farren, chiar dacă umblase încet sau făcuse unele greşeli pe ici, pe colo, în punerea în aplicare a planului său, avusese timp suficient să-şi ducă la bun sfârşit toate manevrele până marţi dimineaţă.

Încurajat, inspectorul continuă prin a-şi dezvolta, ceva mai nesigur, restul teoriei.

Potrivit depoziţiei „tânărului Jock" de la Borgan, falsul Campbell şedea la Minnoch marţi dimineaţă la ora zece şi zece. Acesta era, deci, ultimul tren posibil când ar fi putut ajunge Farren acolo. Inspectorul era sigur că, de fapt, sosise mai devreme. Fără îndoială că Farren nu putuse risca să rămână în casa lui Campbell până târziu dimineaţa. Se va fi sculat şi va fi plecat cu mult înainte de ora opt, ora când trebuia să sosească doamna Green. Pe de altă parte, n-ar fi putut pleca nici foarte devreme, din cauza lui Ferguson. Trebuia să se asigure că Ferguson, dacă auzea cumva că pleacă maşina lui Campbell, avea să jure că plecase la o oră a dimineţii rezonabilă. Prin urmare, inspectorul îşi notă succesiunea probabilă a evenimentelor:

7.30

Farren pleacă de acasă de la Campbell, purtând pălăria şi mantaua acestuia, cu cadavrul pe podeaua automobilului şi bicicleta deasupra, totul acoperit cu carpeta.

8.35

(să spunem) Farren ajunge la Minnoch, ascunde cadavrul şi se pune pe pictat.

10.10

Farren (deghizat în Campbell) este vă zut pentru prima oară de Jock.

11.05

Jock îl vede a doua oară pe Farren.

Ajuns aici, inspectorul şovăi şi se opri. Exagerase oare acordând două ore şi jumătate pentru pictarea unui tablou? Avea prea puţine cunoştinţe despre pictură, dar peisajul i se păruse schiţat în mare grabă. Era necesar să se consulte cu cineva priceput.

Dar stai. Ce cap sec mai era. Vezi bine că Farren nu se putuse apuca de pictat înainte de a se fi luminat bine de ziuă. Atâta lucru era la mintea cocoşului, chiar dacă nu ştia multe despre pictură. Gânditor, făcu doi-trei porci de cerneală şi continuă.

Părea foarte probabil acum că Farren fusese călătorul de la Girvan. Prin urmare, evenimentele se succedaseră în felul următor:

Marţi

11.10 a.m.

Farren aruncă în râu cadavrul, îşi pune şapca şi paltonul şi porneşte, pe bicicle ta sa, spre Girvan.

1.07 p.m.

Ajunge la Girvan. Cere să i se expedieze bicicleta la Ayr.

1.11 p.m.

Ia trenul spre Ayr.

1.48 p.m.

Ajunge la Ayr.

Aici se sfârşiră, pentru moment, deducţiile inspectorului. Ştia că Dalziel reconstituia drumul

parcurs de bicicletă. Prin urmare, înainte de a-şi continua cronologia, era mai cuminte să aştepte raportul acestuia. Dar până acum nu muncise fără rost. Reuşise, cel puţin, să identifice fără dubii criminalul şi să întocmească un grafic orar plauzibil, în cadrul căruia se putea lucra. Spre norocul lui, era şi un grafic ce putea fi uşor coroborat prin depoziţii, în unele puncte.

Mai aruncă o privire peste însemnările sale.

Dacă Farren îl căutase pe Campbell la Gatehouse între orele opt şi nouă şi un sfert, trebuia să existe mărturii ale altor apariţii ale lui, în afară de cea de la *Murray Arms.* Trebuiau făcute cercetări la *Angel* şi la Anwoth. Numai că, firește, înainte de a se interesa la berării, Farren l-ar fi putut căuta pe Campbell acasă. Dacă aşa se întâmplase, era aproape de neconceput să nu fi fost văzut. În primul rând, ar fi trebuit să treacă de două ori pe pod şi nu exista ceas al zilei în care un pierde-vară, cel puţin unul, să nu-şi facă veacul pe podul de la Gatehouse. Podul este clubul şi locul de întrunire a întregii populaţii din Gatehouse, care se adună acolo pentru a schimba bârfe, a număra automobilele care trec şi păstrăvii ce sar din apă, a discuta chestiuni de politică locală. Chiar dacă, cine ştie prin ce miracol, podul ar fi fost pustiu de ambele dăţi, în faţa hotelului Anwoth există o bancă lungă, pe care şed pescarii ca să lege noduri, să-l mângâie pe câinele Rostogol şi să-l întrebe pe motanul Felix câţi şobolani a lichidat în ziua aceea. În sfârşit, presupunând că Farren ar fi trecut nebăgat în seamă prin ambele aceste puncte de observare, mai exista şi posibilitatea ca Ferguson să fi fost acasă şi să-l fi văzut că vine la Campbell.

Pe urmă, dacă fusese folosită maşina lui Strachan, era exclus să nu fi aflat cineva. Poate că Strachan însuşi ar fi refuzat să dea explicaţii, şi-ar fi apărat hotărât prietenul, dar mai rămâneau doamna Strachan, fetiţa şi doica. Imposibil să facă şi ele parte din conjuraţie. Potrivit teoriei, Farren venise acasă la Strachan de trei ori – pe la nouă şi un sfert, ca să împrumute maşina; pe la zece patruzeci, ca să ia bicicleta; pe la unsprezece şi jumătate, ca să aducă

maşina înapoi. Cel puţin prima şi ultima dintre vizitele acestea nu putuseră trece neobservate.

Veneau, în continuare, cele trei deplasări acasă la Campbell – prima, pentru a pune maşina lui Campbell în garaj; a doua, pentru a aduce cadavrul; a treia, pe jos, pentru a măslui evidenţa. Nu, partea aceasta nu era neapărat corectă. Poate că nu fuseseră decât două deplasări. Era mult mai probabil că prima oară maşina fusese lăsată într-un loc de unde să fie recuperată cu ocazia vizitei finale. Astfel, riscul se reducea considerabil. De fapt, cadavrul putuse fi mutat, cu maşina lui Campbell, într-un locşor ferit, eliminându-se astfel necesitatea de a veni de două ori acasă la Campbell, cu două maşini diferite, procedeu ce nu avea cum să nu pară suspect. Firește, mutarea nu putuse fi înfăptuită chiar la Gatehouse; doar un nebun ar fi riscat aşa ceva. Dar se putuse efectua oriunde, între Gatehouse şi Kirkcudbright, sau pe porţiunea de drum necirculată dintre Memorialul de Război şi casa lui Strachan. Sau, dacă Strachan era cu adevărat complice, putuse avea loc, în şi mai mare taină şi siguranţă, chiar la el acasă.

Inspectorul operă două sau trei modificări în graficul său, pentru a-l face să corespundă cu noua teorie, şi-şi însemnă să se intereseze dacă vreun trecător văzuse un Morris cu plăcuţele de înmatriculare ale lui Campbell staţionând undeva pe parcurs.

Călătoria de marţi dimineaţă putea fi acum, în sfârşit, coroborată. Dacă nu greşise calculele, maşina lui Campbell trebuie că trecuse prin Gatehouse imediat după şapte şi jumătate; prin Creetown, cam pe la ora opt; şi prin Newton-Stewart cam la opt şi un sfert. Sigur că o văzuse cineva. De fapt, poliţia de la Newton-Stewart cerceta deja această chestiune, dar acum, că le putea furniza orele aproximative, sarcina lor avea să fie mai uşoară.

Inspectorul Macpherson ceru o legătură telefonică pentru Newton-Stewart şi o alta cu Gatehouse, după care reveni, cu poftă sporită, la preocuparea sa.

Şi îşi dădu dintr-odată seama de ceva ce-i scăpase din vedere în timp ce alcătuise graficul orar: anume,

că avea în mână o dovadă de o importanţă covârşitoare. Cu puţin noroc, identificarea armei crimei.

Cheia franceză grea care, azvârlită în aer, fusese cât pe-aci s-o lovească pe amărâta aia mică de Helen – ce altceva putea fi decât instrumentul dur care-i sfărâmase lui Campbell craniul? Era foarte ciudat că nu se produsese o hemoragie, dar totul depindea de ce fel de cheie fusese.

Oricum, important era să pună mana pe ea. Îi va spune doctorul dacă era arma care putuse provoca rana. Ce noroc că leşul nu fusese încă îngropat. Înmormântarea avea loc abia a doua zi. Trebuia să pună numaidecât mâna pe cheie. Clocotind de emoţie, inspectorul îşi trase şapca pe cap şi dădu fuga la maşină.

Capitolul XII
RELATAREA LUI FERGUSON

În aceeaşi dimineaţă de joi, când sergentul Dalziel şi poliţistul Ross plecaseră la Ayr, iar inspectorul Macpherson trudise la graficele lui orare, lordul Peter Wimsey se prezenta la cea mai îndepărtată dintre cele două vile de la Standing Stone Pool.

Uşa îi fu deschisă chiar de domnul Ferguson, care ţinea în mână o paletă şi era îmbrăcat cu o pereche de pantaloni vechi de flanelă, o cămaşă descheiată la gât şi o jachetă informă, umflată. Păru uşor deconcertat la vederea unui musafir atât de matinal. Wimsey se grăbi să se explice:

— Nu ştiu dacă mă mai ţineţi minte. Mă numesc Wimsey. Cred că ne-am întâlnit o dată la Bob Anderson.

— Da, desigur. Poftiţi înăuntru. Când v-am auzit bătând la uşă, am crezut că a sosit o jumătate de kilogram de cârnaţi, sau omul zarzavagiului. Mă tem că-i cam mare dezordinea. Am lipsit câteva zile, iar doamna Green a profitat de ocazie ca să facă rânduială, cu rezultatul că am fost obligat să-mi pierd câteva ore reinstalând dezordinea, (îşi flutură mâna spre o grămadă de pânze, cârpe, recipiente, sticluţe şi alte obiecte.) într-un atelier ordonat, nu găsesc niciodată ceea ce-mi trebuie.

— Iar acum am dat eu buzna şi v-am întrerupt, tocmai când eraţi pe punctul de a vă apuca de treabă.

— Câtuşi de puţin. Nu mă deranjează. Beţi ceva?

— Nu, mulţumesc. Tocmai am băut. Dar dumneavoastră să nu ţineţi seama de mine, serviţi-vă.

Wimsey îndepărtă câteva cărţi şi hârtii de pe un scaun şi se aşeză, în timp ce Ferguson îşi reluă contemplarea unei pânze mari, în care lordul îl recunoscu pe Ferguson cel tipic din maliţioasa descriere a lui Graham: copacul cu rădăcini răsucite, reflectarea lui în apă, bolovanul de granit, depărtarea albastră şi aerul general de irealitate decorativă.

— Aţi fost la Glasgow, nu-i aşa?

— Da. Am tras o fugă, să văd expoziţia.

— E bună?

— Nu e rea. Ferguson stoarse puţină vopsea verde din tub pe paletă. Craig are câteva studii frumoase, şi mai este şi o lucrare izbutită a lui Donaldson. Şi, fireşte, cantitatea normală de kitsch. De fapt, m-am dus ca să văd lucrările lui Farquharson.

Adăugă o bobiţă de vermion semicercului de culori şi păru să considere paleta completă, fiindcă înhăţă o mână de pensule şi începu să amestece cu ele două sau trei culori.

Wimsey îi mai puse câteva întrebări despre expoziţie, după care remarcă, într-o doară:

— Aşadar, aţi rămas fără vecin.

— Da. Nu-mi face plăcere să mă gândesc prea mult la asta. Campbell şi cu mine nu ne aflam în termenii cei mai buni, dar… aş fi preferat să scap de el în alt mod.

— Totul este destul de straniu, observă Wimsey. Presupun că a trecut pe la dumneavoastră poliţia, să vă pună întrebări.

— O, da. Pare-se că am noroc că am un alibi. Ascultaţi-mă, Wimsey – cred că vă pricepeţi la treburile astea – presupun că-i adevărat că a fost… că n-a fost un accident?

— Mă tem că, într-adevăr, aşa stau lucrurile.

— Ce-i face să creadă una ca asta?

— O, ştiţi, eu nu sunt de-al lor şi poliţia nu joacă, bineînţeles, cu cărţile pe faţă. Dar cred că este ceva în legătură cu faptul că murise înainte de a cădea în râu şi alte marafeturi din astea, mă înţelegeţi?

— Înţeleg. Am auzit ceva despre o lovitură la cap. Care-i chestia? A venit cineva tiptil pe la spate şi l-a altoit, ca să-i fure banii?

— Cam aşa ceva, îmi închipui. Deşi, fireşte, poliţia nu poate spune dacă a fost jefuit, până nu află câţi bani avea asupra sa. Cred că fac acuma cercetări la bancă şi aşa mai departe.

— Nu-i tocmai locul unde te aştepţi să bântuie vagabonzii, ce spuneţi?

— Ştiu şi eu? Poate c-o fi fost un individ care şi-a petrecut noaptea sus, pe deal.

— Hm. De ce să nu se fi lovit singur la cap, în timpul căderii?

Wimsey gemu în sinea lui. A para încontinuu întrebări pertinente devenise pentru el obositor. Unul după altul, doreau cu toţii să afle acelaşi lucru. Răspunse, alb:

— N-aş putea să spun. De fapt, pare interpretarea cea mai probabilă. În locul dumneavoastră, l-aş întreba pe doctoraş.

— Nu mi-ar spune, aşa cum nici dumneavoastră nu-mi spuneţi.

Timp de câteva minute, Ferguson continuă să aplice, în tăcere, vopsea pe pânza de pe şevalet. Wimsey observă că lucra neatent şi nu fu deloc surprins când gazda lui aruncă paleta pe masă şi, răsucindu-se spre el, întrebă brusc:

— Ascultaţi-mă, Wimsey. Spuneţi-mi un singur lucru. N-are rost să pretindeţi că nu ştiţi, pentru că ştiţi. Există o cât de mică îndoială că moartea lui Campbell a survenit în dimineaţa zilei când a fost găsit?

Wimsey avu senzaţia că încasase o lovitură în plexul solar. Ce să-l fi determinat pe omul din faţa lui să pună o astfel de întrebare, dacă nu conştiinţa sa încărcată, care-l dădea de gol? Nefiind sigur ce răspuns să dea, preferă să lanseze, pur şi simplu, întrebarea pe care şi-o adresase sieşi:

— Ce vă determină să întrebaţi aşa ceva?

— Dar de ce evitaţi să-mi răspundeţi pe şleau?

— Păi, zise Wimsey, fiindcă întrebarea mi se pare cam stranie. Adică… o, da, fireşte… poate că nu v-am informat despre tablou?

— Ce tablou?

— Cel pe care-l picta Campbell. Culorile erau încă umede pe el. Prin urmare, trebuie că era încă viu în dimineaţa aceea, sau altfel nu l-ar fi putut picta, nu?

— Ah. Ferguson expiră lung, ca şi cum i s-ar fi luat o mare povară de pe suflet. Nu, nu mi-au dat aceste amănunte. Acum totul devine limpede, desigur.

Făcu doi paşi înapoi şi-şi privi pânza cu capul înclinat într-o parte, cu ochii mijiţi.

— Dar ce v-a determinat să întrebaţi?

— Ei, zise Ferguson. Apucă un cuţit de pictură şi începu să răzuiască toată vopseaua aplicată anterior. Ei… Poliţia a pus întrebări… Mă întrebam… Ascultaţi-mă (îşi vârâse faţa în pânză şi continua să răzuiască, fără a-l privi pe Wimsey)… poate că-mi spuneţi dumneavoastră ce este mai indicat să fac.

— În legătură cu ce? întrebă Wimsey.

— În legătură cu poliţia. Primul lucru pe care l-au dorit a fost să-mi cunoască toate mişcările, începând de luni seară. Ceea ce a fost suficient de simplu, cât priveşte ziua de marţi, pentru că am plecat la Glasgow cu trenul de 9.08 şi mi-am petrecut toată ziua acolo. Dar a trebuit să recunosc că luni noapte am fost acasă, iar atunci au devenit al dracului de insistenţi.

— Zău? Ei, nu mă aşteptam.

— De aceea am vrut să ştiu, nu pricepeţi? Este extrem de neplăcut dacă… ei bine, dacă există vreo îndoială că marţi dimineaţă Campbell mai era viu.

— Da, înţeleg ce vreţi să spuneţi. Păi, din câte ştiu eu – dar reţineţi, nu pretind că ştiu totul – cei ce posedă un alibi complet pentru marţi dimineaţă nu au de ce să se teamă.

— Mă bucur că aud asta. Nu atât pentru mine, deşi, natural, nimănui nu-i face plăcere să fie bănuit. Dar, adevărul este, Wimsey, că n-am ştiut ce să le spun tipilor acelora.

— Oh? făcu Wimsey, scormonind toată încăperea cu privirile. Să ştiţi că-mi place chestia aceea de acolo, cu căsuţele albe şi lăstărişul din prim-plan. Contrastul cu versantul dealului este foarte reuşit.

— Da, nu-i rău. Să vă mărturisesc ceva, Wimsey… După ce mi-aţi spus ceea ce mi-aţi spus, nu-mi mai pasă chiar atât de mult… Adică, atunci când au fost aici indivizii ăia, m-am gândit că s-ar putea să fie ceva adevărat în toată afacerea, aşa că m-am abţinut să mă pronunţ… Dar poate e mai bine să-mi descarc sufletul în faţa dumneavoastră, şi atunci îmi veţi putea spune dacă să declar totul sau nu. Nu doresc neapărat

să creez probleme. Pe de altă parte, ştiţi, nu vreau să fiu considerat complice la nimic.

— Dacă opinia mea are vreo valoare, zise Wimsey, sunt de părere să declaraţi tot ce ştiţi. La urma urmei, dacă i-a făcut cineva de petrecanie bietului om, atunci făptaşul trebuie găsit şi pedepsit şi aşa mai departe.

— Presupun că aveţi dreptate, deşi, din păcate, morţii nu pot fi înviaţi. Dacă ar putea fi, n-aş sta pe gânduri nici măcar o clipă. Totuşi…

— Pe lângă asta, continuă Wimsey, nu se ştie niciodată în ce fel vor fi interpretate dovezile. Uneori lumea ascunde ceea ce ştie, cu lăudabila intenţie de a-şi proteja soţul sau soţia, sau iubita, şi-i dă al dracului de mult de furcă poliţiei, iar la urmă, când se află totul, lucrul ascuns se dovedeşte a fi fost exact amănuntul care i-a salvat pe soţ, soţie sau iubită, adică.

Ferguson nu părea convins.

— Dac-aş şti de ce-i interesează seara de luni, zise el, încet.

— Vor s-o găsească pe ultima persoană care l-a mai văzut în viaţă, îi răspunse prompt Wimsey. Întotdeauna procedează astfel. Este o parte a rutinei poliţieneşti. Dai peste ea în toate romanele detective. Şi, natural, ultima persoană care l-a văzut nu este niciodată făptaşul. Ar fi mult prea uşor. Într-o bună zi am să scriu o carte în care doi oameni să fie văzuţi mergând unul lângă altul într-un *cul-de-sac,* iar la un moment dat să se audă o împuşcătură şi unul să cadă mort, iar celălalt să o rupă la fugă cu un pistol în mână, şi după douăzeci de capitole ce gem de piste false, să se afle că, de fapt, vinovatul este cel cu pistolul în mână.

— Păi, de fapt, în viaţa reală, chiar el este vinovatul, nu, în nouă cazuri din zece. De fapt, nu ştiu.

— Totuşi, ce anume aţi declarat poliţiei? întrebă Wimsey, care-şi cam pierduse răbdarea şi se juca acum cu un tub de vopsea albă.

— Le-am spus că am fost toată seara acasă, iar ei m-au întrebat dacă am văzut sau am auzit ceva suspect în vecini. Am zis că nu şi, de fapt, ştiţi, nu pot

băga mâna în foc că nu este adevărat. M-au întrebat dacă l-am văzut pe Campbell întorcându-se acasă, şi le-am spus că nu l-am văzut, dar că i-am auzit maşina venind. Cu puţin după ora zece. Auzisem bătând ora şi mă gândeam că ar fi timpul să mă culc, fiindcă trebuia să iau trenul a doua zi dimineaţă. Am mai băut un pahar, am făcut puţină ordine şi am luat cu mine o carte să citesc şi tocmai ajunsesem sus când i-am auzit maşina.

— Şi aceasta a fost ultima dată când l-aţi auzit?

— Ăăă… da, numai că aveam vaga impresie că la scurtă vreme după aceea aş fi auzit uşa deschizându-se şi închizându-se iarăşi, ca şi cum ar fi ieşit din nou din casă. Dar de asta nu sunt sigur. Trebuie că a revenit mai târziu, dacă a ieşit, fiindcă dimineaţa iarăşi l-am văzut plecând, de data asta cu maşina.

— Această informaţie e preţioasă. Ce oră era?

— Între şapte treizeci şi şapte patruzeci şi cinci – nu pot spune mai precis. Tocmai mă îmbrăcam. Ştiţi, a trebuit să-mi pregătesc singur micul dejun, ca să prind autobuzul şi să prind trenul de 9.08. Sunt zece kilometri şi jumătate până la gara aia nenorocită.

— Şi chiar l-aţi văzut pe Campbell însuşi în maşină?

— Da, da, l-am văzut. Adică, presupun că dacă mi s-ar cere să depun mărturie la tribunal, aş putea jura numai că i-am recunoscut îmbrăcămintea şi înfăţişarea generală. Faţa nu i-am văzut-o. Dar Campbell era, nu încape îndoială.

— Înţeleg.

Inima lui Wimsey, care ratase o bătaie, se linişti. Văzuse deja cătuşele încleştând încheieturile lui Ferguson.

Dac-ar fi jurat că-l văzuse pe Campbell viu la o oră când îl ştia mort… Numai că lucrurile nu mergeau atât de uşor pentru un detectiv.

— Cum era îmbrăcat?

— O, cu hidoasa lui manta cu pătrăţele şi pălăria celebră. Imposibil să le confunzi.

— Aşa e. Bun, dar atunci ce n-aţi spus poliţiei?

— Alte două, trei lucruri. Mai întâi – deşi nu prea văd ce legătură ar putea avea – că luni seară, pe la ora

opt, a fost un pic de scandal la Campbell.

— Nu mai spuneţi! Aoleu, îmi pare rău, am distrus un tub de vopsea, Winsor & Newton, perfect nou. Năravul meu afurisit de a pune mâna pe orice. S-a umflat tot la un capăt.

— S-a umflat? Nu-i nimic. Răsuciţi-l. Poftim o cârpă. Sper că nu v-aţi murdărit hainele?

— Nu, mulţumesc, e-n ordine. Ce fel de scandal?

— A apărut un individ care bătea furios în uşa lui Campbell, înjurând în gura mare. Din fericire, Campbell nu era acasă, fiindcă mi-am dat seama că se pregătea o răfuială în toată legea.

— Cine era individul?

Ferguson se uită la Wimsey, pe urmă din nou la pânza sa, şi răspunse, şoptit:

— De fapt, mă tem că era Farren.

Wimsey fluieră.

— Da. Mi-am scos capul afară şi i-am spus să nu mai facă atâta tărăboi, iar el m-a întrebat unde este nemernicul acela, sau cum vrei să-i zici, de Campbell. I-am răspuns că nu l-am văzut deloc toată ziua şi l-am sfătuit să-şi ia tălpăşiţa. La care el a început să-mi toarne o poveste încurcată, cum că mereu îl găseşte pe aşa-şi-pe-dincolo dând târcoale locuinţei lui şi că arde de poftă să se răfuiască cu el şi că dacă pune mâna pe Campbell – n-o să-i placă ce-o să păţească, deloc. Bineînţeles, eu nu i-am dat crezare. Lui Farren îi sare foarte uşor muştarul, dar, de fapt, e ca Dama de Cupă – nu execută pe nimeni, mă înţelegi? I-am sugerat s-o lase baltă, iar el m-a trimis undeva şi mi-a spus ce să fac acolo, dar între timp mă săturasem, aşa că i-am răspuns că n-are decât să se ducă şi să se spânzure, iar el a zis că exact asta o să şi facă, dar numai după ce va băga cuţitul în Campbell. Aşa că i-am zis: Perfect, dar nu mai deranja oamenii care muncesc din greu. S-a mai învârtit un timp pe acolo, pe urmă a plecat.

— Pe picioarele lui?

— Nu, cu o bicicletă.

— O, da, firește. Doar n-ar fi putut veni pe jos de la Kirkcudbright. Ascultaţi, Ferguson, cât să fie oare adevărat din povestea despre doamna Farren?

— Nimica toată, dacă vreţi părerea mea. În felul lui, lui Campbell i-o fi plăcut de ea, dar ea-i mult prea mândră ca să se lase târâtă în bucluc. Îi place oarecum să dădăcească – ştiţi, inspiraţie, influenţa unei femei pure… Să faci bine şi să te doară-n cot de ce spune lumea cea rea… Dulceaţă, vieţi trăite frumos, rahaturi din astea. La naiba! Ce-oi fi făcut cu cobaltul? Ştiţi, n-o pot înghiţi pe femeia asta, niciodată n-am putut. Aha! Ca de obicei, a ajuns în buzunar. Aşa. Poate aţi aflat că trăiesc despărţit de soţia mea, iar Gilda Farren crede că-i de datoria ei să-mi facă morală. Cel puţin, acuma am hâşâit-o, dar odată a avut impertinenţa să încerce „să ne reunească”. Ce neobrăzare! A creat o scenă foarte penibilă. Bineînţeles că acuma nu mai contează. Dar nu pot suferi muierile astea băgăreţe şi bine-intenţionate. Acum, de câte ori mă vede, se uită în ochii mei tristă, de parcă mi-ar cere iertare. Nu suport sentimentalismele astea.

— E bestial, îl aprobă Wimsey. Ca atunci când se oferă unii să se roage pentru tine. Farren a plecat definitiv, sau s-a mai întors, cumva?

— Nu ştiu. Tocmai aici e buba. Cineva a venit mai târziu.

— Când anume?

— Imediat după miezul nopţii, dar nu m-am dat jos din pat să văd cine e. Cineva a ciocănit la uşă şi, oricine o fi fost, a şi intrat numaidecât în casă, dar nu m-am ostenit să mă scol şi să mă uit. Iar după aia am adormit.

— Şi n-aţi mai auzit când a plecat persoana?

— Nu. Idee n-am cât de mult o fi stat, el sau ea.

— Ea?

— Zic el sau ea, fiindcă de fapt habar n-am de ce sex era. Dar nu cred să fi fost Farren, fiindcă mi s-a părut că aud un automobil. Îmi puteţi da cârpa, dacă nu mai aveţi nevoie de ea. De fapt, mi-am făcut o idee foarte vagă despre toată afacerea. Să fiu sincer, am crezut că-i Jock Graham, pus din nou pe şotii.

— Ceea ce e foarte posibil. Hm. Ferguson, de-aş fi în locul dumneavoastră, eu cred că aş informa poliţia.

— Cum? Despre oaspetele de la miezul nopţii, vreţi să spuneţi? Sau şi despre Farren?

— Şi despre Farren. Dar mai ales despre persoana de la miezul nopţii. La urma urmei, după toate probabilităţile, a fost *ultima* fiinţă care l-a mai văzut pe Campbell viu.

— Cum adică? Doar l-am văzut eu, dimineaţa.

— Care l-a văzut şi i-a vorbit, se corectă Wimsey. Dacă e găsită, s-ar putea să fie de real ajutor poliţiei.

— Atunci de ce nu s-a prezentat din proprie iniţiativă?

— O, Doamne, dintr-o serie de motive. Poate că voia să vândă somon provenit din braconaj, sau, aşa cum spuneaţi, poate că era o femeie. Nu se ştie niciodată.

— Adevărat. Bine. Am să-mi descarc sufletul, cum se spune. E bine să mă grăbesc, ca să nu se creadă că ştiu şi mai multe.

— Da, zise Wimsey. Nu-i cazul să mai pierdeţi timpul. Nici el nu-l mai pierdu, ci se întoarse numaidecât cu maşina la Kirkcudbright, unde-l întâlni pe inspectorul Macpherson, care tocmai era pe punctul să se urce în automobil.

Capitolul XIII
LORDUL PETER WIMSEY

— *Hullo-ullo-ullo!* îi strigă Wimsey. Încotro? Am ceva pentru dumneata.

Inspectorul ieşi cu greu din automobilul în care abia se urcase şi-l salută cordial pe Wimsey.

— Ian te uită, zise el. Şi io aveam ceva să vă arăt. Vreţi să intrăm o ţâră la secţie?

Inspectorului nu-i părea câtuşi de puţin rău că găsise pe cineva care să-i admire graficele orare, iar Wimsey îl felicită magnanim.

— Mai mult, zise el, pot să contribui şi eu, completând unele lacune.

îşi deşertă tolba cu ştiri, în vreme ce inspectorul îl asculta, lingându-şi buzele.

— *Ay*, comentă acesta, îi clar ca lumina zilei. Amărâtu' de Farren – musai c-o fost tare nervos de o făcut una ca asta. Păcat că am pierdut atât timp. Şansele îs o sută contra una că-i deja undeva departe, afară din ţară.

— Afară din ţară, sau poate afară din lume, sugeră Wimsey.

— *Ay*, chiar aşa. Spunea că întâi se răfuieşte cu Campbell, şi apoi îşi face de petrecanie. Mulţi îşi bat numa' gura, dar alţii trec şi la fapte.

— Da, spuse Wimsey.

— Mă socotesc, urmă Macpherson, că n-om greşi prea tare dacă om trimite o echipă să scormonească dealurile de dincolo de Creetown. Poate vă mai amintiţi întâmplarea tristă de acum un an ori doi, când o biată femeie s-o aruncat în puţu' unei mine vechi de plumb. Unde-o lovit o dată nenorocirea, poate lovi din nou. Ar fi teribil dacă trupu' bietului om ar zăcea jos acolo, iară noi nu l-am găsi. *Ay*. Ştiţi, milord, tare mă tem să nu fie tocma' chestia de care se temea cel mai mult doamna Farren, deşi ei nu-i place s-o spună.

— Sunt sută la sută de acord, răspunse Wimsey. E şi părerea mea că ea e convinsă că soţul i s-a omorât,

dar nu îndrăzneşte s-o spună, deoarece bănuieşte că el a comis crima. Mai bine să-ţi asmuţi copoii imediat, domnule inspector, iar apoi noi doi putem să vânăm cheia aia franceză.

— Tare multă treabă mai trebe făcută, se plânse inspectorul. Nu cred c-om dispune de suficient personal pentru atâtea cercetări.

— Fii mai optimist, îl îndemnă lordul. Doar ai redus simţitor sfera investigaţiilor, nu-i aşa?

— *Ay*, răspunse prudent inspectorul, da' nu mă bazez pe asta. Nu aduce anu' ce aduce ceasu' şi deocamdată nu vreau să scap din ochi pe niciunul dintre suspecţi.

Micuţa Helen descrisese atât de exact locul unde se întâlnise Campbell cu bărbatul din automobil, încât nu mai era necesar s-o ia cu ei, ca să li-l indice. „Ne-am simţi mai în largul nostru şi mai puţin stânjeniţi dacă suntem numa' noi", observă Macpherson, aşezându-se, cu un suspin de satisfacţie, pe locul din faţă al uriaşului Daimler al lui Wimsey. După şase sau şapte minute, ajunseră la cotitură. Wimsey îl depuse acolo pe inspector şi, după ce parcă maşina într-un loc unde nu putea fi un obstacol în calea altor călători, veni să caute alături de el.

Potrivit relatării lui Helen, locul ei de observaţie fusese în spatele zidului dărâmat, pe partea dreaptă a drumului, cum mergi spre Gatehouse. De aceea Wimsey şi Macpherson porniră fiecare de la un capăt al curbei, examinând terenul pe o distanţă de circa doi metri de la zid şi înaintând încet unul spre celălalt. Era o treabă grea, iarba fiind înaltă şi, în timp ce scotocea, Wimsey se pomeni că însăilează versuri ca un bătrân ce şade afară, la portiţă:

Mă străduiam să născocesc
Un plan de găsit cheia
Cu un magnet urieşesc,
S-o vând după aceea,
Sau să dresez vreo doi ogari
S-o prindă ca pe iepuri
Şi-apoi ceva, ceva cu… „ari"
Şi-ncă ceva cu… „epuri".

Aici se întrerupse, ca să-şi dezdoaie şira spinării.

— Nu-i cine ştie ce, reflectă el. Mai bine să încerc în stilul în care pictează Robinson landa:

Sau plumbi să cumpăr, un chintal,
Să puşc în beznă cheia,
Şi înc-o rimă, tot în „al“
Şi-nchei cu „vezi scânteia”.

— Ar fi trebuit să-l aduc pe Bunter. De fapt, e o muncă degradantă. De fapt, e sub demnitatea oricărei fiinţe umane, afară doar de cazul că eşti ca ostaşii lui Napoleon, despre care se spune în popor că mărşăluiau pe stomac. *Hullo! Hullo! Hollo!*

Bastonul său – de care nu se despărţea niciunde, nici măcar în maşină, de teamă să nu fie nevoit să se sprijine în el când ajungea undeva – lovise un obiect ce emisese un zgomot metalic. Se aplecă, privi şi strigă din toată puterea.

Inspectorul sosi în fuga mare.

— Poftim, spuse Wimsey, neascunzându-şi mândria. Era o cheie franceză mare, marca King Dick, uşor ruginită de rouă şi zăcând la şaizeci de centimetri de zid.

— N-aţi pus mâna pe ea? se interesă, neliniştit, inspectorul.

— Drept cine mă iei? replică, jignit, Wimsey.

Macpherson îngenunche, scoase o ruletă şi măsură distanţa de la zid până la unealta de oţel. Pe urmă examină drumul, privindu-l pe deasupra zidului şi, scoţând carneţelul, întocmi cu grijă o schiţă a poziţiei exacte. După aceea vârî lama unui cuţit mare de buzunar între pietrele zidului, pentru a stabili locul cu şi mai mare precizie. Abia după îndeplinirea acestui complicat ritual ridică gingaş cheia, acoperind-o mai întâi cu o uriaşă batistă albă şi învelind-o grijuliu în faldurile pânzei.

— Ştiţi, s-ar putea să fie amprente, explică el.

— *Ay*, s-ar putea, îl aprobă Wimsey, în limbajul locului.

— Iar atunci n-ar mai trebui decât să facem rost de amprentele lu' Farren şi să le comparăm. Cum să procedăm?

— Brici – răspunse Wimsey – cuţitul pentru culori, rame, oale… Orice obiect din atelierul său. În ateliere nu se şterge praful niciodată. Cred că încăierarea propriu-zisă a avut loc pe cealaltă parte a drumului. Mă tem că nu mai putem găsi cine ştie ce urme.

Inspectorul dădu din cap:

— Puţin probabil, cu atâtea maşini şi vite ce-or fi trecut în sus şi-n jos. Sânge n-o curs, şi pe iarba asta uscată nu rămân urme, din păcate. Da' totuşi să ne uităm.

Asfaltul nu oferea nici cel mai mic indiciu, iar urmele de pe iarbă erau atât de vagi, încât nu puteau fi interpretate nicicum. Curând, însă, Wimsey, scormonind în dreptul unui smoc de iarbă şi al unei tufe de mure, scoase un strigăt de surpriză.

— Ce-aţi găsit? întrebă Macpherson.

— Chiar, oare ce să fie? E una dintre problemele acestea, domnule inspector, iată ce este. Ai auzit vreodată de pisicile de la Kilkenny, care s-au luptat până nu le-au mai rămas întregi decât cozile? Ei bine, aici s-au luat la trântă doi gentlemeni şi ambii au dispărut fără urmă, lăsând în urma lor numai un smoc de păr. Mai mult, nici nu are culoarea care trebuie. Cum interpretezi asta?

Ridică mâna, cu un smoc de păr negru şi creţ, care te trimitea cu gândul la o frescă asiriană.

— Ciudată treabă, reacţionă Macpherson.

— Şi tăiat, nu smuls, observă Wimsey. Scoase o lupă din buzunar şi-şi examină atent trofeul. E moale, mătăsos, n-a fost niciodată scurtat la capătul de jos, ar putea proveni de la una din fetele alea frumoase, de modă veche, ce mai poartă părul lung, dar consistenţa este cam aspră. De fapt, e o treabă de specialist să afle de unde provine.

Inspectorul îl luă cu grijă în mână şi se uită prin lupă cu toată inteligenţa pe care reuşi s-o adune într-un interval atât de scurt.

— Ce vă face să credeţi că n-o fost scurtat? se interesă el.

— Uită-te cum se răsucesc vârfurile. Există oare în tot ţinutul vreo femeie cu un păr atât de negru şi de buclat, care să nu fi fost niciodată scurtat sau tuns? Să se fi luptat cavalerii noştri pentru un gaj de amor, domnule inspector? Dar al cui amor? Nu al doamnei Farren, în afară de cazul că, peste noapte, s-a metamorfozat dintr-un portret de Burne-Jones într-unul de Rossetti. Dar dacă nu este doamna Farren, domnule inspector, cum rămâne cu teoria dumitale?

— La naiba! făcu inspectorul. Poate că nici n-are legătură cu căzu' nostru.

— Cât eşti de rezonabil, remarcă Wimsey, şi cât de imperturbabil. Calm şi atâta tot, fără exagerare, doar plin de calm. Apropo, la ce oră se deschid localurile? *Hullo.* Încă un smoc de păr. Asta zic şi eu gaj de amor. Ştii ce, hai să dăm fuga acasă cu prada şi să vedem ce zice Bunter. Presimt că-l va interesa.

— Credeţi? întrebă Macpherson. Bun, de fapt ideea nu-i rea, da' cred c-o fi mai bine să ne ducem întâi la Newton-Stewart. Trebe să-l găsim pe doctor şi să-l punem pe antreprenorul de pompe funebre să deschidă coşciugu'. Tare-s curios să aflu cum se potriveşte scula asta cu rana de la cap.

— Perfect, zise Wimsey, şi eu sunt curios. Dar numai o clipă. Cred că e mai bine să vedem întâi dacă putem afla ce s-a întâmplat cu mortul. Ucigaşul l-a urcat în maşină şi a pornit cu el spre Gatehouse. N-a putut ajunge prea departe, fiindcă s-a întors imediat după Morrisul lui Campbell. Prin urmare, pe undeva, pe aproape, trebuie să existe o poartă. De fapt, chiar îmi amintesc că am văzut una.

Căutarea nu dură mult. La vreo cincizeci de metri de la cotitură, pe dreapta, dădură de o poartă ruginită de fier. De la ea începea o potecă năpădită de iarbă, care, după aproximativ treizeci de metri, făcea un cot brusc spre stânga şi dispărea în spatele unor tufişuri.

— Ăsta-i locul, declară Wimsey. Nu demult a trecut pe aici o maşină. Se vede unde a atins portiera stâlpul. Poarta se deschide uşor; n-are decât un cârlig prins de un lanţ. Probabil că a mers cu spatele, până după cotitură. Pe urmă, cu farurile stinse, maşina a fost absolut invizibilă de pe drum. Nicio greutate; şi

nici nu există vreo altă ascunzătoare posibilă cale de un kilometru şi jumătate de aici, sunt sigur de asta. Bun, o treabă excepţional de mulţumitoare. Mă umflu în pene, cum spune Stalky, înapoi la maşină, domnule inspector. Scuipă-ţi în palmă şi ţine-te bine de caroserie. Sunt plin de energie şi am de gând să dobor toate recordurile de viteză de aici până la Newton-Stewart.

* * *

Pe doctorul Cameron îl interesă extrem de mult cheia franceză, şi-i fu foarte greu să nu pună mâna pe ea înainte de a se verifica dacă existau amprente. Misiunea fu îndeplinită prin eforturile combinate ale personalului poliţiei, fotografului local şi lordului Peter Wimsey. După tratarea cu praf de mercur, îşi făcu apariţia o amprentă magnifică a unui police, şi se „ridică" un negativ perfect, ca să folosim expresia favorită a ziaristului.

Între timp, un agent îl convocase pe antreprenor, care sosi extrem de agitat, înghiţindu-şi ultimele îmbucături luate la ceai. Încă o mică întârziere fu provocată de ideea cuiva că ar fi cazul să fie anunţat şi procuratorul fiscal. Noroc că acesta era, din întâmplare, în oraş şi li se alătură curând, explicându-i lui Wimsey, în drum spre morgă, că acest caz era cel mai neplăcut din câte cunoscuse în cariera sa şi că fusese şocat de superioritatea legilor scoţiene faţă de cele englezeşti în problemele respective.

— Căci, zise el, publicitatea ce se dă unei anchete făcute de *coroner* nu poate să nu le producă rudelor o suferinţă nejustificată, evitată de metoda noastră, de a ancheta în mod privat.

— Foarte adevărat, recunoscu, politicos, Wimsey, dar gândiţi-vă la toată distracţia pe care ne-o oferă ziarele duminicale. Pentru ele, anchetele sunt mană cerească.

„Pe urmă ne-am înfăţişat la morgă – spun însemnările oficiale făcute de inspectorul Macpherson cu această ocazie – unde sicriul a fost deschis în prezenţa procuratorului fiscal, a doctorului Cameron, a lui James McWhan (antreprenorul de pompe funebre), a lordului Peter Wimsey şi a mea, iar din el

a fost extras corpul lui Campbell. Comparându-se cheia franceză mai sus menţionată cu rănile de la capul cadavrului, doctorul Cameron şi-a exprimat opinia că forma contuziei de pe obrazul stâng se potriveşte exact cu aceea a capătului uneltei respective şi că rana a fost probabil provocată de acest instrument, sau de unul foarte asemănător. În ceea ce priveşte zona cu multiple contuzii de la tâmplă, care a cauzat moartea, doctorul Cameron nu s-a putut pronunţa cu certitudine, dar a spus că aspectul rănilor nu infirmă folosirea zisei chei franceze."

După acest paragraf triumfal, care poartă toate însemnele unui efort literar remarcabil, urmează altul:

„La propunerea lordului Peter Wimsey – inspectorul era un om corect şi acorda fiecăruia creditul cuvenit, chiar dacă se simţea jignit în orgoliul propriu – cadavrului i s-au luat apoi amprentele." (Ultima sintagmă a fost anulată, în locul ei fiind formulată una mai potrivită.) „… s-a procedat la înregistrarea amprentelor digitale ale mortului. Comparându-se această înregistrare cu amprenta de police găsită pe cheia franceză, s-a constatat că sunt identice. Conform instrucţiunilor, am dus ambele înregistrări la Glasgow, să fie examinate de experţi."

Nu se face nicio menţiune, în acest înălţător paragraf în proză, despre amara dezamăgire suferită de inspector. Descoperind amprenta, fusese convins că dăduse peste rezolvarea cazului, ori acum iată că fusese din nou înhăţat şi azvârlit înapoi, în vechea şi întunecata nesiguranţă, unde scrâşnise şi înainte, din dinţi. Avu, însă, un comportament eroic până la capăt.

— Mare noroc – îi declară el lui Wimsey – că Înălţimea Voastră a avut ideea să ceară o comparare. Mie nu mi-ar fi trecut prin cap. Am fi putut elimina toţi şase suspecţii, numa' pe baza amprentei ăleia înşelătoare. Aţi avut o idee măreaţă, milord, o idee grozavă.

Suspină adânc.

— Nu te întrista, îl consolă Wimsey, aşa se-ntoarce cursul jocului. Hai să cinăm împreună la *Galloway Arms*.

* * *

În seara aceea se strânsese multă lume la petrecerea dată de Bob Anderson în atelierul său. Bob era artist, şi nu s-ar putea depune o mărturie mai elocventă despre blândeţea firii sale decât faptul că nici unei persoane dintre cele implicate în acest caz nu-i trecuse vreodată prin minte ideea că Bob l-ar fi putut urî pe Campbell sau că putea avea un cât de mic amestec în misterul morţii acestuia. Locuia la Kirkcudbright de aproape tot atâţia ani ca şi Gowan şi era extrem de popular, nu numai printre artişti, ci şi în rândul localnicilor, mai cu seamă printre pescarii şi bărbaţii ce-şi făceau de lucru prin port. Arareori făcea vizite, preferând să-şi petreacă acasă toate serile săptămânii şi toate noutăţile din oraş ajungeau, cu timpul, să fie filtrate prin atelierul lui.

Joi seară, când Wimsey îşi vârî nasul lung prin uşă, constată că se strânsese deja toată lumea. Erau de faţă, fireşte, domnişoarele Selby şi Cochran şi Jock Graham (într-o costumaţie remarcabilă, constând dintr-un jerseu de pescar, o curea de valiză, pantaloni de călărie şi pantofi de pânză cu talpa de sfoară împletită) şi Ferguson (surprinzător, fiindcă, de regulă, nu ieşea din casă seara), căpitanul portului, doctorul, Strachan (cu vânătaia de la ochi aproape vindecată), o doamnă Terrington, care sculpta în metal, un bărbat lung, slab şi tăcut, numit Temple, despre care Wimsey nu ştia decât că avea handicapul de cinci la St Andrews[19] şi, în sfârşit, doamna, domnişoara şi tânărul domn Anderson. Zgomotul conversaţiei era asurzitor.

Intrarea lui Wimsey fu salutată cu un răcnet de bun-venit.

— Iată-l. Iată-l. Intră odată. Iată omul care ne poate spune totul.

— Totul despre ce? întrebă Wimsey, ştiind perfect despre ce era vorba. Pe ce cal să pariaţi la Leger?

— Leger, pe dracu'! Totul despre treaba asta, cu bietul de Campbell. De nesuportat, cum intră şi iese poliţia în şi din casa ta, ca la ei acasă. Nu te mai simţi niciun moment în siguranţă. Din fericire, am un alibi

de fier, altfel aş începe să mă simt şi eu cu musca pe căciulă.

— Nu, Bob, dumneata nu, protestă Wimsey.

— În zilele astea, nu ştii niciodată. Dar, din fericire, luni seară am luat masa cu primarul şi n-am ajuns acasă decât la miezul nopţii, iar marţi dimineaţă m-am expus tuturor privirilor curioase pe St Cuthbert's Street. Dar ia spune-ne, Wimsey, dumneata, care te ai atât de bine cu poliţia…

— N-am voie să vă spun nimic, ripostă, pe un ton plângăreţ, Wimsey. Nu mă tenta. Nu e cinstit. Bob, n-aş putea ţine la tine atât de mult, dacă n-aş ţine şi mai mult la onoare. În plus, eu trebuie să aflu tot felul de lucruri, nicidecum să împărtăşesc altora ceea ce ştiu.

— Păi, noi vă stăm la dispoziţie cu tot ce cunoaştem, se oferi domnişoara Selby.

— Chiar aşa? Atunci spuneţi-mi, câte sute de oameni din ţinut, în afară de Kock, cunoşteau intenţia lui Campbell de a se duce pe Minnoch marţi dimineaţă?

— E preferabil să întrebaţi cine n-o cunoştea, îi răspunse doctorul. Şi-a anunţat intenţia chiar aici, duminică seară. Schiţase planul compoziţiei în după-amiaza aceea. Luni, zicea, se va duce să pescuiască într-un loc splendid, pe care nu dorea să-l dezvăluie nimănui…

— Cu toate acestea, interveni Graham, eu ştiu unde este.

— Era de aşteptat, din partea ta. Iar marţi, dacă timpul rămâne frumos, zicea că se va duce să picteze pe Minnoch. L-ai auzit şi tu, Sally.

— L-am auzit, confirmă domnişoara Cochran.

— Şi eu eram aici, zise Ferguson, şi-mi amintesc perfect. Cred că i-am spus ceva şi lui Farren, luni dimineaţă, fiindcă făcuse pregătiri pentru un ceai sau ceva asemănător la Brighouse Bay, marţi, şi zicea că speră să nu dea nas în nas cu Campbell.

— Eram la curent şi eu, anunţă şi Strachan. Soţia mea şi cu mine l-am întâlnit sus acolo, duminică, după cum cred că i-am spus lui Wimsey.

Wimsey încuviinţă cu o înclinare a capului.

— Campbell, s-ar zice, a fost mai comunicativ decât de obicei, remarcă el.

— *Och,* făcu Bob. Campbell nu era chiar atât de rău, dacă ştiai cum să-l iei. Indiscutabila sa agresivitate se datora, am impresia, mai ales sentimentului că era mereu lăsat pe dinafară. Se certa îngrozitor cu mai toată lumea…

— Era un om ce ţinea la părerile sale, explică, înţelept, căpitanul portului.

— Da, ceea ce-l făcea şi mai caraghios. Nimeni nu-l lua în serios.

— Într-adevăr, nimeni nu-l lua, fu de acord Graham.

— Ba Gowan, de exemplu, îl lua, îl contrazise doctorul.

— Da, dar Gowan ia totul foarte în serios, mai cu seamă pe sine însuşi.

— Oricum o suceşti, fu de părere doamna Anderson, Campbell nu se cădea să vorbească despre Gowan aşa cum a vorbit.

— Gowan e plecat, nu-i aşa? Mi s-a spus că s-a dus la Londra. Apropo, Wimsey, ce s-a mai întâmplat cu Waters?

— N-am idee. Mi s-a spus că ar fi plecat la Glasgow. Dumneata l-ai văzut, Ferguson?

— Nu. M-au întrebat şi cei de la poliţie. Să înţeleg că Waters este suspectat de ceva?

— Waters a fost aici duminică seară, observă doctorul, dar n-a zăbovit prea mult după venirea lui Campbell.

— Nu vă scapă niciun amănunt, domnule doctor. Dar, dacă Waters era la Glasgow, n-avea cum să fie şi sus pe Minnoch în acelaşi timp.

— Ceea ce e straniu, spuse domnişoara Selby, este că la Glasgow nu l-a întâlnit nimeni. Se crede că ar fi plecat cu trenul nostru, dar nu-i adevărat, nu-i aşa, Ferguson?

— Eu nu l-am văzut. Dar nici nu-l căutam cu tot dinadinsul. Pe dumneavoastră două v-am zărit urcându-vă în tren la Dumfries, şi apoi din nou, cu cei ce vă însoţeau, la gara St Enoch. Dar eram cam grăbit. Trebuia să fac nişte cumpărături înainte de a

merge la expoziţie. De fapt, călătoria a fost, toată, extrem de enervantă. Mi se stricase magnetoul, altfel m-aş fi sculat mai devreme şi aş fi mers cu maşina la Dumfries, să prind expresul de 7.30, în loc să aştept trenul sinistru de 11.22, care opreşte în toate haltele.

— Decât să călătoresc cu un bine cunoscut tren ce abia se mişcă, zise Wimsey, eu aş mai fi aşteptat puţin şi l-aş fi luat pe cel de 1.46.

— Vrei să spui că l-ai fi luat pe cel de 10.56 de la Gatehouse?

— Sau autobuzul de 11. Cu el, ajungi la Dumfries la 12.25.

— Ba nu ajungi, îl contrazice Graham. Ăla-i autobuzul de duminică. În timpul săptămânii, autobuzul pleacă la 10.

— În orice caz, îşi reluă Ferguson ideea, n-aş fi putut s-o fac, fiindcă aveam întâlnire cu cineva la expoziţie la 3.15, iar trenul de 1.46 nu ajunge la Glasgow decât la 3.34. Aşa că am fost obligat să mă martirizez. Partea urâtă a fost că omul cu care aveam întâlnire n-a apărut. Am găsit un bileţel la hotel, anunţându-mă că a fost chemat urgent la căpătâiul unei rude bolnave.

— Rudele bolnave ar trebui interzise prin lege, anunţă Wimsey.

— Da, m-am cam supărat. Dar am dus magnetoul la Sparkes & Crisp, unde mai e şi acum, fir-ar să fie. O defecţiune de bobinare, din câte am reuşit să înţeleg – cred că nici măcar mecanicii nu ştiu. Şi-i vorba despre un automobil, practic, nou: abia am parcurs cu el câteva mii de kilometri. Sunt încă în garanţie.

— O, zise Wimsey, încurajator, Sparkes & Crisp îţi vor furniza un alibi perfect.

— Da. Nu mai ţin exact minte când am ajuns acolo, dar ei vor şti. Am luat tramvaiul. Cred că am ajuns la atelier pe la ora trei. Trenul, bineînţeles, a întârziat un sfert de oră; nu-i zi să nu întârzie.

— Ba a întârziat douăzeci de minute, îl corectă, sever, domnişoara Selby. Am fost foarte supărată din cauza asta. Ne-a răpit din timpul pe care-l puteam petrece cu Kathleen.

— Cursele locale întârzie întotdeauna, observă Wimsey. Aşa prevede regulamentul. Cu scopul ca, la fiecare oprire, mecanicul şi însoţitorul de tren să aibă timp să coboare şi să admire grădina şefului de gară. Doar nu vă sunt străine concursurile de grădinărit organizate de revistele feroviare. Ei bine, aşa se ţin ele. Însoţitorul coboară la Kirkcudbright sau la Brig o'Dee, cu rigla în mână, şi măsoară dovlecelul ce candidează la premiu şi zice: „Optzeci de centimetri, nu-i bugăt, domnu' McGeoch. Au unu' la Dalbeattie care-l bate pe ăsta cu şapte centimetri. Hai, George, hai de te uită." Aşa că mecanicul vine agale şi zice: „*Och, Ay, imp'h.* N-ar strica o mână de bălegar şi nişte tonic pentru aspidistra." După care se întorc la Dalbeattie şi le spun ălora că dovleacul de la Kirkcudbright creşte ca-n poveşti şi-i mult mai mare decât al lor. Nu-i de râs. Ştiu că exact aşa se petrec lucrurile. Dacă nu, ce Dumnezeu fac de zăbovesc atâta vreme în staţiile astea de trei lulele?

— Ar trebui să vă fie ruşine, se indignă domnişoara Anderson, de ce aiureli vorbiţi, în vreme ce sărmanul domn Campbell e mort.

— Îl îngroapă mâine, nu-i aşa? întrebă, brusc şi fără tact, Jock Graham. La Gatehouse. Ne ducem? Eu n-am costum de mire.

— O, Doamne, oftă Bob. La asta nu m-am gândit. Presupun că trebuie să mergem. Altminteri ar părea ciudat. Şi, oricum, vreau să respect memoria bietului om. Se înţelege că putem merge îmbrăcaţi aşa cum suntem.

— Ba nu te poţi duce cu ţoalele astea groaznice de tweed, Bob, protestă domnişoara Selby.

— De ce nu, mă rog? întrebă Bob. Pot fi la fel de îndoliat într-un costum cadrilat ca şi într-un frac vechi care miroase a naftalină. Mă duc cu hainele mele de lucru obişnuite, dar, natural, cu o cravată neagră. Mă puteţi vedea cu ţilindru?

— Tată, eşti ceva de groază, comentă domnişoara Anderson.

— Sfinte Dumnezeule, strigă Wimsey, sper că lui Bunter i-a trecut prin minte să comande o coroană.

Sunt sigur că da. Nu-i scapă nimic. Aţi hotărât să trimiteţi una şi din partea clubului, Strachan?

— Da, răspunse Strachan. Cu toţii am fost de părere că aşa se cuvine.

— Necazul cu Campbell, anunţă pe neaşteptate jucătorul de golf cu cinci puncte handicap, era că nu ştia să piardă. O uşoară deviere de la parcurs sau o lovitură nereuşită îl scotea din competiţie toată după-amiaza.

După ce-şi descărcă sufletul de comentariul acesta critic, se retrase în anonimat şi nu mai scoase o vorbă.

— Urma să deschidă o expoziţie personală la Londra la toamnă, nu? întrebă Ferguson.

— Probabil că sora lui se va îngriji să aibă totuşi loc, spuse doctorul. Cred că va fi un mare succes.

— Niciodată nu-mi dau seama ce urmăreşte doctorul când face asemenea afirmaţii, spuse tânărul Anderson. Apropo, soră-sa cum arată? O cunoaşte cineva?

— A trecut ieri pe aici, răspunse doamna Anderson. O fată drăguţă, timidă. Mie mi-a plăcut.

— Ce crede despre toată afacerea?

— Ei, şi tu, Jock, ce-ar putea să creadă? E dezolată, cum e şi firesc.

— Presupun că n-are idee cine ar putea fi criminalul? o iscodi Wimsey.

— Nu – am înţeles că nu se mai văzuse cu fratele său de câţiva ani. E căsătorită cu un inginer din Edinburgh şi, deşi n-a prea vorbit despre asta, am impresia că cei doi bărbaţi nu se înţelegeau.

— Totul este extrem de neplăcut şi de misterios, anunţă doamna Anderson. Am toată speranţa că se va dovedi a fi fost o furtună într-un pahar cu apă. Nu pot crede cu adevărat că cineva de aici ar fi putut comite o asemenea mârşăvie. După părerea mea, poliţia este dornică să facă vâlvă. Probabil că n-a fost, totuşi, decât un accident.

Doctorul deschise gura, dar, surprinzând privirea lui Wimsey, o închise la loc. Wimsey intui că prietenul său de la Newton-Stewart lăsase să-i scape ceva şi se grăbi să dirijeze conversaţia într-o direcţie

ce putea duce la un avertisment, dar, în acelaşi timp, şi la obţinerea de noi informaţii.

— Foarte mult, zise el, depinde de cantitatea de timp petrecută cu adevărat de Campbell marţi pe Minnoch. Ştim – cel puţin Ferguson ştie – că a plecat de acasă pe la şapte şi jumătate. Sunt aproximativ patruzeci şi trei de kilometri; să zicem că a ajuns sus între opt treizeci şi opt patruzeci şi cinci. Cât timp i-ar fi trebuit ca să-şi schiţeze compoziţia?

— Pornind de la zero?

— Tocmai de asta nu pot fi sigur. Dar să zicem că a început cu pânza virgină.

— Cum probabil s-a şi întâmplat, spuse Strachan. Duminică mi-a arătat desenul nefinisat, făcut în blocul de schiţe, iar luni nu s-a dus sus.

— Din câte ştim noi, preciză Ferguson.

— Exact. Din câte ştim noi.

— Bun, şi pe urmă? întrebă Wimsey.

— N-am văzut tabloul, răspunse Bob. De unde să ştim?

— Am o idee, zise Wimsey. Ştiu că ne putem forma o părere aproximativă. Să zicem că fiecare dintre voi ar porni cu o pânză de mărimea tabloului lui Campbell şi cu subiectul schiţat, aproximativ, în cărbune; aţi putea atunci să pictaţi, ceva, imitând cât mai îndeaproape stilul lui Campbell, în timp ce eu stau în spatele vostru şi vă cronometrez? Am putea face media vitezelor cu care pictaţi şi în felul acesta să ne formăm o idee.

— Să reconstituim crima? întrebă, râzând, tânărul Anderson.

— Într-un fel.

— Dar, Wimsey, e imposibil. Fiecare are o altă viteză de lucru, iar dacă eu, de exemplu, aş încerca să pictez ca şi Campbell, cu cuţitul, n-aş face decât să stric totul şi n-aş ajunge la niciun rezultat.

— Posibil, Ferguson, numai că stilurile voastre diferă atât de mult. Dar ştiu că Jock poate imita pe oricine, iar Waters credea că ar fi foarte uşor să obţii un fals Campbell perfect plauzibil. Iar Bob e expert la pictatul cu cuţitul.

— Eu mă prind, lord Peter, anunţă, surprinzător, domnişoara Selby. Dacă ziceţi că are rost, nu mă supăr să mă dau în spectacol.

— Bine zis, strigă Graham. Contează şi pe mine, Peter.

— Pot să încerc şi eu, se oferi Strachan.

— Bine atunci, trase Bob concluzia. Încercăm cu toţii. Bătrâne, trebuie să ne ducem sus, la locul tragediei?

— Şi să pornim la şapte şi jumătate? întrebă domnişoara Selby.

— N-are rost să ajungem prea devreme, protestă Strachan, din cauza luminii.

— Acesta-i unul dintre lucrurile ce se cer dovedite, îi lămuri Wimsey. Cât de devreme s-a putut apuca de pictat.

— *Ugh,* făcu Bob Anderson. Este împotriva principiilor mele să mă scol la ore atât de necreştine.

— Lasă principiile, zise, Wimsey. Gândeşte-te cât de mult ne ajuţi.

— O… bine… Te gândeai chiar la mâine dimineaţă?

— Cu cât mai repede, cu atât mai bine.

— Ne asiguri dumneata transportul?

— În condiţii de lux. Bunter se va îngriji de sandviciuri şi de cafea fierbinte.

— Fii om de comitet, îl îndemnă domnişoara Selby.

— Dacă trebuie…

— Eu cred că-i dezgustător, fu de părere Ferguson. Să ne ducem atâţia, cu maşina, ca şi cum am merge la picnic. Oare ce-o să creadă lumea?

— Ce importanţă are ce-o să creadă? ripostă Graham. Socot, Wimsey, că ai perfectă dreptate. Naiba s-o ia, avem datoria să facem tot ce putem. Eu voi fi acolo. Hai, Ferguson, nu ne lăsa.

— Vin şi eu, dacă vreţi, cedă Ferguson, dar continui să cred că e dezgustător.

— Domnişoara Selby, Bob, Strachan, Ferguson, Graham şi cu mine, care voi măsura timpul. Cafea şi cuţite de pictat pentru şase oameni. Strachan, ar fi bine dacă i-ai duce dumneata pe Ferguson şi Graham,

iar eu am să iau trupa de la Kirkcudbright. Voi aduce şi un observator de la poliţie. Asta-i tot.

— Cred că vă place ce faceţi, lord Peter, observă doamna Terrington. Cred că vă pasionează investigaţiile astea.

— Sunt întotdeauna interesante, recunoscu Wimsey. Pe fiecare îl pasionează profesiunea sa. N-am dreptate, domnule Doulton? adăugă el, adresându-se căpitanul portului.

— Ba aveţi, milord. Mi-aduc aminte c-o trebuit să fac cam tot aşa ceva, amu mulţi ani, când o fost o anchetă despre o ambarcaţiune cu pânze ce-o eşuat în estuar şi s-o făcut zob de stânci, pe timp furtunos. Ăia de la asigurări or crezut că n-o fost lucru curat cu accidentu'. Iară noi ne-am apucat să dovedim că, aşa cum or fost vântul şi mareea, ar fi trebuit să ajungă mult mai departe de ţărm dac-ar fi pornit când ziceau c-or pornit. Am pierdut, da' părerea mea o rămas neclintită.

— Estuarul poate fi foarte periculos, dacă nu cunoşti toate canalele, interveni Bob.

— *Ay*, aşa e. Numa' că un om cu experienţă, cum a fost căpitanul acela, n-ar fi putut face aşe o greşeală, afară de cazul c-o fost beat.

— Ceea ce i se poate întâmpla oricui, remarcă Wimsey. Cine erau indivizii ăia care făceau atâta scandal în oraş în timpul weekendului?

— *Och,* doar doi gentlemeni englezi de pe iahtul ancorat sus pe Doon, răspunse, placid, căpitanul portului. N-or făcut niciun rău la nimenea. Tipi foarte la locu' lor, amabili, tată şi fecior, şi se pricep să manevreze pânzele. Or plecat marţi dimineaţă, mi-or spus că-ncearcă să urce pe coasta de vest, până la Skye.

— S-ar părea că au timp prielnic, spuse doctorul.

— *Ay, imph'm.* Da' mă gândesc că la noapte s-o schimba olecuţă. Se roteşte vântul şi vin depresiunile dinspre Islanda.

— Aş prefera să-şi ţină depresiunile acasă, bombăni Wimsey, gândindu-se la experimentul său de a doua zi.

* * *

Agapa nu se sparse decât pe la ora unsprezece. Ieşind în stradă, Wimsey îşi dădu numaidecât seama că vremea se schimbase. O adiere umedă şi moale îi mângâie obrazul, iar cerul era acoperit de un văl dens de nori mişcători.

Tocmai voia să cotească pe Blue Gate Close, când zări, la capătul îndepărtat al străzii, luminile roşii de la spatele unei maşini. Distanţele erau greu de apreciat în întunericul acela de smoală, dar instinctul îi spuse că automobilul staţiona în dreptul casei lui Gowan. Împins de curiozitate, făcu doi, trei paşi în josul străzii, spre el. Curând, încordându-şi ochii şi ciulindu-şi urechile, i se păru că vede două siluete imprecise traversând trotuarul, şi că aude murmurul unor voci joase.

„Se întâmplă ceva", îşi spuse, şi începu să fugă, fără zgomot, pe tălpi de cauciuc. Auzi destul de limpede cum porneşte motorul. Îşi dublă viteza.

Ceva îi agăţă piciorul; se împiedică şi se întinse pe burtă cât era de lung, julindu-se cumplit. Când se strânse de pe jos, luminiţele roşii de poziţie tocmai dispăreau după colţ.

Deodată lângă el apăru căpitanul portului, care-i dădu o mână de ajutor.

— Mai mare ruşinea, spuse căpitanul portului, cum construiesc aicea pragurile, până în bordura trotuarului. V-aţi lovit, milord? Consiliul ar trebui să ia atitudine. Mi-aduc aminte, când eram fecior…

— Iertaţi-mă, se scuză Wimsey, frecându-şi genunchii şi coatele, sunteţi bun să mă iertaţi? Am o întâlnire.

O luă la fugă în direcţia secţiei de poliţie, lăsându-l pe căpitanul portului să se uite după el cu gura căscată.

Capitolul XIV
POLIŢISTUL ROSS

A doua zi se arătă încă din zori aspră şi furtunoasă, cu ploaie abundentă şi răbufniri violente de vânt dinspre sud-vest. Prin forţa împrejurărilor, partida de desenat organizată de Wimsey trebui să se amâne. Cu toate acestea, ziua nu fu total lipsită de evenimente.

Primul lucru care se întâmplă fu reîntoarcerea bruscă a poliţistului Ross de la Ayr, cu o poveste remarcabilă.

În seara precedentă plecase la Kilmarnock, să afle ce hram purta un biciclist în impermeabil de ploaie, care fusese văzut plecând din gara Ayr imediat după 1.48. Această pistă, însă, nu dusese nicăieri. Îl găsise pe individul respectiv fără nicio greutate. Se dovedise a fi un fermier tânăr, respectabil şi complet nevinovat, venit la gară ca să se intereseze de nişte colete rătăcite pe calea ferată.

Ross mai făcuse şi alte investigaţii, în oraş şi în împrejurimi, cu următorul rezultat:

Vânzătorul de ziare îl văzuse pe călătorul îmbrăcat în gri trecând pe lângă standul său şi îndreptându-se spre ieşire, la 1.49. Nu observase dacă plecase cu adevărat din gară, din cauza colţului gheretei, care-i bloca vederea uşii de la ieşire.

Un taximetrist, aflat chiar la ieşirea din gară, zărise un tânăr în impermeabil ieşind cu o bicicletă. (Este vorba de fermierul cu care stătuse Ross de vorbă mai târziu.) Mai observase, la ieşire, un tinerel cu şapcă şi costum gri de flanelă, purtând în mână o geantă diplomat, dar fără bicicletă. Pe urmă îl angajase cineva şi plecase din faţa gării, dar avea impresia că bărbatul în gri cotise pe o străduţă lăturalnică. Toate acestea cam la două minute după sosirea trenului de la Stranraer, la 1.50, să spunem.

Cam pe la 2.20, un hamal ce ducea un cărucior de bagaje la trenul de 2.25 pentru Carlisle observase o bicicletă de bărbat rezemată de un afişier cu orare şi

reclame pentru căile ferate, ceva mai sus de nişele din partea cu ghişee a peronului. Examinând bicicleta, constatase că fusese lipită pe ea o etichetă de expediţie pentru gara Euston[120]. Nu ştia nimic altceva despre ea, dar avea vaga impresie că se afla acolo de mult timp. Presupunând că era în răspunderea vreunui coleg de-al său şi că, foarte probabil, aparţinea unui călător care-şi întrerupsese voiajul la Carlisle, o lăsase unde o găsise. La ora cinci, însă, constatase că nu fusese clintită din loc, drept pentru care îi întrebase pe ceilalţi hamali dacă ştiu ceva despre ea. Nici unul nu-şi amintise s-o fi mânuit sau etichetat, dar, de vreme ce era acolo, cu eticheta în ordine, îşi îndeplini datoria, punând-o pe trenul expres de 5.20 pentru Euston. Dacă proprietarul plecase cu trenul de 2.25, avea să ajungă la Euston cu acelaşi tren ca şi bicicleta, pentru că cel de 2.25 nu merge la Euston, iar călătorii pentru Londra trebuie să schimbe la Carlisle şi să aştepte două ore şi un sfert, ca să ia trenul de 5.20.

Cum atenţia respectivului hamal fusese atrasă în mod special de bicicletă, o examinase foarte atent. Fusese o Raleigh, nu nouă şi nu într-o condiţie foarte bună, dar cu anvelope trainice, atât în faţă, cât şi la spate.

Auzind descrierea, Ross sărise în picioare şi-i descususe, insistent, pe toţi hamalii. Nu reuşise, însă, nicicum să-l identifice pe cel ce lipise pe bicicletă eticheta de Euston, cu atât mai puţin să obţină informaţii despre proprietarul ei.

Până la ora 2.25, casierul eliberase zece bilete pentru Carlisle – cinci bilete dus, clasa a treia, trei bilete dus-întors clasa a treia, un bilet dus, clasa întâi şi unul dus-întors, clasa întâi – şi două bilete dus, clasa a treia, pentru Euston. Nu încasase nicio taxă pentru transportul pe lung parcurs al unei biciclete, nici pentru trenul acela, nici pentru cel de 5.20, în care se suiseră cinci călători de la Ayr. Un hamal – dar nu cel ce expediase bicicleta cu garnitura de 5.20 – îşi amintise de un gentleman în costum gri, fără bagaje, care plecase la Carlisle cu trenul de 2.25; îi pusese

nişte întrebări despre parcurs, care se făcea via Mauchline. Persoana nu purta ochelari şi nu pomenise absolut nimic despre vreo bicicletă; niciun pasager de pe trenul de 5.20 nu menţionase vreo bicicletă.

După aceea, poliţistul Ross se străduise să dea de urma omului în costum gri ce dispăruse pe o stradă laterală, dar fără succes. De fapt, nu fusese chiar o stradă, ci o alee scurtă, conţinând doar intrările de serviciu ale unor magazii şi closetele publice.

Reîntrebat, vânzătorul de ziare crezu că-şi aminteşte a fi văzut că un bărbat cu pălărie moale de fetru şi impermeabil trecuse pe lângă standul lui, cu o bicicletă, cam la 1.53, venind din direcţia casei de bilete, dar nu-i dăduse prea multă atenţie. Absolut nimeni altcineva nu-şi amintea de respectiva persoană, deoarece era ora când trenul de la Stranraer trebuia să pornească mai departe, spre Glasgow, şi un număr considerabil de călători se grăbeau să-l prindă.

Doi hamali, care urcaseră ultimele bagaje în trenul de Glasgow, la 1.54, îşi dăduseră cuvântul de onoare că în niciun vagon de bagaje nu se aflase vreo bicicletă.

Poliţistul Ross nu prea ştiuse ce interpretare să dea faptelor. Descrierea bicicletei coincidea aproape perfect cu cea a obiectului şterpelit de la hotelul Anwoth şi ceva mai puţin cu înfăţişarea bicicletei lui Farren. Dar cum ajunsese pe ea eticheta de Euston? Bicicleta suită în tren la Girvan fusese etichetată de hamal pentru Ayr, amănunt verificat de şeful de tren care o descărcase la destinaţie. Era imposibil să fi fost reetichetată la Ayr, în timpul staţionării de şase minute a trenului în acea gară, pentru că în acea scurtă perioadă un hamal sau altul se aflase mereu la datorie lângă cutia de etichete şi erau gata să jure cu toţii că bicicleta nu le trecuse prin mână.

Unica posibilitate era ca bicicleta să fi fost, cumva, reetichetată după plecarea trenului de Glasgow; dar eticheta nu o pusese un hamal, fiindcă niciunul nu-şi amintea s-o fi făcut.

Ce se alesese de bărbatul în costum gri?

Dacă fusese una şi aceeaşi persoană cu omul în impermeabil văzut de difuzorul de ziare, împingând o

bicicletă la ora 1.53, trebuie că-şi ascunsese impermeabilul undeva afară (în closetul public?) şi revenise prin holul cu casele de bilete. Şi după aceea ce se întâmplase cu el? Zăbovise în gară până la 2.25? Dacă da, unde? În braserie nu intrase; fata care servea acolo fusese sigură că nu văzuse nicio persoană ce corespundea descrierii acelui om. Nu fusese zărit nici în sălile de aşteptare, nici pe peron. Probabil că-şi lăsase bicicleta lângă panou şi ieşise din nou din gară, sau luase un alt tren.

Dar ce tren?

Nu-şi continuase drumul spre Glasgow cu cel de 1.54, întrucât era absolut sigur că bicicleta n-ar fi putut fi reetichetată înainte de plecare.

Rămâneau trenurile de 1.56 spre Muirkirk, de 2.12 şi 2.23 spre Glasgow, de 2.30 spre Dalmellington, de 2.35 spre Kilmarnock şi de 2.45 spre Stranraer, în afară de cel de 2.25 însuşi.

Din cele şapte posibilităţi, Ross reuşise să elimine trenurile de 1.56, 2.30 şi 2.35. Nicio persoană care să fi corespuns cât de cât descrierii nu călătorise cu niciunul dintre ele. Credea că-l poate şterge de pe listă şi pe cel de 2.45 spre Stranraer. Avea avantajul de a-l duce pe ucigaş (dacă de ucigaş era vorba) înapoi, pe propriile lui urme – iar Ross nu uitase observaţia lui Wimsey, cum că asasinul va dori, probabil, să reapară acasă cât mai curând şi într-un mod cât mai plauzibil – dar părea aproape de necrezut că cineva şi-ar fi dat osteneala să călătorească până la Ayr ca să se descotorosească de o bicicletă ce putea fi ascunsă mult mai uşor şi mai repede într-un loc mai apropiat de casă.

Rămâneau cele două trenuri de Glasgow şi cel de 2.25. Trenul de 2.12 spre Glasgow mergea ceva mai încet şi ajungea la destinaţie la 3.30; cel de 2,35 era trenul-feribot de Stranraer şi ajungea la 3.29. Primul îi oferea călătorului avantajul de a pleca mai repede din gară. Ross culese informaţii despre ambele trenuri şi obţinu, în amândouă cazurile, descrieri vagi ale unor bărbaţi în impermeabile sau costume gri. Îi deprimase faptul că stilul acesta de îmbrăcăminte era atât de popular. Cochetase puţin cu ideea că cel căutat

îşi putuse schimba hainele înainte de a pleca de la Ayr, dar în cele din urmă renunţase la ea. Era imposibil să fi transportat un al doilea costum de haine, precum şi un impermeabil, într-o valiză; şi mai puţin probabil că ar fi reuşit să ajungă în oraş, să cumpere un costum şi să plătească o cameră la hotel, ca să se schimbe. Adică, ar fi *putut* s-o facă, dar ar fi însemnat un risc inutil. Fiindcă în cazul acesta ar fi trebuit să plece cu un tren mult mai târziu, şi cu cât pierdea mai mult timp la Ayr, cu atât mai lipsit de valoare devenea alibiul său. Iar dacă nu urmărise să-şi stabilească un alibi, ce sens avea înscenarea elaborată de la Minnoch? Aşadar, dacă plecase mai departe la Glasgow, n-ar fi putut ajunge acolo decât cel mai devreme la 3.29 şi după toate probabilităţile n-ar fi călătorit mai târziu.

Rămânea trenul de 2.25. Fusese, poate, pasagerul în costum gri pentru Euston. Dar atunci, de ce să ducă bicicleta cu el, pe faţă sau într-ascuns? Doar putea s-o abandoneze pe peron, la Ayr.

Ba nu. Poate că cel mai bun lucru pe care-l putea face era s-o ia cu el. Ar fi ştiut că bicicleta s-ar putea să fie căutată – cel puţin ca proprietate furată, dacă nu ca dovadă importantă într-un caz de crimă premeditată. Gara Euston era mai mare şi mai îndepărtată de locul asasinatului decât Ayr. La Londra, unei biciclete i se poate pierde urma în mod foarte convenabil şi, câtă vreme nu l-ar fi văzut nimeni călătorind cu ea, ar fi putut nega liniştit că ştie ceva despre acest mijloc de locomoţie.

Niciuna dintre aceste posibile explicaţii nu-l satisfăcea pe de-a-ntregul pe poliţistul Ross. Era perfect posibil ca omul lui să nu fi luat, de fapt, niciun tren. Poate că se plimba încă prin Ayr. Putuse pleca în orice direcţie cu o maşină sau un autobuz. Chestiunea, simţea Ross, devenea mult prea complicată pentru a fi rezolvată de o singură persoană. Se hotărî, prin urmare, să se întoarcă la Newton-Stewart, să dea raportul şi să aştepte indicaţii.

Evident, de primă urgenţă era să se afle ce se întâmplase cu bicicleta când (sau dacă) ajunsese la

Londra. Dalziel puse o întrebare telefonică la Euston. Primi răspunsul cam după o oră. O bicicletă ce corespundea descrierii trimise sosise reglementar miercuri dimineaţă, cu trenul de ora 5. Nefiind solicitată de nimeni, fusese depusă la biroul de bagaje, să-şi aştepte acolo proprietarul. Era o Raleigh, aşa cum se specifica în descriere.

Poliţiştii se scărpinară în cap, după care instruiră autorităţile feroviare s-o ţină până când puteau ei trimite pe cineva ca s-o identifice. Între timp, oricine ar fi încercat s-o recupereze trebuia reţinut. Telefonic, fu luată şi legătura cu poliţia londoneză, solicitându-i-se colaborarea în rezolvarea acestui aspect al problemei, deşi era la mintea cocoşului că, dacă era într-adevăr vorba de bicicleta furată, trebuia ca cineva să fie scrântit bine ca să mai încerce s-o redobândească.

— Nici n-ar obţine-o dacă ar cere-o, zise poliţistul Ross. Nu i-ar da-o fără să arate un bilet.

— Chiar aşa? se îndoi sergentul Dalziel. Da' dacă tipu' s-o coborât din tren şi o cumpărat un bilet într-o altă gară? La Carlisle sau Crewe sau Rugby, să zicem?

— Asta se poate, admise Ross. Da' dac-aşa ar fi procedat, s-ar fi prezentat s-o ceară mai devreme. Cu cât ar amâna mai mult, cu atât ar fi mai mare riscul.

— *Ay*, să ne socotim norocoşi dacă n-o fost luată deja, zise Dalziel.

— *Imph'm,* făcu Ross, satisfăcut de sine însuşi.

Şi inspectorul Macpherson era satisfăcut de sine însuşi. Venise devreme la Newton-Stewart, cu maşina, ca să pună în faţa sergentului Dalziel cronologia întocmită de el, şi acum se umfla în pene:

— Totu' se potriveşte numa' bine cu teoria mea. Îmi mănânc clopu' dacă nu-i bicicleta lui Farren.

* * *

Numai că, în acest timp, sergentului Dalziel i se pregătea o surpriză. Debordând de mândria provocată de propria-i eficienţă şi promptitudine, la întoarcerea de la Ayr, cu o seară înainte, lăsase un set de fotografii la secţia de poliţie din Girvan, cu instrucţiuni să fie arătate hamalului McSkimming, de

îndată ce avea să sosească, dimineaţa, pentru a vedea dacă-l poate identifica pe bărbatul în costum gri. Acum poliţia din Girvan telefona ca să anunţe că în timpul nopţii respectivul hamal fusese transportat la spital, fiindcă „durerea groaznică de stomac” se transformase, brusc, în apendicită acută. Un telefon la spital le aduse vestea că omul era pe masa de operaţie în chiar momentul acela şi că va trebui să se mai scurgă multă vreme până să fie capabil să dea o declaraţie. Fură adăugate unele detalii neliniştitoare, precum „perforare”, „risc de peritonită” şi „stare cardiacă nesatisfăcătoare”. Dalziel trase o înjurătură şi-l expedie numaidecât pe Ross înapoi, cu un alt set de fotografii pe care să le arate autorităţilor feroviare de la Ayr.

Lovitura următoare îi era destinată inspectorului Macpherson, care o încasă direct în plex.

— Îmi mănânc clopu’ – jurase el – dacă nu-i bicicleta lui Farren.

Nici nu-i ieşiseră bine cuvintele din gură, că sună telefonul.

— Aici îi poliţia din Creetown, anunţă o voce. Am găsit bicicleta aia a lu’ domnu’ Farren, abandonată pe dealuri, lângă Falbae. Nu încape îndoială că-i a lui, pen’ că numele i-i scris pe o ţâdulă legată de ghidon.

* * *

Trebuie să vă amintiţi că în seara precedentă inspectorul trimisese o patrulă să scormonească ţinutul în jurul unor mine de plumb dezafectate, care, cu doi ani înainte, fuseseră scena unei nedorite calamităţi. Minele constau din şase-şapte puţuri înguste, tăiate în roca de granit a dealului, la câţiva kilometri spre est de Creetown. Se ajungea la ele urmând cursul şoselei, până la o fermă numită Falbae. De aici, una sau două poteci pentru turmele de oi duceau la mine, unde se făcea numai exploatare de suprafaţă, cea mai mare adâncime fiind de maximum zece sau cincisprezece metri. Dintre grinzile ce sprijineau plafonul galeriilor, unele se mai aflau la locul lor, deşi tot utilajul dispăruse demult. Minele îşi câştigaseră o reputaţie proastă, mai cu seamă de când o fată nefericită se aruncase într-unul dintre puţuri, şi

nu se apropia de ele decât cel mult câte un păstor, din când în când. Cei de la fermă nu aveau motive să viziteze locul, iar drumul se termina la fermă. Deşi relativ aproape de lumea civilizată, puţurile erau, din orice unghi practic de vedere, la fel de pustii şi stinghere ca şi cum s-ar fi aflat în plin deşert.

În acest locşor de rău augur fusese descoperită bicicleta lui Farren. Macpherson, plecat în grabă cu maşina ca să se documenteze, îl găsi pe poliţistul din Creetown înconjurat de câteva ajutoare voluntare, strânşi toţi ciorchine la intrarea unuia dintre puţuri. Un om tocmai îşi petrecea o funie în jurul mijlocului, cu intenţia de a-şi da drumul jos în puţ.

Bicicleta stătea acolo unde fusese descoperită – la câteva sute de metri în spatele fermei şi la aproximativ o jumătate de kilometru de puţul cel mai apropiat. Era în condiţie bună, deşi părţile nichelate ruginiseră uşor din cauză că petrecuseră patru nopţi între licheni. Nu existau urme de accident sau de violenţă. Se pare că fusese, pur şi simplu, aruncată cât colo şi abandonată în momentul când cărarea devenise prea pieptişă pentru mersul pe bicicletă.

— N-aţi găsit niciun cadavru? se interesă Macpherson.

Nu, nu găsiseră niciun cadavru, nici îmbrăcăminte, dar părea extrem de probabil că Farren, nefericitul de el, zăcea în fundul unui puţ. Aveau intenţia – dacă instrucţiunile nu o interziceau – să cerceteze toate puţurile, pe rând. Treaba nu se anunţa uşoară, fiindcă un puţ sau două aveau apă acumulată pe fund. Macpherson le ordonă să continue şi să raporteze în momentul când obţineau vreun rezultat. După care, foarte dezamăgit şi supărat, se întoarse, cu o mutră de înmormântare, la Kirkcudbright.

Şefului poliţiei îi reveni neplăcuta îndatorire de a-i împărtăşi doamnei Farren temerile autorităţilor în legătură cu soarta soţului ei. Când îl întâmpină în uşa casei, femeia zâmbea şi părea mult mai veselă decât în ultimele zile, aşa că lui sir Maxwell nu-i fu uşor să-şi înceapă relatarea. În mare, ea suportă bine vestea. El sublinie hotărât faptul că, deocamdată, nimic nu

indica o sinucidere, căutarea fiind doar o măsură preventivă.

— Înţeleg perfect, îi răspunse doamna Farren, şi este extrem de amabil din partea dumneavoastră. Sunteţi foarte bun. Nu pot să cred că Hugh s-ar preta la un act atât de îngrozitor. Sunt sigură că e vorba de o greşeală. E un excentric, ştiţi, prin urmare e mult mai probabil că hoinăreşte, pur şi simplu, pe undeva. Dar bineînţeles că trebuie să căutaţi în mine, înţeleg acest lucru.

Şeful poliţiei mai puse nişte întrebări, cu tot tactul de care era în stare.

— Păi, da… de vreme ce aţi aflat deja, trebuie să recunosc: era furios nevoie mare când a plecat de-acasă. Hugh este iritabil şi l-a enervat o întâmplare de dinainte de cină. O, Doamne, nu… n-avea nicio legătură cu domnul Campbell. Ce năstruşnică idee!

Sir Maxwell socoti de datoria lui să nu treacă atât de uşor peste acest incident. O lămuri, cu toată blândeţea, că Farren fusese auzit făcând, în aceeaşi seară, nişte remarci nefericite la adresa lui Campbell.

Ca urmare, doamna Farren recunoscu: într-adevăr, soţul ei îşi exprimase neplăcerea provocată de vizitele repetate ale lui Campbell la ei acasă.

— Dar, după ce s-a gândit mai bine – continuă ea – cred că şi-a dat seama că mă nedreptăţeşte. Niciodată n-ar merge până acolo încât să comită un act de violenţă împotriva lui însuşi sau a altcuiva. Sir Maxwell, *trebuie* să mă credeţi. Îmi cunosc bine soţul. E impulsiv, dar îi trece foarte repede supărarea. Sunt cât se poate de sigură că este viu şi nevătămat şi că n-a făcut nimic necugetat. Şi chiar dacă… chiar dacă o să-l găsiţi mort, nici într-un caz n-o să mă puteţi convinge că n-a avut un accident. Orice altceva ar fi de neconceput… Nu peste multă vreme o să vă reîntoarceţi ca să-mi spuneţi că am avut dreptate.

Vorbi cu atâta convingere, încât credinţa lui Jamieson fu zdruncinată. Îşi exprimă încrederea în faptul că desfăşurarea ulterioară a evenimentelor va arăta câtă dreptate avusese doamna Farren şi-şi luă rămas-bun. Ieşise deja din casă când maşina lui Strachan trecu pe lângă el, la colţul uliţei, şi, privind

peste umăr, văzu că se oprise în faţa uşii doamnei Farren.

— Oricare ar fi treaba cu Farren, îşi spuse, Strachan e vârât în ea pană-n gat.

Şovăi o clipă, apoi făcu drumul întors. Îşi amintise că, deocamdată, Macpherson nu primise niciun răspuns la întrebările puse la Gatehouse în legătură cu locul unde se aflase Strachan luni seară la nouă şi un sfert.

— O, domnul Strachan, zise.

— Bună dimineaţa, sir Maxwell.

— Voiam să vă întreb ceva. Nu ştiu dacă aţi aflat… ăă… veştile cam neliniştitoare în legătură cu Farren.

— Nu. Ce-i cu el?

Sir Maxwell îi povesti despre găsirea bicicletei.

— Oo, făcu Strachan. Da… hm… bine, un semn cam rău, nu-i aşa? Ştiţi, Farren, tâlharul, i-un tip cam temperamental. Sper să nu însemne nimic. Doamna Farren a aflat?

— Da. M-am gândit că e mai bine s-o previn… în caz că…

— Mm. E supărată?

— Nu, e foarte tare. Apropo, oamenii mei au încercat să dea de dumneavoastră aseară.

— Chiar? îmi pare rău. Am plecat cu toţii la Sand Green, iar fata a avut după-amiaza liberă. Ce doreaţi de la mine?

— Doar să vă întrebăm dacă eraţi cumva acasă luni seară, la nouă şi un sfert.

— Luni seară? Să mă gândesc… Nu, nu eram. Nu. M-am dus la pescuit, la Tongland. Dar de ce?

— Farren a fost văzut mergând în sus pe Laurieston Road şi m-am gândit că poate v-a făcut o vizită.

— N-am cunoştinţă de aşa ceva, zise Strachan. Dar am s-o-ntreb pe nevastă-mea. Ea trebuie să ştie, sau, dacă nu ea, fata. Dar nu mi-au spus nimic, aşa că nu cred să fi venit. Bietul de el. N-am să mi-o iert niciodată dacă se va dovedi că m-a căutat şi că l-aş fi putut opri de la… Dar deocamdată nu ştim că i s-ar fi întâmplat ceva rău.

— Sigur că nu, aprobă şeful poliţiei. Oricum, sperăm că totul e bine.

Se răsuci pe călcâie şi porni spre casă.

„Ce moacă de pocherist”, bombăni în sinea lui. „N-am pic de încredere în el. Dar, fireşte, se prea poate ca Farren să n-aibă niciun amestec. Povestea aceea extraordinară a lui Wimsey…”

Fiindcă Wimsey, cu o oră sau două mai înainte, îi provocase un şoc pe lângă care toate celelalte surprize nu erau decât o gâdilătură şăgalnică.

Capitolul XV
BUNTER

Şocul fu o lovitură de toată frumuseţea, a cărei forţă nu fu câtuşi de puţin diminuată de faptul că luase forma unui reproş extrem de întristat. Cu capul plecat, Wimsey suportă resemnat furtuna, fiind, la sfârşit, atât de deprimat, încât se lăsă, fără să protesteze, dezbrăcat de costumul gri de flanelă şi trimis la înmormântarea lui Campbell într-o redingotă neagră, joben şi mănuşi negre din piele de căprioară, spre consternarea amicilor şi neţărmurita admiraţie a domnului McWhan.

Iată care era necazul: joi dimineaţă, Bunter ceruse şi primise permisiunea de a lipsi de acasă pentru a se duce la cinema. Întrucât Wimsey cinase cu inspectorul Macpherson la Newton-Stewart, iar după aceea mersese direct la Bob Anderson, nu-l mai văzuse deloc pe Bunter până la întoarcerea sa acasă după vizita făcută la secţia de poliţie, adică între miezul nopţii şi ora unu dimineaţa.

Atunci, primele cuvinte ale lordului fură:

— Bunter. Ceva se petrece acasă la domnul Gowan.

La care Bunter răspunse:

— Tocmai mă pregăteam să comunic acelaşi lucru Înălţimii Voastre.

— Cineva tocmai a şters-o sub clar de lună, zise Wimsey. Am fost să-i înştiinţez pe cei de la poliţie. Adică, se corectă el, nu sub clar de lună, fiindcă luna nu a apărut pe cer; de fapt, e o beznă de iad şi am căzut pe nişte afurisite de trepte, dar principiul rămâne neschimbat; ai cumva nişte arnică?

Bunter dădu un răspuns memorabil:

— Milord, în absenţa Înălţimii Voastre, mi-am asumat eu misiunea de a-l încunoştinţa pe sir Maxwell Jamieson despre proiectul de evadare al domnului Gowan. Am toate motivele să cred că va fi reţinut fie la Dumfries, fie la Carlisle. Dacă sunteţi

bun să vă scoateţi hainele, voi aplica medicamentul adecvat pentru vindecarea contuziilor.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Bunter, zise lordul Peter, prăbuşindu-se într-un fotoliu, explică-te.

— Când Înălţimea Voastră a avut bunăvoinţa de a-mi comunica şi mie rezultatele anchetei întreprinse de inspectorul Macpherson acasă la domnul Gowan, mi-a venit ideea că însoţitorul personal al unui gentleman are mai multe şanse decât un agent de poliţie de a obţine informaţii de la personalul casnic al domnului Gowan. Având acest obiectiv în faţă, milord, v-am cerut permisiunea de a asista, aseară, la reprezentaţia cinematografică. Există – aici Bunter tuşi delicat – o tânără persoană ce lucrează în casa domnului Gowan, pe nume Elizabeth, de la care ieri, în cursul unei conversaţii banale, am extras informaţia că i se va da voie să-şi petreacă seara în oraş. Am invitat-o să meargă la cinematograf, în compania mea. Eu văzusem deja filmul la Londra, dar pentru ea era o noutate şi a primit invitaţia cu plăcere, cred.

— Nu mă îndoiesc, făcu Wimsey.

— În timpul reprezentaţiei am izbutit să dau relaţiei dintre noi o turnură ceva mai intimă.

— Bunter! Bunter!

— Înălţimea Voastră să nu-şi facă probleme. Pe scurt, tânăra persoană mi-a mărturisit că ar exista unele motive ca să nu fie prea mulţumită cu situaţia ei de acum. Domnul Gowan este un om de treabă, doamna Alcock e cumsecade, la fel domnul Alcock, dar în ultimele zile s-au ivit nişte situaţii care i-au provocat multă îngrijorare. Natural, am întrebat-o despre ce fel de situaţii poate fi vorba. Ca răspuns, mi-a dat a înţelege că ceea ce o alarmează este prezenţa în casă a unui străin misterios.

— Nu mă înmărmuri!

— Vă mulţumesc, înălţimea Voastră. Am presat-o pe tânără să-mi dea mai multe amănunte, dar cred că se temea să nu fie auzită de alţii, într-un loc atât de public. Ca atare, am aşteptat până la sfârşitul filmului, survenit la ora zece, şi am invitat-o la o plimbare prin împrejurimile oraşului. Ca să nu vă plictisesc, întinzând prea mult povestea, milord, am reuşit, în

cele din urmă, să obţin de la ea următoarele detalii. Misterioasele întâmplări de care mi se plânsese începuseră să se manifeste lunea trecută, zi în care primise aprobarea de a petrece seara la căpătâiul unei rude bolnave. Reîntorcându-se acasă pe la zece şi jumătate, aflase că domnul Gowan fusese chemat brusc la Londra şi că luase trenul de 8.45 până la Carlisle. Ea susţine că n-ar fi acordat nicio importanţă acestui fapt, dacă majordomul şi menajera nu şi-ar fi dat atâta osteneală s-o impresioneze cu el.

A doua zi a fost şi mai contrariată când doamna Alcock i-a interzis accesul la un anumit coridor de la etajul de sus al casei. E un coridor prin care se ajunge la nişte camere nefolosite, unul în care, în mod normal, nici nu i-ar fi trecut măcar prin cap să intre. Interdicţia trezi, însă, o vie curiozitate în sufletul ei de femeie, aşa încât la prima ocazie, când avea temeiuri să creadă că ceilalţi servitori erau ocupaţi, jos, a pătruns în coridorul interzis şi a ciulit urechile. De auzit, n-a auzit nimic, dar, spre marea ei îngrijorare, a simţit un iz slab de dezinfectant, miros care a făcut pe loc legătura în mintea ei cu ideea de moarte. Ceea ce mă îndeamnă să vă fac o sugestie, milord, privitoare la rănile Înălţimii Voastre…

— Lasă juliturile mele. Povesteşte mai departe.

— Aşadar, tânăra se alarmase, dar fu de-a dreptul înspăimântată când auzi paşi urcând scările. Nedorind să fie surprinsă în plin act de sfidare a poruncilor, se piti grăbită într-un dulăpior pentru mături de la capătul scărilor. Privi afară printr-o crăpătură şi-l văzu pe Alcock. Cu o cană de apă fierbinte şi o maşină de ras în mână, acesta străbătu coridorul şi intră într-o încăpere de la capăt. Fata, încredinţată că în casă era ascuns un cadavru, pe care Alcock se dusese să-l spele şi să-l bărbierească în vederea înmormântării, fugi jos, se ascunse în cămară şi-şi dădu frâu liber istericalelor. Tot norocul că doamna Alcock nu era de faţă s-o vadă. După o vreme, a reuşit să-şi vină în fire şi să-şi exercite atribuţiunile ei, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

Imediat după prânz, a fost trimisă cu o treabă în oraş, dar era prea înspăimântată pentru a-şi împărtăşi

cuiva suspiciunile. La întoarcere, a fost tot timpul ocupată cu felurite munci, iar până la ora culcării unul sau altul dintre ceilalţi servitori s-a aflat încontinuu în preajma ei. Noaptea şi-a petrecut-o într-o stare de agitaţie nervoasă, încercând, fără succes, să-şi adune curajul pentru a mai explora o dată misteriosul coridor.

Dimineaţa devreme a început să-şi spună că până şi cea mai înfiorătoare certitudine este de preferat incertitudinilor ce o frământau. S-a dat jos din pat, s-a furişat în vârful picioarelor pe lângă dormitorul celor doi Alcock şi a urcat din nou la etajul cu pricina. Apucase să facă numai doi-trei paşi, când un geamăt cavernos o pironi locului.

— Bunter, zău dacă stilul dumitale narativ n-ar face cinste *Castelului din Otranto*[21].

— Vă mulţumesc, milord. Cunosc opera la care vă referiţi numai după reputaţie, dar înţeleg că la timpul ei s-a bucurat de o faimă considerabilă. Fata Elizabeth nu ştia dacă să ţipe sau s-o rupă la fugă, când s-a întâmplat să calce pe o scândură prost fixată, făcând un zgomot răsunător. Crezând că pârâitura îi trezise pe cei doi Alcock, tocmai se pregătea să se refugieze din nou în dulăpaşul pentru mături, când uşa de la capătul coridorului se deschise foarte încet şi apăru o faţă oribilă, care o privi direct.

Bunter părea că degustă atmosfera pe care o crease, aşa că făcu o pauză.

— O faţă oribilă, repetă Wimsey. Foarte bine, am înţeles. O faţă oribilă. Mai departe, te rog.

— Din câte înţeleg, reluă Bunter, faţa era înfăşurată în linţoliu de înmormântare. Avea fălcile strâns legate, trăsăturile îi erau hidoase, buzele dezgoleau dinţi ieşiţi în afară şi toată arătarea era palidă ca un strigoi.

— Ascultă, Bunter, protestă Wimsey, n-ai putea să mai renunţi la adjectivele căutate şi să-mi spui pe şleau cum anume arăta chipul acela?

— Eu, din păcate, n-am avut prilejul să observ acea faţă, replică Bunter cu reproş, dar impresia produsă asupră-mi de observaţiile tinerei Elizabeth a fost aceea a unui bărbat brunet, bine bărbierit, cu dinţii

ieşiţi în afară, care suferea de pe urma unei vătămări oarecare.

— O, prin urmare, era un bărbat?

— Aceasta a fost părerea lui Elizabeth. De sub bandaje se vedea un smoc de păr. Ochii erau, pare-se, închişi, sau parţial închişi, pentru că, deşi fata putea fi văzută limpede, bărbatul întrebă cu vocea şoptită: „Dumneata eşti, Alcock?" Ea n-a răspuns, iar arătarea se retrase numaidecât înapoi în cameră şi închise uşa. Pe urmă fata a auzit o sonerie sunând violent. Orbită de frică, s-a repezit pe scări în jos şi s-a întâlnit cu Alcock, care tocmai ieşea din camera sa. Prea îngrozită ca să se gândească la ceea ce face, întrebă într-o suflare: „O, ce s-a întâmplat? Ce s-a întâmplat?" Alcock răspunse: „Trebuie că-s afurisiţii de şoareci care se joacă cu firele electrice. Du-te înapoi la culcare, Betty." Pe urmă ea îşi reaminti că merita o dojană fiindcă se aventurase pe coridorul de sus, aşa că se retrase în odaia ei de culcare, ca să-şi ascundă acolo capul sub perne.

— Cel mai bun lucru pe care-l putea face, observă Wimsey.

— Exact, milord. Dimineaţa, tot meditând la întâmplarea respectivă, a ajuns la concluzia cât se poate de rezonabilă că, la urma urmei, era cu putinţă ca persoana văzută să nu fi fost un mort viu, ci pur şi simplu un om bolnav. Cu toate acestea, era cât se poate de sigură că nu mai văzuse faţa aceea niciodată în viaţă. Observă acum că de la fiecare masă dispărea mai multă mâncare decât consumau ea şi cei doi Alcock, fapt pe care-l găsea liniştitor, întrucât, cum îmi spunea ea, morţii nu mănâncă.

— Adevărat, replică Wimsey. Aşa cum remarca G.K.C.[22], „prefer să fiu viu decât să nu fiu".

— Întocmai, milord. Am încurajat-o cât am putut pe tânăra femeie şi m-am oferit s-o conduc până acasă la domnul Gowan. Dar ea m-a informat că primise o noapte liberă, cu condiţia să o petreacă împreună cu maică-sa.

— Zău? se minună Wimsey.

— Precis. Aşa că am condus-o la mama ei acasă şi m-am întors pe Strada Mare, unde am zărit automobilul domnului Gowan în faţa uşii. Era unsprezece fără cinci minute. Am avut impresia, milord, că cineva urma să plece pe ascuns din locuinţa domnului Gowan şi că lui Elizabeth i se dăduse liber în noaptea aceea pentru a nu observa ce se întâmplă.

— Cred că deducţia dumitale este îndreptăţită, Bunter.

— Da, milord. Mi-am luat libertatea de a mă ascunde după colţul străzii din apropierea reşedinţei Gowan, unde câteva trepte duc jos. Aproape imediat a ieşit pe uşă o siluetă înaltă, bine încotoşmănată într-un palton şi un fular, cu pălăria trasă pe ochi, pentru a ascunde trăsăturile feţei. Nu le-am putut desluşi, dar sunt convins că era silueta unui bărbat. A urmat un schimb de cuvinte şoptite cu şoferul, iar impresia mea a fost că cel care vorbea nu era altul decât domnul Gowan.

— Gowan? Atunci cine să fi fost misteriosul necunoscut?

— N-aş putea să spun, milord. Limuzina a luat-o din loc şi, consultându-mi ceasul, am constatat că era ora unsprezece şi trei minute.

— Hm, făcu Wimsey.

— Milord, mi-am format părerea că domnul Gowan n-a plecat de fapt de la Kirkcudbright luni seară, cum afirmă Alcock, ci a rămas ascuns în propria sa casă, ca s-o îngrijească pe persoana bolnavă văzută de Elizabeth.

— Din ce în ce mai straniu, remarcă Wimsey.

— M-am întors aici, urmă Bunter, şi am consultat mersul trenurilor. Am aflat că este un tren care pleacă din Dumfries spre Carlisle şi alte puncte sudice la două minute după miezul nopţii. Nu e de neconceput că domnul Gowan intenţiona să-l prindă fie la Dumfries, fie la Castle Douglas.

— Ai observat dacă s-a scos bagaj din casă?

— Nu, milord, dar ar fi putut fi încărcat în maşină înaintea sosirii mele.

— Sigur că ar fi putut fi. Ai anunţat poliţia?

— Milord, dat fiind caracterul delicat al problemei, am socotit mai prudent să comunic direct cu sir Maxwell Jamieson. M-am dus fuga la *Selkirk Arms* şi am telefonat de acolo.

— Trebuie că ne-am încrucişat pe drum, spuse Wimsey. Eu tocmai dădusem o fugă până la secţia de poliţie, dar nu l-am găsit pe inspectorul Macpherson.

— Regret nespus că n-am întâlnit-o pe Înălţimea Voastră. L-am informat imediat pe sir Maxwell de cele întâmplate, şi, din câte am înţeles din cuvintele lui, dânsul urma să telefoneze pe loc la Dumfries şi la Castle Douglas, ca domnul Gowan să fie interceptat dacă îşi va face cumva apariţia într-unul dintre aceste locuri; de asemenea spunea că va trimite o circulară cu descrierea automobilului şi a şoferului.

— Ei, ei, ei, exclamă Wimsey, mi se pare că Kirkcudbright se laudă cu o mulţime de locuitori deştepţi, deşi nu-i decât un mic colţişor rural. Apar şi dispar ca pisicile din Cheshire[23]. Eu nu mă predau. Adu arnica şi un whisky-and-soda şi hai să mergem la culcare. Tot ce ştiu este că-i perfect inutil să mai fac muncă de detecţie. Dumneata mi-o iei întotdeauna înainte.

Adevărata poantă a acestui episod se afla în urmările lui. A doua zi, după prânz, sosi inspectorul Macpherson, extrem de supărat. Nu numai că-i fusese întreruptă odihna, în noaptea precedentă, de o alarmă că ar fi intrat spărgătorii într-o casă de la marginea oraşului, alarmă dovedită a fi pură fantezie, nu numai că din această pricină pierduse senzaţionalele ştiri despre Gowan, dar în plus şeful poliţiei reuşise cumva să o facă de oaie. Deşi telefonase imediat (sau, cel puţin, aşa susţinea) la Castle Douglas, Dumfries, Carlisle şi la toate celelalte gări până la Euston, pentru a descrie automobilul şi pe ocupanţii lui, nimeni nu dăduse de urma acestora. Investigaţiile în direcţia Stranraer se dovediră la fel de nefructuoase.

— Îi absolut ridicol, zise inspectorul. Îi perfect plauzibil ca maşina să se fi oprit la periferia Castle Douglas sau Dumfries, ca să-i dea posibilitatea lu' Gowan să se urce-n tren pe picioarele lui, da' nu-i de

crezut că l-au putut scăpa pe Gowan, care-ţi sare în ochi cu barba lui neagră şi…

Dintr-odată, Wimsey slobozi un ţipăt pătrunzător.

— O, domnule inspector, domnule inspector! Ne-a dus cu preşul. Ce ageamii şi netoţi mai suntem! Iar acum presupun că afurisita aia de fotografie a circulat în toată ţara. Arătaţi-i lui Bunter specimenul, domnule inspector. V-am spus eu că asta trebuia să facem, înainte de orice altceva! Din asta o să ni se tragă moartea! Nu vom mai îndrăzni niciodată să ridicăm fruntea! Specimenul, domnule inspector, specimenul!

— Pe toţi Dumnezeii, făcu inspectorul. Cred că aveţi dreptate, milord. No, spuneţi dumneavoastră. Şi io care eram sigur c-o fost Farren.

Îşi scoase carneţelul şi-i înmână lui Bunter smocul de păr negru, cârlionţat.

— Milord, spuse cu reproş acesta din urmă, e cât se poate de regretabil că nu mi s-a arătat acest obiect mai devreme. Fără a pretinde că pot vorbi ca un expert, declar că am avut de câteva ori ocazia de a examina barba unei persoane ce aparţinea religiei mahomedane. Sunteţi fără îndoială informat, milord, de faptul că cei care se dedică strict acestei secte consideră o nelegiuire să-ţi tai părul de pe faţă, urmarea fiind că bărbile lor au o compoziţie foarte mătăsoasă, întrucât fiecare fir de păr îşi păstrează vârful lui natural.

Fără o vorbă, Wimsey îi întinse lui Bunter lupa sa.

— Înălţimea Voastră a observat, desigur – urmă Bunter – că acest specimen corespunde în toate detaliile descrierii făcute de mine şi, întrucât am avut prilejul să văd barba domnului Gowan, nu voi ezita să vă fac cunoscută părerea mea personală – ce poate fi corijată de experţi – că la ora asta domnul Gowan trebuie că e lipsit, cu totul sau numai în parte, de podoaba capilară a feţei.

— Mă tem că ai dreptate, Bunter, zise, trist, lordul Peter. Ştim acum cine era misteriosul străin şi de ce boală suferea. Va trebui să-ţi revizuieşti graficul orar, domnule inspector, şi să-i acorzi lui Gowan rolul principal.

— Musai să plec şi să trimit numaidecât o descriere corectată, spuse inspectorul.

— Chiar aşa, fu de acord Wimsey. Dar ai o cât de mică idee cum arată Gowan fără barbă? Domnule inspector, risc o profeţie, anume că te va şoca. În general, când omul lasă să-i crească o junglă de ciupercă facială până sus la pomeţii obrajilor şi în jos până la jumătatea pieptului, înseamnă că are ceva de ascuns. Am avut revelaţii… Îţi dai seama, dragul meu, că n-ai văzut *nimic* din Gowan niciodată, în afară de ochi şi de un nas exagerat de mare?

— De nasul ăla îl apucăm, răspunse inspectorul, fără cea mai mică intenţie de a fi spiritual. Ieşi în mare grabă.

— Bunter, comentă Wimsey, cazul acesta seamănă cu intriga unui roman de Wilkie Collins, unde toate se întâmplă prea târziu pentru a împiedica povestirea să ajungă la un *happy end* prematur.

— Da, milord.

— Partea proastă, Bunter, este că amănuntul acesta ne distruge complet teoria şi se pare că-l scoate pe Farren basma curată.

— Aşa este, milord.

— Şi, dacă nu cumva minte prietena dumitale, Betty, îl scoate din discuţie şi pe Gowan.

— Aşa par să stea lucrurile, milord.

— Pentru că, dacă a stat ascuns în casă toată noaptea de luni şi dimineaţa de marţi, refăcându-se de pe urma unui accident, n-a avut cum să picteze în aer liber dincolo de Newton-Stewart.

— E cât se poate de clar, milord.

— Dar spune oare Betty adevărul?

— Mie mi s-a părut că este o femeie cinstită, milord. Vă rog însă să vă amintiţi că l-a văzut pe Alcock intrând în camera lui Barbă-Albastră, dacă-mi pot permite să folosesc o expresie atât de năstruşnică, abia marţi după prânz, şi că pe suferind nu l-a văzut în persoană decât miercuri dimineaţă devreme.

— Adevărat, răspunse Wimsey, căzând pe gânduri. Nu avem nicio dovadă că a fost în acelaşi loc şi marţi. Alcock va trebui să fie supus unui interogatoriu. Iar

după părerea mea, Alcock e un om cu multe resurse şi foarte sagace.

— Exact, milord. Mai mult, Alcock a dispărut la rândul lui.

Capitolul XVI
INSPECTORUL-ŞEF PARKER

Pentru misterul automobilului se găsi, în cele din urmă, o explicaţie cât se poate de simplă. Era vorba despre un mic hotel de la Brig of Dee, un sat aflat la numai câţiva kilometri depărtare de Castle Douglas, înspre Kirkcudbright. Poliţia îi descoperise pe domnii Alcock şi Hammond luându-şi, flegmatic, prânzul. Explicaţia oferită de ei nu părea să ascundă nimic. Domnul Gowan le scrisese de la Londra, propunându-le să-şi ia o mică vacanţă în absenţa lui şi permiţându-le să-i folosească maşina. Hotărâseră să facă o mică partidă de pescuit şi de asta erau aici. Porniseră târziu, din pricina unor mici reparaţii pe care trebuise să le facă Hammond la motor. Persoana cu faţa ascunsă ce fusese văzută intrând fusese Alcock. Se înţelege că inspectorul putea să-şi arunce ochii pe scrisoarea domnului Gowan. Iat-o, redactată la clubul domnului Gowan, Mahlstick, pe o coală cu antetul clubului şi expediată de la Londra miercuri.

Cât despre povestea lui Bunter, Alcock o nega în întregime. Betty nu era decât o fată proastă şi isterică, îşi imagina tot soiul de aiureli. Era absolut adevărat că doamna Alcock îi interzisese accesul în aripa nelocuită a casei. Prea mult îi plăcea lui Betty să taie frunză la câini. Acolo sus, într-o debara, se găsea un teanc de reviste vechi, iar fata se furişa mereu înăuntru ca să le citească, tocmai când ar fi trebuit să-şi vadă de treburile din gospodărie. Doamna Alcock îi mai atrăsese atenţia asupra acestui lucru şi înainte. În ceea ce privea ziua de marţi, era adevărat că el, Alcock, urcase la acel etaj, cu apă fierbinte. Unul dintre câini fusese prins într-o capcană pentru iepuri şi rănit. Îi improvizase un culcuş în camera nefolosită şi-i dezinfectase plăgile. Dacă domnii poliţişti îşi vor da osteneala să treacă pe la ea, doamna Alcock le va arăta câinele. Cât despre presupusa fantomă, ivită miercuri dimineaţă, era cât se poate de limpede că nu

putea fi vorba decât despre o năzărire a fetei, provocată de ridicolele ei obsesii în legătură cu cadavrele. În casă nu se afla, nu existase niciodată, niciun om bolnav. Aşa cum mai declarase, domnul Gowan plecase de la Kirkcudbright luni seară, cu maşina, ca să prindă trenul de 8.45. Persoana văzută de Bunter urcând în maşină joi seară fusese el, Alcock. Ceea ce putea fi confirmat de Hammond şi de doamna Alcock.

Cei doi, într-adevăr, confirmară. Le fu arătat şi câinele rănit, care, după cum constatară, suferea într-adevăr de pe urma unei plăgi urâte la o labă, iar Betty, strânsă puţin cu uşa, recunoscu repede că dăduse adeseori de bucluc din cauză că citise revistele din debaraua respectivă.

Cap în cap cu toate acestea se bătea mărturia unui garajist din Castle Douglas, cum că un gentleman care declarase că se numeşte Rogers ar fi telefonat în seara precedentă, solicitând un automobil rapid, ca să prindă expresul de 12.02 la Dumfries. Garajistul pregătise un Talbot de 14 CP, o maşină nouă şi de mare viteză, iar pe la unsprezece şi douăzeci clientul se înfăţişase la garaj. Era înalt, cu ochii negri şi cu ceea ce garajistul descria drept o „faţă de iepure”. Proprietarul maşinii îl condusese personal pe domnul Rogers până la Dumfries, depunându-l la gară la douăsprezece fără patru minute precis.

Casierul de la gara Dumfries confirmă, până la un punct, povestea. Îşi aminti că vânduse un bilet de clasa întâi până la Euston unui gentleman sosit cu doar cu câteva minute înaintea miezului nopţii. Nu-şi amintea prea bine înfăţişarea clientului – semăna atât de mult cu alţi gentlemeni – dar i se păruse şi lui că avea nasul cam mare şi dinţii ieşiţi în afară.

Conductorul de la tren nu le fu de niciun folos. Domnii ce călătoresc noaptea au tendinţa de a fi somnoroşi şi de a se înfofoli cu fulare. La 12.02 se urcaseră în tren, la Dumfries, mai mulţi călători cu bilete de clasa întâi. Era absolut sigur că nu văzuse pe nimeni care să semene cât de cât cu fotografia lui Gowan. Fusese oare vreun călător care ar fi putut semăna cu Gowan, dacă acesta din urmă şi-ar fi ras

barba? Ei, asta-i bună, nici nu avea pretenţii prea mari de la el, nu-i aşa? Oare domnul inspector ar putea spune cum arată un arici dacă-i îndepărtezi ţepii? Desigur că nu, şi nu credea pe nimeni în stare s-o spună. El nu era decât un controlor de bilete, nicidecum un expert în reconstituirea imaginilor din bucăţele. Casierul de la Dumfries exprimă o părere asemănătoare, cu şi mai multă însufleţire.

Apoi inspectorul Macpherson, pe care plictisitoarea anchetă îl obligase să parcurgă toată distanţa până la Euston, îşi îndreptă atenţia spre clubul unde se presupunea că redactase Gowan scrisoarea. Aici află lucruri ceva mai îmbucurătoare. Domnul Gowan nu trecuse nici într-un caz pe la club. Sosiseră două-trei scrisori pentru el, ridicate de un gentleman ce prezentase cartea de vizită a domnului Gowan. În schimbul lor, respectivul semnase o chitanţă. Putea inspectorul să vadă chitanţa cu pricina? Bineînţeles că putea. Era semnată J. Brown. Inspectorul se întrebă cam câţi J. Brown or fi existând în cele patru milioane de locuitori ai Londrei, după care se îndreptă, cu pasul obosit, spre Scotland Yard.

Ajuns aici, ceru să-l vadă pe inspectorul-şef Parker, fiind primit de acesta cu o cordialitate ce depăşea politeţea oficială. Orice prieten al lui Wimsey se bucura de atenţia desăvârşită a lui Parker; el ascultă, plin de solicitudine, povestea ai cărei protagonişti erau Gowan, cheia franceză, Farren, Strachan şi cele două biciclete.

— O să vi-l găsim noi pe Gowan, nu vă temeţi, spuse, încurajator, Parker. Cu detaliile acestea precise pe care ni le-aţi oferit, nu poate dura prea mult. Ce doriţi să facem cu dânsul după ce-l prindem?

— Păi, aaa, dom'le Parker – răspunse respectuos inspectorul – socotiţi că avem probe destule ca să-l arestăm?

Parker îşi cântări cu multă grijă răspunsul.

— Din câte înţeleg, teoria dumneavoastră este că Gowan s-a întâlnit cu omul ăsta, Campbell, pe drum, undeva între Gatehouse şi Kirkcudbright, şi că l-a ucis în urma unei gâlcevi. Pe urmă l-a cuprins panica şi a hotărât să însceneze un accident. Primul pas a fost

să se debaraseze de propria-i barbă bătătoare la ochi, cu speranţa, cred, de a trece neobservat în timp ce rezolvă la Gatehouse problemele cauzate de fapta sa. Trebuie că a fost un bărbierit cât se poate de neplăcut. Nu-i exclus, totuşi, să-i fi reuşit o imitaţie destul de bună a unui om ce nu s-a ras timp de două săptămâni. Pe urmă a comis toate faptele pe care i le-aţi pus, iniţial, în cârcă lui Farren: a ascuns cadavrul pe uliţa dosnică şi a condus maşina lui Campbell înapoi la Gatehouse. Daţi-mi voie să vă întreb: de ce a făcut el toate astea?

— Poftim, răspunse inspectorul, vedeţi şi dumneavoastră unde-i baiul. De ce, mă rog, n-o luat cadavru' cu el? Toate aveau sens când presupuneam că asasinu' o fost Farren, în maşina lui Strachan, fiin'c-am avut teoria că la început o vrut să dea vina pe Strachan, da' de ce să vrea Gowan să facă o prostie aşa mare?

— Staţi să vedem, zise Parker. Trebuia să găsească o modalitate de a duce automobilul lui Campbell înapoi. Ferguson ar fi observat, poate, dacă ar fi apărut un alt automobil. Însă n-a luat cu el cadavrul când a făcut drumul acela, tocmai fiindcă Ferguson sau altcineva l-ar fi putut surprinde cu el în maşină. Maşina lui Gowan nu are decât două locuri. Poate că portbagajul nu e suficient de încăpător ca să poţi ascunde în el un corp omenesc. Aşa că ia hotărârea că e mai bine să lase, cu tot riscul, cadavrul în propriul său automobil, pe ulicioară, decât să şofeze în văzul tuturor până la Gatehouse, cu mortul proţăpit pe scaunul de alături. Perfect. Acuma trebuie să se întoarcă la locul faptei. Cum? Pe jos? Nu… înţeleg că în acest punct a fost şterpelită bicicleta de la hotelul cum-ziceaţi-că-l-cheamă.

— Foarte posibil, aprobă inspectorul.

— S-ar putea să trebuiască să vă modificaţi puţin graficul orar, dar tot există o marjă de siguranţă suficient de mare. După socoteala dumneavoastră, ora la care a ajuns maşina lui Campbell la Stading Stone Pool era zece douăzeci. Acuma, omul dumneavoastră mai are de făcut drumul înapoi, cu bicicleta. Dar nu mai trebuie să piardă timp mergând pe jos până acasă

la Strachan. Prin urmare, va ajunge la scena crimei ceva mai devreme decât se presupunea. Îşi ia propria maşină, pune bicicleta în portbagaj – suntem siliţi să acceptăm asta – şi oricum între timp s-a întunecat destul de tare ca să nu observe nimeni. Apropo, văd că individul ăla, Ferguson, susţine că maşina lui Campbell a venit acasă imediat după ora zece. Bine, se potriveşte cu orarul întocmit de dumneavoastră, înseamnă că făptaşul a adus maşina acasă imediat după crimă. Dar văd că aţi schimbat ceva aici.

— *Ay*, recunoscu Macpherson. Ne-am gândit că o fi lăsat maşina lu' Campbell undeva în drum şi o mutat cadavrul în ea la a doua deplasare. Ar fi dat de bănuit dacă apărea încă o maşină acasă la Campbell.

— Adevărat, dar dacă Ferguson a furnizat timpi exacţi, acest lucru este exclus. Ferguson este un om precis?

— *Ay*. Am auzit că are o formidabilă ţinere de minte a detaliilor.

— Atunci este *obligatoriu* ca asasinul să fi venit a doua oară, cu mortul în propria lui maşină. Partea ciudată e că Ferguson nu a auzit cea de a doua maşină, nici venind, nici plecând.

— *Ay*, aşa e.

— A doua maşină… când ar fi ajuns? Între opt şi zece kilometri pe bicicletă… să zicem o jumătate de oră. Asta ne dă zece cincizeci. Bicicleta pusă în portbagaj şi opt sau zece kilometri înapoi cu o maşină rapidă… să zicem, cu generozitate, cincisprezece minute. Asta stabileşte ora celei de a doua sosiri la unsprezece şi cinci. Ferguson pretinde că s-a culcat imediat după ora zece. Trebuie c-a adormit, asta-i tot. Şi că mai dormea încă atunci când a plecat din nou maşina – vreau să spun, maşina făptaşului. Nu, nu e bine. Cum şi când şi-a dus Gowan – dacă el este ucigaşul – maşina înapoi la Kirkcudbright? Era doar obligat să rămână la Gatehouse, ca să se ocupe de cadavru şi să pregătească înscenarea de a doua zi. Presupun că ar fi *putut* să-şi conducă maşina până acasă la Kirkcudbright în orele mici ale dimineţii şi după aceea să se întoarcă la Gatehouse, pe jos, sau cu bicicleta.

— *Ay*, fără îndoială c-ar fi putut. Numa' că n-ar fi fost nevoie. Şoferu', Hammond l-ar fi putut duce înapoi.

— Într-adevăr. Asta ar face din Hammond, fără dubiu, un complice. Dar nu văd din ce motiv n-ar putea fi. Dacă Gowan a comis cu adevărat crima, înseamnă că toţi servitorii lui mint pe rupte – cu posibila excepţie a lui Betty – şi ce importanţă mai are un grad de vinovăţie în plus sau în minus? Bun, deci avem o explicaţie şi nu ne mai rămâne decât să presupunem că Gowan şi-a dus la bun sfârşit acţiunile potrivit planului, a schimbat trenul la Ayr cu unul de Londra şi acum stă ascuns în marele oraş până-i creşte barba la loc. Aceasta explică şi un lucru ce ar părea altminteri foarte ciudat: de ce, după ce a regizat crima, nu s-a expus vederii la Kirkcudbright, ca să înlăture orice bănuială?

— *Ay*, se animă Macpherson, da' nu vedeţi că nu explică absolut nimica? Nu se potriveşte cu descrierea tipului în costum gri care o dus bicicleta la Ayr. Nici nu explică povestea turnată de Betty lu' Bunter, nici pe omu' înfofolit care-o fugit în dricu' nopţii din casa lui Gowan, nici pe Faţă-de-iepure din trenu' de la Castle Douglas la Euston. Şi ce spuneţi de individu' care-o ciocănit la uşa lu' Campbell luni seară?

Parker îşi frecă, gânditor, maxilarul.

— Ceva nu-i în regulă cu descrierea acelui om, zise. Poate că Gowan şi-a ticluit un travesti, cu o mustaţă falsă blondă, sau cam aşa ceva. Iar relatarea fetei poate fi, aşa cum susţine Alcock, cel puţin în parte născocită. Poate că, în loc să meargă direct la Londra, Gowan s-a întors marţi după-amiază la Kirkcudbright, deşi nu-mi dau seama ce rost ar fi avut, iar scrisoarea expediată de la clubul Mahlstick indică foarte clar că se afla miercuri la Londra. Omul cu faţa de iepure poate fi cu totul altă persoană. În orice caz, înclin să cred că cel ce-a bătut la uşă la miezul nopţii era cu totul altcineva.

— Dar, protestă inspectorul, dacă omu' cela s-o dus până-n casă şi i-o găsit acolo pe Gowan şi pe Campbell mort, de ce n-o venit să ne spună?

— Poate că n-avea cugetul curat, sugeră Parker. După cum aţi remarcat mai înainte, poate că era o doamnă. Totuşi, sunt gata să recunosc că varianta asta are goluri remarcabil de mari. Cred că ar fi mai bine să-i urmărim separat pe Gowan şi pe Faţă-de-iepure şi să aflăm o dată pentru totdeauna în ce direcţie a apucat-o cu adevărat Gowan. Iar când îl prindem pe Gowan, poate că-i mai bine să nu-l arestăm, ci numai să-l reţinem, sub pretextul că ne poate furniza informaţii. La urma urmei, domnule inspector, nici măcar nu suntem siguri că el a fost acela care l-a întâlnit pe Campbell pe şosea. Or mai fi existând şi alţi bărbaţi cu bărbi negre.

— Alt artist cu o aşa barbă neagră nu există, îl contrazise, încăpăţânat, Macpherson. Cel puţin în regiunea noastră.

— Drace, aşa e, exclamă Parker. Nu putea fi decât un artist, vezi bine. Păi, oricum, îl vom reţine pe Gowan.

Inspectorul Macpherson îi mulţumi.

— Şi mai este şi omul acesta, Farren, continuă Parker.

Îl vreţi şi pe el? Presupunând că nu-i într-un fund de mină.

— Mă socotesc că n-ar fi rău să fie găsit, răspunse inspectorul. O fost auzit proferând ameninţări şi, în plus, o dispărut, lucru care-i în sine neplăcut pentru familie şi prieteni.

— Adevărat. Ei bine, îl voi căuta, în calitate de persoană pierdută, dispărută sau rătăcită. Astfel nu-i vom face niciun rău. Numai că-mi vine să cred că se ascunde pe undeva pe la dumneavoastră. Cine-ar mai fi? Englezul… cum se numeşte? Waters. Cu el, ce-i?

— Am uitat de Waters, răspunse, sincer, Macpherson. Nu reuşesc să văd care-i amestecul lui în toată tărăşenia.

— Nici eu, întări Parker. Bun, să-i dăm pace. Şi, se înţelege, vom pândi bicicleta de la Euston, să vedem dacă este cineva suficient de idiot ca s-o reclame. Ar trebui să trimiteţi pe cineva s-o identifice, pentru că până la urmă s-ar putea să nu fie obiectul în chestiune. Asta e totul? Ce-ar fi să mergem acum să

bem ceva, după atâta vorbă? O, apropo, nu-mi puteţi cumva spune ce şcoală a urmat Gowan? Nu. Bine, nu are importanţă. Probabil că-i trecut în anuare.

Inspectorul tot mai părea uşor nemulţumit.

— Ce-i necazul? îl întrebă Parker.

— N-aveţi… începu celălalt. Pe urmă continuă, impulsiv: Dacă nu puteţi afla repede ceva, cred că o să ia legătura cu dumneavoastră, oficial, şeful poliţiei.

— Oh, făcu Parker. Nu văd de ce ar fi nevoie. Dumneavoastră nu v-aţi pierdut vremea, iar mie mi se pare că ancheta merge perfect. Suntem datori să vă ajutăm aici la Londra, desigur – aşa cum şi dumneavoastră mi-aţi da o mână de ajutor dacă un mieluşel de-al meu ar fugi în Scoţia – dar sunt sigur că nu e potrivit să preluăm noi instrucţia cazului. Mie mi se pare o problemă în care toate avantajele sunt de partea celor ce locuiesc în zonă.

— *Ay*, fu de acord inspectorul, numa' că-i o treabă afurisit de grea.

Şi suspină adânc.

Capitolul XVII
LORDUL PETER WIMSEY

— Strachan! rosti lordul Peter Wimsey.

Domnul Strachan tresări atât de violent, încât nu lipsi mult să cadă, cu pânza pe care o picta cu tot, în ochiul de apă de la picioarele stâncii. Stătea cocoţat, într-un echilibru fragil, pe un colţ de granit de pe ţărmul de la Carrick şi trudea cu mult zel la un peisaj reprezentând Isles of Fleet. Bătea un vânt puternic şi se simţea o furtună straşnică; aceste două fenomene, conjugate, produceau nişte efecte stranii asupra norilor îngrămădiţi deasupra mării agitate.

— O, *hullo,* Wimsey, făcu Strachan. Cum Dumnezeu ai ajuns aici?

— Cu maşina, răspunse lordul. Aer curat şi aşa mai departe.

Se aşeză pe o ieşitură convenabilă a stâncii, îşi îndesă pălăria pe cap şi scoase o pipă, cu aerul unuia care a găsit în sfârşit un colţişor liniştit.

Strachan se încruntă. Nu-i prea plăcea să aibă chibiţi în preajmă când picta, dar Wimsey trebăluia, degajat, cu punga de tutun şi nu părea prea impresionat de clătinăturile lui din cap şi de clipirile din ochi.

— Cam bate vântul, nu-i aşa? întrebă Strachan, după o tăcere ceva mai lungă.

— Bate, răspunse Wimsey.

— Dar nu plouă, perseveră Strachan.

— Încă nu, răspunse Wimsey.

— E mai bine ca ieri, decretă Strachan, şi dintr-odată îşi dădu seama că spusese o prostie.

Wimsey întoarse prompt capul şi zise avântat:

— Infinit mai bine. Zău dacă n-ai putea crede că ieri au deschis zăgazurile anume ca să strice partida mea de desenat.

— Ei, da, mormăi Strachan.

— Da, poate c-a fost o idee cam aiurită, recunoscu Wimsey, dar pentru mine era destul de atrăgătoare.

Reuşită lucrare, adăugă el, de cât timp lucrezi la ea?

— De vreo oră, spuse Strachan.

— Foloseşti pensule foarte mici. Stil generos, bogat şi aşa mai departe. Campbell întrebuinţa mult cuţitul, nu-i aşa?

— Ba da.

— Cu cuţitul ai mai mult spor?

— Da, în general, da.

— Dumneata lucrezi la fel de repede ca şi Campbell?

— Cu cuţitul n-aş lucra tot atât de repede ca el, dacă asta te interesează, pentru că l-aş mânui cam stângaci, din lipsă de experienţă. Dacă însă recurg la metodele mele vechi, probabil că pot termina o schiţă la fel de repede ca şi el.

— Înţeleg ce spui. Cam cât timp crezi că ţi-ar trebui pentru o schiţă obişnuită?

— O… dar cam de ce mărime?

— Cam de mărimea celei la care lucrezi acum.

— La asta, într-o altă jumătate de oră voi termina de făcut tot ceea ce vreau, poate ceva mai mult. Cu condiţia ca peisajul să nu se dizolve în ploaie până s-apuc să-l pictez, adăugă el când o răbufnire nouă de vânt veni rostogolindu-se dinspre mare, zgâlţâind şevaletul şi clătinându-l, în ciuda bolovanului proptit între picioarele lui,

— O, ai un balans de nădejde. Dar mă mir că pe o vreme ca asta nu foloseşti un caiet de schiţe.

— Da, nu pot să spun de ce n-o fac, atâta doar că n-am folosit niciodată, deci nu sunt obişnuit. Fiecare cu tipicul lui.

— Presupun că ai dreptate.

— De fapt, sunt un tip destul de metodic, continuă Strachan. Pot să-mi găsesc orice unealtă, şi pe nevăzute. Unii preferă harababura, îşi aruncă lucrurile în traistă cum dă Dumnezeu. Eu mi le aranjez pe toate înainte de a începe: tuburile de culoare în aceeaşi ordine pe tăviţă, dizolvantul aici, pensulele de rezervă atârnate aici – până şi paleta mi-e de obicei alcătuită în aceeaşi ordine, dar nu cu aceleaşi culori, se înţelege. În linii mari, repetă dispunerea culorilor din spectrul cromatic.

— Înţeleg, spuse Wimsey. Fără a fi eu însumi metodic, admir şi eu rânduiala. Din punctul acesta de vedere, valetul meu, Bunter, n-are pereche. Cât trebuie să sufere când găseşte fel de fel de fleacuri care-mi umflă buzunarele, sau pe care le arunc claie peste grămadă în sertarul pentru gulere!

— O, şi eu sunt de groază cu sertarele, recunoscu Strachan. La mine, mania ordinii e strict limitată la ustensilele de pictat. Mi-a intrat în obicei, cum spuneam înainte. Dar n-am o minte ordonată.

— Nu? Nu eşti bun la date, cifre, orare şi alte chestii de soiul ăsta?

— Defel. Total lipsit de simţul observaţiei. N-am nici măcar o memorie vizuală decentă. Unii sunt capabili să vină acasă într-un loc oarecare. Şi să-l deseneze din memorie, cu toate casele şi copacii la locul lor, dar eu nu pot reproduce niciun lucru dacă nu-l am sub ochi. Într-un fel, este un dezavantaj.

— Eu, însă, aş putea, afirmă Wimsey. Presupunând, desigur, că aş şti să desenez. Să luăm, de pildă, drumul dintre Gatehouse şi Kirkcudbright. Chiar acum, pe loc, aş putea desena un plan pe care să figureze fiecare colţ, fiecare casă, ba chiar şi fiecare poartă, fiecare copac. Sau, dacă m-ai duce pe el, cu maşina, legat la ochi, ţi-aş spune exact pe lângă ce trecem, clipă de clipă.

— Mie mi-ar fi cu neputinţă, răspunse Strachan. L-am străbătut de sute de ori, vezi bine, dar de fiecare dată remarc ceva nevăzut înainte. Bineînţeles că am bucuria unor surprize continue.

— Da, eşti scutit de plictiseală. Uneori, însă, nu strică să ai un ochi format pentru amănunte. De exemplu, dacă vrei să tragi o minciună bună, plauzibilă, de circumstanţă.

— O, făcu Strachan. Da, presupun că în asemenea împrejurări ţi-e de folos.

— Să luăm, de pildă, povestioara dumitale despre mingea de golf, persistă Wimsey. Ar fi sunat mult mai bine dacă ar fi fost împănată şi susţinută cu detalii ferme, drepte, bine gândite. Bineînţeles că n-a fost din capul locului o minciună prea reuşită, întrucât prea multe goluri temporale rămâneau neexplicate. Cum,

însă, te-ai ţinut scai de ea, ar fi trebuit s-o pregăteşti mai temeinic.

— Nu înţeleg încotro baţi, replică, rigid, Strachan. Dacă te îndoieşti de cuvântul meu…

— Bineînţeles că mă îndoiesc. Nu te-am crezut nicio clipă. Nimeni nu te-ar crede. În primul rând, soţiei dumitale i-ai spus altă poveste decât mie. Cam neglijent. Dacă vrei să spui o minciună, atunci ai grijă să fie mereu aceeaşi. Pe urmă, ai uitat să precizezi la ce gaură ajunseseşi cu mingea când s-a întâmplat ce s-a întâmplat. N-am mai auzit niciodată pe nimeni să spună o poveste de la jocul de golf fără s-o dichisească în fel şi chip cu amănunte de istorie şi geografie. Ai dat dovadă de insuficientă cunoaştere a psihologiei umane. În al treilea rând, spuneai că ţi-ai petrecut toată dimineaţa pe terenul de golf, uitând cu desăvârşire că s-ar putea găsi nenumăraţi martori care să ateste că nici măcar n-ai dat pe acolo, ba chiar că, de fapt, i-ai transmis lui Tom Clark instrucţiuni să întreţină gazonul în dimineaţa cu pricina. Apropo, el se găsea pe porţiunea numărul nouă, între orele zece şi unsprezece, şi poate jura că dumneata nu te-ai arătat deloc, iar dacă te-ai fi dus mai târziu, n-ai fi afirmat că ai fost „după micul dejun”. În plus…

— Ascultă, zise Strachan, aplecându-şi fruntea ca pentru a împunge, cum îţi permiţi să-mi vorbeşti în felul acesta?

— Nu fac decât să mă întreb, replică Wimsey, dacă ai fi cumva amabil să-mi oferi o altă explicaţie pentru ochiul dumitale învineţit. Ceea ce vreau să spun este că dacă mi-ai da-o acum şi s-ar întâmpla să fie… ăăă… ceva de natura unui scandal în familie, sau cam aşa ceva, eu poate că… ăăă… nu m-aş simţi dator să comunic mai departe. Înţelegi?

— Ba nu înţeleg deloc, zise Strachan. Consider că dai dovadă de o obrăznicie rară.

— Să nu spui una ca asta, protestă Wimsey. Fii atent, bătrâne, delectările dumitale nocturne nu mă interesează. Dacă ai fost la un zaiafet sau ceva de genul ăsta…

— Dacă mai continui pe acest ton, îţi rup gâtul!

— Pentru Dumnezeu, strigă Wimsey, termină cu ameninţările!

Strachan îl privi şi se împurpură încet, de la linia părului până la mărul lui Adam.

— Mă acuzi – întrebă el cu vocea îngroşată – că aş avea vreun amestec în uciderea lui Campbell?

— Deocamdată, răspunse Wimsey din vârful buzelor, nu acuz pe nimeni că l-ar fi ucis.

Se ridică brusc în picioare şi, cumpănindu-şi echilibrul pe stâncă, îşi mută privirea de la Strachan înspre largul mării. Vântul strânsese toţi norii într-o masă ameninţătoare, iar valurile plescăiau, galbene şi reci, dezgolindu-şi colţii rânjiţi de spumă.

— Dar te acuz, reluă Wimsey, răsucindu-se brusc şi aplecându-se pe spate în direcţia în care bătea vântul, pentru a-şi menţine echilibrul, te acuz că ştii mult mai multe decât ai declarat la poliţie. Stai! Nu fi violent! Idiotule! *Violenţa e acum periculoasă!*

Înşfăcă încheietura lui Strachan când pumnul acestuia îi vâjâi pe lângă ureche.

— Ascultă, Strachan, ascultă-mă, omule! Ştiu că te tentez, aşa cum stau aici, în faţa dumitale. La dracu', doar anume am făcut-o. Sunt mai scund de statură decât dumneata, dar te pot trimite în lumea celor drepţi cu o simplă mişcare a mâinii. Stai aşa. Acum e mai bine. Nu poţi gândi şi dumneata cu două-trei minute anticipaţie? Chiar crezi că se poate rezolva totul prin forţă brută, în stilul ăsta grosolan? Să presupunem c-ai da cu mine de pământ. Să zicem că mi-ai crăpa capul, ca pe al lui Campbell. Ce-ai face atunci? Ar fi mai bine pentru dumneata, sau mai rău? Ce-ai face cu cadavrul meu, Strachan?

Pictorul îi aruncă o privire lungă, după care îşi duse dosul palmei la frunte, cu un gest de disperare.

— Sfinte Dumnezeule, Wimsey, răsuflă el, drac împieliţat ce eşti! Făcu un pas înapoi şi, tremurând, se aşeză pe taburetul de pânză. Chiar am vrut să te omor în momentul acela. Sunt al dracului de iute la mânie. Ce te-a împins la una ca asta?

— Voiam să văd ce fel de temperament ai, răspunse, flegmatic, Wimsey. Şi află că n-ai fi riscat mai nimic dacă m-ai fi omorât. N-ar fi trebuit decât să

pleci şi să mă laşi aici, nu-i aşa? Maşina mea ar fi fost găsită în preajmă.

Toţi ar fi crezut că m-a luat vântul de pe picioare şi că mi-am crăpat ţeasta, aidoma lui Campbell. Ce dovezi împotriva dumitale ar fi existat?

— Presupun că niciuna, răspunse Strachan.

— Chiar aşa crezi? se miră Wimsey. Ştii, Strachan, mai-mai că-mi pare rău că nu te-am lăsat să mă dobori, doar aşa, ca să văd de ce eşti în stare. Ei, n-are importanţă. A început ploaia. Mai bine să ne strângem calabalâcul şi să plecăm acasă.

— Da, aprobă celălalt.

Era încă alb ca varul, dar începu, ascultător, să-şi adune materialele de pictat. Wimsey remarcă îndată că, în ciuda vizibilei sale agitaţii, Strachan lucra rapid şi ordonat, urmând, evident, o procedură devenită stas. Puse într-o mapă mare pânza încă umedă, introducând în ea şi pionezele şi strângând mecanic curelele; transferă pensulele într-o cutie de tablă şi puse paleta într-o altă cutie, iar apoi strânse tuburile de culoare de pe stinghia de jos a şevaletului.

— *Hullo!* exclamă el pe nepusă masă.

— Ce s-a întâmplat? se interesă Wimsey.

— Lipseşte cobaltul, răspunse supărat Strachan. Trebuie să se fi rostogolit jos.

Wimsey se aplecă.

— Iată-l, zise extrăgându-l dintr-un smoc de iarbă aspră. Asta-i tot?

— Asta-i tot, încuviinţă Strachan. Aşeză tuburile în cutiuţa lor, plie şevaletul şi taburetul, le legă în curele şi rămase nemişcat, ca şi cum ar fi aşteptat o comandă.

— Atunci hai să mergem, zise Wimsey, ridicându-şi gulerul pardesiului, căci ploaia se înteţea.

— Ascultă, întrebă Strachan, rămânând neclintit în pânza de ploaie, ce intenţionezi să faci?

— Să mă duc acasă, răspunse Wimsey. În afară de cazul – îi aruncă lui Strachan o privire plină de tâlc – în afară de cazul că vrei să-mi spui ceva.

— Uite ce vreau să-ţi spun, zise Strachan. Într-o bună zi ai să sari peste cal şi atunci careva îţi va face cu adevărat de petrecanie.

— Nu m-ar surprinde câtuşi de puţin, replică, încântat, lordul Peter.

Capitolul XVIII
DOAMNA SMITH-LEMESURIER

În tot acest timp exista un gentleman ce se simţea jignit şi neglijat, şi anume tânărul agent de poliţie care eşuase într-un mod atât de lamentabil în încercarea sa de a sta de vorbă cu domnul Jock Graham. Acest tânăr, pe nume Duncan, îşi iubea mult meseria şi era pe deplin conştient că nu i se oferea o şansă corectă de a-şi dovedi iubirea. Graham îl luase peste picior; sergentul Dalziel, alergând, plin de importanţă, după tot felul de biciclete şi bilete de tren, făcuse urechea toacă la sugestiile lui, punându-l să se ocupe de beţivi şi de neregulile de circulaţie. Nimeni nu-i spunea nimic agentului de poliţie Duncan. Nu avea însă nicio importanţă. Agentul de poliţie Duncan va întreprinde o anchetă proprie şi poate că tuturor le va părea rău, după ce le va fi arătat de ce este el în stare.

În capul lui Duncan nu exista niciun dubiu că acţiunile lui Jock Graham se cereau investigate. Circulau zvonuri. Prin baruri se făceau aluzii. Fuseseră văzuţi pescari dându-şi coate şi apoi amuţind brusc atunci când se pomenea numele lui Graham. Din păcate, este aproape imposibil ca un poliţist dintr-o localitate rurală să dea târcoale şi să tragă cu urechea, extrăgând informaţii în maniera lui Sherlock Holmes. Toată lumea îl cunoaşte. E ca şi cum meseria i-ar fi însemnată cu fierul roşu pe frunte. Duncan cochetă puţin cu ideea de a se travesti (în afara orelor de serviciu) în cleric bătrân, sau în vânzător de ceapă din Bretania, dar ajungea să arunce o privire la oglindă pentru ca robusta lui constituţie şi obrajii rotunzi şi rumeni să facă să i se risipească orice urmă de încredere. Era plin de invidie faţă de detectivul de la Scotland Yard, care, pierdut într-o populaţie vastă şi sprijinit de o forţă poliţienească puternică, se poate strecura pretutindeni, impenetrabil şi necunoscut, trăgându-se de brăcinar cu pungaşii din

East End, sau cu ducii şi milionarii ce populează cluburile de noapte din Mayfair. Dar vai! La Creetown şi Newton-Stewart ajungea să-i apară nasul de după colţ, ca să fie numaidecât identificat şi ocolit.

Persistă în a pune întrebări, flatând sau chiar ameninţând câteva persoane ce dădeau impresia că ar şti mai mult decât trebuia. Din nefericire, ţăranul scoţian se pricepe de minune să facă pe mutul, dacă aşa-i convine şi pe deasupra, tot din nefericire, Jock Graham se bucura de simpatia tuturor. După câteva zile de strădanii, Duncan reuşi, totuşi, să intre în posesia unei informaţii valoroase. În marţea respectivă, un fermier ce trecea cu căruţa spre Bargrennan pe la unsprezece şi jumătate dimineaţa, văzuse un om mergând de-a lungul celuilalt mal al râului Cree, ca şi cum ar fi venit de la locul crimei. Persoana se lăsase numaidecât pe vine, ca pentru a încerca să scape neobservată, dar nu înainte ca fermierul să vadă limpede că era Graham. În afară de asta, însă, Duncan nu mai reuşi decât să audă sau să stârnească zvonuri. Un ziarist de la *Glasgow Clarion,* căruia, din pripeală, îi spusese mai mult decât s-ar fi cuvenit, publică un articol inoportun, din pricina căruia Duncan fu mustrat aspru de către superiorii lui exasperaţi.

— Chiar dacă Graham îi negru ca păcatu', zise supărat sergentul Dalziel – acestea se petreceau în ziua când hamalul de la Girvan avusese o criză de apendicită, iar sergentul abia aştepta să-şi verse năduful pe cineva – de ce să vii dumneata şi să declari că îi suspect, dându-i posibilitatea să-şi confecţioneze un alibi? Acuma, eşti drăguţ să te uiţi la chestia asta? (Flutură ziarul Clarion sub ochii nefericitului de Duncan.) „Există motive să presupunem că un artist a comis o crimă." Nu-i ăsta tocma' amănuntu' pe care-am fi dorit să-l ascundem de suspecţi? „Un bine-cunoscut artist intervievat de corespondentu' nostru." Cine ţi-o zis să-l trimiţi pe tipu' ăsta să iscodească la Graham acasă? Dacă nu poţi fi discret, Charlie Duncan, mai bine caută-ţi altă meserie.

Dar indiscreţia lui nu fu lipsită de urmări. Sâmbătă dimineaţă, sergentul Dalziel şedea în biroul lui, când

îi fu adusă o doamnă, îmbrăcată sobru, cu un taior negru şi o pălărioară micuţă. Ea îi adresă sergentului un zâmbet nervos şi murmură că ar dori să facă o declaraţie cu privire la uciderea domnului Campbell.

Dalziel o cunoştea destul de bine pe respectiva femeie. Era doamna Smith-Lemesurier, o „nou-venită" ce locuia la Newton-Stewart de vreo trei ani şi se dădea drept văduva unui funcţionar guvernamental din Africa. Trăia, simplu şi ieftin, împreună cu o servitoare franţuzoaică, într-o micuţă cabană transformată. Vorba-i era plângăreaţă, dar neprefăcută, era mai în vârstă decât părea, iar băieţii tineri şi fără experienţă erau gata să vadă în ea revelaţia proaspătă a unei feminităţi ieşite din modă. Hotărârea ei de a se stabili într-un locşor atât de uitat de Dumnezeu nu fusese niciodată explicată satisfăcător. Doamna Smith-Lemesurier obişnuia doar să spună că în Scoţia chiriile sunt mult mai mici şi că e nevoită să se descurce cum poate dintr-un venit foarte subţirel. N-avea nicio importanţă unde locuia, mai adăugă ea, cu tristeţe; de la moartea soţului ei era, oricum, singură pe lume. Lordul Peter Wimsey o cunoscuse cu un an în urmă, la o mică expoziţie cu vânzare organizată în beneficiul Bisericii Episcopale. După aceea îşi exprimase opinia jignitoare că doamna fusese „dornică de sânge tânăr". O remarcă nerecunoscătoare, de vreme ce doamna Smith-Lemesurier i se dedicase, plină de farmec, pe tot parcursul unei după-amiezi ce trebuie că fusese extrem de plictisitoare pentru el şi-i şi vânduse un săculeţ de mătase verde pe care brodase cu mâna ei cuvântul „Pijama". „Bani n-am de unde să dau, explicase doamna Smith-Lemesurier, ridicând spre el faţa cu un zâmbet timid, căci era o persoană micuţă şi finuţă, dar pot oferi obiecte confecţionate de mine, iar intenţia contează, nu-i aşa?"

Sergentul Dalziel îi oferi musafirei un scaun şi-şi îndulci vocea de obicei aspră pentru a o întreba cu ce-i poate fi de folos.

Doamna Smith-Lemesurier scormoni câteva clipe în poşetă şi în cele din urmă scoase la iveală o tăietură din Glasgow Clarion, cu articolul care-i pricinuise

atâtea necazuri şi mustrări agentului de poliţie Duncan.

— Am vrut doar să întreb – rosti ea, ridicându-şi implorator spre poliţist ochii albaştri ca floarea de şopârliţă – dacă există vreun temei pentru… pentru aceste oribile insinuări.

Sergentul Dalziel citi cu multă atenţie paragraful, ca şi cum l-ar fi văzut pentru întâia oară, şi răspunse, prudent:

— *Ay*, *imph'm.* Tot ce se poate.

— Vedeţi, insistă doamna Smith-Lemesurier, scrie aici că om-morul trebuie să fi fost fapta unui artist. De ce spun ei una ca asta?

— Păăi, răspunse sergentul, io nu pot afirma că n-or fi existând dovezi care ne trimit în direcţia asta.

— Oh, făcu femeia. Sperasem, crezusem, îmi închipuisem că poate reporterul a scris totul din capul lui. Ştii şi dumneata ce oameni răi sunt ziariştii. Deci a primit cu adevărat această idee de la… poliţie?

— Io n-aş putea să spun, replică sergentul. Poate c-o fi prins-o din zbor, de la o persoană cam iresponsabilă.

— Dar şi poliţia este de aceeaşi părere? insistă doamna.

— I-o n-aş putea să afirm că e, răspunse Dalziel, dar cum decedatu' era chiar dumnealui artist şi cum cei mai mulţi fârtaţi ai dumisale tot artişti or fost, posibilitatea nu-i exclusă.

Doamna Smith-Lemesurier se juca cu catarama poşetei.

— Şi pe urmă, zise ea, continuă cu menţionarea numelui domnului Graham.

— *Ay*, chiar aşa face, întări sergentul.

— Fără îndoială, fără îndoială – ochii albaştri îi căutară din nou pe ai sergentului – că nu se poate să-l suspectaţi cu adevărat pe domnul Graham de o asemenea mârşăvie.

Sergentul Dalziel îşi drese glasul.

— *Och,* păăi nuuu, zise, da'ntotdeauna sunt motive de suspiciune când îi comisă o crimă şi cineva refuză să declare ce anume făcea la ora respectivă. Io n-aş putea afirma că există ceea ce se numeşte o dovadă

irefutabilă a vinovăţiei, dar îs motive pentru ceea ce putem numi o suspiciune generală.

— Înţeleg. Spuneţi-mi, domnule sergent, presupunând… presupunând că cineva ar vrea să şteargă din mintea dumneavoastră această… suspiciune generală referitoare la domnul Graham, ar fi oare necesar să… să… să faceţi publică această explicaţie?

— Depinde, răspunse Dalziel, privindu-şi vizitatoarea cu ceva mai multă atenţie, depinde de felul explicaţiei. Dacă-i de natură să înlăture orice posibilitate ca acest gentleman să aibă vreun amestec şi dacă-i bine argumentată cu dovezi şi cu condiţia ca toată afacerea să nu se judece la tribunal, atuncea nu-i nevoie să facem nimic public.

— Ah. Atunci, în acest caz, domnule Dalziel, mă pot baza pe discreţia dumneavoastră, nu? E teribil că trebuie să vă spun… gândiţi-vă… dar sunt sigură că mă veţi înţelege… În situaţia mea tristă, de persoană singură… eu… Oh, nu ştiu cum să vorbesc.

Doamna Smith-Lemesurier extrase din poşetă o batistă minusculă, cu care acoperi temporar strălucirea ochilor ei azurii.

— Ei, haideţi, zise blând sergentul, nu-i cazul să vă jenaţi. Aicea, cu profesiunea noastră, auzim fel de fel de lucruri, da’ nu le dăm nicio atenţie. Pe lângă asta, adăugă el, inimos, io-s şi căsătorit.

— Nu ştiu dacă asta nu înrăutăţeşte lucrurile, scânci doamna Smith-Lemesurier. Dar sunt sigură, adăugă ea, aruncându-i o privire pe deasupra batistei, că sunteţi un om bun şi înţelegător şi că nu mă veţi face să sufăr mai mult decât e necesar.

— Sigur că nu, răspunse sergentul. Nu vă mai codiţi, doamnă Smith-Lemesurier. Spuneţi-mi frumos totul, ca şi cum v-aţi destăinui părintelui dumneavoastră.

— Vă spun, mulţumesc, vă spun. Domnul Graham n-ar deschide gura pentru nimic în lume, vezi bine, el e prea inimos, prea mare cavaler. Domnule Dalziel, n-a putut să vă dezvăluie unde se afla luni noapte pentru că era… cu mine.

Doamna Smith-Lemesurier se opri aici, icnind scurt. Sergentul Dalziel, pentru care revelaţia era cu totul lipsită de elementul surpriză, dădu patern din cap.

— *Ay*, *imph'm,* chiar aşa? Asta-i un motiv bun ca să rămână cu buzele pecetluite, zău dacă nu-i un motiv straşnic. Îmi puteţi spune, doamnă dragă, la ce oră o venit dom-nu' Graham la dumneavoastră şi la ce oră o plecat?

Femeia strânse batista subţirică între palmele ei mici şi dolofane.

— A venit la cină, cam pe la opt. De plecat, a plecat după micul dejun. Asta ar fi… cam după nouă.

Sergentul îşi însemnă pe un petic de hârtie.

— Şi nu l-o văzut nime venind sau plecând?

— Nu. Am avut… multă grijă.

— *Ay*. Acuma, cum o sosit?

— Cred că spunea că l-a adus un prieten cu maşina până la Newton-Stewart.

— Ce prieten să fi fost acela?

— Nu ştiu, nu mi-a spus. O, domnule Dalziel, va trebui neapărat să vă interesaţi? Vă poate spune camerista mea când a venit. Chiar e nevoie să mai ştie încă o persoană?

— Poate că nu, răspunse sergentul. Şi o plecat iară după ora nouă? Gândesc că servitoarea poate confirma şi asta.

— Bineînţeles.

— Şi şi-o petrecut tot timpul în casă?

— Nu… nu l-am scăpat nicio clipă din ochi, oftă doamna Smith-Lemesurier, din nou copleşită de povara confesiunii.

Sergentul îi privi umerii ce tresăltau şi-şi oţeli inima.

— Şi ce vă determină să credeţi, doamnă dragă, că povestea dumneavoastră îi dă lu' domnu' Graham un alibi pentru uciderea lu' Campbell, care-o fost găsit cu ţeasta crăpată marţi după-amiază la ora două?

Doamna Smith-Lemesurier scoase un ţipăt uşor.

— Oh! Îl privi pe sergent cu ochii rătăciţi. N-am ştiut. Credeam că… Uitaţi-vă la ziarul ăsta mizerabil… Spune că domnul Graham a refuzat să

declare unde a petrecut noaptea precedentă. Nu înţeleg. Mi-am imaginat… Oh, să nu-mi spuneţi că după toate astea nu poate fi disculpat.

— Io n-oi merge atât de departe încât să zic una ca asta, da' o să vedeţi şi dumneavoastră că nu tot timpul îi justificat. Domnu' Graham o lipsit două zile. Nu ştiţi cumva unde s-o dus când o plecat de la dumneavoastră?

— Nu, nu… Idee n-am. Oh, Doamne. Cine m-a pus să vin aici? Eram atât de sigură că aveţi nevoie de un alibi pentru noaptea de luni.

— Păăi, totu-i spre bine, rosti, liniştitor, sergentul. Îi foarte probabil că, dacă află că se ştie unde a fost luni noapte, domnu' Graham ne va spune singur ce-o făcut după aceea. Acuma, vă duc eu acasă cu maşina, şi am să schimb două vorbe şi cu servitoarea, ca să-mi confirme ce-aţi zis. Ştergeţi-vă lacrimile, doamnă dragă. N-am să suflu niciun cuvinţel mai mult decât este necesar. O fost un gest de curaj că aţi venit să-mi spuneţi ce s-o întâmplat şi puteţi conta pe discreţia mea.

Povestea cameristei se potrivi cuvânt de cuvânt cu a stăpânei, după cum sergentul se şi aştepta. Femeia nu-i plăcu – o creatură vicleană, din străinătate, după opinia lui – dar nu reuşi s-o încurce în niciunul din punctele esenţiale.

Întreg acest episod era de natură a-l nelinişti. De cum se publicase infernalul articol în ziar, se şi aşteptase să apară un alibi. Îşi împărtăşise temerile nefericitului de Duncan. Dar de ce chiar acest alibi? În sine, relatarea femeii nu era de necrezut, dat fiind caracterul lui Jock Graham şi al doamnei Smith-Lemesurier, dar… de ce un alibi numai pentru noaptea de luni? Mai citi o dată tăietura din ziar: „[…] dl J. Graham, distinsul artist, care a refuzat, râzând, să declare unde s-a aflat de luni seară până miercuri dimineaţă." Nu, nimeni n-ar fi putut deduce din articol că noaptea de luni era perioada crucială. Probabil că Wimsey îşi bătuse gura. Numai Dumnezeu ştie câte indiscreţii comisese pe parcursul investigaţiei sale neoficiale. Dacă nu fusese Wimsey, atunci…

Dacă nu fusese Wimsey, atunci nimic altceva decât o conştiinţă vinovată putea explica acel alibi, care acoperea atât de perfect ora când fusese ucis Campbell. Iar dacă Jock Graham avea ceva pe conştiinţă, ce se alegea de frumoasa teorie privitoare la Farren, de imbroglio-ul dătător de speranţă referitor la bicicletă?

Sergentul gemu tare. Poate c-ar fi gemut şi mai din străfunduri, dac-ar fi ştiut că în chiar momentul acela inspectorul Macpherson şi inspectorul-şef Parker de la Scotland Yard se îndeletniceau cu demontarea frumoasei, teorii Farren, în favoarea unei teorii Gowan.

Ochii îi căzură pe un obiect aflat pe biroul său. Era o pălărie de fetru gri – singura comoară adusă până acum de la Falbae de echipa de căutători. Nu-i aparţinea lui Farren. O repudiaseră atât doamna Farren, cât şi Jeanie. Nu purta o etichetă cu nume. Pur şi simplu, încă un mister. O răsuci în mâini, nemulţumit. Sună telefonul. Sergentul Dalziel ridică receptorul. La capătul celălalt se afla super-intendentul de poliţie de la Glasgow.

— Avem pe cineva aici care susţine că este domnul Waters, de la Kirkcudbright. Îl mai căutaţi? Tocmai voia să se urce în trenul de Dumfries.

— Ce explicaţie v-a dat?

— Zice că pleacă într-o expediţie cu un iaht. N-a încercat să-şi ascundă identitatea. Ce vreţi să facem cu el?

— Reţineţi-l, ceru, disperat, sergentul Dalziel. Sosesc cu primul tren.

„Nu mai risc nimic”, îşi spuse în sinea sa, pregătindu-se, grăbit, de călătorie. „O să-i reţin absolut pe toţi, afurisiţii.”

Capitolul XIX
RELATAREA LUI WATERS

Spre marea lui surpriză, sergentul constată că Wimsey ajunsese înaintea lui la secţia de poliţie din Glasgow. Aştepta placid în biroul superintendentului, cu mâinile încleştate pe măciulia bastonului şi cu bărbia sprijinită pe ele, şi-l salută pe sergent cu o voioşie exasperantă.

— *Hullo… ullo… ullo!* strigă el. Iată-ne, aşadar, din nou.

— Da' dumneavoastră cu-um aţi ajuns acilea? se răsti Dalziel cu un foarte pronunţat accent de Galloway lungind u-urile până a le face aproape ameninţătoare.

— Cam pe ocolite, recunoscu Wimsey, dar, în linii mari, cu trenul. Ultima noapte mi-am petrecut-o acasă la Campbell. Am sosit la Glasgow cu trenul de 2.16 ca să văd expoziţia de pictură. Compatriot la ananghie telegrafiază la Kirkcudbright că e în ghearele progeniturilor lui Amalek şi să vin şi eu să-l scap. Valet credincios trimite telegrama la expoziţia de pictură. Asistent inteligent de la expoziţie îl identifică pe subsemnatul şi predă telegrama. Zbor ca o vulturoaică spre locul unde compatriotul la ananghie sângerează, metaforic vorbind, ca un pui de vultur rănit. Îl cunoaşteţi pe prietenul meu, domnule superintendent Robinson?

— Da, desigur, răspunse superintendentul. Sergentul Dalziel a mai trecut pe aici, în aceeaşi problemă. Domnule sergent, probabil că doriţi să staţi numaidecât de vorbă cu omul acesta, cu Waters. Nouă ne-a relatat tot ce avea de spus, dar e mai bine să-i ascultaţi povestea cu urechile dumneavoastră. Forbes, te rog adu-l din nou pe domnul Waters.

Uşa se deschise după câteva minute, lăsând să intre un Waters extrem de dezordonat şi grozav de furios, îmbrăcat cu un impermeabil soios, un sfeter murdar şi pantaloni de flanelă. Părul zbârlit îi era ţinut în sus,

într-o freză jalnică, de un bandaj de pânză ce-i acoperea pe jumătate un ochi, conferindu-i o înfăţişare desfrânată, de corsar.

— Sfinte Dumnezeule, omule, exclamă Wimsey, ce dracu' ai putut să-ţi faci?…

— Ce-am putut' să-mi fac? repetă Waters. Da' dumneavoastră toţi ce dracu' aţi lucrat? Ce-i cu agitaţia asta afurisită? Ce-i cu idioţenia asta despre Campbell? Ce mama dracului vor idioţii ăştia, de m-au arestat? Ce legătură au toate astea cu mine, de fapt?

— Dragul meu, spuse Wimsey, intervenind înainte de a apuca sergentul să deschidă gura, elocinţa dumitale este extrem de impresionantă, dar nu mai impresionantă decât înfăţişarea pe care o ai şi care, dacă-mi pot permite să spun aşa, este foarte pitorească. Absenţa dumitale din colţişoarele îndrăgite le-a provocat amicilor o îngrijorare acută, îngrijorare şi teamă cu nimic potolite de spectaculoasa revenire a dumitale printre noi. Înainte de a ne prinde într-o discuţie despre Campbell sau despre orice alt subiect extern, eşti, te rog, amabil să uşurezi agonia mentală a unui compatriot care te simpatizează destăinuindu-i pe unde ai umblat, de ce nu i-ai scris şi de ce arăţi ca şi cum ai fi luat parte la o bătaie cu pumnii, având ca rezultat deteriorarea masivă a chipeşei dumitale faţade?

— De când mă ştiu n-am mai pomenit atâta frământare idioată pentru nimica toată, mormăi Waters. M-am dus cu un tip cu iahtul, asta-i tot, de fapt cu bunul Tom Drewitt, de la colegiul Trinity. Am navigat în susul coastei apusene, iar el urma să mă debarce joi la Gourock, numai că am dat de vreme proastă şi a trebuit să traversăm şi să stăm două zile la adăpostul ţărmului irlandez, până s-a făcut frumos. Mă-ntreb cât de mult v-ar plăcea să vă ţineţi scai de un mal adăpostit de vânt, dar plin de colţi de stâncă, când şuieră vântul dinspre sud-vest. Tot ce pot să spun e că nouă nu ne-a plăcut. Recunosc, sunt cam neîngrijit, dar aşa aţi arăta şi dumneavoastră după cinci zile în bestia de barcă murdară, pustiită de vânt, a lui Tom. Mi s-a jupuit toată pielea din palme, şi

dacă mai trăiesc, nu e mulţumită mocofanului ăluia tânăr al lui Tom. El a intrat sub vânt – Tom n-ar fi trebuit să lase cârma din mână. Tangonul a venit peste mine şi cât pe-aci a fost să-mi crape ţeasta. Tom ar fi dorit să mă duc cu el la Skye azi-dimineaţă, da' nici n-am vrut s-aud. L-am poftit să mă lase la Gourock şi l-am anunţat că dacă mă mai dau vreodată cu el cu barca, înseamnă că ţâncul ăla al lui s-a înecat şi nu ne mai poate face niciun rău.

— Acuma, ascultaţi-mă şi pe mine, interveni Dalziel. Să stabilim exact datele istorisirii dumneavoastră. Spuneaţi că aţi plecat cu omu' ăla, Drewitt, cu iahtu' lui. Când v-aţi urcat la bord, domnule?

— Spune-mi, la ce bun toate astea? îl întrebă Waters rugător pe Wimsey.

— E mai bine să-i împărtăşeşti tot ce vrea să ştie, îl sfătui Wimsey. Îţi explic mai târziu.

— Aşa să fie, dacă spui dumneata. Ei bine, am să vă relatez exact ce s-a întâmplat. Luni seară dormeam în patul meu şi m-a trezit un cretin care arunca în geam cu pietricele. Am ieşit afară şi am dat de Drewitt. Ţi-l aminteşti pe Drewitt, Wimsey? Sau a fost înaintea dumitale?

— N-am cunoscut pe nimeni de la Trinity, răspunse Wimsey. Evreii nu întreţin relaţii cu samaritenii.

— Aşa e, uitasem că ai fost la Balliol. Dar n-are importanţă. Oricum, l-am poftit pe Drewitt înăuntru şi i-am oferit de băut. Cred că era cam unsprezece seara şi mă cam enervasem că mă trezise, întrucât intenţionam să plec la Glasgow cu trenul de 8.45 şi aveam nevoie de somnul de frumuseţe. Mai mult, eram pus pe harţă. Îţi aminteşti, Wimsey, că avusesem altercaţia aceea cu Campbell la *McClellan Arms*. Apropo, ce-i cu chestia asta despre Campbell?

— Îţi spun mai târziu, bătrâne. Povesteşte mai departe.

— I-am zis lui Drewitt că vreau să merg la Glasgow, iar el a spus că are o idee mai bună. De ce să nu merg cu el? Se îndrepta în direcţia aceea, aşa că, dacă nu mă grăbeam foarte tare, puteam să mă duc cu el, să pescuiesc puţin şi să respir aer de mare. Vremea

era splendidă, iar ambarcaţiunea lui, *Susannah* îi spune, putea parcurge distanţa în două sau trei zile, sau puteam întârzia şi mai mult, dacă aveam chef, iar în caz că vântul se domolea, ne puteam folosi de motorul auxiliar. Totul părea în regulă, nu avea importanţă pentru mine când ajungeam la Glasgow, aşa că i-am zis că o să mă mai gândesc. Atunci el m-a întrebat dacă n-aş vrea să merg oricum cu el şi să văd *Susannah*. Era ancorată lângă Doon.

— Aşa este, îi spuse Wimsey lui Dalziel. Luni seară se afla acolo o ambarcaţiune, iar marţi dimineaţă plecase.

— Se pare că ştii tot, zise Waters. Ei bine, mi-am zis că nu strică să mă duc. Părea singura modalitate de a-l scoate pe Drewitt din casă, aşa că mi-am luat haina şi am plecat cu el. Închiriase de undeva o maşină, cu care am mers. Voia să urc pe vas, să fac cunoştinţă cu ţâncul lui, dar l-am refuzat. Nu luasem încă hotărârea finală, mă înţelegeţi. Aşa că m-a dus înapoi şi m-a lăsat la marginea drumului, unde coteşte spre Borgue. M-ar fi condus până acasă, dar nu i-am dat voie, fiindcă ştiam că ar fi trebuit să-l poftesc înăuntru şi să-i ofer ceva de băut şi deja eram sătul până peste cap. Aşa că am mers pe jos până la Kirkcudbright şi a rămas că o să mă mai gândesc, că nu avea rost să mă mai aştepte dacă nu soseam până la nouă şi jumătate, fiindcă ar fi însemnat că nu mai vin deloc, iar el ar fi pierdut fluxul.

De fapt nu prea aveam chef de mers, dar m-am culcat şi am dormit tun, iar dimineaţa, când m-a trezit doamna McLeod, vremea era foarte frumoasă, aşa că mi-am zis, de fapt, de ce nu? Aşa că mi-am luat micul dejun, mi-am scos bicicleta şi am pornit.

— Da' lu' doamna McLeod nu i-aţi spus unde mergeţi?

— Nu, n-avea rost. Ştia că mă duc la Glasgow, că s-ar putea să lipsesc mai multe zile, şi nu era treaba ei în ce mod călătoream. De fapt, era pe undeva prin spatele casei şi nici n-am văzut-o. M-am dus pe bicicletă până la Doon, i-am semnalizat lui Drewitt şi am fost luat la bord.

— Cu bicicleta ce-ai făcut? se interesă Wimsey.

— Pur şi simplu am lăsat-o acolo, într-un şopron mic dintre copaci. O pun deseori acolo când mă duc să pictez sau să mă scald la Doon şi n-a păţit niciodată nimic. Bun, asta-i tot. După cum spuneam, am avut ghinion tot timpul şi cu încă două-trei lucruri şi n-am ajuns la Gourock decât azi-dimineaţă.

— Nicăirea nu v-aţi oprit?

— Ba da, dacă doriţi, vă pot da itinerarul. Am coborât pe estuar odată cu mareea de dimineaţă şi am trecut de farul de la Ross cândva înainte de zece. Pe urmă am ţinut-o aşa de-a curmezişul Wigtown Bay, trecând destul de aproape de Barrow Head. Bătea o briză bună dinspre sud-est, aşa că am ajuns la Mull cam pe la ora ceaiului. Pe urmă am navigat de-a lungul coastei spre nord, trecând de Port Patrick cam pe la ora şapte, şi am ancorat în Lady Bay, nu departe de Loch Ryan, ca să petrecem acolo noaptea. Detalii mai amănunţite nu vă pot oferi, fiindcă nu mă pricep. Asta era marţi. Miercuri am lenevit şi am pescuit puţin, iar pe la ceasul prânzului vântul a început să se rotească înspre sud-vest şi Drewitt a fost de părere că e mai bine să traversăm până la Larne, în loc de a continua în sus până la Gourock, cum intenţionasem. Ne-am oprit peste noapte la Larne şi am luat bere şi alimente la bord. Joi a fost o vreme destul de bună, dar cu mult vânt, aşa că am înaintat până la Ballycastle. Şi ce loc afurisit[24], într-adevăr. Începusem să cred că totul e o pierdere de vreme. Pe deasupra, mi se făcuse rău. Vineri a fost o zi bestială, a plouat cu găleata şi vântul a bătut amarnic. Cu toate acestea, Tom Drewitt părea convins că era exact vremea ideală pentru a ieşi în larg. Spunea că nu-i pasă din ce direcţie bate vântul, atât timp cât avea largul mării la dispoziţie, sau ceva în genul acesta. Ne-am opintit până la Arran, iar mie mi-a fost rău tot timpul. Atunci m-am ales şi cu ţeasta crăpată, fir-ar să fie. L-am convins pe Tom să intre undeva sub ţărmul insulei, iar noaptea a scăzut vântul, mulţumesc lui Dumnezeu. Azi-dimineaţă am ajuns la Gourock şi mi-am scuturat praful bestialului iaht de pe tălpi. Eu, unul, am terminat cu velierele, vă mulţumesc. Dacă

doriţi să mă supuneţi unei plictiseli crâncene şi unui disconfort fizic desăvârşit, puneţi-mă pe o ambarcaţiune mică, cu pânze, în bătaia vântului. Aţi încercat vreodată să prăjiţi peşte pe o sobă murdară de petrol, când genunchii vă stau deasupra capului? O, dar poate că vă plac asemenea lucruri. Mie, nu. Nimic altceva decât peşte şi haşe de vită timp de patru zile – nu-i asta ideea mea de distracţie. Să urcăm de-a lungul coastei, cum de nu. Nici dacă mă pici cu ceară, i-am spus. M-am dat jos de pe troaca aia bătrână cât am putut de repede, am luat trenul până la Glasgow, unde m-am desfătat cu o baie fierbinte şi un bărbierit – şi pe bunul Dumnezeul meu că mi-au căzut bine. Tocmai pornisem să iau trenul de 5.20 spre Dumfries când aceşti imbecili de poliţişti m-au înhăţat de guler. Acuma, chiar, v-ar deranja foarte mult să-mi spuneţi şi mie despre ce este vorba?

— În toate alea patru zile, n-aţi citit nicio gazetă?

— Am văzut un *Daily Mail* la Larne, joi dimineaţă şi am cumpărat un Expres la Glasgow azi după-amiază, dar nu pot spune că le-am parcurs cu multă atenţie. De ce?

— Povestea se potriveşte perfect, nu? întrebă Wimsey, dând din cap către sergent.

— *Ay*, *imph'm*. Se învârteşte bine, numa' s-o confirme şi omul nost Drewitt.

— Va trebui să-l găsim, desigur, interveni superintendentul de Glasgow. Pe unde se află, oare, acum, domnule Waters?

— O, cine ştie, zise plictisit Waters. Undeva pe lângă Kintyre, îmi imaginez. Credeţi sau nu credeţi ce v-am spus?

— Sigur, de ce nu? replică superintendentul. Dar, vedeţi dumneavoastră, e datoria noastră să obţinem coroborarea declaraţiei dumneavoastră, dacă e posibil. Domnul Drewitt avea un aparat de emisie-recepţie la bord?

— Aparat de emisie-recepţie? Afurisita aia de canoe n-avea nici măcar o tigaie de rezervă, protestă supărat Waters. V-ar deranja să-mi spuneţi de ce sunt acuzat?

— De absolut nimica nu sunteţi acuzat, răspunse sergentul. Dacă v-aş fi acuzat de oarece, v-aş fi prevenit că nu-i musai să răspundeţi la întrebări, adăugă el, şiret.

— Wimsey, pentru mine toate astea n-au nici cap, nici coadă. Pentru Dumnezeu, ce-i cu atâta mister?

— Păi, zise Wimsey, consultându-l cu privirea pe superintendent şi primind încuviinţarea mută de a vorbi, uite cum stau lucrurile, gloabă bătrână ce eşti. Marţi dimineaţă Campbell a fost găsit mort în Minnoch, cu o crăpătură urâtă în ţeastă, făcută de un obiect contondent, întrucât ultima dată fuseseşi văzut cu toate cele zece degete apăsate pe gâtlejul lui, ameninţându-l că ai să-i vii de hac, ne-am cam întrebat, mă-nţelegi, ce s-a întâmplat cu dumneata şi aşa mai departe.

— Dumnezeule mare! exclamă Waters.

* * *

— Acuma, asta-i, i se adresă sergentul Dalziel lui Wimsey ceva mai târziu, după ce Waters se retrăsese ca să întocmească, agitat, scrisori şi telegrame de expediat iahtului *Susannah* în cele mai probabile şi improbabile porturi – asta-i o mărturie cât se poate de inoportună. Pe insu' ăsta, Drewitt, l-om găsi noi, nici vorbă, şi nici vorbă că cei doi vor declara acelaşi lucru. Da' chiar presupunând că Waters s-o urcat la bord la Doon, cum o declarat – şi de unde ştim noi că nu minţeşte? – putea fi lăsat iară pe ţărm în orice punct.

— Stai puţin, îl opri Wimsey. Ce faci cu cadavrul? Doar nu-l putea lua cu el la bord.

— *Ay*, aşa e. Cât se poate de adevărat. Dar, presupunând că Drewitt îl duce repede noaptea până la Minnoch…

— Nu, zise Wimsey. Văd că uiţi. Omul care a aruncat cu pietricele în geam putea fi Campbell, sau putea fi Drewitt. Nu puteau fi amândoi. Iar cineva s-a întors în noaptea aceea în dormitorul lui Waters, iar dimineaţa a mâncat micul dejun. Nu putea fi Campbell şi este extrem de improbabil că ar fi fost Drewitt, aşa că trebuie să fi fost Waters. Or, între timp n-ar fi putut să ajungă până la Minnoch şi înapoi.

— Da’ se poate ca Drewitt să fi cărat de-acolo cadavrul pentru el.

— Depinde. Ar fi trebuit să cunoască foarte bine terenul ca să găsească locul pe întuneric. Şi când şi-au făcut planurile? Dacă omul de la fereastră a fost Campbell, cum a reuşit Waters să comunice cu Drewitt? Dacă Drewitt a fost la fereastră, când şi cum a fost ucis Campbell? La naiba, domnule sergent, şi una, şi alta nu se poate. Dacă Waters s-a îmbarcat în momentul când susţine c-a făcut-o, atunci are un alibi. Altfel recunosc de bunăvoie că treaba nu stă în picioare. E perfect posibil ca *Susannah* să-l fi cules dintr-un loc sau altul marţi noapte. Să presupunem, de pildă, că Waters ştia din timp că vasul va fi în noaptea aceea la Lady Bay. Ar fi putut închiria de undeva o maşină şi să ajungă acolo din urmă iahtul *Susannah*, iar restul relatării să fi fost născocit de cei doi, împreună. Ceea ce trebuie să dovedeşti este că Waters s-a îmbarcat pe *Susannah* marţi dimineaţă. Jos la Doon există destule case. Nu se poate să nu-l fi văzut cineva.

— Absolut corect, aprecie sergentul.

— Bicicleta trebuie să fie de asemenea acolo.

— Văleu, exclamă, resemnat, Dalziel. Văd eu bine că s-a zis cu biserica mea de mâine dimineaţă. A dracu’ de multă treabă mai este într-un caz ca ăsta. Iar noaptea nu-i niciun tren înapoi spre Newton-Stewart.

— Chiar că nu este, confirmă Wimsey. Viaţa-i doar un lanţ de neplăceri.

— Exact asta e, întări sergentul Dalziel.

Capitolul XX
RELATAREA LUI FARREN

Gilda Farren şedea, dreaptă, ca un lujer de crin, pe scaunul cu spătar înalt, torcând un fuior. Era îmbrăcată într-o rochie medievală, cu corsajul strâmt şi fusta plină şi lungă, abia împiedicată să atingă podeaua de piciorul ce se legăna placid pe pedală. Rochia avea un decolteu pătrat şi mâneci lungi şi strâmte; era confecţionată din serj fin, crem, şi-i dădea purtătoarei un aer de trufaşă castitate. În afară de aceasta, mai avea avantajul de a nu evidenţia scamele de lână albă ce ning de obicei peste o torcătoare, făcând-o să arate ca şi cum ar fi dormit aşa îmbrăcată. Lordul Peter Wimsey, aşezat destul de aproape de ea, spre a evita curentul de aer produs de învârtirea roţii, observă acest mic detaliu cu o satisfacţie sardonică.

— Ei, stimată doamnă Farren, spuse el voios, soţul rătăcitor se va întoarce curând la vatră.

Mâinile cu degete subţiri ezitară parcă un moment să împingă fuiorul spre fus şi firul ieşi mai subţire, după care se îngroşă la loc.

— Ce vă face să credeţi? întrebă doamna Farren, neîntorcând capul auriu-arămiu.

— Chemarea lansată tuturor secţiilor de poliţie, răspunse Wimsey, aprinzându-şi o altă ţigară. Nimic compromiţător, bineînţeles. Rude şi prieteni îngrijoraţi, atâta tot.

— Asta, replică doamna Farren, este o obrăznicie strigătoare la cer.

— Recunosc, zise Wimsey, că nu păreţi cine ştie ce îngrijorată. Dacă întrebarea nu e lipsită de tact, îmi explicaţi şi mie de ce nu sunteţi?

— Cred că întrebarea e impertinentă, pară doamna Farren.

— Iertaţi-mă, spuse Wimsey: am s-o menţin, totuşi. De ce nu sunteţi îngrijorată? Bicicleta abandonată – puţul de mină veche, periculos – poliţia ce caută

neobosită, cu frânghii şi gheare de pisică – fotoliul neocupat – casa părăsită – şi o doamnă ce şade şi toarce egal firul. Se cam revoltă gândul.

— V-am spus deja, replică doamna Farren, că după mine toate poveştile cu puţuri de mină şi sinucidere sunt absurde. Nu pot fi trasă la răspundere pentru ideile cretine ale unor poliţişti de ţară. Mă revoltă imixtiunea aceasta în treburile mele personale. Pe poliţişti i-aş putea ierta, lord Peter, dar dumneavoastră ce amestec aveţi în toată tărăşenia?

— Absolut niciunul, protestă, vesel, lordul. Atâta doar că, dacă mi-aţi împărtăşi şi mie datele, poate aş reuşi să potolesc revolta.

— Ce fapte?

— Spre exemplu, propuse Wimsey, aţi putea să-mi spuneţi de unde a fost expediată scrisoarea.

Mâna dreaptă încremeni şi nu-şi făcu datoria. Firul scăpă dintre degetele mâinii stângi şi se înfăşură rapid pe fus. Doamna Farren scoase un mic ţipăt de ciudă, opri roata şi desfăşură firul de lână.

— Vă rog să mă scuzaţi, zise, după ce legase capetele firului rupt. Puse din nou roata în mişcare, cu o atingere uşoară a mâinii. Ce anume spuneaţi?

— Spuneam că aţi putea să-mi dezvăluiţi de unde a fost expediată scrisoarea.

— Ce scrisoare?

— Cea pe care v-a trimis-o soţul dumneavoastră joi.

— Dacă poliţiştii şi-au vârât nasul în corespondenţa mea, replică doamna Farren, cred că vă pot oferi ei toate informaţiile dorite – în afară de cazul când nici ei nu încurajează un amestec din afară, fireşte.

Respiraţia îi devenise scurtă şi furioasă.

— De fapt, răspunse Wimsey, au omis să ia această simplă măsură de precauţie. De vreme ce recunoaşteţi, totuşi, existenţa scrisorii…

— Ba nu recunosc absolut nimic!

— Lăsaţi-o baltă, o sfătui Wimsey. Nu vă număraţi printre cei înzestraţi de Natură cu darul minciunii, doamnă Farren. Până joi aţi fost îngrijorată cu adevărat, v-aţi temut mult pentru soarta soţului

dumneavoastră. Vineri vă prefăceaţi că sunteţi îngrijorată, fără să mai fiţi. Azi eu fac supoziţia că aţi primit o scrisoare de la bărbatul dumneavoastră vineri dimineaţă, iar dumneavoastră săriţi numaidecât la concluzia că poliţia vă cenzurează corespondenţa. Înseamnă că aţi primit într-adevăr epistola. De ce negaţi?

— Ce rost ar avea să vă fac dumneavoastră destăinuiri?

— Într-adevăr, ce rost? N-am decât să aştept o zi, două, şi voi căpăta răspunsul de la Scotland Yard.

— Ce legătură are Scotland Yardul?

— Nu se poate, doamnă Farren, să nu ştiţi că soţul dumneavoastră este, sau s-ar putea să fie, un martor-cheie în afacerea Campbell.

— Cum aşa?

— Păi, ştiţi, a plecat de acasă în căutarea lui Campbell. Ultima dată, a fost auzit întrebând de Campbell la Gatehouse. Ar fi interesant de ştiut, nu-i aşa, dacă a reuşit în cele din urmă să-l întâlnească.

— Lord Peter Wimsey! Doamna Farren opri velniţa şi, indignată, se întoarse cu faţa spre el. V-a trecut vreodată prin cap că sunteţi vrednic de dispreţ? V-am primit aici la Kirkcudbright ca pe un prieten. Toată lumea s-a purtat frumos cu dumneavoastră. Şi vă revanşaţi intrând în casele prietenilor ca spion al poliţiei. Dacă ceva poate fi mai josnic decât un bărbat care încearcă să forţeze o femeie să-şi trădeze soţul, punând în calea ei tot soiul de capcane, atunci acel ceva este nevasta care se lasă prinsă în cursă.

— Doamnă Farren, replică Wimsey, ridicându-se de pe scaun, cu faţa albă ca varul, dacă socotiţi că abuzez de încrederea dumneavoastră, vă cer iertare. Nu voi sufla niciun cuvânt poliţiei despre scrisoare sau despre cele aflate de la dumneavoastră. Dar, dacă aşa stă situaţia, nu pot decât să repet – de data asta sub formă de avertisment – că de la Londra s-a trimis o chemare către toate secţiile de poliţie şi că de azi încolo corespondenţa dumneavoastră va fi cenzurată cu adevărat. Spunându-vă toate acestea, probabil că divulg secrete oficiale şi devin vinovat de complicitate *post factum* la asasinat. Totuşi…

— Cum îndrăzniţi?

— Ca să vă spun sincer, răspunse Wimsey, preferând să interpreteze întrebarea *ad litteram,* nu cred că-mi asum prea multe riscuri. Dacă aş crede-o, aş proceda mult mai circumspect.

— Îndrăzniţi să insinuaţi că-mi socotesc soţul vinovat de crimă?

— Dacă mă obligaţi să vă răspund, atunci… da, cred că l-aţi socotit vinovat. Nu sunt foarte sigur că nu-l mai credeţi vinovat chiar şi acum. Dar m-am gândit şi la posibilitatea ca dumneavoastră să fiţi încredinţată de nevinovăţia lui, în care caz cu cât apare mai repede ca să-şi explice acţiunile, cu atât mai bine va fi pentru dânsul, ca şi pentru ceilalţi.

Îşi luă pălăria şi porni spre uşă. Pusese deja mâna pe clanţă când ea îl strigă:

— Lord Peter!

— Nu vorbiţi fără să vă gândiţi, îi spuse el iute.

— Vă… vă înşelaţi, ştiu sigur că soţul meu este nevinovat. Există un alt motiv…

El îi aruncă o privire rapidă.

— Aha, zise. Ce idiot sunt. Acum vă apăraţi propria dumneavoastră mândrie.

Reveni în cameră, păşind uşor, şi-şi aşeză pălăria pe masă.

— Scumpă doamnă Farren, vreţi să mă credeţi că absolut toţi bărbaţii – cei mai virtuoşi, şi cei mai afurisiţi laolaltă – trec prin astfel de momente de revoltă şi dezgust? Ele nu înseamnă nimic. E o problemă în care trebuie să daţi dovadă de înţelegere şi, dacă îmi permiteţi, de devotament.

— Sunt gata, declară Gilda Farren, să iert…

— Aşa ceva să nu faceţi, se îngrozi Wimsey. Iertarea este tocmai păcatul ce nu poate fi iertat. Aproape că ar fi de preferat o scenă… deşi, adăugă el, meditativ, aceasta depinde de temperamentul tipului în chestiune.

— În orice caz, eu n-aş face o scenă, spuse doamna Farren, supărată.

— Nu, răspunse Wimsey. Îmi dau seama.

— N-am să fac nimic, continuă doamna Farren. Îmi ajunge că am fost insultată. De asemenea,

părăsită… Ochii i se înăspriseră de furie. Dacă ia hotărârea să se întoarcă, îl voi primi, desigur. Dar pentru mine nu mai contează ce va decide el. Se pare că femeilor le este dat să îndure suferinţe fără sfârşit. Nu mi-aş deschide astfel sufletul în faţa dumneavoastră, dacă nu…

— Dacă eu n-aş şti oricum deja, o completă Wimsey.

— Am încercat să dau impresia că nu s-a întâmplat nimic, spuse doamna Farren, să rămân cu faţa senină. Nu vreau să-mi fac de ruşine bărbatul în faţa prietenilor săi.

— Bineînţeles că nu, aprobă Wimsey. Mai ales – adăugă el, cam brutal – că s-ar putea crede că dumneavoastră sunteţi, dintr-un motiv sau altul, vinovată.

— Eu mi-am făcut întotdeauna datoria de soţie.

— Foarte adevărat, recunoscu Wimsey. Iar el v-a ridicat pe un piedestal, de unde n-aţi mai coborât de atunci. Mai mult ce-aţi fi putut face?

— I-am fost întotdeauna credincioasă, vorbi doamna Farren, tot mai furioasă. Am trudit pe brânci să ţin casa frumoasă şi… să fac din ea un loc de odihnă şi de inspiraţie. Mi-am dat toată osteneala să-l ajut în ambiţiile lui. Am contribuit la cheltuielile gospodăriei… În acest punct, păru să-şi dea seama că devine mult prea patetică şi continuă, grăbită: Poate o să credeţi că nu-i mare lucru, dar presupune sacrificii şi trudă.

— Ştiu foarte bine, răspunse, blând, Wimsey.

— Să fie oare vina mea că – tocmai fiindcă această casă a fost întotdeauna un loc plăcut şi liniştit – nefericitul acela venea la mine să-şi descarce sufletul? Este acesta un motiv ca să fiu insultată prin bănuieli mârşave? Dumneavoastră chiar credeţi că sentimentele mele faţă de Sandy Campbell treceau dincolo de compătimire?

— Nici într-un caz, răspunse Wimsey.

— Atunci, bărbatul meu de ce n-a putut să aibă aceeaşi convingere?

— Pentru că este îndrăgostit de dumneavoastră.

— Acesta nu este felul de dragoste pe care-l numesc eu iubire. Dacă mă iubea, trebuia să aibă încredere în mine.

— În principiu, spuse Wimsey, sunt intru totul de acord cu dumneavoastră. Dar fiecare om are ideile lui proprii despre iubire, iar Hugh Farren este un băiat de treabă.

— Poţi fi de treabă când ai păreri mârşave despre ceilalţi?

— Păi, mi-e teamă că de fapt cele două merg adesea mână în mână. Vreau să spun că cei virtuoşi au, de obicei, o concepţie prostească despre asemenea lucruri. Iată de ce bărbaţii vicioşi au adeseori soţii devotate – fiindcă nu-s cretini. La fel femeile rele – îşi ţin de obicei bărbaţii în lesă. Nu aşa ar trebui să stea lucrurile, dar aşa stau.

— Dumneavoastră vă consideraţi un om cumsecade când vorbiţi astfel?

— O, nu, protestă Wimsey. Dar nici prost nu sunt. Nevastă-mea nu va trebui să se plângă de una ca asta.

— Credeţi, mi se pare, că infidelitatea e un fleac, comparată cu…

— Cu prostia. N-aş pune-o chiar aşa. Dar una poate provoca tot atât de mult necaz ca cealaltă, şi, din păcate, prostia e incurabilă. Unul dintre dezavantajele cu care trebuie să te resemnezi. N-am să-i fiu neapărat necredincios soţiei mele, dar voi şti îndeajuns de multe despre infidelitate pentru a o recunoaşte când o întâlnesc şi să n-o confund cu altceva. Dacă aş fi soţul dumneavoastră, de pildă, aş fi sigur că nu mi-aţi putea fi infidelă în niciun fel de împrejurare. În primul rând, vă lipseşte temperamentul necesar. În al doilea rând, nu v-ar face plăcere să scădeţi în propriii dumneavoastră ochi. În al treilea rând, v-ar deranja simţul estetic. În sfârşit, în al patrulea rând, alţii ar câştiga un avantaj asupra dumneavoastră.

— Pe cuvântul meu – spuse doamna Farren – că motivele pe care le înşiraţi sunt o insultă mai mare decât bănuielile soţului meu.

— Aveţi perfectă dreptate, replică Wimsey. Chiar sunt.

— Dac-ar fi de faţă, continuă doamna Farren, Hugh v-ar îmbrânci afară pe fereastră.

— Probabil, fu de acord Wimsey. De fapt, acum că v-am înfăţişat lucrurile în adevărata lor lumină, vă puteţi da seama că atitudinea lui faţă de dumneavoastră este un compliment, nu altceva.

— Duceţi-vă să vorbiţi cu el, îl îndemnă doamna Farren, cu foc. Spuneţi-i şi lui, dacă îndrăzniţi, ceea ce mi-aţi îndrugat mie, să vedeţi cum o să reacţioneze!

— Merg cu plăcere, zise Wimsey, dacă-mi daţi adresa.

— N-o cunosc, răspunse, sec, doamna Farren. Dar ştampila era a poştei din Brough, din Westmoreland.

— Vă mulţumesc, spuse Wimsey. Am să-l caut… şi, apropo, nu voi sufla niciun cuvânt poliţiei.

* * *

Luni dimineaţă, la o oră timpurie, un automobil Daimler mare şi negru, cu o capotă supradimensionată şi caroserie aerodinamică, aluneca tăcut şi uşor pe strada principală din Brough. Şoferul, care arunca priviri indiferente prin monoclu, în dreapta şi în stânga, părea gata să tragă în faţa celui mai important hotel, dar, răzgândindu-se subit, îşi continuă drumul şi opri în cele din urmă în dreptul unui han mai mic, evidenţiat prin efigia unui taur nervos ce alerga fioros printr-o luncă verde ca smaraldul, sub un cer senin de vară.

Noul venit împinse uşa şi pătrunse înăuntru. Hotelierul ştergea pahare la bar şi-l salută cu „bună dimineaţa”.

— Frumoasă dimineaţă, răspunse călătorul.

— *Ay*, este.

— Aş putea căpăta ceva de mâncare?

Proprietarul păru că sucească întrebarea pe faţă şi pe dos, în mintea sa.

— Hei, mămică, răcni el în cele din urmă, întorcându-se spre o uşă interioară, pute-o-ai da lu’ domnu’ oarece să mănânce?

La strigătul lui îşi făcu apariţia o femeie arătoasă de vreo patruzeci şi cinci de ani, care, după ce-l măsură pe gentleman din cap până-n picioare, anunţă

că era posibil, dacă domnul se mulţumea cu ouă şi şuncă de Cumberland.

După părerea gentlemanului, ceva mai bun nici nu exista. Fu condus într-o săliţă plină cu scaune capitonate cu pluş şi păsări împăiate şi poftit să ia loc. După o vreme, o femeie tânără şi voinică veni să aştearnă masa. După un alt interval, fură aduse un ceainic pântecos şi aburind, o pâine de casă, o farfurie cu chifle, o bucată mare de unt şi două feluri de gem. În final reapăru proprietăreasa în persoană, aducând ouăle cu şuncă.

Automobilistul o lăudă pentru calitatea bucatelor şi le atacă cu poftă, anunţând că abia sosise din Scoţia.

Lansă două-trei observaţii pertinente asupra conservării şuncilor şi descrise inteligent metoda folosită la Ayrshire. Se mai interesă în amănunt de un anumit soi de brânză preparată în acel district. Gazda – căreia monoclul îi stârnise la început o anumită neîncredere – începu să creadă că era un om mai cumsecade decât păruse la prima vedere şi, îndatoritoare, se oferi s-o trimită pe fată la prăvălie, ca să-i procure nişte brânză.

— Precum văd, cunoaşteţi oraşul, domnule, observă ea.

— O, da, am mai trecut pe aici de multe ori, deşi nu cred să mă mai fi oprit vreodată la dumneavoastră. Dar totul arată foarte elegant – văd că şi vechea firmă a fost pictată proaspăt.

— Aha, aţi băgat de seamă, domnule. Păi, trebuşoara n-a fost isprăvită decât ieri. Ne-a făcut-o un domn pictor. A intrat joi în bar şi i-a zis lui George: „Hangiu, firmei de afară nu i-ar strica olecuţă de vopsea. Dacă-ţi pictez eu un taur fain, îmi dai o cameră mai ieftin?” George n-a ştiut ce să răspundă, dar omul zice: „Ascultă ce propunere cinstită îţi fac. Uite banii. Dumneata dă-mi de mâncare şi adăpost şi eu mi-oi da toată osteneala cu taurul, iar dacă ţi-o plăcea cum am lucrat, poţi să-mi scazi cât crezi de cuviinţă din socoteală.” Zicea că bate ţinutul pe jos şi avea la el o cutie din alea plină de vopsele, aşa că ne-am dat repede seama că-i un artist.

— Ciudat, zise automobilistul. Bagaje avea?

— Doar ceva ca o sacoşă… nu prea multe. Dar se vedea de la o poştă că-i un gentleman. Ei, şi George nu ştia ce să spună.

Din câte îl văzuse drumeţul pe George, acest lucru părea foarte probabil. George emana un soi de demnitate ţeapănă, ce arăta că detesta să fie luat repede.

Se pare, însă, ca misteriosul artist desenase pe loc, cu o bucăţică de cărbune pe dosul unui plic, un taur atât de năvalnic, de agresiv, atât de înfocat, de viguros, încât gusturile agrare ale lui George fuseseră serios aţâţate. După o scurtă discuţie, bătură palma: coborâră vechea firmă şi artistul îşi scoase culorile. Joi, noul taur îşi făcuse apariţia pe o faţă a firmei, cu fruntea aplecată şi coada ridicată şi scoţând pară pe nări, iar pictorul explicase că desenul reprezenta starea de spirit a drumeţului flămând, care rage după mâncare. Vineri, pe verso, fusese desenat şi colorat un alt taur, lucios, frumos şi mulţumit că fusese hrănit bine şi tratat aşa cum se cuvine. Sâmbătă, puseseră firma la uscat în spălătorie. Duminică, pictorul aplicase câte un strat de lac pe fiecare faţă şi dusese scândura înapoi în spălătorie. Duminică seară lacul, deşi încă puţin lipicios, păruse îndeajuns de uscat ca firma să poată fi remontată, iar acum îşi reluase locul. Artistul pornise mai departe, pe jos, duminică după-amiază. Lui George îi plăcuse atât de mult taurul, că refuzase să ia vreun ban, ba chiar îi dăduse clientului o scrisoare de recomandare către un prieten dintr-un sat învecinat, care avea şi el o firmă ce se cerea renovată.

Automobilistul ascultă povestea cu multă luare-aminte şi se interesă, într-o doară, de numele pictorului. Proprietăreasa scoase registrul în care-şi trecea clienţii.

— Îi scris aicea, zise. Domnu’ H. Ford din Londra, numa’ că după vorbă ai fi zis că-i scoţian.

Automobilistul examină registrul, în timp ce un zâmbet uşor îi răsucea colţurile gurii. Pe urmă scoase un stilou din buzunar şi scrise, sub semnătura domnului H. Ford:

„Peter Wimsey, Kirkcudbright. Trage peştele la Taur.”

Apoi, ridicându-se şi legând cordonul hainei de piele, spuse, politicos:

— Dacă apare vreun prieten de-al meu, care se interesează de domnul Ford, vă rog arătaţi-i registrul şi spuneţi-i că transmit toate cele bune domnului Parker, la Londra.

— Domnului Parker? repetă gazda, interzisă, dar impresionată. Păi, se înţelege, am să le spun, domnule.

Wimsey achită nota şi ieşi. Pe când se îndepărta, în maşină, o văzu cum stă în picioare sub firmă, cu registrul în mână, privind lung taurul ce zburda brav pe iarba de un verde strălucitor.

Satul pomenit de hangiţă se afla la numai zece kilometri de Brough şi se ajungea la el pe un drumeag lăturalnic. Poseda un singur han, care nu avea firmă, ci numai un cadru gol din fier forjat. Wimsey zâmbi din nou, opri maşina în faţa uşii şi intră în bar, unde comandă o halbă de bere.

— Cum se numeşte hanul dumneavoastră? se interesă el numaidecât. Patronul, un sudic vioi, rânji larg.

— *Câinele şi puşca,* domnule. Am dat jos firma, ca s-o repictăm. Un domn lucrează la ea chiar în momentul ăsta, în grădina din dos. Unul dintre pictorii ăştia ambulanţi – dar un gentleman. Vine de dincolo de graniţă, judecând după cum vorbeşte. L-a trimis la mine bătrânul George Wetherby. Zicea c-a făcut treabă bună cu vechiul *Taur* din Brough. Din câte înţeleg, lucrează cu scopul de a ajunge la Londra. Un gentleman foarte cumsecade. Adevărat artist – pictează tablouri pentru expoziţii londoneze, sau cel puţin aşa mi-a spus. Firmei mele nu-i strică o pictură de vopsea proaspătă; în plus, copiii se distrează, văzându-l cum forfoteşte.

— Nici eu n-am plăcere mai mare, mărturisi Wimsey, decât să mă aţin prin preajma unui seamăn care munceşte.

— Nu? Ei bine, aşa e, domnule. Acum, dacă vă daţi osteneala să treceţi în grădină, o să-l vedeţi.

Wimsey râse şi păşi afară, cu halba de bere în mână. Se îndoi din spate, pentru a trece printr-o arcadă scundă, boltită, cu un încâlciş de plante căţărătoare, şi ce-i văzură ochii? Hugh Farren cel dispărut şedea chircit pe o găleată răsturnată, cu firma de la *Câinele şi puşca* proptită în faţă pe un taburet de bucătărie şi fluiera vesel în timp ce storcea vopseaua din tuburi pe paletă.

Farren stătea cu spatele la Wimsey şi nu-şi întoarse capul. Trei ţânci priveau, fascinaţi, cum ies pe paletă bobiţele groase de vopsea.

— Ăsta ce-i, domnule?

— Ăsta-i verdele pentru jiletca omului. Nu, nu-l atingeţi, o să vă vopsiţi din creştet până-n tălpi. Da, poţi înşuruba capacul. Aşa, ca să nu se usuce. Da, pune-l înapoi în cutie. Acesta-i galben. Nu, ştiu că nu există galben în imagine, dar vreau să-l amestec cu verdele, ca să devină mai viu. Nu uita căpăcelul. Cum? O, oriunde în cutie. Alb… da, e un tub mare, nu? Ştii, în aproape toate culorile trebuie să amesteci şi un pic de alb. De ce? Păi, pentru că fără el nu ies bine… O să vedeţi voi când pictez cerul. Cum zici? Vrei să pictez câinele complet alb? Nu, e imposibil să-l desenez pe Scruggs. De ce? Păi, pentru că Scruggs nu e câinele potrivit pentru o vânătoare. Fiindcă nu e, de-aia. Aici avem nevoie de un câine de vânătoare. O, bine, am să pun un spaniei alb cu pete ciocolatii. Da, e un câine destul de drăguţ, cu urechi pleoştite. Da, cred că seamănă cu al colonelului Amery. Nu, nu-l cunosc pe colonelul Amery. Ai pus căpăcelul la tubul de culoare albă? La naiba, dacă ai să-mi tot pierzi lucrurile, te trimit înapoi la mama, să-ţi dea la fund. Cum? Păi, domnul ăsta are o jachetă verde fiindcă-i paznic de vânătoare. Poate că maestrul de vânătoare al colonelului Amery nu are, da' ăsta are. Nu, nu ştiu de ce poartă vânătorii haine verzi – ca să le ţină cald, probabil. Nu, n-am o culoare maro de nuanţa acelui trunchi de copac. O s-o obţin amestecând alte culori. Nu, acum am toate culorile de care am nevoie. Le puteţi lua de aici şi să-nchideţi cutia. Da, da, pot spune destul de exact de ce cantitate am nevoie înainte de a începe lucrul. Ăsta se numeşte

cuţit de paletă. Nu, nu trebuie să fie ascuţit. Cureţi cu el paleta şi aşa mai departe. Unii pictează de-a dreptul cu cuţitul. Da, e plăcut şi încovoiat, dar n-o să reziste mult la tratamentul ăsta, băiete. Bineînţeles că poţi picta cu cuţitul, dacă vrei. În ultimă instanţă, poţi picta chiar şi cu degetele. Nu, nu te-aş sfătui să încerci. Păi, da, tabloul are atunci o alcătuire mai aspră, toată numai cocoloaşe şi pete de vopsea. Bine, o să vă arăt imediat. Da, am să încep cu cerul. De ce? Păi, tu ce crezi? Exact, fiindcă vine în partea de sus. Da, bineînţeles că albastrul acela-i prea întunecat, dar am să pun nişte alb în el. Da, şi nişte verde. Nu ştiai că există şi culoarea verde pe cer? Păi, există. Ba uneori există şi purpuriu, şi trandafiriu… Nu, nu voi picta un cer purpuriu-trandafiriu. Domnul ăsta tocmai a ieşit cu câinii. E dimineaţă în tablou. Da, ştiu, pe verso se întorc acasă, cu o mulţime de păsări şi alte trofee. În scena aceea voi pune un asfinţit purpuriu-trandafiriu, dacă sunteţi cuminţi şi nu mă bombardaţi cu prea multe întrebări. Ei hai, fii fetiţă cuminte şi nu mă mai trage de mânecă. O, Doamne!

— *Hullo,* Farren, zise Wimsey. Găseşti că tineretul e prea dornic de informaţii, nu-i aşa?

— Dumnezeule! exclamă pictorul. Pe tot ce am mai sfânt, dacă nu-i Wimsey. Cum ai ajuns aici? Să nu-mi spui că te-a trimis nevastă-mea.

— Nu tocmai, răspunse lordul. Şi totuşi, acum că mă întrebi, cred că într-un fel m-a trimis.

Farren oftă.

— Hai, zise. Spune ce-ai de spus şi să isprăvim. Voi, copii, fuga la mama. Am ceva de vorbit cu domnul.

— Ascultă-mă, spuse Wimsey, odată rămaşi siguri. Voi începe prin a recunoaşte că n-am absolut niciun drept să pun întrebări. Dar m-aş bucura nespus dacă mi-ai spune exact cu ce te-ai îndeletnicit de luni seară până acum.

— Presupun că purtarea mea e criticată aspru la Kirkcudbright, răspunse Farren. Fiindcă mi-am părăsit domiciliul şi aşa mai departe.

— Păi… nu, răspunse Wimsey. Soţia dumitale insistă că dispariţia dumitale nu-i ceva neobişnuit.

Adevărul, însă, este că poliţia te caută pretutindeni.

— Poliţia? Dar de ce Dumnezeu?…

— Cred că voi fuma o pipă, declară Wimsey. Ei bine, fiindcă ai sporovăit cam mult despre sinucidere şi alte alea. Pe urmă, bicicleta care a fost găsită lângă minele vechi de sus, dincolo de Creetown. Ea… te îndreptăţea să te gândeşti la rele, înţelegi?

— O, uitasem de bicicletă. Da, dar sunt sigur că Gilda… I-am scris…

— Pe ea acest lucru n-o mai îngrijorează acum.

— Presupun că tot a tras o spaimă. Ar fi trebuit să-i scriu mai repede. Dar, la dracu'. Nici nu mi-a trecut prin cap c-o s-o găsească. Şi – *by Jove.* Cred că bătrânul Strachan a fiert în suc propriu.

— De ce tocmai Strachan?

— Păi, sunt sigur că a dat sfoară-n ţară, nu?

— Ascultă, Farren, despre ce naiba vorbeşti?

— Despre luni seară. Amărâtul de Strachan. Trebuie că a crezut că eu chiar m-am dus şi am făcut-o.

— Prin urmare, când l-ai văzut pe Strachan?

— Păi, în noaptea aceea, sus la mine. Nu ştiai?

— Nu ştiu nimic, răspunse Wimsey. Să presupunem că-mi depeni toată povestea, de la început.

— Cum vrei. N-am nimic împotrivă. Ai aflat, presupun, că în noaptea aceea m-am cam certat cu Campbell. Oh. Fiindcă veni vorba, Wimsey. N-am citit ceva ciudat în ziar despre Campbell? Cum că ar fi fost găsit mort?

— A fost asasinat, răspunse brutal Wimsey.

— Asasinat? Eu nu asta am citit. Dar n-am mai văzut un ziar de câteva zile. Eu n-am citit… când să fi fost?… Cred că miercuri dimineaţă… decât că „un bine-cunoscut pictor scoţian a fost găsit mort într-un râu".

— Ei, da, povestea nu ieşise încă la lumină. De fapt, a fost doborât de pe Minnoch, cu o lovitură în cap, cândva între luni seară şi marţi dimineaţă.

— Nu zău? Bine i-au făcut. Dar, apropo, cred că văd dedesubturile. Sunt bănuit că aş fi comis eu crima, Wimsey?

— Nu ştiu, răspunse sincer lordul. Există însă părerea că n-ar strica să-ţi faci apariţia şi să dai o declaraţie. Mai ales că umblai după el, îţi aminteşti, luni noapte.

— Da, îl căutam. Iar dacă l-aş fi găsit, cu adevărat aş fi comis o crimă. Dar s-a întâmplat că n-am dat de el.

— Şi poţi s-o dovedeşti?

— Păi… nu cred că pot, dacă aşa se pune problema. Dar nu-i prea grav, sper?

— Idee n-am. Hai, Farren, să auzim povestea.

— Înţeleg. Aşa. Păi, luni m-am întors acasă cam pe la şase seara şi l-am găsit pe afurisitul acela făcându-i curte nevesti-mii. Mă săturasem până peste cap, Wimsey. L-am dat afară cu picioare în cur, teamă mi-e că m-am făcut de ruşine.

— Stai niţel. L-ai văzut cu adevărat pe Campbell?

— Când am sosit eu, se pregătea de plecare. I-am spus s-o şteargă, iar apoi m-am dus înăuntru şi mi-am descărcat sufletul. Am anunţat-o pe Gilda că nu mai vreau să-l prind pe la noi. Ea i-a luat apărarea, ceea ce m-a enervat. Reţine, Wimsey, că n-am nimic să-i reproşez Gildei în afară de faptul că nu poate sau nu vrea să înţeleagă ce câine turbat este – a fost – Campbell şi că m-a făcut de râsul curcilor. Şi-a vârât în cap că trebuie să fie bună şi milostivă şi nu poate pricepe că aşa ceva nu merge cu indivizi de teapa lui Campbell. Naiba s-o ia, ştiu că nemernicul era nebun după ea. Când am încercat, cu toată blândeţea, să-i arăt că se expune ridicolului, ea şi-a luat numaidecât aere de superioritate şi… Dracu' s-o ia, Wimsey, n-am niciun chef să fiu porc atunci când e vorba de nevastă-mea, dar adevărul este că-i prea mărinimoasă, prea înrobită idealurilor ca să înţeleagă ce înseamnă a fi un om obişnuit. Sper că pricepi ce vreau să spun?

— Perfect.

— Fiindcă soţia mea e cu adevărat o femeie minunată. Numai că… Ei, dar socot că ţi-am îndrugat o mulţime de prostii.

— Cunosc exact tipul de situaţie la care te referi, îl asigură Wimsey. Ea nu mi-a descris-o, dar mi-o imaginez. Dumneata te-ai făcut foc şi pară, ea te-a

rugat să nu te gândeşti la lucruri vulgare, dumneata te-ai înfierbântat şi mai şi, ea s-a închis în sine şi i-ai spus vorbe necugetate, în speranţa că o vei face să se adăpostească la pieptul dumitale, metaforic vorbind, dar ea ţi-a spus că o jigneşti şi a izbucnit în plâns, iar dumneata te-ai ambalat până când ai început să crezi pe jumătate în acuzaţiile cu care doriseşi s-o tachinezi doar şi la sfârşit ai ameninţat-o cu sinuciderea şi crima şi ai plecat să te îmbeţi. Nu eşti nici primul, nu vei fi nici ultimul.

— Da, ai intuit aproape corect, răspunse Farren. Numai că, în momentul acela, începusem să fiu absolut convins că am dreptate. Cel puţin, credeam că afurisitul de Campbell doreşte să ne facă mult, foarte mult rău. Da, m-am îmbătat. Am băut un pahar sau două în oraş, pe urmă m-am dus la Gatehouse, în căutarea lui Campbell.

— Dar cum de l-ai ratat la Kirkcudbright? Doar a stat tot timpul la *McClellan Arms?*

— Nu mi-a trecut prin cap să-l caut acolo. Am mers aţă la Gatehouse. Nu era acasă, iar Ferguson a strigat la mine. M-am gândit să mă iau la harţă cu Ferguson, dar nu eram îndeajuns de băut. Pe urmă, am mai dat de duşcă nişte păhărele. Cineva mi-a spus că-l văzuse pe Campbell plecând la Creetown, aşa că m-am luat după el.

— Ba nu, îi contrazise Wimsey. Te-ai dus pe drum în sus, spre terenul de golf.

— Zău? O, da, ai dreptate. L-am căutat pe Strachan, dar nu era acasă. Cred că i-am lăsat un bilet, sau un mesaj; sincer să fiu, lucrurile nu-mi sunt prea clare. Dar cred că-l anunţam că mă duc la Creetown să-i fac de petrecanie lui Campbell şi apoi să-mi tai beregata. Rahaturi din astea… Sărmanul Strachan! îmi închipui că a avut un şoc. O fi arătat biletul meu poliţiei?

— După ştiinţa mea, nu.

— O, nu, nu-l cred capabil de aşa ceva. Strachan e un om de treabă. Bun, deci m-am dus la Creetown. Când am ajuns acolo, localurile se închiseseră, dar am intrat şi am găsit un om… *By Jove,* nu, presupun că nici el n-a venit să depună mărturie… Ei, să-l lăsăm

pe omul ăsta, nu vreau să-l bag în belea. Fapt e că am făcut rost de o sticlă de whisky după ora închiderii.

— Şi mai departe?

— Nu mi-e prea clar ce a urmat, dar ştiu că m-am dus sus pe deal, cu intenţia confuză de a mă arunca într-un puţ de mină. Am rătăcit aşa multă vreme. Ţin minte cum împingeam bicicleta peste pietre – şi, dintr-odată, dracu' să mă ia, am ajuns la gura uneia dintre mine. Cât pe-aci să cad înăuntru. M-am aşezat acolo, pe buza abisului, şi m-am moralizat, cu ajutorul whisky-ului. Presupun că eram beat criţă. Idee n-am cât a durat. În cele din urmă am auzit că strigă cineva şi am răspuns tot cu un strigăt. În starea asta de spirit eram. A apărut un om, care s-a pus pe vorbit. Bătrânul Strachan. Cel puţin, am impresia că era Strachan, dar sunt gata să recunosc că s-ar putea să le cam încurc. Ştiu că nu mai contenea cu vorba şi că a încercat să mă înşface şi că eu m-am zbătut şi l-am respins. A fost o luptă pe cinste, atâta reţin. L-am doborât la pământ şi am rupt-o la fugă. Alergam de mama focului. Doamne, ce bine era! Ştii, mie băutura mi se urcă la cap; picioarele n-au niciodată de suferit. Alergam în salturi mari pe dealuri, iar stelele se dădeau tumba odată cu mine. Dumnezeule mare! Acum îmi aduc bine aminte. Nu ştiu cât timp am ţinut-o aşa. La un moment dat am călcat strâmb şi m-am dus de-a rostogolul undeva, pe o pantă în jos. Presupun că, ajuns jos, am vomat una zdravănă, fiindcă m-am trezit dimineaţa târziu, zăcând într-un fel de cuib de ferigi, confortabil şi plăcut, fără urmă de durere de cap.

Habar n-aveam unde eram. Dar nici nu-mi păsa. Aveam sentimentul că nimic nu avea importanţă. Nu voiam să mă întorc acasă. Campbell mă lăsa rece. Parcă mi se luaseră de pe umeri toate necazurile din lume şi rămăsesem liber, în lumina soarelui. Am pornit la drum drept înainte. La ora aia eram al dracului de flămând, fiindcă nu pusesem nimic în gură de cu seară, dar nu se zărea nicăieri nici măcar o colibă de oieri. Am tot mers şi mers. Peste tot curgeau pârâiaşe mititele, aşa că am putut bea apă după pofta inimii. După câteva ceasuri bune, am răzbit la un

drum, pe care am mers, fără să întâlnesc ţipenie. Pe urmă, cam pe la amiază, am trecut pe un pod şi mi-am dat seama unde mă aflu. În locul numit New Brig o'Dee, pe New Galloway Road. De fapt, paşii nu mă purtaseră prea departe. Probabil că mă învârtisem în cerc, deşi mă străduisem să ţin tot timpul soarele la dreapta.

— Şi soarele se mişcă, ştii – zise Wimsey – sau cel puţin dă această impresie.

— Da. Nu cred că eram conştient de câtă vreme mergeam. Oricum, am ajuns la pod şi de acolo m-am îndreptat spre New Galloway. Pe drum am întâlnit nişte oi, câteva vaci, câteva căruţe şi în cele din urmă m-a ajuns un individ cu un camion. M-a luat cu el până la New Galloway, unde am mâncat ceva în sfârşit.

— Cât era ceasul? întrebă repede Wimsey.

— O, trebuie să fi fost aproape trei. Pe urmă am stat şi m-am întrebat ce să fac mai departe. Aveam cam zece lire în buzunar şi ideea mea fixă era că nu voiam să mă întorc acasă. Eram terminat. Pierdut. Doream să devin un vagabond. Nici atâtica nu-mi păsa dacă nu mai vedeam niciodată turla bisericii din Tolbooth. Am depistat un camion gol ce avea înscris pe el numele unei firme din Glasgow şi m-am tocmit cu şoferul să mă ducă până la Dumfries. Într-acolo mergea.

— Care era numele firmei?

— Cum? O, nu reţin. Cu camionul mergeau doi băieţi de treabă, şi am trăncănit despre pescuit.

— Unde-ai coborât?

— Chiar înainte de a ajunge la Dumfries. Aveam nevoie de un răgaz de gândire, mă înţelegi. Se punea întrebarea dacă să iau trenul de acolo, sau să mă opresc la unul dintre birturi. Mi-era frică să nu dau peste cunoscuţi la gară. În plus, câţiva dintre angajaţii de la căile ferate mă cunoşteau. Fac deseori drumul până la Dumfries. Ideea cu birtul nu era prea fericită din acelaşi motiv. Nu ştiu dacă voi reuşi să-ţi explic ce simţeam, Wimsey. Parc-aş fi scăpat de ceva groaznic şi m-aş fi temut… să nu mi se pună iarăşi sacul în cap. Adică, dacă aş fi dat peste un cunoscut,

aş fi născocit repede o poveste despre pescuit sau pictat, având grijă ca totul să pară absolut firesc, după care m-aş fi întors acasă. Asta e. N-ar fi fost totuna dacă ar fi trebuit să recurg la o minciună premeditată. Nu eşti cu adevărat liber dacă trebuie să spui minciuni ca să te salvezi. Nu se plăteşte. Ştiu că n-am cum să te fac să înţelegi.

— De ce nu? protestă Wimsey. Ar fi ca şi cum ai cumpăra o verighetă pentru un weekend.

— Da… tot atât de plictisitor ca şi cum ar fi de douăzeci şi două de carate. Şi ai semna în registrul hotelului, întrebându-te dacă recepţionerul te crede pe cuvânt. Dumneata, Wimsey, eşti bogat, nimic nu te-mpiedică să faci ce-ţi place. De ce-ţi dai osteneala să fii un tip respectabil?

— Tocmai fiindcă nimic nu mă opreşte să fac ceea ce-mi place, probabil. Mă amuză să fiu ceea ce sunt.

— Ştiu că te amuză, admise Farren, aruncându-i o privire contrariată. E straniu. Creezi în jurul dumitale iluzia de libertate. Să fie banii? Sau faptul că eşti încă burlac? Dar există o sumedenie de bărbaţi neînsuraţi care nu…

— Nu ne abatem oarecum de la problema în discuţie? voi să ştie Wimsey.

— Posibil. Ei bine, am intrat într-un han mic – din cele cu grajd pentru un singur cal – şi am băut ceva la bar. Acolo am întâlnit un tânăr cu motocicletă cu ataş. Spunea că merge la Carlisle. Ceea ce mi-a dat o idee. L-am întrebat dacă mă ia şi pe mine şi a fost de acord. Era un flăcău de treabă, n-a pus nicio întrebare.

— Cum se numea?

— N-am aflat; nu m-a întrebat nici el. L-am spus că fac o drumeţie şi că mi-am lăsat calabalâcul la Carlisle. Dar nu l-a interesat. Niciodată n-am cunoscut un om mai rezonabil.

— Cu ce se ocupa?

— Am înţeles că avea ceva de-a face cu comerţul de maşini folosite şi că ducea motocicleta ca s-o schimbe cu ceva. N-aş fi avut cum să aflu asta, dacă nu s-ar fi scuzat că motorul nu funcţionează chiar cum ar fi trebuit. De fapt, ceva s-a stricat pe drum şi a trebuit să-i ţin lanterna până a făcut reparaţia. În afara

bujiilor şi a altor piese, nu părea interesat de nimic. Vorbea puţin. Mi-a spus că e pe drum de treizeci şi şase de ore, dar să nu mă îngrijorez, că poate conduce şi în somn.

Wimsey aprobă din cap. Îi cunoştea pe iloţii comerţului de maşini uzate. Posomorâţi, tăcuţi, cinici, în picioare la orice oră din zi şi pe orice vreme, sunt oameni obişnuiţi cu deziluziile şi cu dezastrele. A livra clienţilor tristele lor şuruburi şi a şterge putina înainte de a fi făcută o descoperire neplăcută; a se târî până acasă cu surprinzătoarele lor alcătuiri de fier vechi, înainte să explodeze radiatorul peticit sau să cedeze ambreiajul – acestea sunt unicele lor preocupări. Mereu năuci de osteneală, murdari şi pregătiţi pentru tot ce e mai rău, de obicei ursuzi şi fără o leţcaie, e puţin probabil să se poarte indiscret faţă de un călător aflat la strâmtoare, dispus să le plătească pentru drum.

— Aşadar, ai ajuns la Carlisle?

— Da. Am moţăit aproape tot timpul, afară de minutele când am ţinut lanterna. Clipele de trezie mi-au plăcut. Faptul că nu ştiam cu cine am de-a face îmi sporea încântarea. Ştii, până atunci nu mai călătorisem niciodată într-un ataş de motocicletă. Nu seamănă cu o maşină. Automobilele mă fascinează şi ele, deşi când am făcut cele două sau trei încercări unice de a conduce unul n-am fost prea încântat. Îmi place să fiu dus cu maşina – iar treaba asta cu ataşul îmi excita imaginaţia. Forţa există undeva în afara ta, iar tu eşti tras după ea, ca să spunem aşa, la remorcă. Ca şi cum ai fi răpit de acasă. Parcă simţi puterea motorului mai acut decât într-un automobil. Oare de ce?

Wimsey îşi scutură capul.

— Poate că totul era în imaginaţia mea. Oricum, am ajuns la Carlisle dimineaţa şi am înfulecat ceva într-un soi de ceainărie. Pe urmă, vezi bine, a fost neapărat nevoie să iau o hotărâre. Mi-am cumpărat o cămaşă curată, şosete, o periuţă de dinţi şi alte lucruşoare, precum şi o raniţă în care să le ţin. Abia cu această ocazie m-am gândit la bani. Trebuia să încasez undeva un cec. Dar asta însemna să dau de

ştire unde mă aflu. Adică, cei de la bancă aveau să telefoneze la Kirkcudbright şi aşa mai departe. M-am gândit că ar fi mai amuzant să-mi câştig traiul prin muncă. Îmi rămăseseră destui bani ca să-mi cumpăr culori, aşa că am intrat într-o prăvălie cu unelte de pictură şi am târguit o cutie, o paletă, pensule şi tuburi de vopsea…

— La „Winson & Newton", după cum observ, îl întrerupse Wimsey.

— Întocmai. Se găsesc pretutindeni. Ştii, de obicei, eu îmi procur cele trebuincioase de la Paris, dar „Winson & Newton" sunt vrednici de încredere. Mi-am propus să ajung, muncind, ca să-mi plătesc drumul, până în Ţinutul Lacurilor, unde să pictez peisaje mititele pentru turişti, sau cam aşa ceva. E teribil de uşor. Poţi fabrica două sau trei pe zi – dealuri, ape şi ceţuri, ştii şi dumneata – şi idioţii ţi le cumpără cu zece şilingi bucata, dacă-s suficient de sentimentale. Cunosc un om care întotdeauna îşi câştigă banii de vacanţă în acest mod. Numai că, natural, nu le semnează cu numele său. E doar o formă a producţiei de masă.

— De aici ideea de a iscăli H. Ford?

— O, ai trecut pe la *Taur*, în Brough? Da, ideea mi s-a părut năstruşnică. După ce-am cumpărat culorile, mi-au mai rămas exact atâţia bani cât să mituiesc un alt şofer de camion. Dar n-a fost nevoie. Am dat peste un tip cu o Riley – unul de la Oxford – teribil de fain băiat. Ăsta mergea spre sud şi mi-a zis că pot călători cu el cât de departe vreau şi afurisit să fie dacă-mi ia vreun ban. Toată noaptea n-a tăcut din gură. Îl chema John Barrett şi se învârtea pe aici doar ca să se distreze. N-avea nicio destinaţie precisă în minte. Tocmai intrase în posesia unui automobil nou şi dorea să vadă de ce e în stare. Ceea ce şi făcea, al naibii să fie. Aşa o spaimă n-am mai tras de când trăiesc.

— Unde locuieşte?

— O, undeva la Londra. Mi-a spus unde, dar nu reţin. Mi-a pus şi o groază de întrebări, dar eu i-am răspuns doar că sunt artist itinerant, iar el a fost de părere că-i un truc cât se poate de izbutit. Nu m-am codit să i-o spun, pentru că între timp acesta devenise

adevărul gol-goluţ, înţelegi? M-a întrebat cât se poate câştiga astfel şi aşa mai departe, şi i-am furnizat toate informaţiile pe care le aveam de la prietenul meu şi m-a întrebat unde am fost ultima dată şi i-am spus că la Galloway. Dar când am ajuns la Brough, l-am anunţat că vreau să mă dau jos. Mă simţeam prea tânăr pentru a da ortul popii – tocmai când luasem aventura în braţe. A fost aproape dezamăgit, dar mi-a urat noroc şi toate cele bune. M-am dus la *Taurul,* fiindcă avea o înfăţişare mai puţin măreaţă decât celălalt han, iar ideea de a picta firma mi-a venit chiar acolo, pe loc. Bine că mi-a venit, că a doua zi s-a stricat vremea şi eu nu prea ţinusem cont de o astfel de eventualitate când îmi făcusem planul să pictez dealuri şi lacuri şi alte cele. Deci asta-i povestea şi iată-mă.

Farren puse mâna pe pensulă şi-şi reînnoi atacul asupra firmei *Câinele şi puşca.*

— Frumos, nimic de zis, comentă Wimsey. Numai că, îţi dai seama, totul se reduce la faptul că nu eşti în stare să aduci nici măcar un martor care să arate unde te-ai aflat de luni seară până marţi după-amiază la ora trei.

— O, nu… Uitasem de toate astea. Dar, auzi, doar nu vrei să zici că-i vorba de ceva serios? La urma urmei, am o explicaţie perfect firească, absolut sinceră.

— Poate că în ceea ce mă priveşte sună destul de firesc, recunoscu Wimsey, dar ştiu eu dacă poliţia va fi de aceeaşi părere?…

— Poliţia s-o ia dracul! Ascultă, Wimsey…

În ochii pictorului se furişase umbra a ceva rece şi ucigaş.

— Asta înseamnă că trebuie să mă întorc acasă, Wimsey?

— Mi-e teamă că… răspunse Wimsey. Mi-e tare teamă că…

Privea peste umărul lui Farren uşa din spate a hanului, prin care treceau doi bărbaţi în haine de tweed, impozanţi ca statură. Farren, sesizând neliniştea din vocea lui, întoarse capul.

— Dumnezeule, zise. S-a terminat. Sacul în cap. Capcana. Închisoarea.

— Da, răspunse Wimsey, aproape inaudibil. Şi de data asta n-ai să mai scapi… niciodată.

Capitolul XXI
RELATAREA LUI STRACHAN

— Biciclete? izbucni inspectorul Macpherson. Ian să nu-mi vorbeşti dumneata mie de biciclete! Îs sătul până-n gât să tot aud de ele. Cine-ar fi crezut că două, trei biciclete pot stârni aşa o tevatură? Există una la Euston, o alta sus la Creetown şi, ca şi cum n-ar fi suficient, a lui Waters a dispărut fără urmă şi nime nu ştie dacă să-l arestăm pe Waters pentru crimă sau să organizăm urmărirea unui hoţ de biciclete.

— Extrem de frustrant, comentă Wimsey. Presupun că nimeni nu l-a văzut pe Waters când s-a îmbarcat la Doon.

— Dacă l-ar fi văzut cineva, replică mânios inspectorul, oare aş mai face o problemă? Îi un om care-o văzut un alt om umblând cu greutate pe plajă, dar la o juma' de kilometru depărtare, aşa că de un' să ştie c-o fost Waters?

— Trebuie să recunosc, spuse Wimsey, că de când mă ştiu n-am auzit de o serie de alibiuri atât de neconvingătoare. Apropo, domnule inspector, ai verificat relatarea lui Ferguson?

— Ferguson? întrebă inspectorul, cu tonul exasperat al unui elev împovărat cu prea multe teme. *Och, ay,* n-am uitat de Ferguson. M-am dus la *Sparkes & Crisp* şi-am stat de vorbă cu angajaţii. Doi dintre ei şi-or adus bine aminte de Ferguson. Flăcăul de jos, din prăvălie, n-o fost prea sigur la ce oră s-o întâmplat, dar l-o recunoscut pe Ferguson, după fotografie, ca fiind ăl de-o adus magnetoul la reparat, luni după-amiază. El o spus că asta cade în grija lu' domnu' Saunders şi l-o sunat la telefonu' interior pe domnu' Sparkes care l-o chemat pe tânăr. Saunders îi unul din flăcăii ăia căpoşi. Numaidecât o ales din şase poze pe care i le-am arătat fotografia cea bună şi ne-o arătat în registru unde era trecut magnetoul.

— Ar putea indica sub jurământ ora sosirii lui Ferguson?

— Nu şi-o încărcat memoria cu minutul exact, da' zice că Ferguson îl aştepta când s-o-ntors de la masă. Pauza lui de prânz îi între unu şi jumătate şi două şi jumătate, da-n ziua aia o-ntârziat o ţâră şi Ferguson îl aştepta cam de multişor. După socoteala lui, era cam trei fără zece.

— Cam asta e şi ora estimată de Ferguson.

— Destul de aproape.

— Hm. Pare corect. Asta-i tot ce-a avut Saunders de spus?

— *Ay*. O mai zis, numa' că nu prea înţelege ce bai o fost cu magnetoul. Arăta – zicea – ca şi cum anume s-ar fi pus cineva să-l strice.

— Bizar. Asta trebuie să apară în raportul mecanicului, firește. Cu mecanicul s-a discutat?

Inspectorul mărturisi că nu discutase cu el, nevăzând ce legătură ar fi putut avea mecanicul cu ancheta.

— Vă gândiţi, poate, sugeră el, că vreun mişel avea interesul să se asigure că Ferguson nu poate folosi maşina în dimineaţa cu pricina?

— Domnule inspector, te pricepi să citeşti gândurile, îl lăudă Wimsey. Exact asta îmi trecea prin cap.

Farren se reîntorsese la Kirkcudbright. Visul evadării se destrămase. Soţia îl iertase. Lipsa lui de acasă fusese explicată drept un capriciu excentric, lipsit de importanţă. Gilda Farren, dreaptă şi senină, torcea din fuiorul de lână albă un fir rezistent, care se încolăcea ineluctabil, înăbuşind fusul cel mic. Povestea fusese spusă şi poliţiei. Sir Maxwell Jamieson clătinase din cap la auzul ei. Dacă nu voiau să-l aresteze pe Farren, trebuia să-i mulţumească această variantă, sau să-i dovedească falsitatea. Iar pe Farren nu-l puteau aresta, fiindcă ar fi trebuit să-i aresteze atunci şi pe Waters, Gowan sau pe Strachan, ale căror relatări erau la fel de stranii şi de suspecte. Ar fi fost absurd să aresteze cinci indivizi pentru o singură crimă.

Hamalul de la Girvan continua să fie grav bolnav. Făcuse o complicaţie – de pervers ce era, fără îndoială: peritonită. Bicicleta din gara Euston fusese

identificată după tot tipicul ca aparţinând tânărului Andrew de la Anwoth, dar cum puteau dovedi că avea vreo legătură cu Campbell? Dacă asasinul era Farren, evident că nu putea avea absolut niciuna, fiindcă Farren n-ar fi avut cum să ia trenul de Ayr la Girvan şi să fie la New Galloway la ora trei. Iar acea porţiune a relatării lui Farren era, în orice caz, adevărată, de vreme ce o verificaseră. Nu, nu, şi lui Farren, ca şi celorlalţi, trebuia să i se lase lanţul lung. Aşa că Farren şedea bosumflat în atelier, în vreme ce doamna Farren torcea – poate nu o funie, dar cătuşe în orice caz – în salonul cu draperii albastre liniştitoare.

Şeful poliţiei îşi asumă sarcina de a vorbi cu Strachan, care-l primi politicos, dar fără pic de entuziasm.

— Am obţinut o declaraţie de la domnul Farren, anunţă sir Maxwell, referitoare la cele întreprinse de el luni noapte şi marţi dimineaţă, şi dorim de la dumneavoastră o confirmare.

— Zău? reacţionă Strachan. În ce sens?

— Ei, haideţi, răspunse şeful poliţiei, ştiţi prea bine în ce sens. Am aflat din relatarea domnului Farren că nu ne-aţi destăinuit totul despre propriile dumneavoastră acţiuni din acea perioadă. Acum, că domnul Farren ne-a explicat ce s-a întâmplat, nu e cazul să mai aveţi nicio reţinere.

— Nu sunt sigur că înţeleg, se încăpăţână Strachan. Din câte am aflat, domnul Farren a făcut un voiaj până în Anglia şi s-a întors acum acasă. De ce să răspund eu la întrebări referitoare la treburile sale personale? Ce urmăreşte acest interogatoriu?

— Domnule Strachan, zise şeful poliţiei, v-aş ruga foarte mult să nu adoptaţi o astfel de atitudine. Nu serveşte la nimic, creează doar greutăţi şi, dacă-mi permiteţi, suspiciune. Sunteţi perfect conştient de faptul că anchetăm împrejurările în care a fost ucis domnul Campbell şi că este absolut necesar să culegem informaţii despre toţi cei ce l-au văzut pe Campbell cu puţin timp înaintea morţii. Domnul Farren l-a văzut lunea trecută la ora şase, şi ne-a făcut un raport complet al mişcărilor sale, începând cu acea oră. Pentru acest raport avem nevoie de confirmarea

dumneavoastră. Dacă puteţi confirma, la ce bun să refuzaţi?

— Problema este că domnul Farren se bucură în continuare de libertate, răspunse Strachan; prin urmare, probabil că nu aveţi dovezi incriminatorii. În acest caz, nu sunt obligat să răspund la întrebări impertinente privind comportamentul său, sau viaţa sa personală. Pe de altă parte, dacă intenţionaţi să ne acuzaţi, pe el sau pe mine, de crimă, aveţi datoria să o spuneţi pe şleau şi, de asemenea, să ne avertizaţi că nu suntem obligaţi să răspundem la întrebări.

— Bineînţeles, replică sir Maxwell, stăpânindu-şi iritarea, nu sunteţi în niciun fel obligat să răspundeţi, dacă socotiţi că v-aţi incrimina prin asta. Dar nici nu ne puteţi împiedica să tragem concluzia firească din refuzul dumneavoastră.

— Mă ameninţaţi?

— Câtuşi de puţin. Vă avertizez doar.

— Şi dacă, mulţumindu-vă pentru avertisment, refuz totuşi să dau o declaraţie?

— Ei bine, în acest caz…

— În acest caz, nu vă rămâne decât alternativa de a mă aresta şi acuza de crimă, sau cel puţin de complicitate. Sunteţi dispus să împingeţi lucrurile atât de departe?

Şeful poliţiei nu era câtuşi de puţin dispus, dar răspunse sec:

— În această privinţă, riscul trebuie să vi-l asumaţi dumneavoastră.

Strachan tăcu, bătând darabana cu degetele pe masă. Ceasornicul de pe cămin ticăia tare, iar vocea Myrei intră, plutind, din grădină, unde juca leapşa cu maică-sa şi cu bona.

— Foarte bine, spuse în cele din urmă Strachan. Ce anume zice Farren că doreşte să confirm?

Această cursă nedibaci întinsă îl supără din nou pe sir Maxwell Jamieson.

— Mă tem că nu ne înţelegem, domnule Strachan, vorbi el, cu vocea uşor acidulată. Cred că ar fi mai bine să începeţi cu începutul şi să-mi naraţi evenimentele din punctul dumneavoastră de vedere.

— Ce anume numiţi „începutul”?

— Începeţi prin a declara unde vă aflaţi luni după-amiază.

— Luni după-amiază? Afară, la pictat.

— Unde anume?

— Sus la Balmae. Doriţi dovada? Vă pot arăta pânza, dar se înţelege că nu conţine semne distinctive, care să indice că a fost pictată luni. Mă aştept, totuşi, ca cineva să-mi fi observat maşina. Am lăsat-o pe un câmp şi am mers pe jos până la marginea stâncii. Subiectul picturii: insula Ross. Preţul, când va fi gata: cincizeci de guinee.

— La ce oră aţi plecat de acolo?

— Cam la şapte şi jumătate.

— Aţi avut lumină bună atât de târziu?

— *Good Heavens!* exclamă Strachan. Începe poliţia să dea dovadă de inteligenţă în probleme artistice? Nu, n-am avut, dar îmi luasem cu mine merinde pentru cină. Mai precis, sandviciuri cu carne rece, brioşe, pâine neagră, brânză şi roşii, o butelie de Worthington. Ca să mă distrez în timpul orgiei, aveam o carte – o carte extrem de instructivă, despre o crimă comisă undeva în ţinuturile noastre. *Ultima călătorie a lui sir John Magill,* de un anumit domn Crofts. Ar fi bine s-o citiţi. Poliţiştii din cartea respectivă au apelat la Scotland Yard să le rezolve problemele.

Sir Maxwell asimilă informaţia fără să clipească şi se mulţumi să întrebe:

— V-aţi întors apoi la Gatehouse?

— Nu. M-am dus mai departe, la Tongland.

— Trecând prin Kirkcudbright?

— Cum nu eram în aeroplan, evident c-a trebuit să trec prin Kirkcudbright.

— Ora mă interesează.

— În jurul orei opt.

— V-a văzut cineva?

— Nu mă îndoiesc că da. Ştiu din proprie experienţă că nu poate trece nimeni prin Kirkcudbright, sau prin orice altă localitate, fără a fi observat de măcar o jumătate de duzină de oameni.

— Dar nu v-aţi oprit deloc?

— Nu.

— V-aţi dus la Tongland. Şi acolo?

— Am pescuit. Bilanţ final: un păstrăv, trei sute de grame; un altul, în greutate de cinci sute de grame; trei prea mici ca să-i răpesc din mediul lor.

— Aţi observat vreo persoană?

— Nu-mi amintesc. Paznicul mă ştie, dar nu l-am văzut. Totuşi cred că vreun gură-cască sau altul trebuie să mă fi zărit.

— Când aţi plecat de la Tongland?

— Cred că pe la unsprezece. Peştele parcă-şi cam pierduse entuziasmul, ca şi mine de altfel.

— Şi pe urmă?

— Pe urmă am venit acasă, ca un copil cuminte. Am ajuns cam pe la miezul nopţii.

— Cred că puteţi aduce martori care să confirme acest detaliu?

— Fireşte. Soţia mea şi servitoarea. Numai că, vezi bine, ele n-ar pregeta să declare sub jurământ orice le-aş cere eu.

— Nu mă îndoiesc, răspunse sir Maxwell, imun la sarcasmul celuilalt. Pe urmă?

— Am plecat iarăşi cu maşina.

— De ce?

— Să-l caut pe Farren.

— Ce v-a îndemnat s-o faceţi?

— Acasă mă aştepta un bilet de la el.

— Îl mai aveţi?

— Nu, l-am ars.

— Ce spunea?

— Mă anunţa că intenţionează să se sinucidă. Mi-am zis că-i de datoria mea să-l caut şi să-l împiedic.

— Menţiona locul?

— Nu, dar m-am gândit că se va duce, probabil, sus pe dealurile de lângă Creetown. Discutaserăm de câteva ori problema sinuciderii, iar minele părăsite de acolo exercitau o oarecare atracţie asupra lui.

— Înţeleg. Deci, v-aţi dus direct la Creetown?

— Da.

— Sunteţi absolut sigur, domnule Strachan?

— Absolut sigur, fireşte.

Sir Maxwell era un om extrem de prudent, dar o nuanţă defensivă din tonul lui Strachan îi semnală

minciuna, şi o bruscă iluminare îl determină să rişte o cacealma.

— În cazul ăsta, aţi fi foarte surprins dacă v-aş informa că maşina dumneavoastră a fost văzută pe şosea, între hotelul Anwoth şi Standing Stone Pool, între miezul nopţii şi ora zero treizeci?

Strachan, evident, nu se aşteptase la o asemenea întorsătură.

— Da, zise, aş fi foarte surprins.

— Chiar *este* surprinzător, reluă şeful poliţiei, dar cum spuneţi, întotdeauna se află un gură-cască prin preajmă. Oricum, acum că v-am atras atenţia, vă amintiţi că aţi mers în direcţia aceea?

— Păi, da. Pentru moment, uitasem. M-am dus… Credeam…

— V-aţi dus la Campbell acasă, domnule Strachan. De fapt, aţi şi fost văzut acolo. Cu ce scop aţi făcut-o?

— Crezusem că s-ar putea să dau acolo de Farren.

— De ce?

— O, păi… Lui nu-i era prea simpatic Campbell şi m-am gândit… mi s-a părut posibil să fi nutrit intenţia de a-i cere lui Campbell o explicaţie, ceva în genul ăsta.

— O presupunere destul de stranie, nu?

— Nu tocmai. La urma urmei, la ce bun să pretindem că Farren şi Campbell s-ar fi avut bine? Chiar în seara aceea se certaseră…

— Da, dar la ora respectivă nu ştiaţi de cearta lor, domnule Strachan. Doar mi-aţi spus că de la Balmae v-aţi dus direct la Tongland, fără să vă opriţi sau să schimbaţi vreo vorbă cu cineva la Kirkcudbright.

— Ăsta-i adevărul. Dar, vedeţi, dacă Farren voia să se sinucidă, nu-mi era greu să adun doi cu doi.

— Înţeleg. Deci a fost o deducţie. Nu exista niciun indiciu în biletul de la domnul Farren că s-ar fi putut să meargă la domnul Campbell acasă?

— Nici urmă.

— Domnule Strachan, vă previn că dacă persistaţi în tăinuirea adevărului, s-ar putea să vă pască un necaz foarte serios. Noi cunoaştem conţinutul biletului.

— Oh! Strachan strânse din umeri. Dacă-l cunoaşteţi, de ce mă mai întrebaţi?

— De la dumneavoastră aşteptăm o confirmare obiectivă, domnule Strachan, şi sunt nevoit să vă spun că, prin atitudinea dumneavoastră, complicaţi mult lucrurile, atât pentru Farren, cât şi pentru noi.

— Ei bine, dacă Farren v-a spus… Bine, în regulă, Campbell era pomenit în bilet, iar eu m-am dus să văd dacă Farren era la el, iar dacă nu era, să-l previn pe Campbell.

— Să-l preveniţi? înseamnă că aţi luat foarte în serios ameninţările domnului Farren.

— Nu, nu prea în serios. Dar amândoi sunt iuţi la mânie şi mi-am spus că, dacă se întâlnesc în asemenea condiţii, s-ar putea petrece lucruri neplăcute, şi chiar un scandal urât.

— Şi aţi reuşit să-l preveniţi?

— Nu era acasă. Am bătut la uşă de două, trei ori şi apoi, cum totul era cufundat în întuneric, am intrat.

— Ceea ce presupune că uşa era deschisă?

— Nu, dar cunoşteam ascunzătoarea cheii.

— Era ascunsă într-un loc cunoscut de toată lumea?

— De unde să ştiu? Eu îl văzusem, însă, adesea pe Campbell agăţând-o, după ce încuia uşa, de un anumit cui, mascat după burlan.

— Aha. Deci, aţi intrat?

— Da. Totul părea curat şi ordonat, nu dădea impresia că proprietarul ar fi fost pe-acasă. N-am găsit farfurii nespălate de la cină şi nu era nici în pat, căci m-am dus sus, să verific. I-am lăsat un bileţel pe masă şi am ieşit, încuind la loc uşa şi atârnând cheia unde o găsisem.

Numai printr-un remarcabil efort de autocontrol reuşi şeful poliţiei să ascundă copleşitorul efect produs asupra sa de această ştire. Izbuti să întrebe pe un ton calm:

— Şi ce anume spuneaţi în bileţel?

Cum Strachan şovăia, adăugă, cu mai multă siguranţă decât avea de fapt:

— De data asta vă rog să vă amintiţi mai precis, domnule Strachan. După cum aţi constatat, uneori

avem posibilitatea să vă controlăm spusele.

— Da, răspunse, flegmatic, Strachan. Chiar mă miram că nu v-am auzit încă pomenind de acest bilet.

— Zău? Nu eraţi convins că fusese citit şi distrus de Campbell?

— La început am fost, răspunse Strachan, şi din această pricină considerasem că toată agitaţia în legătură cu seara de luni era lipsită de noimă. Dacă s-a întors acasă după vizita mea la el, Campbell mai era viu la multă vreme după ce-l întâlnisem. Doar a luat micul dejun, nu? Cel puţin aşa am înţeles, iar atunci am tras concluzia că mi-a citit biletul şi l-a distrus.

— Dar acum nu mai sunteţi convins?

— Păi, dacă biletul e în posesia dumneavoastră, evident că el nu l-a găsit. Iar dacă l-aţi fi găsit asupra cadavrului, sunt sigur că v-aţi fi referit la asta mai devreme.

— Nu v-am spus, îl lămuri, răbdător, sir Maxwell, *când* a intrat biletul în posesia noastră.

Din nu se ştie care motiv, această remarcă păru să-l descumpănească pe Strachan. El rămase fără replică.

— Ei, şi-atunci, urmă şeful poliţiei, sunteţi amabil să-mi spuneţi şi mie ce anume conţinea biletul? Aţi avut suficient timp de gândire.

— Ca să ticluiesc ceva, vreţi să spuneţi? Nu, n-am să născocesc nimic, dar nu-mi pot aduce aminte cuvânt cu cuvânt. Cred că i-am scris cam aşa: „Dragă Campbell – sunt puţin îngrijorat din pricina lui F.E., care e într-un hal fără de hal cu nervii şi ameninţă că o să-ţi arate el. Oricât ar fi de îndreptăţit să se plângă de purtarea dumitale – şi sigur eşti în măsură să judeci – cred că am datoria să te pun în gardă.” Ceva în genul acesta, şi am semnat cu iniţialele.

— Aţi considerat că merită să adresaţi un mesaj în astfel de termeni, despre un prieten, unui om care vă era antipatic – şi totuşi susţineţi că n-aţi luat în serios ameninţările lui Farren?

— Vedeţi, nu se ştie niciodată. Eram îngrijorat mai mult pentru Farren decât pentru Campbell. Nu voiam să dea de bucluc – să fie acţionat în justiţie pentru violenţă sau ceva asemănător.

— Şi totuşi, măsura de precauţie luată de dumneavoastră mi se pare exagerată, domnule Strachan. Cât de des ameninţase Farren că se va răfui cu Campbell?

— De câteva ori s-a exprimat în acest sens, cu destulă nesăbuinţă.

— Dar fizic l-a atacat vreodată?

— N-nu. A existat, o dată, un mic scandal.

— Parcă-mi amintesc ceva despre o ceartă. Acum şase luni, aproximativ, nu?

— Cam aşa. Dar n-a fost cine ştie ce.

— În orice caz, aţi considerat că situaţia era suficient de încordată ca să scrieţi acel bilet unui om ca domnul Campbell, de o indiscreţie notorie şi atât de iute ca temperament. Aceasta spune multe, nu-i aşa? Cum aţi procedat în continuare?

— M-am dus cu maşina la Creetown şi am apucat-o pe drumul de costişă în sus. Am lăsat maşina unde se termină drumul, îndată după Falbae, iar mai departe am mers pe jos, strigându-l întruna pe Farren. Luna nu răsărise, dar stelele luminau şi aveam la mine o lanternă. Cunosc drumul acela destul de bine. De fapt, nici nu-i un drum, ci un fel de potecă pentru păstori. Când m-am apropiat de minele abandonate, am început să caut ceva mai atent. Nu peste mult timp mi s-a părut că surprind o mişcare şi am strigat din nou. Apoi am văzut că, într-adevăr, în faţa mea se afla un om. A rupt-o la fugă, iar eu după el şi l-am ajuns şi am întrebat: „Dumnezeule, Farren, dumneata eşti?” iar el mi-a răspuns „Ce dracu’ vrei?” Aşa că l-am apucat strâns.

— Era Farren?

Strachan ezită iarăşi puţin, dar în cele din urmă recunoscu.

— Da, el era.

— Şi?

— Şi, am discutat o vreme cu el, încercând să-l conving să se întoarcă acasă. A refuzat cu încăpăţânare, dând să se îndepărteze. L-am înhăţat de braţ, dar el s-a zbătut şi în zăpăceala aceea mi-a tras una la moacă, doborându-mă la pământ. Până să mă adun de pe jos, se îndepărtase iarăşi şi l-am auzit, la

distanţă, cum se caţără pe nişte bolovani. M-am luat după el. Era, fireşte, destul de întuneric, dar cerul era senin şi orice obiect în mişcare putea fi zărit ca o masă de umbre cenuşii. Din când în când îl zăream profilat pe linia orizontului. Cunoaşteţi locul – numai văioage şi coline. Îmi cam pierdusem suflul, mă gândeam la el şi nu mă prea uitam unde calc. M-am împiedicat de un smoc de iarbă şi m-am pomenit plonjând cu capul înainte – parcă aş fi căzut de pe muchia lumii. M-am izbit şi lovit de nişte obiecte ce păreau grinzi de lemn şi în final ceva mi-a oprit căderea. Eram total năucit, fireşte. În sfârşit, când mi-am venit în fire, am constatat că mă aflam pe fundul unei gropi destul de adânci, înconjurat de bezna cea mai neagră şi cu un petic de cer înstelat deasupra capului. Am pipăit, grijuliu, terenul din jur şi am dat să mă ridic, dar de cum am stat pe picioarele mele, mi s-a făcut greaţă, am ameţit şi mi-am pierdut iarăşi cunoştinţa. Şi nu mai ştiu cât a durat. Cred că ceasuri întregi, pentru că era ziua-n amiaza mare când mi-am venit în fire şi mi-am putut da seama unde mă aflam.

— Într-unul dintre vechile puţuri, bănuiesc.

— Întocmai. Dumnezeule mare! Ce mai groapă! Nu cred să fi fost mai adâncă de doisprezece metri, dar mie atâta mi se părea suficient, şi se ridica drept, ca un horn, cu un pătrăţel de lumină sticlind la ieşire, parcă la o distanţă de un kilometru. Din fericire, era şi îngustă. Răşchirându-mă cât puteam, am reuşit să mă proptesc în pereţii puţului şi să mă ridic încetul cu încetul spre suprafaţă, dar era greu, capul îmi era atât de pâslos şi picioarele atât de nevrednice, încât pur şi simplu m-am rostogolit înapoi, după primele două sau trei încercări. Strigam tot timpul, doar-doar m-o auzi cineva, dar în jurul meu domnea o linişte ca de mormânt. Avusesem nemaipomenitul noroc de a nu-mi rupe vreun braţ, sau vreun picior. Dacă mi-aş fi rupt ceva, probabil că aş fi zăcut şi acuma acolo.

— Ba nu, protestă şeful poliţiei. V-am fi scos noi de acolo, vineri sau sâmbătă.

— Ah! Bun, dar atunci nu cred că mi-ar mai fi păsat de ceva. Oricum, m-am odihnit oleacă, am reuşit să-mi controlez mai bine braţele şi picioarele şi,

treptat, m-am cățărat ca un vierme la suprafață. A mers încet, fiindcă pereții puțului erau netezi, n-aveam pe ce să-mi proptesc picioarele sau mâinile, iar uneori nu mă țineam destul de bine și alunecam câțiva metri înapoi. Din fericire, la anumite intervale pereții erau întăriți cu grinzi transversale, așa că am izbutit să stau din când în când pe ele și să-mi mai trag răsuflarea. Continuam să sper că cei de la fermă îmi vor observa mașina și vor porni în căutarea mea, dar, dacă au văzut-o, și-au spus, probabil, că sunt undeva la pescuit sau la un picnic și nu și-au bătut capul. M-am cățărat până sus – norocul meu că-s înalt și robust – și, în sfârșit – Doamne, ce ușurare! — iată-mă sus, cu un braț trântit afară, pe iarba cea binecuvântată! Pe ultima porțiune m-am luptat din răsputeri – credeam că niciodată n-o să reușesc să ies, dar, cumva, am reușit. Mi-am tras picioarele după mine – pe care le simțeam ca și cum ar fi fost turnate din plumb solid – și pe urmă m-am rostogolit pe iarbă și am rămas întins acolo, gâfâind.

Strachan se opri, iar șeful poliției îl felicită.

— Așadar, am zăcut o vreme acolo. Ziua era splendidă, numai soare și vânt, și credeți-mă că, un timp, lumea mi s-a părut grozavă. Tremuram ca o *blanc-mange*[25], mi-era foame și sete – o, Doamne!

— Cam ce oră credeți că era?

— N-aș putea spune, îmi stătuse ceasul. Un ceas de mână, pe care trebuie că-l lovisem în cădere. M-am odihnit puțin – circa o jumătate de oră – după care m-am adunat și am încercat să determin unde mă aflam. Minele sunt risipite pe o rază mare și nu reușeam să identific locul. Dar am găsit aproape imediat un izvor, am băut și mi-am cufundat capul în apă. După asta, m-am simțit mai bine, dar am descoperit că Farren, când mă lovise în plin obraz, îmi învinețise zdravăn un ochi și se înțelege că eram julit și plin de vânătăi din creștet până-n tălpi. Încă mai am un cucui la ceafă, cât un ou. Presupun că lovitura de pe urma căreia s-a format m-a făcut să-mi pierd cunoștința. Pasul următor era să găsesc o mașină. După calculele mele, eram cam la trei kilometri de Falbae, și am

hotărât că dacă urmez cursul pârâiaşului, s-ar putea să merg în direcţia cea bună, aşa că am pornit în aval. Era caniculă mare, şi-mi pierdusem pălăria. Apropo, aţi găsit-o, cumva?

— Da, dar nu ştiam cum să-i explicăm prezenţa. Probabil că v-a sărit de pe cap în timpul luptei cu Farren, iar la început crezusem că-i aparţine lui, dar doamna Farren ne-a spus că nu, aşa că nu mai ştiam ce să credem.

— Ei, acum ştiţi. Faptul că aţi găsit-o acolo este, probabil, o confirmare suficient de bună a adevărului spuselor mele, nu credeţi?

Era exact lucrul la care se gândise şeful poliţiei, dar, la auzul stridentei note triumfătoare din glasul lui Strachan, îl străbătu un fior de îndoială. Ce putea fi mai uşor decât să plasezi o pălărie în locul potrivit, cândva între marţi şi vineri, ca să servească drept dovadă a acestei povestiri extrem de dramatice?

— Nu contează ce cred eu, domnule Strachan, zise. Continuaţi. Ce-aţi făcut după aceea?

— Păi, am tot mers de-a lungul pârâului, iar după o vreme am dat de şosea şi de maşina mea. Exact unde o lăsasem, iar ceasul de la bord indica ora douăsprezece şi un sfert.

— La întoarcere, n-aţi întâlnit pe nimeni?

— Ba da, am văzut un om. Dar… ştiţi, m-am pitit, până când s-a îndepărtat.

— De ce?

Strachan părea destul de încurcat.

— Pentru că… da, pentru că nu eram pregătit să răspund la tot felul de întrebări. Habar n-aveam ce se întâmplase cu Farren. Îmi dădeam seama că arătam ca ieşit din tranşee, iar dacă trupul lui Farren avea să fie descoperit în vreo groapă sau undeva, n-avea să-mi fie prea moale.

— Dar, fără îndoială că…

— Da. Intuiesc ce intenţionaţi să spuneţi. Fără îndoială că, dacă mă temeam de o asemenea eventualitate, ar fi fost normal să anunţ pe cineva şi să formez o echipă de căutare. Dar, vedeţi, era perfect plauzibil ca Farren să-şi fi recăpătat cunoştinţa şi să fi plecat, fără zarvă, acasă. Aş fi fost un idiot patentat să

stârnesc vacarm, să fac scandal pentru nimica toată. Mi se părea că cel mai cuminte lucru era să mă întorc discret acasă şi să încerc să aflu ce se întâmplase de fapt. M-am chinuit mult până am reuşit să pornesc motorul. De cu seară lăsasem farurile aprinse, ca să pot repera maşina uşor, iar bateria se descărcase. A trebuit să-l pornesc cu manivela, treabă ce-ţi rupe spatele. Maşinile astea, Chrysler 70, au un motor uriaş. Cam după un sfert de oră, am reuşit să-l pornesc…

— Sunt sigur că aţi fi găsit la fermă un om dispus să vă ajute.

Strachan schiţă un gest de impacienţă.

— Doar v-am spus că nu doream să atrag atenţia asupra-mi. Ba mai mult, îmi era tot timpul teamă să nu mă audă cineva şi să vină să vadă ce se întâmplă. Dar n-a venit nimeni. Probabil că stăteau cu toţii la masă. În maşină aveam o şapcă veche şi o haină de automobilist, aşa că m-am dichisit cum am putut şi am ieşit pe drumul lăturalnic – cel ce trece prin Knockeans. Traversează pârâul Skyre cum treci de Glen şi iese la Anwoth Auld Kirk. Am ajuns acasă pe la unu jumătate.

Şeful poliţiei aprobă din cap.

— Familia dumneavoastră nu era îngrijorată că aţi lipsit toată noaptea?

— Nu. Uitasem să vă spun că, la primirea biletului de la Farren, am dat fuga să-i spun nevesti-mii că fusesem chemat undeva şi că nu voiam să sufle o vorbă despre asta.

— Înţeleg. Ce-aţi făcut când aţi sosit acasă?

— Am sunat la *McClellan Arms,* la Kirkcudbright, şi i-am rugat frumos să trimită prin cineva un mesaj familiei Farren şi să întrebe dacă domnul Farren ar fi amabil să-mi telefoneze, ca să stabilim cum să plecăm la pescuit. Apelul telefonic a sosit cam după o jumătate de oră; între timp făcusem o baie şi mă simţeam mult mai bine. Doamna Farren venise la birt ca să-mi comunice că Hugh nu este acasă şi să-i transmită ea mesajul meu. Am rugat-o să nu spună nimic, deocamdată, fiindcă mă voi duce eu s-o văd, după prânz, având să-i comunic ceva important. Ea a

scos un sunet de surpriză la telefon, iar eu am întrebat-o dacă Hugh venise seara acasă, să-mi răspundă cu „da” sau „nu”. A zis „Nu”. Iar eu am întrebat-o dacă fusese vreun necaz în legătură cu Campbell, la care ea a răspuns: „Da.” Deci i-am cerut să nu sufle o vorbă nici despre asta şi i-am promis că voi trece pe la ea cât de repede pot.

— În ce măsură i-aţi povestit soţiei despre toate astea?

— Nu i-am dezvăluit decât că Farren se aprinsese şi plecase de acasă şi că nu trebuie, sub niciun motiv, să spună cuiva ceva despre asta, sau despre sosirea mea acasă atât de târziu, şi într-un asemenea hal. După ce m-am făcut suficient de prezentabil, am îmbucat ceva. Între timp, mi se făcuse foame.

— Era de aşteptat. V-aţi deplasat într-adevăr la Kirkcudbright după aceea?

— Nu.

— De ce nu?

Persistentele „de ce”-uri şi „de ce nu”-uri ale şefului poliţiei erau atât iritante, cât şi neliniştitoare. Strachan îşi schimbă, stângaci, poziţia pe scaun.

— Mă răzgândisem.

— De ce?

— Intenţionam să merg, bineînţeles. Pentru o clipă, Strachan dădu impresia că pierduse şirul, apoi se lansă pe o pistă nouă: luăm masa principală la amiază, din cauza fetiţei mele. Am mâncat friptură de oaie. N-a fost gata decât după ora două. Aşadar, mai târziu decât ora obişnuită a prânzului fireşte, dar întârziaseră cu masa, la gândul că s-ar putea să mă întorc. Mi-era poftă de oaie, şi nu doream să apar într-o postură neobişnuită în faţa servitoarei. Aşa că am mâncat în tihnă, isprăvind abia pe la ora trei. Până să fiu gata de plecare, avea să se facă trei şi un sfert. Am ieşit să deschid porţile, ca să trec cu maşina. Atunci l-am zărit pe Tom Clark, venind de la terenul de golf. Chiar în dreptul porţii mele s-a întâlnit cu poliţistul de la Gatehouse. Pe mine nu m-a văzut, din cauza gardului viu.

Şeful poliţiei nu comentă. Strachan înghiţi în sec şi continuă:

— Poliţistul întrebă: „Domnul primar e sus la terenul de golf?” Clark răspunse: „*Ay*, îi acolo.” Poliţistul urmă: „E nevoie de el. L-am găsit pe domnul Campbell mort la Newton-Stewart.” După care s-au îndepărtat şi n-am mai auzit nimic. M-am retras iar în casă, să mă gândesc la ce auzisem.

— Şi la ce concluzie aţi ajuns?

— N-am reuşit să mă hotărăsc cum să interpretez faptele. Nu vedeam de ce m-ar afecta. Dar n-am socotit c-ar fi momentul potrivit pentru o vizită la Farreni. Ar fi putut da naştere la speculaţii. Oricum, îmi trebuia timp de gândire.

— Atunci aţi aflat pentru prima oară de Campbell?

— Bineînţeles. Doar abia începuse să circule vestea.

— Şi v-a surprins?

— Evident.

— Dar n-aţi dat fuga, cum ar fi procedat oricare altul, să cereţi amănunte?

— Nu.

— De ce?

— Ce dracu’ urmăriţi cu „de ce”-urile astea? N-am făcut-o şi gata!

— Înţeleg. Când v-a vizitat lordul Peter Wimsey, ceva mai târziu seara, tot nu fuseseră̆ţi la Kirkcudbright?

— Nu.

— El i-a dat soţiei dumneavoastră vestea morţii lui Campbell? Sau o aflase mai înainte?

— Nu. Necunoscând împrejurările, am considerat că-i mai prudent să n-o pun la curent.

— L-aţi informat pe lordul Peter că sunteţi la curent?

— Nu.

— De ce nu?

— M-am gândit că soţiei mele i se va părea ciudat că nu-i spusesem şi ei.

— S-a discutat despre ochiul dumneavoastră învineţit?

— Da. Am oferit o… a… a… a… explicaţie fictivă.

— De ce?

— Nu vedeam în ce măsură îl privea pe Wimsey.

— Şi ce-a crezut soţia dumneavoastră despre respectiva explicaţie?

— Nu văd în ce măsură vă priveşte.

— Eraţi încredinţat, în acel moment, că Farren comisese o crimă?

— În acel moment nu se punea problema unui asasinat.

— Exact, domnule Strachan. Iată de ce purtarea dumneavoastră pare atât de stranie. Seara târziu, v-aţi dus în vizită la doamna Farren?

— Da.

— Şi ce i-aţi spus?

— I-am relatat evenimentele nopţii precedente.

— Atâta tot? Nu i-aţi spus, de pildă, că vă aşteptaţi ca Farren să fie acuzat de crimă, că ea trebuia să-şi aleagă cu grijă cuvintele când avea să discute cu poliţia?

Ochii lui Strachan se îngustară.

— Nu este asta una din întrebările pe care dumneavoastră nu trebuie să le puneţi, şi la care eu nu trebuie să răspund?

— Cum doriţi dumneavoastră, domnule Strachan. Şeful poliţiei se ridică. Se pare că sunteţi în temă cu legislaţia. De exemplu, ştiţi că un complice *post facto* la crimă poate primi o condamnare egală cu a factorului principal?

— Sigur că ştiu, sir Maxwell. Mai ştiu şi că dumneavoastră nu aveţi dreptul să proferaţi ameninţări, directe sau implicite, când interogaţi un martor. Ce altceva mai pot face pentru dumneavoastră?

— Nimic, vă mulţumesc, răspunse politicos şeful poliţiei.

* * *

Într-adevăr, îşi spuse, în timp ce se înapoia cu maşina la Kirkcudbright, Strachan a făcut suficient de mult. Dacă era adevărată povestea cu biletul lăsat pe masa lui Campbell – iar el înclina să creadă că era – Strachan spulberase elaborata teorie construită, bucăţică cu bucăţică, de poliţie. Căci iată ce semnificaţie avea: fie Campbell mai fusese viu după

vizita lui Strachan, în care caz pe şoseaua Gatehouse-Kirkcudbright nu se comisese nicio crimă, fie o altă persoană, deocamdată necunoscută, pătrunsese în casa lui după miezul nopţii – persoană care trebuia să fie neapărat ucigaşul.

Mai era, fireşte, posibilitatea că nu existase niciun bilet, că Strachan îl găsise pe Campbell acasă şi-l omorâse. Aceasta se potrivea cu depoziţia lui Ferguson. Dar atunci din ce alt motiv să inventeze toată povestea cu biletul, decât de a arunca bănuiala asupra lui Farren? Ceea ce era absurd, de vreme ce unica explicaţie raţională a comportării lui Strachan era fie dorinţa de a-l proteja pe Farren, fie cârdăşia cu acesta din urmă.

O altă persoană… altcineva… Cine-ar fi putut fi? Deocamdată, depoziţia lui Ferguson primise o confirmare amplă. Prima venire a maşinii, cu cadavrul, a doua venire a lui Strachan… Dacă mai venise şi o a treia persoană, ce păcat că Ferguson nu o auzise sosind! Ferguson…

Ferguson.

Da, da, cum stăteau lucrurile cu Ferguson?

Dintre toţi, lui i-ar fi fost cel mai uşor să intre, nevăzut, în căsuţa lui Campbell. N-ar fi trebuit decât să parcurgă o scurtă distanţă şi să descuie uşa cu cheia pe care-l văzuse pe vecin ascunzând-o de sute de ori.

Dar varianta aceasta nu era mai puţin absurdă. Nu numai că Ferguson poseda un alibi – şeful poliţiei nu punea prea mare preţ pe alibiuri – dar teoria nu oferea răspuns la o foarte importantă întrebare. *Unde se afla Campbell când venise Strachan la el acasă?* Iar dacă Strachan îl găsise, totuşi, acasă, de ce nu recunoscuse?

Să presupunem că *Strachan îl găsise* pe Campbell mort – omorât ceva mai devreme de Ferguson. Atunci, ce? Erau Strachan şi Ferguson complici?

Aha, iată, în sfârşit, o idee meritorie. Toate dificultăţile proveneau din convingerea că autorul crimei nu putea fi decât un singur artist. Dar era perfect plauzibil ca Ferguson să fi comis crima şi apoi să-şi fi confecţionat un alibi, plecând la Glasgow, în

vreme ce Strachan rămăsese acasă, ca să însceneze falsul accident şi să picteze tabloul.

Povestea cu încăierarea cu Farren şi căderea în puţul minei era cusută cu aţă albă. Strachan se aflase tot timpul la Newton-Stewart. Se putea, probabil, dovedi că se întorsese pe drumul lateral dintre Creetown şi Anwoth Kirk, întoarcere care s-ar încadra destul de bine în limita de timp necesară pentru a transporta cadavrul la Minnoch, a picta peisajul şi a şterge putina.

Numai că… de ce să-l amestece pe Farren? Nu era Strachan capabil să scornească pentru absenţa sa de o noapte o altă explicaţie plauzibilă, decât cea în care-şi implica prietenul? Şi care, singură, stârnea suspiciunea? Presupunea un grad de mişelie flegmatică la care nu te aşteptai, de fapt, din partea lui Strachan.

Dar ce isteţ băiatul! Văzuse încotro bat întrebările chiar înainte de a-i fi fost puse. Un diavol viclean, prudent, cu mintea brici. Un om capabil să conceapă, din timp, un plan complicat, ca acesta.

Îndeajuns de şiret ca să-i treacă prin minte să-şi ducă pălăria sus la Falbae şi s-o abandoneze acolo, pe buza puţului de mină. În acest punct, însă, se cam prea grăbise să-şi manifeste mulţumirea de sine.

De mult nu se mai simţise şeful poliţiei atât de satisfăcut. Se destinse în aşa măsură, încât porni în căutarea lui Wimsey, ca să-i împărtăşească gândurile sale. Numai că Wimsey nu era acasă.

Capitolul XXII
RELATAREA LUI GRAHAM

— Ţi-aş fi recunoscător, Wimsey, zise enervat Waters, dacă ţi-ai găsi o ocupaţie. De ce nu mergi la pescuit sau nu tragi o raită cu maşina? Nu pot picta dacă mi te uiţi mereu peste umăr. Mă scoate din ritm.

— Te rog să mă scuzi, răspunse Wimsey. Mă fascinează. Cred că printre cele mai mari plăceri ale vieţii se numără aceea de a trândăvi, privind cum un confrate munceşte pe brânci. Ca dovadă, tipii care scormonesc toată Londra cu ciocanele pneumatice sunt extrem de populari. Fiii de duci, fiii de bucătari, fiii a o mie de regi, tot soiul de oameni cască gura la ei ore în şir, cu riscul de a se trezi cu timpanele sparte – de ce? Din simpla plăcere de a sta cu braţele încrucişate, în timp ce semenii lor trudesc.

— Foarte posibil, consimţi Waters. Numai că tărăboiul îi împiedică să audă comentariile muncitorilor la adresa comportării lor. Cum ţi-ar conveni ca eu să mă aţin prin preajma dumitale, amuzându-mă cu modul în care detectezi?

— E cu totul altceva, răspunse Wimsey. Activitatea detectivului se bazează pe discreţie. Nu e cazul să devină un spectacol. Dar, dacă-ţi face plăcere, n-ai decât să mă priveşti.

— Foarte bine! Dă fuga să descoperi ceva, iar eu voi veni să te privesc de cum voi isprăvi de pictat panoul.

— Nu-i cazul să te deranjezi. Mă poţi urmări chiar acum. Gratis.

— Oh! Aşadar, chiar şi acum faci muncă de detecţie?

— E de la sine înţeles. Dacă mi-ai deschide calota craniană, ai vedea cum se învârtesc rotiţele.

— Pricep. Sper că nu pe mine mă detectezi.

— Toată lumea speră asta.

Waters îi aruncă o privire iute şi neliniştită, punând paleta deoparte.

— Ascultă, Wimsey, doar nu-i vreo aluzie? Ţi-am raportat amănunţit ce am făcut, şi presupun că mi-ai dat crezare. Pe poliţişti îi pot scuza dacă nu văd decât ceea ce le sare în ochi, dar eram gata să bag mâna-n foc că cel puţin dumneata eşti înzestrat cu bun-simţ. Dacă l-aş fi omorât pe Campbell, te asigur că mi-aş fi dat toată osteneala să-mi confecţionez un alibi ceva mai plauzibil.

— Asta depinde de nivelul de inteligenţă, răspunse rece Wimsey. Ţi-aduci aminte ce spune Poe în *Scrisoarea dispărută?* Un criminal cretin nu-şi bate deloc capul cu alibiul. Unul cu un grad mai deştept zice: „Dacă vreau să fiu în afara bănuielilor, îmi trebuie un alibi solid.” Cu toate acestea, un criminal inteligent ar putea raţiona în felul următor: „Toată lumea se aşteaptă ca asasinul să aibă un alibi imaculat; prin urmare, cu cât e mai bun alibiul meu, cu atât mai mult mă vor bănui. Tot eu am să fiu mai şmecher: am să ofer un alibi care-i evident imperfect. Atunci vor spune că, dac-aş fi vinovat, mi-aş fi fabricat un alibi mai trainic.” Eu, dac-aş fi criminal, aş proceda la fel.

— Atunci, mai mult ca sigur că ai sfârşi în ştreang.

— Posibil, întrucât s-ar putea ca poliţiştii să fie atât de dobitoci, încât să nu depăşească prima etapă a raţionamentului. Păcat de ce s-a întâmplat cu bicicleta dumitale.

Waters îşi reluă paleta.

— N-am chef să discut chestiunea asta idioată!

— Nici eu. Pictează mai departe. Ce multe pensule ai! Le foloseşti pe toate?

— Ba nu, răspunse sarcastic Waters. Le ţin aici numai de frumuseţe.

— Întotdeauna-ţi ţii lucrurile în traista asta? E ca un *nécessaire* de damă, un adevărat talmeş-balmeş.

— Mie nu-mi e greu să găsesc ceea ce-mi trebuie.

— Şi Campbell folosea o traistă.

— Atunci, ăsta-i numitorul nostru comun, nu?

Enervat, Waters smulse traista din mâinile lui Wimsey, extrase din ea un tub de lac roz, stoarse puţină vopsea pe paletă, înşurubă la loc capacul şi aruncă tubul înapoi în sac.

— Foloseşti lac roz? întrebă, pătrunzător, Wimsey. Unii îl consideră o culoare neplăcută.

— Uneori prinde bine, dacă ştii cum să-l foloseşti.

— Nu se spune că-i cam perisabil?

— Ba da… nu-l folosesc des. Dar ce, urmezi un curs de iniţiere în pictură?

— Cam aşa ceva. Studiul metodelor şi aşa mai departe. Foarte interesant. Regret că nu l-am văzut niciodată pe Campbell la lucru. El…

— Pentru Dumnezeu, nu mă mai pisa atâta cu Campbell.

— Nu? Dar ţii foarte bine minte ce spuneai, că, dacă vrei, îl poţi imita pe Campbell la perfecţie. Ai făcut această afirmaţie chiar înainte să i se dea în cap, îţi aminteşti?

— Ba nu-mi amintesc absolut nimic.

— Ei da, erai puţin cherchelit, nu cred că vorbeai serios. În *Sunday Chronicle* de săptămâna asta se scriu câteva rânduri despre el, trebuie să am publicaţia pe undeva. Aşa, zice că e „o mare pierdere pentru lumea artelor”. Vorbeşte despre „stilul său inimitabil”. Da, presupun că era de datoria lor să spună ceva… „Tehnică extrem de personală”, iată o sintagmă izbutită. „Remarcabila sa forţă vizionară şi simţul unic al culorii l-au plasat de la început în plutonul fruntaş.” Observ că, în general, cei ce mor pe neaşteptate tind să devină fruntaşi.

Waters fornăi.

— Îl cunosc eu pe tipul care scrie pentru *Sunday Chronicle*. Unul din banda lui Hambledon. Cu singura deosebire că Hambledon e un pictor autentic. Campbell a împrumutat manierismele cele mai proaste ale lui Hambledon şi şi-a alcătuit din ele un stil. Îţi spun că…

Uşa atelierului sări în lături şi Jock Graham, cu răsuflarea tăiată, se rostogoli înăuntru.

— Hei, i-aici Wimsey? Scuză-mă, Waters, dar trebuie să discut ceva cu el. Nu, nu, nu-i nevoie, nu vreau să-l scot din atelierul dumitale. Wimsey, bătrâne, am dat de dracul cel mai negru. Îngrozitor. Aţi aflat? Pe mine abia acum m-au lăsat ţuţ…

— Uşor, uşor – zise Wimsey – ai aflat ceea ce nu trebuie să afli. Îmbracă-ţi cămaşa de noapte şi nu păli aşa. Îţi spun încă o dată: Campbell e mort şi din mormânt nu mai iese.

— Aş vrea să iasă.

— Să-l învii pe Duncan cu ciocănitul tău în poartă? Aş vrea să reuşeşti[26].

— O, Wimsey, nu mai tot îndruga prostii. Ceea ce faci e odios.

— Oroare, grozăvie, grozăvie, continuă Wimsey, împleticindu-se în chip realist, până într-un colţ, ce nici de limbă, nici de suflet nu poate fi cuprinsă. De ce ţi s-a făcut pielea de găină?

— De găină e corect spus, zise Graham. Exact aşa arăt.

— Găinile există pentru a fi jumulite, îl anunţă Wimsey, privindu-l şiret. Iar dumneata, la fel.

— A fost doar o nimereală norocoasă, sau vorbeai serios?

— Despre ce anume? se interesă, enervat, Waters.

— N-am de ce să nu-ţi spun, zise Graham. Dacă nu facem ceva, vestea se va răspândi în tot ţinutul, cât ai clipi din ochi. Sfinte Dumnezeule!

Îşi şterse transpiraţia de pe frunte şi se lăsă, greu, pe cel mai apropiat scaun.

— Măi, măi, făcu Wimsey.

— Ascultaţi. Sunteţi la curent cu toată agitaţia în legătură cu Campbell. Poliţistul ăla, Duncan…

— Vă spuneam eu că Duncan are, pe undeva, un amestec![27]

— Taci din gură! Idiotul s-a prezentat să mă ia la întrebări: că unde mă aflam în marţea respectivă şi aşa mai departe. Dar eu n-am luat nicio clipă treaba în serios. I-am spus să-şi vadă de drum şi de joacă. Doar că s-a scris ceva în ziare…

— Ştiu, ştiu, îl întrerupse Wimsey. Putem considera capitolul ăsta gata citit.

— În regulă. Aşa… o cunoaşteţi pe muierea aia de la Newton-Stewart, femeia Smith-Lemesurier?

— Am avut onoarea.

— Sfinte Sisoe! Şi eu! Azi-dimineaţă a pus laba pe mine…

— Jock! Jock!

— La început nu mă dumiream încotro bate. Îmi vorbea numai în aluzii, zâmbea şi-mi făcea ochi dulci, zicând că, orice-aş fi făcut, prietenia ei va rămâne nezdruncinată şi mi-a vorbit despre onoare şi sacrificiu şi Dumnezeu şi mai ştiu eu ce, până când m-am văzut silit s-o zgâlţâi, ca să-i smulg secretul. Ştiţi ce făcuse?

— Ştiu, ştiu, strigă vesel Wimsey. Se cunoaşte totul. Reputaţia unei doamne a fost sacrificată pe altarul iubirii afectuoase. Dar, dragă bătrâne, noi nu-ţi reproşăm nimic. Ştim foarte bine că, decât să compromiţi un suflet nobil de femeie, ai prefera să urci treptele eşafodului, cu buzele pecetluite într-o cavalerească tăcere. Nu-mi dau seama al cui suflet e mai nobil – al femeii care, necruţându-se pe sine… parc-am început să mă exprim în versuri albe…

— Dar, dragă Wimsey, să nu-mi spui că ai crezut, fie şi numai o secundă, că în toate astea ar fi măcar un sâmbure de adevăr!

— Ca să fiu sincer, n-am crezut. Te ştiam capabil de multe lucruri nesăbuite, dar eram încredinţat că-ţi vei da seama ce fel de om e doamna Smith-Lemesurier.

— Sper. Şi cam ce ţi-ai fi dorit să fac?

— E încurcată, zise Wimsey. E încurcată. Dacă nu accepţi să declari deschis unde ţi-ai petrecut noaptea respectivă, nu ai altă ieşire decât să primeşti sacrificiul cucoanei şi pe dânsa odată cu el. Iar teama mea cea mare este că distinsa doamnă vânează un soţ. Dar căsătoria ne vine tuturor de hac, mai devreme sau mai târziu, şi noi izbutim să supravieţuim.

— Ăsta-i şantaj, gemu Graham. Ce-am făcut eu, de fapt, ca să păţesc una ca asta? Vă spun că, în afara unui compliment, două, aruncate în trecere, eu niciodată… Naiba s-o ia!

— Nici măcar n-ai ţinut-o de mânuţă?

— Ba, poate că i-am strâns mânuţa. Ceea ce vreau să spun, dracu’ s-o ia, este că trebuie să ne purtăm frumos.

— Sau poate un pupic, acolo… Cu cele mai bune intenţii?

— Nu, nu, Wimsey. Atât de departe n-am mers. Oi fi eu un băiat rău, dar instinctul de conservare îmi funcţionează. Nu, zău că nu.

— Bine, n-are importanţă, îl linişti Wimsey. Iubirea va veni, sper, după cununie. Atunci când o vei privi pe deasupra cafetierei şi-ţi vei spune în sinea ta: „Datorez viaţa şi libertatea iubirii neprihănite a acestei nobile femei”, vei avea remuşcări în adâncul inimii pentru răceala de acum.

— La dracu’ cu viaţa şi libertatea! Nu mai face pe prostul! Încearcă să-ţi imaginezi ce îngrozitor a fost. Am fost silit să recurg la brutalitate ca să scap!

— Doar n-ai respins-o pe sărmana femeie?

— Ba da! I-am spus să nu se mai poarte ca o idioată, iar ea a izbucnit în plâns. Îngrozitor! Ce-or fi crezând oamenii ce erau de faţă…

— Ce oameni, de unde?

— De la hotel. A intrat acolo să mă caute, iar eu am lăsat-o hohotind pe canapeaua din salon. Dumnezeu ştie ce minciuni o fi turnând. Ar fi trebuit s-o conduc afară, dar – Dumnezeule mare, Wimsey – mi se făcuse frică de ea. Am şters putina, ca să scap cu viaţă. Cei ce se dau în spectacol în locuri publice ar trebui închişi. Bătrânul *padre* care stă la hotel şi-a făcut apariţia chiar în momentul culminant, când lacrimile îi ţâşneau ca nişte fântâni arteziene. Va trebui să mă mut!

— Am impresia că nu ţi-ai jucat cărţile prea bine.

— Va trebui, vezi bine, să lămuresc lucrurile cu poliţia. Dar la ce bun? Nimeni nu va mai fi dispus să creadă că între noi nu s-a petrecut, totuşi, ceva.

— Cât adevăr grăieşti! La poliţie, ce intenţionezi să declari?

— O, va fi necesar să le spun unde am fost. Partea asta e OK. Dar nu înţelegi că simplul fapt că femeia a apărut cu basmul acela va fi interpretat drept un indiciu clar că am avut de-a face cu ea? Bătrâne, sunt legat fedeleş şi neputincios în faţa ei. N-avem loc amândoi în Scoţia. Va trebui să mă exilez în Italia, sau în altă parte. Pe măsură ce voi dovedi că povestea ei

nu-i decât o născocire, pe atât va fi mai limpede că ea n-ar fi putut izvodi o minciună de un asemenea calibru, dacă între noi doi n-ar fi existat relaţiile cele mai afurisit de afectuoase.

— Nu-i aşa că viaţa e grea? întrebă Wimsey. Toate astea ne arată ce mare grijă trebuie să avem să spunem poliţiei adevărul încă de la prima ocazie. Dac-ai fi fost sincer cu tânărul poliţist zelos, ai fi putut evita tot buclucul de acum.

— Ştiu, dar n-am vrut să vâr pe nimeni în necaz. Ştii, Wimsey, adevărul este că braconam, împreună cu Jimmy Fleeming, sus la Bargrennan. Crezusem că o să ne distrăm grozav. Am dat cu plasa în lacul de sub cascadă.

— Nu mai spune! Apa de acolo e proprietatea contelui de Galloway.

— Da. Ne-am petrecut acolo toată noaptea de luni. Ne-am amuzat straşnic, numai că am băgat în mine mai mult whisky decât ar fi trebuit. Dar asta-i doar o paranteză. Acolo sus, există un fel de colibă mititică. Aparţine unuia din oamenii de pe moşie. Ne-am instalat în ea. Marţi, nu m-am simţit prea bine, aşa că am stat în colibă, iar pe seară am mai pescuit o dată, fiindcă luni mai mult ne distrasem decât prinsesem peşte. Marţi, prada a fost destul de bună. Printre tipii aceia se află oameni foarte faini. Mă simt mult mai bine cu banda aceea decât cu ceea ce se numeşte propria mea clasă socială. Jimmy Fleeming e posesorul unei uimitoare colecţii de poveşti vânătoreşti. Şi ce digresiuni se fac despre viaţa cetăţenilor responsabili! Pe lângă asta, cei de teapa lor ştiu mult mai multe decât oamenii cu carte obişnuiţi. Ceea ce nu cunosc ei despre peşti, păsări şi animale[28], nu merită cunoscut. Îmi sunt, cu toţii, prieteni ai dracului de buni. Mi se face greaţă când mă gândesc că trebuie să-i dau pe mâna poliţiei.

— Graham, eşti un dobitoc. De ce naiba n-ai venit de la început la mine cu toată istoria asta?

— Tu ai fi fost obligat să informezi poliţia.

— Fireşte, dar se putea aranja ceva. Prietenii tăi sunt gata acum să depună mărturie?

— Eu nu le-am suflat o vorbă. Cum aş fi putut? Fir-ar să fie, doar nu-s atât de nemernic încât să mă duc să-i rog! Nu mă-ndoiesc că m-ar susţine, dar nu pot să le-o cer. Nu se face.

— Cel mai bun lucru, îl sfătui Wimsey, este să mergi aţă la sir Maxwell Jamieson şi să-ţi descarci sufletul. E foarte de treabă şi pariez că va avea grijă ca amicii dumitale să nu sufere. Apropo, eşti sigur că pot depune în favoarea dumitale şi pentru ziua de marţi, ca pentru noaptea de luni?

— Da. Jimmy şi un alt tip s-au învârtit pe acolo aproape toată dimineaţa de marţi, cu intermitenţe. Dar asta nu contează defel. Vreau să lămurim doar chestia cu noaptea aia de luni.

— Ştiu. Dar pe cei de la poliţie îi va interesa dimineaţa de marţi.

— Dumnezeule mare, Wimsey, doar nu vrei să spui că aiurelile astea despre Campbell sunt adevărate?

— Aşa zic şi eu, interveni, sumbru, Waters. Se pare, Graham, că fierbem în aceeaşi oală. Despre mine se crede că am contrafăcut un alibi, mi-am mituit prietenii şi, în general, mi-am făcut de cap. După cum văd, Wimsey, Graham este un ucigaş la fel de dibaci ca şi mine. Nu mă îndoiesc, însă, că dumneata eşti superdetectivul care citeşte în noi ca într-o carte deschisă. Nu putem fi vinovaţi amândoi.

— De ce nu? protestă Wimsey. De unde ştiu eu că nu sunteţi complici? Firește, aşa ceva v-ar face mult mai puţin inteligenţi, întrucât criminalii de geniu lucrează singuri, dar nu te poţi aştepta să fie totul perfect.

— Dar, pe bune, Wimsey, ce evidenţă referitoare la crimă există, dacă există vreuna? Toată lumea face fel de fel de aluzii misterioase, dar nu reuşeşti să capacitezi pe nimeni să-ţi spună de ce e vorba de o crimă, sau când se crede că s-a produs, sau cu ce a fost înfăptuită, sau de ce, sau orice altceva – cu excepţia faptului că, potrivit ziarelor, făptaşul e un artist. Care-i poanta? A lăsat criminalul amprente întipărite pe vopsea, sau ce?

— N-am voie să-ţi spun, răspunse Wimsey. Dar o idee tot pot să-ţi dau: totul depinde de iuţeala cu care

ar fi putut Campbell să picteze peisajul acela. Dacă mi-ar fi reuşit partida de desenat, cum o concepusem…

— Aşa e, *by Jove!* exclamă Graham. N-am mai ajuns s-o punem în aplicare.

— Auziţi, haideţi s-o facem chiar acum, propuse Wimsey. Amândoi pretindeţi că vă pricepeţi să imitaţi maniera lui Campbell. Puneţi-vă imediat pe pictat, iar eu vă cronometrez. O secundă! Dau fuga până la secţia de poliţie, să împrumut crochiul, ca să-l copiaţi. Nu va ieşi acelaşi lucru, dar ne vom face o idee.

* * *

Inspectorul Macpherson eliberă pânza fără fasoane, dar şi fără entuziasm. Într-atât părea de deprimat, că Wimsey mai zăbovi ca să-l întrebe ce i se întâmplase.

— Destule, răspunse Macpherson. O fost găsit un cetăţean ce o văzut motoru' lu' Campbell suind pe Minnoch luni dimineaţă, şi prafu' s-o ales de toate tabelurile orare.

— Nu se poate! exclamă Wimsey.

— *Ay*. Îi unu' din oamenii ăia de lucră la repararea drumului de Newton-Stewart şi o văzut motoru' cu Campbell în el – adică persoana îmbrăcată ca să semene cu Campbell – trecând de ieşirea spre New Galloway, pe drumu' de la Creetown la Newton-Stewart, la zece fără douăş'cinci. Nu-l cunoaşte pe Campbell, da o descris motoru', clopu' şi mantaua şi o observat totu' foarte bine, fiindcă merea iute şi numa' ce nu l-o călcat cum venea cu bicicleta, să aducă un mesaj pentru şefu' de tură.

— Zece fără douăş'cinci, repetă, gânditor, Wimsey. Cam târziu.

— *Ay*. După calculele noastre, ar fi pornit de la Gatehouse la jumate la opt.

— O, asta nu mă încurcă, spuse Wimsey. Trebuie să o fi întins înainte de sosirea doamnei Green şi că a parcat undeva cadavrul, deşi nicicum nu pricep de ce şi-a asumat un risc atât de mare. Ceea ce mă pune pe gânduri e ce s-a întâmplat ulterior. Oricum o iei, nu putea ajunge la Minnoch cu mult înainte de zece. Potrivit calculelor noastre, ca să prindă trenul de Girvan, ar fi trebuit să plece din nou la unsprezece şi

zece. Deci ar fi trebuit să picteze tabloul la marea iuţeală.

— Aveţi dreptate. Da' mai e ceva. Am găsit un cetăţean ce l-a depăşit pe biciclistu' ăla pe drumul de Girvan şi-i pur şi simplu imposibil să fi prins trenu'.

— Nu fi ridicol, protestă Wimsey, trebuie să-l fi prins, fiindcă ştiu că l-a prins.

— Aşa-i, numa' că trebuie să fi fost cu totul altă persoană.

— Păi, atunci, zise Wimsey, dacă a fost o altă persoană, n-a fost câtuşi de puţin omul nostru. Fii logic.

Inspectorul clătină din cap tocmai în momentul când un poliţist ciocăni în uşă şi, vârându-şi capul înăuntru, anunţă că sergentul Dalziel şi domnul Clarence Gordon veniseră să stea de vorbă cu inspectorul.

— Chiar dumnealui, îi amu', anunţă Macpherson, îi mai bine să rămâneţi, să vedeţi ce are de spus.

Domnul Clarence Gordon era un gentleman mic şi îndesat, cu bărbia ieşită puternic în afară, care, dând cu ochii de Wimsey, se grăbi să-şi scoată pălăria.

— Acoperiţi-vă, acoperiţi-vă, zise lordul, amabil. Îmi închipui că nu-i exclus să vi se ceară să daţi o declaraţie.

Domnul Gordon întinse, depreciativ, braţele.

— Şunt şigur – zise el, binevoitor – că şunt foarte bucuroş să ajut poliţia în orice fel şi să jur dacă e necesar. Dar vă rog, domnilor, să ţineţi seama de întreruperea afacerilor mele. Vin de la Glasgow, ceea ce mi-a adus destulă neplăcere…

— Bineînţeles, bineînţeles, dom'le Gordon, i-o tăie inspectorul. Îi tare frumos din partea dumneavoastră.

Domnul Gordon se aşeză şi, răşchirându-şi pe genunchi degetele groase ale mâinii stângi, de aşa manieră încât să expună cât mai vizibil un splendid inel cu rubin, ridică mâna dreaptă, ca pentru a da mai multă greutate spuselor sale, şi începu:

— Mă numesc Clarenş Gordon. Şunt comiş-voiajor al firmei Math & Gordon, din Glaşgow – îmbrăcăminte şi deşuuri de damă. Poftiţi cartea de vizită. În diştrictul ăşta călătoresc tot a doua luni,

rămân peşte noapte la Newton-Ştewart, iar marţi după-amiază mă întorc, pe drumul de Bargrennan, la Girvan şi Ayr, unde am mulţi clienţi de nădejde. Marţi şăptămâna am pornit de la Newton-Ştewart cu limuzina, după un prânz luat, ca de obicei, devreme. Am trecut prin Barrhill imediat după douăşpe jumate. Îmi amintesc că am văzut cum pleacă trenul din staţie chiar înainte de a ajunge eu acolo. De-aia cunosc ora. Ieşisem din şat, când am văzut un biciclist în costum gri, pedalând de mama focului chiar pe mijlocul drumului, chiar în faţa mea. Mi-am ziş: „Uite unul care-i dă zor chiar pe mijloc, ia să-l claxonez tare." El făcea slalom de pe o parte a şoselei pe cealaltă, mă înţelegeţi, cu capul în pământ. Mi-am mai şpuş o dată: „Dacă n-are grijă, are să aibă un accident." Am claxonat foarte tare şi el m-a auzit şi a tras spre marginea şoselei, l-am depăşit şi am văzut că-i alb ca varul la faţă. Asta-i tot. Nu l-am mai văzut, şi a fost singurul biciclist întâlnit de mine pe drum până am ajuns la Girvan.

— Douăşpe jumate, rosti, gânditor, Wimsey. Nu… mai târziu… Trenul respectiv pleacă din Barrhill la 12.35. Ai dreptate, domnule inspector – nu poate fi omul nostru. Sunt douăzeci de kilometri buni de la Barrhill la Girvan, iar tipul în costum gri – adică omul căutat de noi – era acolo la unu şi şapte minute. Nu văd cum ar fi putut-o face. Nici chiar un ciclist experimentat n-ar putea realiza o medie orară de peste treizeci şi opt de kilometri pe o distanţă de douăzeci de kilometri pe un asemenea drum – în orice caz, nu cu bicicleta de la hotelul Anwoth. Pentru aşa ceva, ar trebui un sportiv în formă, pe o bicicletă de curse. Sunteţi absolut sigur, domnule Gordon, că n-aţi depăşit şi un alt biciclist pe drum, după aceea?

— Nu unul şolitar, răspunse, serios, domnul Gordon, ridicându-şi toate degetele, în semn de protest, şi fierăstruind aerul cu ele, nici măcar un şingur şufleţel pe bicicletă. Aş fi obşervat, fiindcă şofez cu multă atenţie şi nu-mi plac cicliştii. Nu, n-am văzut pe nimenea. Nici acelui om nu i-am acordat prea multă importanţă la vremea respectivă, fireşte. Dar joi, nevaştă-mea zice: „Clarenş, la radio ş-a

tranşmiş un apel la cei ce-au călătorit pe drumul de Bargrennan, să anunţe dacă au observat un biciclist marţea trecută. L-ai auzit?" Zic: „Nu, toată şăptămâna şunt pe drumuri, n-am timp să ascult radioul." Bun, nevaşta-mi spune despre ce-i vorba, iar eu zic: „Bine, când voi avea timp, voi merge la poliţie să declar ce-am văzut." Aşa că iată-mă-ş. Deranjul e mare şi mi-am lăsat afacerile baltă, dar e datoria mea de cetăţean. Le-am şpuş la firmă – şeful e fratele meu – iar el a ziş: „Clarenş, trebuie să mergi la poliţie. N-ai încotro." Aşa că m-am prezentat, iată-mă-ş, şi aşta-i tot ce ştiu.

— Mulţam fain, dom'le Gordon; ne-aţi furnizat informaţii interesante şi vă suntem recunoscători. Acuma, numa' încă o problemă. Ne-aţi putea spune, domnule dragă, dacă omul văzut de dumneavoastră îi unu' din ăştia?

Inspectorul răsfiră pe birou şase fotografii şi domnul Clarence Gordon se aplecă deasupra lor, plin de îndoială.

— Ştiţi, abia dacă l-am văzut, explică el, şi purta ochelari, şi în nicio fotografie nu-i nimeni cu ochelari. Dar nu cred să fi fost ăşta. (Puse deoparte fotografia lui Strachan.)

Tipul din poză are o înfăţişare milităroaşă şi presupun că-i înalt şi masiv. Cel văzut de mine nu era mare. Şi nici barbă n-avea. Acuma, ăşta. (Domnul Gordon examină atent fotografia lui Graham.) Ăşta are ochi memorabili, dar cu ochelari ar putea trece drept oricine. Vedeţi? Ochelarii ar fi pentru dânşul un travesti perfect. Ar mai putea fi şi ăştălalt, numai că poartă muştaţă; nu-mi amintesc dacă omul văzut de mine avea muştaţă. Dacă avea, nu era ştufoasă. Ş-ar putea să fie ăsta, dar şi ăsta şau ăşta. Nu, nu-mi dau şeama.

— Nu-i nimica, dom'le Gordon, ne-aţi ajutat mult şi vă suntem recunoscători.

— Acuma pot pleca? Trebuie să mă gândeşc la afaceri.

Inspectorul îl conduse şi se întoarse spre Wimsey.

— Încă o pistă falsă, domnule inspector?

— Mişună pistele false pretutindeni, se plânse inspectorul Macpherson. Da' pentru mine-i curată minune că bicicleta a ajuns singură la Euston şi n-are legătură cu crima. Îi iraţional. De unde-o ieşit omu' de la Girvan? Care avea costum gri, ochelari şi toate alea. Dar… mă-ntreb, nu-i totuşi posibil să parcurgi douăjde kilometri-n treizeci de minute? Dac-ar fi printre suspecţi un om cu pregătire de atlet…

— Încearcă *Who's Who,* sugeră Wimsey, poate că aruncă lumină asupra trecutului lor hidos. Acum trebuie s-o iau din loc. Sunt doi artişti care smucesc de lesă. Daţi semnalul măcelului şi dezlegaţi câinii războiului! Ciudat, cât de natural îmi vin pe limbă versurile albe! E, presupun, o dovadă că mintea mea-i *tabula rasa!*

Constată la întoarcere că Waters îi împrumutase lui Graham o pânză, o paletă, un cuţitaş şi pensule, iar acum se ciorovăiau vesel cu el despre avantajele reciproce a două tipuri diferite de şevalete pentru desenat.

Wimsey propti schiţa lui Campbell sub nasul lor, pe masă.

— Aha, deci ăsta-i subiectul, ce? exclamă Graham. Foarte caracteristic. Aproape ultracaracteristic, nu crezi, Waters?

— Tocmai la ce te poţi aştepta de la Campbell-ii lumii acesteia, răspunse Waters. Schema degenerează, devenind manierism, iar ei ajung să picteze caricaturi ale propriului lor stil. Ceea ce, la urma urmei, i se poate întâmpla oricui. De pildă, chiar şi lui Corot. Odată m-am dus la o expoziţie Corot şi pe onoarea mea dacă, văzând vreo sută şi ceva de opere semnate Corot îngrămădite laolaltă, n-am început să am îndoieli. Şi vorbim de un *maestru.*

Graham luă pânza şi o duse mai la lumină. Se încruntă şi frecă suprafaţa picturii, gânditor, cu degetul mare.

— Ciudat, remarcă el, maniera nu e chiar… Wimsey, câţi oameni au văzut tabloul?

— Deocamdată, numai eu şi poliţia. Şi procuratorul fiscal, firește.

— A… hm! Ştii, aş zice că… Dacă n-aş şti ce este…

— Ce anume?

— Aproape că mi-ar veni să cred că sunt eu însumi autorul. Degajă o uşoară impresie de pastişă. Şi mai există un fel de… Waters, uită-te numai la pietrele din albia pârâului şi la umbra proiectată de pod. Este mai rece, un albastru mai de cobalt decât foloseşte de obicei Campbell. (întinse braţul, ca să privească tabloul de la distanţă.) Ai zice că experimenta. Compoziţia îţi dă, cumva, impresia unei lipse de libertate. Nu sunteţi de acord?

Waters se apropie şi privi peste umărul lui Graham.

— Nu ştiu, Graham. Înţeleg ce vrei să spui. Pare oarecum fuşerită, aici şi acolo. Ba nu, nu chiar. Puţin experimentală. Dar nu, nici acesta nu-i cuvântul potrivit. Nesinceră. Dar eu tocmai de asta mă plâng, în tot ce pictează Campbell. Ce-i drept, e de efect, dar dacă te uiţi de aproape, nu rezistă inspecţiei. Eu spun că aceasta-i o operă pur campbelliană. Un Campbell slab, dacă vreţi, dar plin de campbellisme.

— Ştiu, încuviinţă Graham. Îmi aminteşte de ceea ce spunea doamna cea bună despre *Hamlet* că-i tot numai citate.

— G.K. Chesterton zicea – interveni Wimsey – că majoritatea condeierilor cu un stil format scriu, uneori, chestii ce par parodii neizbutite ale propriului lor stil. Îl dă ca exemplu pe Swinburne, bunăoară, versul acela „De la crinii şi moliciunea virtuţii, la extazul şi trandafirul viciului”. După mine, e o afirmaţie valabilă şi pentru pictori. Se înţelege, însă, că sunt un novice în problemele astea.

Graham îi aruncă o privire, deschise gura ca pentru a vorbi, dar o închise la loc.

— Bun, pune-o aici, ceru Waters. Dacă tot trebuie să facem câte o afurisită de copie, să-i dăm drumul. O vezi bine de unde eşti? Culorile le aranjez pe măsuţa asta. Te rog numai să nu le arunci pe jos, alandala, în obişnuitul tău stil murdar.

— Nu fac eu aşa ceva, protestă, indignat, Graham. Le adun frumos în pălărie, dacă n-o port pe cap; dacă da, le pun în iarbă, la îndemână. Nu cotrobăi mereu în

traistă, ca să le dibuiesc printre sandviciuri. Pentru mine e un adevărat miracol că nu-ţi înghiţi culorile şi nu întinzi pasta de peşte pe pânză.

— Eu nu-mi ţin niciodată sandviciurile în traistă, replică Waters. Le ţin în buzunar. În buzunarul stâng. Întotdeauna. Poate crezi că nu procedez metodic, dar nu există să nu ştiu unde-mi sunt lucrurile. Ferguson îşi bagă tuburile de vopsea prin buzunare; de aceea batistele lui arată ca nişte cârpe de şters pensulele.

— Mai bine aşa, decât să umbli cu firimituri de pâine prin cusăturile hainelor, sublinie Graham. Ca să nu ne referim la momentul acela când doamna McLeod a crezut că s-a înfundat canalul, până şi-a dat seama că putoarea venea de la vechea ta jachetă de pictat. Ce aveai în ea? Pate de ficat?

— Atunci am fost neglijent. Sper că nu te aştepţi să iau exemplu de la Gowan, care umblă pretutindeni cu o corcitură între un coş de picnic şi o cutie de culori, cu câte o despărţitură pentru fiecare culoare şi pe deasupra şi cu un ceainic?

— O, Gowan! Nu face decât să-şi dea ifose! Ţii minte când i-am şterpelit cutia şi i-am umplut toate despărţiturile cu plevuşcă?

— Straşnică farsă! îşi aminti Waters. N-a mai putut folosi cutia o săptămână din pricina putorii de peşte. A trebuit să se lase şi de pictat o vreme, fiindcă nu suportă să i se deregleze tabieturile. Cel puţin aşa spunea.

— Gowan este un tip metodic, afirmă Graham. Eu semăn cu un stilou Waterman: funcţionez în orice poziţie. El însă musai să aibă toate lucrurile aranjate după tipic. Nu-i nimic. Iată-mă-s ca un peşte pe uscat. Nu pot să sufăr cuţitul tău, paleta ta şi pur şi simplu îţi urăsc şevaletul. Dar să nu-ţi imaginezi că mă las impresionat de asemenea fleacuri. Nici mort. Să-i dăm bătaie. Wimsey, eşti pregătit să ne cronometrezi?

— Da. Gata? Un, doi, trei… start!

— Apropo, presupun că nu-ţi putem cere să ne spui dacă scopul acestei experienţe este de a ne incrimina pe noi înşine? Adică, în care caz ne vor spânzura, dacă lucrăm repede sau încet?

— Încă n-am rezolvat problema, răspunse lordul, dar vă pot spune atât: cu cât pierdeţi mai puţină vreme, cu atât voi fi mai mulţumit.

— Testul nu-i întru totul corect, observă Waters amestecând albastrul şi albul spre a obţine nuanţa cerului. Nu-i acelaşi lucru să copiezi un peisaj, sau să lucrezi direct. Copiatul e mult mai rapid.

— Nu-i chiar aşa, îl contrazise Graham.

— E, oricum, altă mâncare de peşte.

— Ceea ce mă enervează e tehnica, zise Graham. Nu mă simt la largul meu folosind atât de mult cuţitul.

— Eu, da, zise Waters. Eu lucrez destul de mult cu cuţitul, oricum.

— Şi eu lucram cândva, spuse Graham, dar am renunţat în ultimul timp. Sper că nu trebuie să reproducem exact toate ştersăturile şi zgârieturile?

— Dacă vei proceda astfel, zise Waters, e sigur că vei lucra încet.

— N-am această pretenţie, îl linişti Wimsey. Tot ce doresc e să acoperiţi pânza cu aproximativ aceeaşi cantitate de vopsea.

* * *

Cei doi pictară o vreme în tăcere, în timp ce Wimsey măsura, fără stare, atelierul, ridicând câte un obiect şi punându-l la loc şi fluierând fragmente melodioase din Bach.

După o oră, Graham era mai avansat decât Waters, dar, raportată la model, pictura sa era departe de a fi completă.

După alte zece minute, Wimsey îşi reluă postul, în spatele pictorilor, şi îi privi cum lucrează, cu o atenţie înnebunitoare. Waters se intimidă, răzui nişte vopsea abia pusă, o aplică din nou, înjură şi zise:

— Fă bine şi cară-te de aici.

— Nervii care cedează sub presiune, comentă imperturbabil lordul.

— Ce s-a întâmplat, Wimsey? Am rămas în urmă?

— Nu chiar, dar aproape.

— În ceea ce mă priveşte, anunţă Graham, poţi să contezi pe încă o jumătate de oră, ba chiar mai mult dacă-mi mai stai în coastă.

— Nu te enerva, fă-ţi treaba cumsecade. N-are importanţă, chiar dacă-mi daţi calculele peste cap. Mai mult ca sigur că voi reuşi să rezolv cumva.

Jumătatea de oră trecu destul de greu. Privind când la model, când la copie, Graham anunţă:

— Gata, mai bine nu pot.

Aruncă paleta cât colo şi se întinse. Waters îi privi lucrarea şi remarcă:

— M-ai întrecut, ca timp.

Continuă să picteze. După circa cincisprezece minute, anunţă că isprăvise şi el. Wimsey se apropie ca să examineze rezultatele. Ridicându-se în picioare, Graham şi Waters îi urmară exemplul.

— Eforturi lăudabile, în mare, sugeră Graham, mijindu-şi ochii şi făcând un neaşteptat pas înapoi, pe bombeurile lui Wimsey.

— Ai prins foarte bine culorile podului, zise Waters. Absolut campbelliene!

— Pârâul tău e mai bun decât al meu, de fapt e mai bun şi decât al lui Campbell, replică Graham. Numai că, din câte înţeleg, meritul artistic intrinsec n-are nicio importanţă în cazul nostru.

— Niciuna, întări Wimsey. Parcă se înveselise brusc. Vă sunt foarte recunoscător amândurora. Haideţi să bem un pahar. Mai multe pahare. Am ceva de sărbătorit.

— Ce? întrebă Waters, a cărui faţă se împurpură brusc, dar numai o clipă, pentru a redeveni albă ca varul.

— De ce? se interesă şi Graham. Înseamnă oare că l-ai descoperit pe criminal? Şi că e unul din noi?

— Da, zise Wimsey. Adică, eu cred că l-am descoperit. Trebuia să-mi fi dat seama de mult. De fapt, îndoieli prea mari n-am avut niciodată. Acum, însă, sunt sigur.

Capitolul XXIII
RELATAREA LUI GOWAN

— Vă caută Londra, sir, anunţă poliţistul.

Inspectorul Macpherson ridică receptorul.

— Vorbim cu inspectorul Macpherson de la Kirkcudbright? întrebă Londra, cu o voce suavă de femeie.

— *Ay*, zise Macpherson.

— Un moment, vă rog.

Pauză. Apoi: „Aveţi legătura” şi o voce oficială:

— Secţia de poliţie de la Kirkcudbright? Inspectorul Macpherson? Aici Scotland Yard. O clipă, vă rog.

O altă pauză, mai scurtă. Apoi:

— Domnul inspector Macpherson? Bună dimineaţa, domnule inspector! Aici Parker – inspectorul-şef Parker, de la Scotland Yard. Ce mai faceţi?

— Bine, mulţam. Da’mneavoastră?

— Înfloritor, *merçi*. Ei bine, domnule inspector, l-am dibuit pe omul dumneavoastră. A venit la noi cu o poveste palpitantă, dar mă tem că nu e chiar ceea ce-aţi fi dorit. Vreţi să veniţi să-l vedeţi, sau să vi-l trimitem, sau să vă expediem numai relatarea şi să-l ţinem sub supraveghere?

— Păi, da’ ce zice?

— Recunoaşte că l-a întâlnit, noaptea, pe Campbell pe drum şi că s-a încăierat cu el, dar susţine că nu l-a ucis.

— Era de aşteptat. Da’ ce zice c-o făcut cu el?

Un chicot prelungit străbătu cei şase sute patruzeci de kilometri de cablu.

— Spune că n-a făcut nimic. Spune că dumneavoastră greşiţi cu desăvârşire. Spune că mortul din automobil era el însuşi.

— Ce!?

— Spune că el era mortul – el, Gowan.

— *Och,* înghiţi-l-ar iadul! exclamă inspectorul, uitând de etichetă. Parker chicoti din nou.

— Zice că Campbell l-a făcut knock-out şi l-a părăsit acolo.

— Aşa spune, domnule? Apăi, gândesc că mai bine oi veni să vorbesc cu dumnealui. Îl puteţi reţine până vin?

— Ne descurcăm noi. Îl acuzăm de ceva?

— Nu, mai bine să nu-l acuzăm. Şefu' poliţiei s-o gândit la o teorie absolut nouă. Sosesc cu primul tren.

— Perfect. Nu cred să aibă ceva împotrivă să vă aştepte. Din câte am înţeles, nu se teme decât de un singur lucru, anume să nu fie expediat îndărăt la Kirkcudbright. Bun, deci vă aşteptăm. Ce mai face lordul Peter Wimsey?

— *Och,* îi nespus de ocupat, cu una, cu alta. Îi un băiat tare ocoş.

— Puteţi avea încredere că judecă bine, zise Parker.

— Ştim bine asta, sir. Să-l aduc şi pe dânsul?

— Întâlnirea cu dumnealui ne face oricum plăcere, răspunse Parker. E ca o rază de soare în bătrâna noastră urbe. Neapărat să-l invitaţi. Am impresia că-i va face plăcere să stea de vorbă cu Gowan.

* * *

Dar lordul Peter Wimsey refuză invitaţia.

— M-aş duce cu multă plăcere, explică el, dar socot c-ar fi un capriciu. Cred că ştiu ce poveste are să depene. Rânji. Pierd ceva. Dar pot fi mult mai util… adică, dacă sunt cât de cât folositor… unde mă aflu. Transmite-i bătrânului Parker urările mele de bine, te rog, şi informează-l că am rezolvat cazul.

— Aţi rezolvat căzu'?

— Da, da. Misterul încetează să mai fie mister.

— Da' nu-mi spuneţi şi mie la ce concluzie aţi ajuns?

— Nu încă. Îmi lipsesc dovezile. Certitudinea există doar în mintea mea.

— Şi Gowan?

— O, nu-l neglija pe Gowan. Are o importanţă vitală. Nu uita să iei cheia franceză cu dumneata.

— După părerea dumneavoastră, îi a lu' Gowan?

— Da.

— Şi urmele lăsate pe cadavru'?

— O, da, aşa e. Poţi fi sigur că urmele au fost produse de cheie.

— Gowan zice… începu inspectorul.

Wimsey se uită la ceas.

— Drumul, ca să prinzi trenul, spuse el, voios. La destinaţie te aşteaptă o surpriză.

* * *

Când fu introdus în biroul lui Parker, inspectorul Macpherson zări un om cu înfăţişare deprimată aşezat pe un scaun, în colţ. După ce-l salută, volubil, pe inspector, Parker se întoarse spre acea persoană, spunând:

— Domnule Gowan, fără îndoială îl cunoaşteţi pe domnul inspector Macpherson. Dânsul arde de nerăbdare să audă varianta dumneavoastră, chiar de la sursă.

Omul ridică o faţă cu un bot îmbufnat de iepure, iar inspectorul Macpherson, învârtindu-se repede pe tocuri pentru a-l privi, se dădu brusc înapoi, cu un icnet de mirare.

— Ăsta? Ăsta nu-i omu' nost.

— Nu e? se miră Parker. El susţine că este.

— Nu-i Gowan, se încăpăţână Macpherson, nici măcar nu seamănă cu el. Pe tipu' ăsta cu faţă de mops nu l-am văzut în viaţa mea.

La auzul acestor cuvinte, persoana respectivă îşi pierdu orice răbdare.

— Nu fi tâmpit, Macpherson.

Auzind vocea, inspectorul se cutremură. Omul se ridică în picioare şi păşi înainte, spre porţiunea luminată a încăperii. Macpherson se zgâi, mut de mirare, la părul negru tuns scurt, la nasul puternic, la ochii de cărbune ce priveau, cu o expresie de tâmpă uluire, de sub o frunte lipsită de sprâncene, la gura mică, făcută pungă, cu dinţii de sus ieşiţi peste buza de jos, la bărbia micuţă şi amărâtă, continuată cu un gât lung, cu mărul lui Adam proeminent. Înfăţişarea generală a acestei persoane nu era cu nimic îmbunătăţită de tuleiele negre, crescute timp de zece zile, ce degajau o impresie de decădere şi neglijenţă.

— Ce-i drept, îi vocea lu’ Gowan, recunoscu inspectorul.

— Cred, zise Parker, stăpânindu-şi râsul, că lipsa bărbii şi a mustăţii vă derutează puţin. Puneţi-vă pălăria, domnule Gowan, şi înveliţi-vă bine cu fularul. Poate că atunci…

Inspectorul urmări, cu un fel de groază, cum se realizează metamorfoza.

— *Ay* zise, *ay*, aveţi dreptate, domnule, iară io greşesc. Vă cer iertare, domnule, da’ n-aş fi crezut în ruptul capului…

Încet, se învârti în jurul captivului privindu-l cu atenţie, ca şi cum nu-şi putea crede ochilor.

— Dacă socoteşti că ţi-ai dat destul în petic, Macpherson – rosti, rece, domnul Gowan – am să-ţi spun povestea mea, după care am să plec. Am ceva mai bun de făcut decât să-mi pierd vremea prin secţiile de poliţie.

— Tot ce-i posibil, răspunse inspectorul. (Nu şi-ar fi permis un asemenea ton faţă de marele domn Gowan de la Kirkcudbright, dar pentru străinul acesta neîngrijit nu avea niciun pic de respect.) Da’ straşnic ne-aţi dat de furcă, dom’le Gowan, iară servitorii dumneavoastră s-or trezi în faţa domnului procurator fiscal, fiindcă or obstrucţionat poliţia în exerciţiul funcţiunii. Acuma, io am venit să vă iau depoziţia şi îi de datoria mea să vă previn…

Gowan îşi agită, enervat, mâna, iar Parker spuse:

— A fost prevenit deja, domnule inspector.

— Foarte fain, zise Macpherson, care-şi recăpătase încrederea în sine înnăscută. Acum, dom’le Gowan, spuneţi-mi, rogu-vă, când şi unde l-aţi văzut ultima oară pe domnu’ Campbell, care o murit, şi pentru care motiv aţi fugit din Scoţia, deghizat?

— N-aş avea nimic împotrivă să-ţi spun, replică, nerăbdător, Gowan, numai că nu te cred capabil să-ţi ţii gura după aceea. Fusesem la pescuit, sus pe Fleet…

— Staţi o ţârâ, dom’le Gowan. După socoteala mea, vorbiţi de cele întâmplate luni?

— Se-nţelege. Fusesem la pescuit, sus pe Fleet, şi cam pe la zece fără un sfert mă întorceam cu maşina

de la Gatehouse la Kirkcudbright, când deodată, era cât pe-aci să mă ciocnesc cu idiotul de Campbell, în curba în formă de S aflată puţin mai jos de punctul unde drumul de Kirkcudbright intră în şoseaua principală dintre Castle Douglas şi Gatehouse. Habar n-am ce-şi închipuia individul că face, dar blocase complet drumul cu maşina lui. Noroc că nu se afla în porţiunea cea mai periculoasă a curbei, că atunci ar fi avut loc o buşire de proporţii. Era în a doua jumătate, unde-i mai domoală curba. Pe o parte, drumul e mărginit de un zid de piatră, pe cealaltă există un zid dărâmat.

Inspectorul Macpherson confirmă din cap.

— I-am cerut să scoată maşina din drum, dar el a refuzat. Incontestabil, băuse şi era pus pe harţă. Regret, ştiu că e mort, dar asta nu schimbă cu nimic faptul că a fost un ordinar, iar în seara aceea s-a purtat mizerabil. A ieşit din maşină şi s-a apropiat de mine, anunţându-mă că arde de nerăbdare să se bată, şi dacă asta vreau, asta o să capăt. A sărit pe pragul maşinii mele şi a recurs la cele mai oribile înjurături. Acum nu-mi dau seama ce-l întărâtase. Nu-l provocasem cu nimic, îi cerusem doar să-şi scoată blestemata de maşină din drum.

Gowan se întrerupse o clipă.

— Ţin foarte mult să înţelegeţi, urmă el, că omul era beat, agresiv şi – cum credeam atunci – îi lipsea o doagă. Un diavol uriaş, spătos, puternic, iar eu eram imobilizat în spatele volanului. Aveam la îndemână, în buzunarul maşinii, o cheie franceză masivă, King Dick, aşa că am înhăţat-o – doar ca să mă apăr. De fapt, intenţionam să-l ameninţ doar cu ea.

— Asta-i cheia? îl întrerupse Macpherson, scoţând instrumentul din buzunarul vestonului.

— Tot ce se poate. Nu pretind că pot deosebi o cheie franceză de alta, cum face ciobanul cu oile, dar semăna cu asta, în orice caz. Unde-ai găsit-o?

— Continuaţi vă rog, dom'le Gowan.

— Văd că eşti prevăzător. Campbell deschisese portiera maşinii mele şi nu aveam de gând să stau acolo nemişcat, să-l las să mă facă piftie, fără să mă apăr. M-am împins de la volan pe scaunul de lângă

şofer şi m-am ridicat, cu cheia în mână. El a încercat să-mi tragă un pumn, iar eu l-am pocnit cu cheia. L-am nimerit în obraz, dar nu prea tare, că s-a ferit. Totuşi, cred că i-a rămas o urmă, adăugă, apreciativ, vorbitorul.

— I-o rămas, confirmă, acru, Macpherson.

— Nu pot pretinde că-mi pare rău. Am sărit pe el din maşină, el m-a apucat de picioare şi amândoi am început să ne rostogolim în mijlocul drumului. Eu dădeam cât puteam în el cu cheia, dar era cam de trei ori mai voinic decât mine. Cum ne băteam noi aşa, m-a apucat de gât cu mâinile şi am crezut că mă va strangula. Nu izbuteam să strig, unica mea speranţă fiind că va trece cineva pe drum. Dar afurisit ghinion, şoseaua era absolut pustie.

Mi-a dat drumul la gât chiar la timp ca să nu mă sugrume şi mi s-a aşezat pe piept. Am încercat să-l pălesc cu cheia, dar mi-a smuls-o din mână şi a aruncat-o cât colo. Tot timpul avusesem un dezavantaj teribil: purtam mănuşile de şofat.

— A! exclamă inspectorul.

— Ce „a”?

— Asta explică multe, nu? întrebă Parker.

— Nu pricep.

— Nu-i nimic, dom’le Gowan. Mai departe.

— Bun. Pe urmă…

Se pare că Gowan ajunsese la partea cea mai neplăcută a relatării sale.

— În acel moment – continuă el, parcă cerându-şi scuze – eram într-o stare de plâns, pe jumătate sufocat, mă înţelegeţi. Ori de câte ori încercam să mă zbat, mă plesnea peste faţă. Bun, apoi a… a scos o forfecuţă de manichiură… mă înjura cum îi venea la gură tot timpul… a scos forfecuţa…

În ochiul inspectorului începu să pâlpâie, irepresibil, o luminiţă.

— Cred că putem ghici ce s-o întâmplat după aia, dom’le Gowan, afirmă el. În plus, am găsit, la marginea drumului, un smoc drăguţ de păr dintr-un bărboi negru.

— Bruta nemernică! strigă Gowan. Nu s-a mulţumit cu barba. Mi-a tăiat părul, sprâncenele…

totul. Nu mi-am dat seama, de fapt, decât mai târziu. La urmă mi-a tras un pumn de mi-am pierdut cunoştinţa.

Îşi pipăi, grijuliu, maxilarul.

— Când mi-am revenit – urmă el – eram în maşina mea, parcată într-un fel de uliţă năpădită de iarbă. La început nu mi-am dat seama unde mă aflam, dar după o vreme am înţeles că urcase cu maşina pe un drumeag de căruţe, chiar lângă şosea. Se trece printr-o poartă de fier. Cunoaşteţi, probabil, locul.

— *Ay*.

— Bun. Eram într-o stare teribilă. Îmi era groaznic de rău. Şi apoi, cum Dumnezeu puteam apărea la Kirkcudbright în asemenea hal? Idee n-aveam ce să fac, dar nu mai puteam sta cu mâinile în sân. Mi-am îndesat pălăria pe cap, mi-am ascuns partea de jos a feţei sub un fular şi am tulit-o ca un iepure spre casă. Norocul meu că n-am întâlnit pe nimeni pe drum, fiindcă eram la pământ, nu reuşeam să stăpânesc maşina. Am ajuns însă cu bine acasă, cam pe la zece şi un sfert, cred. Alcock a fost un băiat de zahăr. Se înţelege că am fost nevoit să-i povestesc totul, iar el a ticluit întregul plan. M-am dus sus la culcare fără să ne vadă nevastă-sa sau fata, mi-a dat primul ajutor cu vânătăile şi juliturile, mi-a pregătit o baie fierbinte, iar pe urmă mi-a sugerat să mă dau plecat la Carlisle. Prima idee care ne-a venit a fost să spunem că sunt bolnav, dar asta presupunea oaspeţi şi agitaţie, ar fi trebuit să chemăm doctorul şi să ni-l facem părtaş la taină. Deci în seara aceea am hotărât să pretindem că eu plecasem la Carlisle, cu trenul de 11.08 de la Dumfries. Nici nu ne trecea prin cap, bineînţeles, că s-ar putea face o anchetă şi n-am considerat că e necesar să expediem, anume, maşina de acasă. Menajera a fost şi ea cooptată în conspiraţie, dar am crezut că e mai prudent să nu ne încredem în fată. Eram siguri că ea ar vorbi. Din întâmplare, era seara ei liberă, aşa că nu trebuia să afle nici la ce oră sosisem, nici altceva; deci, singura persoană care ştia adevărul rămânea Campbell. Nu era exclus, desigur, ca el să vorbească, dar trebuia să ne asumăm acest risc; de fapt, când avea să-şi recapete uzul raţiunii,

poate avea să înţeleagă că, dacă nu era precaut, putea fi acuzat de atac asupra unei persoane. Oricum, orice era de preferat unei apariţii a mele la Kirkcudbright care mi-ar fi atras compătimirea.

Gowan se foi pe scaun.

— Aveţi dreptate, aveţi dreptate, zise, mângâios, Parker.

Vorbind, îşi petrecu dosul degetului mare, neglijent, pe conturul propriului său profil. Era neregulat, dar bărbia proeminentă îi insuflă încredere. Era proaspăt ras şi simţea că rezistă destul de bine încercării la care era supus.

— A doua zi – urmă Gowan – ne-a parvenit ştirea decesului lui Campbell. Natural, nu ne-am gândit nici măcar o clipă că s-ar fi putut să nu fie un accident, dar ne-am dat seama că era posibil ca cineva să mă întrebe dacă-l văzusem cu o seară înainte. Atunci i-a venit lui Alcock ideea genială. Hammond fusese cu adevărat la Dumfries în seara precedentă, pe la nouă fără un sfert, cu un comision, iar Alcock propuse să răspândească vestea că plecasem la Carlisle cu trenul de 8.45. Hammond era gata să confirme şi, întrucât automobilul fusese văzut plecând într-acolo, totul avea să pară suficient de plauzibil. Exista, vezi bine, riscul de a fi fost văzut întorcându-mă acasă cu maşina, mult după ora respectivă, dar am considerat că puteam ieşi basma curată, dacă aş fi susţinut că fusesem confundat cu altcineva. Dar, pare-se, nici nu s-a pus problema.

— Oricât ar părea de ciudat – răspunse Macpherson – nu s-a pus. Cel puţin, nu imediat.

— Nu. Ei bine, Alcock a fost nemaipomenit. Mi-a propus să expediez o scrisoare cu poşta de marţi după-amiază – adresată unui prieten de la Londra – ştiţi, domnule inspector-şef, maiorului Aylwin, prin care m-aţi dibuit – în care să pun un plic pentru Alcock şi indicaţii să fie expediat fără întârziere. Scrisoarea era, chipurile, expediată de la club şi-i spuneam în ea lui Alcock că el şi Hammond pot lua limuzina şi câteva zile de vacanţă, întrucât eu voi fi reţinut o vreme în capitală. De fapt, ar fi trebuit să mă ia cu ei în maşină, pe ascuns şi să mă lase lângă

Castle Douglas, la timp pentru a prinde trenul de Londra. Eram sigur că nu mă va recunoaşte nimeni fără barbă, deşi, desigur, Hammond sau automobilul puteau fi identificaţi. Scrisoarea s-a întors cuminte la Alcock, cu a doua poştă de joi, şi în aceeaşi seară am pus în aplicare restul planului. A reuşit?

— Nu complet, zise, sec, Macpherson. Partea asta am descâlcit-o noi la fix.

— Desigur, în tot acest timp eu nu aveam nici cea mai mică idee că, de fapt, Campbell fusese asasinat. Alcock trebuie să fi ştiut şi ar fi fost mult mai bine dacă mi-ar fi spus şi mie. Tot el mai ştia, însă, şi că eu nu putusem fi amestecat în niciun chip şi cred că nici nu i-a trecut prin minte că m-aş putea măcar număra printre suspecţi. Era atât de clar că la despărţirea noastră Campbell se aflase în starea de sănătate şi de spirit cea mai primitivă.

Se strâmbă.

— Altceva nu prea am de spus. Marţi şi miercuri m-am simţit teribil de nevolnic şi toată faţa îmi era jupuită din cauza pietrişului. Animalul îmi frecase faţa de pământul aspru, înghiţi-l-ar iadul! Alcock a fost un felcer splendid. Mi-a curăţat rănile şi le-a uns cu pomezi tămăduitoare. Are o mână de adevărat profesionist, bătrânul cercetaş! Nici nu m-a atins până nu s-a spălat temeinic cu Lysol. Mi-a luat temperatura de trei ori pe zi şi aşa mai departe. Cred că oblojirea mea i-a produs satisfacţie. Joi seară eram, practic, vindecat, apt pentru o călătorie. Am ajuns fără probleme în capitală, unde stau de atunci la maiorul Aylwin, care s-a purtat cu mine ireproşabil. Tot ce sper e să nu mă chemaţi încă la Kirkcudbright. Când a sunat la uşă domnul Parker azi-dimineaţă… Apropo, domnule Parker, cum aţi dat de mine?

— Foarte simplu, răspunse Parker, după ce am scris vechii şcoli a dumneavoastră şi am primit o fotografie fără barbă. I-am găsit pe hamalul care v-a cărat bagajele la Euston, pe taximetristul care v-a dus până la apartamentul maiorului Aylwin, pe portarul blocului de apartamente; toţi v-au identificat. După care, ştiţi, n-a mai fost nevoie decât să apăsăm pe butonul soneriei şi să intrăm.

— Dumnezeule mare! strigă Gowan. Niciodată nu m-am sinchisit de fotografiile alea vechi!

— La început, zise Parker, oamenii n-au fost prea siguri, până am avut inspiraţia să vă ştergem şi sprâncenele. Acest lucru v-a dat o înfăţişare – iertaţi-mă – atât de neobişnuită, încât v-au identificat cu ţipete de satisfacţie.

Gowan roşi.

— Bun, zise, asta-i depoziţia mea. Pot pleca acasă?

Parker se consultă cu Macpherson din priviri.

— Vom aranja să vi se dactilografieze depoziţia, zise, iar după aceea să binevoiţi să o semnaţi. Nu văd de ce nu v-aţi putea întoarce la maiorul Aylwin, dar o să vă rog să ţineţi legătura cu noi, iar dacă vă schimbaţi adresa, să ne daţi de ştire.

Gowan încuviinţă din cap; mai târziu, după ce depoziţia sa fusese dactilografiată şi semnată, plecă, desigur cu aceeaşi expresie de uluire întipărită pe faţa nesprâncenată.

Capitolul XXIV
FARREN; FERGUSON; STRACHAN

Procuratorul fiscal convocase consiliul de război. Sir Maxwell Jamieson îl adusese şi pe lordul Peter. Inspectorul Macpherson era prezent în virtutea funcţiei sale; la fel sergentul Dalziel. De faţă era şi doctorul Cameron, ca să vegheze să nu se facă afirmaţii ce contraziceau evidenţa medicală. Poliţistul Ross şi poliţistul Duncan erau prezenţi pentru că fuseseră invitaţi. Fusese acesta un gest magnanim al superiorilor, cărora Duncan izbutise să le provoace o seamă de necazuri, dar lumea avea impresia că, în acest caz încurcat şi deconcertant, până şi opinia unui subordonat se putea dovedi valoroasă.

Procuratorul fiscal deschise discuţia, cerându-i şefului poliţiei să-şi expună părerile; acesta, însă, refuză. După el, poliţia îşi putea demonstra teoriile cu un coeficient de libertate mult mai mare, dacă nu era influenţată de la bun început de opinia sa. Consecinţa fu o competiţie civilizată pentru locul doi, între Macpherson şi Dalziel, câştigată până la urmă de primul, în temeiul că, întrucât cadavrul fusese descoperit în districtul Newton-Stewart, Dalziel deţinea, ca să spunem aşa, primul drept asupra lui.

Dalziel, cam nervos, îşi drese glasul.

— No, bine, milord, domnule procurator fiscal, sir Jamieson, domnilor – începu el, oarecum influenţat în maniera de adresare de ceea ce-şi amintea despre procedura de la dineurile clubului de fotbal – pare incontestabil că bietu' om şi-o găsit moartea cândva în seara de luni, prin folosirea unui instrument contondent şi că trupu' i-o fost transportat până acolo unde l-am găsit, în plus, cred că suntem de acord că persoana de l-o omorât o trebuit musai să fie artist, fiindcă lordu' Peter Wimsey ne-a atras atenţia că pictura aia fainã descoperită la locu' crimei o fost mai mult ca sigur produsă chiar de asasin. Datorită cercetărilor temeinice ale domnului inspector

Macpherson, putem afirma că ştim unde se aflau toţi pictorii din district în perioada când s-o comis crima, afară de cinci, poate şase, adică domnu' Farren, domnu' Gowan, domnu' Waters de la Kitkcudbright, domnu' Strachan, domnu' Graham şi, posibil, domnu' Ferguson de la Gatehouse. Toţi artiştii ăştia şase ar fi avut un mobil ca să-l omoare pe decedat, ştiut fiind că or fost auziţi ameninţându-l; mai mult, printr-o remarcabilă coincidenţă, nici unu' nu avea un alibi satisfăcător pentru întreaga perioadă investigată.

Toţi şase or dat declaraţii prin care speră să se disculpe, iară dacă suntem de acord că unu' dintre cei şase îi vinovat, unu' sau mai mulţi dintre ei musai că minte.

Acuma, ţinând cont de toate aiestea, după părerea mea ar trebui să ne concentrăm atenţia asupra mişcărilor domnului Farren şi de ce? Fiindcă o avut un motiv mult mai serios să comită crima decât toţi ăilalţi. Era, pare-se, convins că decedatul aţinea prea des calea cuconiţei lui. Nu vreau să rostesc vreo vorbă de ocară la adresa doamnei, dar asta-i ideea cuibărită în capu' lu' Farren. Nu-mi vine a crede că un gentleman ar ucide un alt gentleman numa' pentru două-trei cuvinte despre o pictură, pentru o mică diferenţă de opinie despre o partidă de golf, pentru o pereche de păstrăvi ori o neînţelegere cu substrat naţional. Dar când îi vorba de fericirea conjugală, credeţi-mă, avem un motiv serios pentru crimă.

Ştim bine că în seara aia Farren o plecat la Kirkcudbright cu ideea fixă să dea peste Campbell şi să-l facă să sufere. S-o dus jos la vilă, unde l-o văzut domnu' Ferguson, şi s-o dus la domnu' Strachan acasă, şi, cum chiar dânsul declară, o lăsat acolo un bilet, cum că-i pe urmele lui Campbell, ca să se răfuiască în sfârşit cu el. După aia dispare şi nu-l mai vedem decât marţi după-masă la ora trei, pe drumu' de New Galloway.

Acuma, chiar la început, domnu' inspector şi cu mine credeam că Farren l-o omorât pe Campbell pe şoseaua dintre Gatehouse şi Kirkcudbright, ca atare n-am înţeles cum o ajuns acolo şi de ce s-o purtat atât de straniu cu automobilu' lu' Campbell. Am fost

nevoiţi să apelăm la domnu' Strachan. Da' acum ştim că n-o fost nevoie de atâtea complicaţii. Acum ştim că ăl de l-o-ntâlnit pe Campbell pe şosea şi o fost atacat de el o fost domnu' Gowan, iar Campbell s-o dus singur acasă cu maşina, ceea ce are mai mult sens. Aşijderea ştim, din declaraţiile domnilor Ferguson şi Strachan, că una din două: ori Campbell era viu şi sănătos la el acasă după miezu' nopţii, ori o intrat cineva în vilă. După părerea mea, persoana aia îi Farren, care-l pândise pe Campbell, ascuns undeva lângă casă.

— Stai puţin, interveni sir Maxwell. Din câte înţeleg, accepţi partea din depoziţia lui Strachan care se referă la bilet şi la vizita pe care a făcut-o ulterior la vilă?

— *Ay*, sir, o accept. Fiind prieten cu domnu' Farren, n-ar fi scornit o asemenea poveste, care se potriveşte la fix cu spusele domnului Farren. Vă spun eu care cred că ar fi fost rezolvarea. Am totul scris aici, pe o ţidulă.

Sergentul luptă cu buzunarul tunicii şi extrase un carnet gros din care scoase un petic de hârtie cam mototolit, împăturit de câteva ori. Îl puse pe masă, netezindu-l cu palma sa lată şi, după ce-l aranjase, i-l întinse procuratorului fiscal; acesta, potrivindu-şi mai bine ochelarii pe nas, dădu citire, cu voce tare, următoarelor:

Dovezile împotriva lui Farren

Luni

6 p.m.

Farren la Kirkcudbright. Dă peste Campbell acasă la el. Cearta cu doamna Farren.

7 p.m.

Farren merge la Gatehouse cu bicicleta.

8 p.m.

Farren soseşte de la vila de la Standing Stone şi-l strigă pe Campbell. Este văzut de Ferguson.

8-9.15 p.m.

Farren trece pe la diferite localuri, proferând ameninţări contra lui Campbell.

9.15 p.m.

Farren se duce la Strachan (cu bicicleta) şi lasă biletul.

9.25 p.m. până se întunecă

Farren se ascunde, probabil undeva pe drumurile de Lauriston sau Castramont.

9.45 p.m.

Întorcându-se de la Kirkcudbright, Campbell se întâlneşte cu Gowan.

10.20 p.m.

Campbell se întoarce la vila de la Standing Stone, cu maşina. Îl aude Ferguson.

10.20 p.m. – miezul nopţii

Cândva, în acest răstimp, Farren se duce cu bicicleta la vila lui Campbell. Intră şi-l ucide pe Campbell. Ascunde cadavrul. (N.B.: Ferguson, probabil, doarme.) Farren iese, încuie uşa. Stă ascuns, probabil în garaj.

Miezul nopţii

Strachan soseşte cu maşina (auzit de Ferguson). Descuie uşa cu cheia şi intră. Lasă biletul şi pleacă.

Luni, miezul nopţii – marţi 7.30 a.m.

Farren intră în casă, distruge biletul lui Strachan, pune cadavrul în maşină, concepe planul de scăpare, încarcă bicicleta şi materialele de pictat în automobil, prepară şi mănâncă micul dejun al lui Campbell.

7.30 a.m.

Farren, deghizat în Campbell, pleacă de la Gatehouse cu maşina lui Campbell. Văzut de Ferguson.

9.35 a.m.

Un lucrător îl zăreşte pe Farren, în maşina lui Campbell, trecând de ieşirea pe drumul de New Galloway, între Creetown şi Newton-Stewart.

10 a.m.

Farren ajunge cu mortul la Minnoch.

10-11.30 a.m.

Farren pictează.

11.30 a.m.

Farren aruncă în Minnoch cadavrul şi pleacă pe bicicletă, folosind drumul secundar de la Bargrennan la Minnigaff.(N.B.: presupunere; nu s-au găsit încă martori.) Doisprezece sau paisprezece kilometri.

12.30

Farren soseşte la Falbae. Abandonează bicicleta în zona minei dezafectate.

12.30-3 p.m.

Farren merge pe jos pe drumul de New Galloway până la Brig o'Dee; optsprezece kilometri, dar nu e exclus să fi fost luat de un automobilist ce trecea pe acolo. Restul mişcărilor lui Farren corespund declaraţiei sale.

— Această interpretare, zise procuratorul fiscal, rotindu-şi privirile pe deasupra ochelarilor, mi se pare bine argumentată, profesionistă.

— E foarte bună, fu de acord Wimsey.

— Zău că da, continuă sir Maxwell. Parcă acoperă totul, aproape că-mi zdruncină propriile convingeri. E încântător de simplă.

— Nu cumva – întrebă Macpherson – îi o ţâră prea simplă? Nu ţine seama de remarcabilul episod al bicicletei ce-o fost trimisă de la Ayr la Euston.

Sergentul Dalziel, modest încurajat de laudele a trei dintre cele mai distinse persoane întrunite acolo, îndrăzni să nu-şi însuşească punctul de vedere al superiorului ierarhic.

— Nu înţeleg, zise, ce rost ar avea să ţinem cont de bicicleta aia. Nu văd cum se leagă de căzu' Campbell. Dacă cineva o furat o bicicletă de la Anwoth şi, întâmplător, ea o fost expediată din greşeală la Londra, îi ceva, da' de ce să presupunem că asasinu' şi-ar da osteneala să monteze aşa o nebunie, când există o altă explicaţie mult mai simplă?

— Da, zise procuratorul, dar de ce şi-ar da cineva osteneala să şterpelească o bicicletă de la Gatehouse ca să meargă la Ayr, când ar fi putut parcurge, fără probleme, distanţa cu trenul? Nu neg că povestea bicicletei conţine un dram de mister.

— *Ay* zise Macpherson, şi cum explicaţi timpul surprinzător de lung necesar pentru a ajunge de la Gatehouse la drumu' de New Galloway? Nu-s decât douăzeci şi şapte de kilometri pe şosea, oricât i-ai aduna.

Dalziel păru luat prin surprindere, dar Wimsey îi sări în ajutor.

— Farren mi-a mărturisit, spuse el, că n-a şofat decât de două sau trei ori în viaţă. Nu-i exclus să fi întâmpinat unele greutăţi. Să zicem că i s-a terminat benzina, sau i s-a înfundat un jigler. În primul moment, probabil că a încercat să se descurce singur – s-o fi învârtit pe acolo, moşmondindu-se sau zgâindu-se, încrezător, sub capotă. Abia apoi se va fi hotărât să apeleze la ajutor. E foarte probabil că a rămas în pană de benzină, pur şi simplu, că a trebuit să împingă maşina pe un drum lăturalnic şi să meargă pe jos până la cel mai apropiat garaj. Sau să presupunem că a folosit drumul vechi, pe lângă gara Gatehouse, şi a dat acolo de necaz. Un şofer neexperimentat poate pierde multă vreme acolo sus.

— Îi posibil, zise Macpherson, cu o mină nesatisfăcută, îi posibil. Mai mult de-atâta n-am ce zice.

— Apropo, întrebă şeful poliţiei, după teoria dumitale, Dalziel, cum e cu pălăria lui Strachan şi cu povestea lui despre întâlnirea cu Farren, sus la Falbae? Dacă versiunea dumitale e corectă, acestea toate-s pure născociri.

— Explic în felul următor, se avântă sergentul. Cred că-i adevărat că domnu' Strachan l-o căutat pe Farren la Falbae, cum zicea, şi că n-o găsit nici urmă de el. Şi se prea poate să se fi îmburdat în puţu' de mină, cum zicea că s-o întâmplat. Da' cred că, negăsindu-l, s-o speriat că Farren o făcut vreo poznă, iar când o auzit că s-o descoperit cadavru' lu' Campbell, o mai înfrumuseţat numa' o ţâră povestea, ca să-i ofere lui Farren un alibi. Şi chiar că socotesc asta o bună confirmare a teoriei mele că Strachan, evident, continuă să-l suspecteze pe Farren. Dumneavoastră înşivă ştiţi bine, sir Maxwell, că o fost foarte discret când o relatat faptele astea, şi că n-ar fi suflat un cuvinţel despre biletu' lu' Farren, dacă nu l-aţi fi convins că deja cunoaşteţi adevărul.

— *Ay*, zise şeful poliţiei, dar despre asta aveam eu opinia mea.

— Păi, haideţi s-o auzim, sir Maxwell, propuse fiscalul.

— Doream, răspunse sir Maxwell, să las poliţia să expună mai întâi faptele, dar s-ar putea ca ideea mea să ne fie mai de folos acum. Se înţelege că primul lucru ce m-a izbit a fost evidenta înţelegere dintre Farren şi Strachan să ascundă ceva, dar eu i-am dat altă interpretare. După opinia mea, cel cu conştiinţa încărcată era Strachan, iar problema lui era cum să se apere fără să-l implice prea tare pe Farren. Farren, datorită comportării, ameninţărilor şi dispariţiei sale, îi oferea lui Strachan un paravan aproape perfect, iar eu socot că-i spre cinstea lui Strachan că n-a dorit să se folosească de el.

Acum, punctul slab al interpretării dumitale, Dalziel, dacă-mi dai voie, mi se pare că este tocmai momentul când s-a comis crima. Pur şi simplu nu pot să cred că, dacă s-a săvârşit, aşa cum spui, la vilă, între miezul nopţii şi zori, nu l-ar fi alarmat pe Ferguson. Campbell era un om puternic şi, în afară de cazul că a fost omorât cu lovituri în somn, s-ar fi iscat mare zarvă şi luptă. Date fiind firile celor implicaţi, nu mă pot împăca nicicum cu ideea că acesta e cazul tipic al asasinului din miez de noapte, care se furişează tăcut în dormitorul victimei şi o doboară dintr-o lovitură, fără să-i dea timp să ţipe. Este, mai ales, extrem de diferit de ceea ce poţi aştepta de la unul de teapa lui Campbell. Pe de altă parte, dacă totuşi a avut loc o luptă zgomotoasă, nu pot pricepe de ce n-a auzit Ferguson nimic. Era luna august, ferestrele stăteau larg deschise şi, în orice caz, în afară de larma încăierării propriu-zise, ar mai fi fost o sumedenie de foieli toată noaptea, scoaterea cadavrului din casă şi punerea lui în maşină şi aşa mai departe, pe care Ferguson n-avea cum să nu le audă.

Teoria mea e următoarea. Cred că Farren ne-a spus adevărul. Povestea lui e prea absurdă, prea întortocheată pentru a fi plăsmuită, şi toate presupusele fapte ale lui Farren sunt trăsnăi absolut tipice pentru autorul lor. Am convingerea că Farren nu e omul care să scornească o înscenare atât de amănunţită, ca proţăpirea cadavrului sau pictarea tabloului. Cel ce-a făcut asta a fost un om flegmatic, cu sânge rece şi mult prea deştept pentru a dispărea,

într-un mod atât de suspect, imediat după aceea. Nu. Fiţi siguri că făptaşul s-a folosit de primul prilej pentru a reapărea în locurile frecventate de el în mod obişnuit.

Iată cum văd eu problema: Strachan a primit mesajul de la Farren şi s-a dus la vilă, după cum a declarat. Când a ajuns acolo, s-a întâmplat unul din două lucruri, nu sunt sigur care. *Cred* doar că i-a deschis Campbell, cred că a intrat în casă şi a angajat cu gazda o discuţie ce s-a sfârşit printr-o ceartă violentă şi o încăierare. Mai cred că Ferguson, trezit de tărăboi, a sosit la faţa locului tocmai în momentul când Strachan îl doborâse pe Campbell, omorându-l. Sau, poate, când a sosit, i-a găsit pe Strachan şi Campbell încleştaţi în luptă şi chiar el i-a dat lui Campbell lovitura de graţie. Mai există şi o a treia variantă, că totul s-a întâmplat exact invers: la intrarea în casă, Strachan l-a găsit pe Campbell mort şi pe Ferguson aplecat asupra lui, cu mâinile pline de sânge. Dar, din motive pe care vi le voi explica mai târziu, consider această variantă mai puţin probabilă.

Oricum, sunt sigur că avem situaţia următoare: cei doi oameni se află în vilă, împreună cu trupul neînsufleţit al lui Campbell, şi cel puţin unul dintre ei e vinovat de moartea lui. Vă întreb, care-i următorul pas pe care-l vor face? Este foarte plauzibil că, dacă unul dintre ei are mâinile murdare de sânge, celălalt îl va ameninţa la început că va informa poliţia, dar poate că nu-i chiar aşa de simplu. Se ştie că ambele persoane s-au certat înainte cu Campbell, aşadar nu-i exclus ca acuzatul să ameninţe că, la rândul lui, îşi va incrimina fârtatele. În orice caz, după părerea mea, îşi dau seama că se află amândoi într-o situaţie extrem de delicată şi, prin urmare, hotărăsc să se ajute reciproc să scape, dacă pot.

Nu ştiu, firește, căruia dintre cei doi i-a venit ideea să însceneze un accident. Totuşi, înclin să cred că a fost Strachan. El e un om înzestrat cu o inteligenţă vie şi spontană – exact tipul de persoană care poate gândi cu anticipaţie, prevăzând consecinţele faptelor sale. Aşadar, în prima ei formă, îndrăzneaţa idee i-a aparţinut, probabil, lui Strachan, dar fără îndoială că

Ferguson şi-a adus şi el contribuţia, cu fenomenala-i memorie a detaliilor.

Vor fi sperat, desigur, că versiunea unui accident va fi acceptată, dar nu vor fi neglijat următorul amănunt: odată ce se va ridica problema unui posibil asasinat, vor avea nevoie de alibi pentru toată perioada, de la miezul nopţii până a doua zi la amiază. Evident, nu vor putea avea amândoi câte un alibi pentru întreaga perioadă, dar s-ar putea s-o scoată la capăt împărţind timpul în două. În cele din urmă, au convenit ca Strachan să-şi ticluiască alibiul pentru ceasurile nocturne, în care timp Ferguson să facă ceea ce trebuia cu mortul, iar mai apoi Ferguson să-şi stabilească alibiul pentru orele dimineţii, când Strachan va picta peisajul.

Şeful poliţiei îşi îngădui o pauză şi-şi roti privirile în jur, să vadă cum primeau interlocutorii interpretarea sa. Încurajat de uşorul zumzăit de apreciere şi surprindere, reluă firul povestirii:

— După socoteala mea, au procedat astfel din următorul motiv: Ferguson îşi anunţase deja intenţia de a pleca la Glasgow dimineaţa şi orice modificare bruscă a planului ar fi putut ridica semne de întrebare. Trebuia, însă, găsit un alibi pe care să-l invoce Strachan, cu şanse de a fi crezut, pentru ora aceea din noapte, şi cel mai bun lucru la care s-au putut gândi a fost să-şi pună în aplicare intenţia iniţială de a porni în căutarea lui Farren.

— Dar – interveni procuratorul fiscal – planul acesta nu era mult prea dificil şi nesigur? N-avea decât o şansă dintr-o mie să-l găsească pe Farren. Nu era mai simplu să scoată de undeva pe cineva cu o poveste potrivită? De pildă, ar fi putut împărtăşi cuiva temerile sale în legătură cu Farren, ba chiar s-o ia cu el pe respectiva persoană, care mai apoi să-i servească de martor, confirmându-i alibiul.

— Nu sunt de aceeaşi părere, răspunse sir Maxwell. Şi eu mi-am pus problema, dar, când m-am gândit mai bine la toată situaţia, mi-am dat seama că planul lui Strachan era cel mai bun din câte puteau fi aplicate în împrejurările date. În primul rând, cred că ar fi fost extrem de neplăcut pentru el să apară în

public în momentul acela. Avea deja un ochi învineţit pentru care a oferit, mai târziu, o altă explicaţie. Iată de ce eram sigur că Strachan a luat parte activă la bătaia cu Campbell, deşi poate că nu el i-a aplicat lovitura fatală. Mai mult, să presupunem că a găsit la cine să se intereseze, de formă, despre Farren, şi chiar că acel cineva, plin de bunăvoinţă, s-a oferit să-l însoţească în căutările sale. Atunci, cum observă cu îndreptăţire domnul procurator fiscal, ar fi avut un martor impecabil pentru alibiul său – sigur că da. Dar dacă nu s-ar fi putut descotorosi de acest martor la timp pentru a se achita de trebuşoara importantă pe care o avea de făcut dimineaţa? Ce motiv ar fi putut să invoce pentru a abandona căutarea lui Farren şi a da fuga la Newton-Stewart? Trebuia să se urce cu orice preţ pe Minnoch a doua zi, dis-de-dimineaţă, şi trebuia s-o facă în taină.

De fapt, nu cred că planul i-a reuşit aşa cum şi-ar fi dorit. Ba chiar n-a lipsit mult să dea chix cu desăvârşire. Sunt sigur că, iniţial, intenţionase să-l găsească pe Farren şi să-l ducă acasă – fie la Kirkcudbright, fie la el, la Gatehouse. Asta i-ar fi dat posibilitatea să explice vânătaia de la ochi ca fiind provocată de căderea survenită în timpul căutării de la Falbae.

— Dar, obiectă Wimsey – care urmărise demonstraţia cu un interes abia mascat de pleoapele pe jumătate coborâte – tot ar fi trebuit să se caţere pe Minnoch a doua zi, sărmanul, nu-i aşa?

— Desigur, răspunse sir Maxwell, aşa e. Dar, dacă l-ar fi lăsat pe Farren la Kirkcudbright, nu i-ar fi fost greu să-şi continue imediat drumul cu maşina. Nu l-ar fi invitat nimeni să mai stea. Ar fi fost liber să plece oriunde dorea – lăsând, poate, un mesaj liniştitor, de-un fel sau altul, pentru doamna Strachan. Aşijderea, dacă l-ar fi dus pe Farren la Gatehouse, ar fi putut pleca iarăşi, imediat, cu scopul, de înţeles, de a-i comunica doamnei Farren veştile bune privitoare la soţul dumneaei. Iar odată plecat, câte nu l-ar fi putut reţine, o pană de motor sau orice altceva. Nu întrevăd aici nicio greutate.

— Bine, zise Wimsey, asta o accept. Mugeşte mai departe, adânc ocean şi negru[29].

— Aşadar, Strachan a pornit, cu maşina, în căutarea lui Farren, lăsându-l pe Ferguson să adune cadavrul de pe jos şi să aranjeze ce mai trebuia aranjat prin casă. Apropo, pot să vă spun, ajuns în acest punct, că, după părerea mea, niciunul dintre dumneavoastră n-a acordat suficientă atenţie acestor lucruri mărunte întâmplate în casă. Autorul lor trebuie că ştia multe despre felul cum trăia Campbell. Bunăoară, cunoştea ora exactă a sosirii doamnei Green, ca şi comportarea lui Campbell acasă: dacă era ordonat sau dezordonat, ce mânca de obicei la micul dejun, chestii din astea. Altminteri, doamna Green ar fi observat că ceva nu-i după tipic. Acuma, de unde puteau avea cunoştinţă de asemenea detalii Farren sau Waters sau Gowan sau Graham? Ferguson e singurul care le putea cunoaşte, fiind vecin uşă în uşă cu Campbell şi beneficiind de serviciile aceleiaşi femei cu ziua. El e unica persoană care l-a văzut mereu pe Campbell mâncându-şi micul dejun sau trebăluind prin casă; iar de la doamna Green, din bârfa ei zilnică, putea extrage informaţiile pe care nu le obţinuse prin propria sa activitate de observare.

— Excelentă observaţie, domnule şef, strigă Wimsey, cu aerul detaşat al unui elev de la Eton care aplaudă o lovitură izbutită a căpitanului echipei şcolii Harrow. A naibii de bună! Doamna Green, fireşte, o fi mustind de informaţii. „*Och,* domnu' Campbell se poartă-ngrozitor cu pijamaua lui! Ieri a lăsat-o în cămara de cărbuni, după ce numa' alaltăieri am adus-o de la curăţat! Iară astăzi am găsit-o în atelier, unde a folosit-o ca zdreanţă de pensule!" Poţi afla multe despre vecini, dacă pleci urechea la ceea ce se numeşte trăncăneală de bucătărie.

— *Ay*, asta aşa-i, zise, oarecum nesigur, Macpherson.

Sir Maxwell surâse:

— Da, asta mi-a sărit şi mie în ochi, după ce-am cântărit mai bine situaţia. Dar să continui cu Strachan. Nu există dubii că l-a găsit pe Farren; în această

privinţă, recunosc, a avut noroc, deşi poate că sorţii nu i-au fost chiar atât de potrivnici, că n-a fost chiar o şansă dintr-o sută. La urma urmei, avea o idee destul de precisă despre locul unde s-ar fi putut afla Farren, iar terenul de pe lângă Falbae îl cunoştea ca pe propriul său buzunar.

— *Ay*, asta-i drept, zise Dalziel, numa' că ce-ar fi făcut, sir, dacă Farren chiar s-ar fi aruncat în mină?

— Ar fi fost un mare ghinion pentru el, recunosc, zise şeful poliţiei. În acest caz, ar fi fost nevoit să renunţe la alibiul pentru primele ore ale dimineţii. N-ar mai fi putut decât să lase un obiect, sau câteva obiecte, la Falbae, pentru a-şi dovedi prezenţa acolo: de exemplu, pălăria sau pardesiul, şi să săvârşească pictatul de pe Minnoch cât mai repede posibil, pentru a se întoarce mai târziu să dea alarma şi să pornească în căutarea lui Farren. Ar fi putut pretexta că, până atunci, îl căutase în altă parte. O explicaţie mai puţin credibilă, dar suficient de bună, mai cu seamă că descoperirea ulterioară a trupului lui Farren ar fi constituit o dovadă excelentă a adevărului spuselor sale. Dar l-a găsit pe Farren, deci nu-i nevoie să ne batem capul cu asta.

Din păcate, totuşi, în acest punct planul a luat-o razna. În loc să-l urmeze supus, Farren a rupt-o la fugă; în schimb, Strachan a căzut el în mină. Era cât pe-aci ca incidentul să pună punct acestei etape a complotului. A căzut cu adevărat în puţ, s-a chinuit mult să iasă, dar nu chiar atât cât susţine, şi de aceea a ajuns atât de târziu sus pe Minnoch. Dacă i-ar fi ieşit planul cum trebuie, spera, neîndoios, să se întoarcă acasă cu Farren pe la, să spunem, ora trei dimineaţa, şi să se ducă aţă să ia automobilul şi cadavrul de unde i le pregătise Ferguson.

— Şi anume, de unde? întrebă procuratorul fiscal.

— Nu pot spune exact, dar ideea ar fi fost ca Ferguson să conducă maşina lui Campbell până-ntr-un loc potrivit – să zicem că pe drumul vechi dintre gara Gatehouse şi Creetown – şi s-o lase acolo, ca să fie luată de Strachan, Ferguson urmând să se întoarcă pe bicicletă…

— Ce bicicletă? se interesă Wimsey.

— Orice bicicletă, replică şeful poliţiei, cu excepţia, bineînţeles, a celei de la hotelul Anwoth, despre care am auzit verzi şi uscate. În regiunea asta nu-i greu deloc să împrumuţi o bicicletă, şi ar fi avut timp berechet s-o aducă înapoi şi s-o lase unde-a găsit-o. Ferguson ar fi revenit, să spunem, pe la şapte, chiar la timp ca să ia micul dejun şi să prindă omnibuzul spre gara Gatehouse.

— I s-o fi aplecat de atâta mic dejun, observă procuratorul fiscal, de vreme ce-l înfulecase deja şi pe al lui Campbell.

— Dragul meu domn, spuse şeful poliţiei, uşor enervat, dacă aţi comite o crimă şi aţi încerca să ieşiţi basma curată, nu v-aţi împiedica de un fleac ca acest al doilea mic dejun!

— Dacă aş comite o crimă, i-o întoarse procuratorul fiscal, pofta mi-ar pieri cu desăvârşire, chiar şi pentru un singur mic dejun.

Şeful poliţiei reuşi să nu arate cât îl iritase comentariul acesta neserios. Macpherson, care înscrisese cuvinte şi cifre în carneţel, interveni în acest punct.

— Atuncea, sir, gândesc că ăsta o fi oraru' dumneavoastră pentru crimă:

Dovezile împotriva lui Ferguson şi Strachan

Luni
9.15 p.m.
Farren lasă biletul acasă la Strachan.
10.20 p.m.
Campbell se întoarce acasă după întâlnirea cu Gowan.
În jur de
miezul nopţii
Strachan vine acasă şi găseşte biletul.

Marţi
0.10 a.m.
(aproximativ) Strachan se duce la vila lui Campbell; i se alătură Ferguson. Se comite crima.

0.10-0.45

(aproximativ) E elaborat planul cu falsul accident. Strachan porneşte spre Falbae, luând cu el pălăria şi mantaua lui Campbell, ustensilele de pictat etc., în maşină.

2-3 a.m.

În acest interval, Strachan îl întâlneşte pe Farren, iar Farren fuge.

3.30 a.m.

(aproximativ) Strachan cade în mină.

4 a.m.

(aproximativ) Ferguson ajunge într-un anumit loc de pe drumul vechi dintre gara Gatehouse şi Creetown, cu maşina lui Campbell, conţinând cadavrul şi bicicleta. Ascunde maşina şi o abandonează.

5-6 a.m.

Ferguson se întoarce la Gatehouse cu bicicleta, pe drumul vechi.

9 a.m.

Strachan iese din mină şi-şi găseşte maşina.

9.08 a.m.

Ferguson ia trenul spre Dumfries.

9.20 a.m

Strachan ajunge la locul de întâlnire, se mută în maşina lui Campbell, îşi ascunde automobilul propriu. Se deghizează.

9.35 a.m.

Strachan, deghizat în Campbell, e zărit de lucrătorul ce trece pe lângă cotitura spre New Galloway.

10 a.m.

Strachan soseşte pe Minnoch. Pune cadavrul în poziţie şi pictează tabloul.

11.15 a.m.

Strachan termină pictura.

Macpherson îşi îngădui o pauză.

— Cum s-o dus înapoi la motoru' lui, sir? Îs douăzeci şi doi de kilometri. N-o putut mere pe picioarele lui.

— Cu bicicleta lui Farren, răspunse şeful poliţiei, prompt. Ar fi trebuit să-l pui s-o ia de la Falbae. Desigur, dacă planul original nu dădea greş, fie că ar fi împrumutat o altă bicicletă, fie că ar fi avut timp să parcurgă distanţa pe jos, dar, în condiţiile date, cum tot avea bicicleta lui Farren la îndemână, s-o folosit de ea.

— *Ay*, sir, da' la toate aveţi răspunsu' pregătit. Macpherson scutură, grav, din cap şi reluă lectura graficului orar:

12.45 p.m.
Strachan se întoarce la Creetown cu bicicleta lui Farren; abandonează bicicleta. Se transferă în propria sa maşină.
1.15 p.m.
Strachan se întoarce la Gatehouse pe drumul de Skyre Burn.

— Asta – zise procuratorul fiscal, care confruntase graficul orar cu raportul şefului poliţiei privitor la discuţia cu Strachan – se potriveşte de minune cu declaraţia dată dumneavoastră de Strachan.

— Într-adevăr, spuse sir Maxwell, dar, mult mai important, se potriveşte cu faptele. Am găsit un cetăţean care-şi aminteşte perfect că l-a văzut pe Strachan trecând, între unu şi unu douăzeci, pe drumul spre Skyre Burn. Mai mult, am aflat că apelul lui telefonic a fost la *McClellan Arms* şi că a fost făcut la unu şi optsprezece minute fix.

— Vă daţi seama, interveni Wimsey, că nu-i acordaţi decât o oră şi un sfert pentru pictarea tabloului. Eu i-am pus pe doi dintre cei mai talentaţi pictori ai districtului la o treabă asemănătoare, iar cel mai iute de mână dintre ei n-a ajuns la niciun rezultat înainte de o oră şi jumătate.

— Adevărat, replică, sumbru, şeful poliţiei, dar viaţa aceluia nu depindea de iuţeala cu care picta.

— Aş vrea să pot fi sigur de asta, rosti o voce.

Toată lumea fu luată prin surprindere. Agentul de poliţie Duncan fusese atât de tăcut, încât uitaseră de existenţa lui.

— Zău? îl întrebă şeful poliţiei. Bine, Duncan, te afli aici ca să ne faci cunoscută teoria dumitale. Ce-ar fi să te ascultăm chiar acum?

Poliţistul îşi schimbă poziţia pe scaun şi privi neliniştit spre Dalziel. Avea senzaţia vagă că-şi băga capul în laţ de bunăvoie, dar rămase, bărbăteşte, pe poziţie şi deschise focul cu toate gurile de tun.

Capitolul XXV
GRAHAM; GOWAN; WATERS

— Alea două teorii, începu Duncan, îs foarte faine, nu zic ba, numa' că, mamă, ce complicate mai sunt. Uite-aşa mi se-nvârte capu' când mă gândesc la ele. N-aş vrea să mi-o luaţi în nume de rău, da' tare mi-ar plăcea să ştiu cum s-o gândit sir Maxwell că planu' ăla o putut fi discutat numa' trei sferturi de ceas.

— Păi, răspunse sir Maxwell, cronometrarea e foarte elastică. Câtă vreme îl avem pe Strachan sus la Falbae înainte de a se lumina prea tare ca să mai poată cădea în puţuri, nu-mi pasă cât de târziu doriţi să fi pornit el la drum.

— Dar să nu ne cramponăm de un amănunt, interveni procuratorul fiscal, văzându-l pe Duncan cam descurajat. Dacă ne poţi oferi o idee mai bună şi mai simplă, să ne-o spui neapărat.

— Atuncea, io mă gândeam numa' – şi iertaţi-mă, vă rog frumos, domnule doctor Cameron – dacă, de fapt, n-o fost posibil ca omu' să fi fost omorât chiar în ziua când l-or găsit. Nu vă supăraţi, domnu' doctor?

— Câtuşi de puţin, protestă, din inimă, doctorul Cameron. Spune ce ai pe suflet, omule. Treaba asta, stabilirea precisă a momentului decesului, nu-i chiar aşa de simplă cum îţi vine a crede după lectura romanelor poliţiste. Vă spun din experienţă: doctorul, cu cât îmbătrâneşte, cu atât este mai puţin tentat să dea verdicte *ex cathedra* şi cu atât mai adânc pricepe că Natura are mijloacele ei de a-i face de râs pe profeţii prea siguri de sine.

— *Ay*, zise Duncan. Io tocmai citeam o cărţulie cu atare subiect. Grozavă carte, cadou de la tata de ziua mea. Tata o fost nemaipomenit de cultivat, având în vedere statutul lui social: mi-o zis mereu că a mai bună cale spre succes îi studiul.

Vorbind, puse pe masă un pachet mare, pătrat, învelit în hârtie cafenie şi deznodă meticulos sfoara tare cu care era legat.

— Aiasta – zise, când ultimul nod cedă şi hârtia fu îndepărtată pentru a dezveli „cărţulia”, un tom formidabil, lung de douăzeci şi trei de centimetri şi lat de cincisprezece, şi corespunzător de gros – aiasta îi cartea numită *Medicina legală şi toxicologia,* de Dixon Mann, şi-i o lectură grozavă pentru ăi cu profesiunea noast’ă. Acuma, îi un pasaj aici despre care aş dori să vă aflu părerea, domnule doctor. Am pus un colţ de hârtie ca semn. *Ay*, iată-l, pagina treişcinci. Îi despre înţepenire după deces.

— *Rigor mortis,* enunţă doctorul.

— *Ay*, asta îi, numa’ că-i zice, rigi-di-tate ca-da-verică, da’ tot la rigor ăla se referă. Ăsta-i numa’ numele greu de pronunţat. Acuma, ian auziţi ce zice omu’, şi doară-i o autoritate, că bietu’ tata o plătit o groază de parale pe carte:

„În mod normal, a… a… No, drace… muşchii sche-le-tali, muşchii scheletali încep să se înţepenească între patru şi zece ore după deces.” Patru până la zece ore. Asta ne dă ceva ce s-ar putea numi o marjă de eroare de până la şasă ceasuri în stabilirea orei decesului. Nu, domnule doctor?

— Dacă şi celelalte valori sunt constante, răspunse doctorul, e corect.

— *Ay*. Pe urmă, iară: „E deplin instalată – adicătelea, rigiditatea – în două până la trei ore.” Avem deci încă o marjă de o oră.

— Păi, da.

— *Ay*. „Durata acestei stări e variabilă, de la câteva ore până la şase sau opt zile.” Diferenţa îi formidabil de mare, domnule doctor.

— Chiar este, confirmă, cu o părere de zâmbet, doctorul Cameron. Dar şi alte lucruri se cer luate în considerare, pe lângă rigor mortis. Doar nu vrei să ne spui că trupul era neînsufleţit de şase sau opt zile?

— Bineînţeles că nu, domnule doctor. Dar uite cum continuă cărţulia: „Douăzeci şi patru până la patruzeci şi opt de ore poate fi considerată durata medie a ca-da…” adică a rigidităţii ăsteia. Poate veţi recunoaşte că această mare autoritate nu-i foarte precisă când îi vorba de două-trei ceasuri. Acuma, domnule doctor,

când aţi văzut cadavrul, la ora trei după-amiază, cât de înţepenit era?

— Suficient de înţepenit, răspunse doctorul. Adică, folosind limbajul elevat al excepţionalei dumitale autorităţi, rigiditatea cadaverică era pe deplin instalată. Din această cauză, s-a putut trage concluzia că omul decedase de nu mai puţin de şase ore; ba poate – ţinând cont de aspectul vânătăilor – de şi mai mult timp. Dacă luăm ca punct de plecare pentru diagnosticul nostru regulile domnului Dixon Mann, constatăm că ele nu exclud posibilitatea ca moartea să fi survenit cu treisprezece ore mai devreme – zece ore ca să înceapă rigidizarea şi încă trei ore ca să se instaleze deplin. Cu alte cuvinte, decesul ar fi putut surveni târziu, până la ora nouă dimineaţa, sau foarte devreme, pe la miezul nopţii, iar corpul pe deplin rigid ar fi fost la ora trei, fără să trebuiască neapărat să bănuim că s-a întâmplat ceva anormal în instalarea sau dezvoltarea rigidităţii.

— *Ay*, dar… vorbi grăbit Macpherson.

— *Ay*, io tocma' asta… începu şi Duncan, în acelaşi moment.

— O clipă, îi opri doctorul. Ştiu ce vrei să spui, domnule inspector. Nu ţin cont de posibilitatea ca rigiditatea să se fi instalat, complet, cândva înainte de a fi examinat eu cadavrul. Să presupunem că înţepenirea a fost un proces lent şi a atins apogeul, să zicem, la ora unu. Acest lucru ar face posibil ca decesul să fi survenit foarte devreme, chiar la ora zece seara. V-am comunicat înainte că nu e imposibil.

Macpherson mormăi satisfăcut.

— Campbell se bucura de o sănătate de fier, continuă doctorul şi a murit de pe urma unei lovituri bruşte.

Dacă te uiţi ce scrie ceva mai departe autoritatea aceea a dumitale, domnule Duncan, vei vedea că, în condiţiile existente, instalarea rigidităţii cadaverice a fost un proces lent.

— *Ay*, domnule doctor, perseveră poliţistul, da' şi dumneavoastră îţi vedea că dacă subiectu' îi deprimat şi cu vigoarea fizică scăzută, rigiditatea poate apărea foarte devreme. Acum, io mă gândeam că omu' nost,

Campbell, o petrecut o seară foarte obositoare. Pe la nouă, sau aşa ceva, s-o bătut cu domnu' Waters, apoi s-o bătut iară, cu domnu' Gowan, pe la zece fără un sfert şi, în plus, era plin-ochi de whisky, băutură cu efecte depresive constatate. Adică – adăugă el scurt, surprinzând un început de rânjet pe chipul lui Wimsey – după ce-au trecut efectele ameţitoare ale alcoolului. Pe urmă, pleacă dis-de-dimineaţă, fără să mănânce, cum o stabilit examenu' de laborator al măruntaielor, şi parcurge cu motoru' o sută douăzeci de kilometri. N-ar fi fost, după toate astea, destul de epuizat ca să se rigidizeze repede după moarte?

— Pare-se c-ai studiat bine problema, domnule Duncan, îl lăudă doctorul. Îmi dau seama că trebuie să-mi aleg cu grijă cuvintele, ca să nu fiu prins călcând în strâchini. Ca atare, voi spune doar atât: durata medie a acestui rigor mortis e între douăzeci şi patru şi patruzeci şi opt de ore. Când l-am examinat, marţi după-amiază la trei, corpul lui Campbell era deja rigid şi tot rigid era şi miercuri seară, când l-am pus în sicriu. Joi seară, când l-am examinat din nou, în prezenţa unora dintre dumneavoastră, domnilor, rigiditatea dispăruse cu desăvârşire. Rezultă că rigiditatea a avut o durată medie. În general, dacă se instalează rapid, urmează o durată scurtă, dacă se instalează lent, durata este lungă. În cazul nostru, se pare că durata a fost medie spre lungă, şi trag concluzia că şi instalarea a fost medie spre lentă. De aceea, cântărind atent datele, mi-am formulat părerea avizată că ora cea mai probabilă a decesului a fost miezul nopţii, sau cam pe-acolo, ceea ce concordă cu înfăţişarea generală a cadavrului şi cu echimozele.

— Dar cu bolul alimentar din stomac? întrebă sir Maxwell.

— Bolul alimentar din stomac consta din whisky, răspunse sec doctorul, dar nu pot să determin cât de târziu a băut răposatul whisky, luni noapte.

— Dar, interveni Duncan, dacă presupunem că omorul n-o avut loc decât marţi dimineaţă la nouă, asta ar scurta durata înţepenelii?

— Da, desigur, recunoscu doctorul. Dacă n-a murit decât marţi dimineaţă, durata rigidităţii ar putea fi

redusă până la ceva mai mult de treizeci şi şase de ore. Eu nu mă pot referi decât la perioada dintre ora trei după-amiază, marţi, şi ora şapte seara, miercuri, când am predat trupul celor de la pompe funebre.

— Prin urmare – spuse procuratorul fiscal – concluzia pare să fie că, deşi aparenţele indică un deces survenit cam la miezul nopţii, există o marjă de eroare de o oră sau două înainte sau după.

— Corect.

— E posibil ca eroarea să meargă până la opt, nouă ore?

— N-aş crede, replică prudent doctorul, dar nu vreau să spun nici că e imposibil. Natura cunoaşte foarte puţine lucruri imposibile, iar printre ele nu se numără şi un diagnostic eronat.

— Buun, rosti Dalziel, aruncându-i o privire cam supărată subordonatului său, auzit-ai ce ţi-o zis domnu' doctor? Nu zice că-i imposibil, şi la mai mult nu te poţi aştepta, tu care-i pui la îndoială bogata experienţă, cu *rigor mortis* al tău şi tată-to bătrân şi cu cărţulia aia şoadă. Să sperăm că ne poţi oferi un motiv temeinic pentru obrăznicia ta. Vă rog să-l iertaţi, domnule doctor. Duncan îi băiat fain, numa' că-i prea zelos.

Astfel stimulat, Duncan îşi dădu drumul din nou, împurpurându-se ca para focului.

— Da, domnilor, premisa de la care am plecat asta o fost că din şasă suspecţi nici măcar unu' nu s-o dovedit c-o fost aproape de locu' unde s-o găsit cadavru', afară de domnu' Graham. Da' avem dovezi că Graham, de fapt, o fost văzut la Bargrennan chiar în dimineaţa crimei. Mai mult, chiar dumnealui recunoaşte c-o fost acolo.

— Adevărat, completă procuratorul fiscal. Scrie aici, în însemnările dumitale, că omul ăsta, Brown, l-a văzut pe Graham mergând pe malul râului Cree, ceva mai jos de Bargrennan, marţi dimineaţă la unsprezece şi jumătate. Zice că Graham mergea în susul râului şi când a văzut că se apropie Brown a coborât în fugă de pe mal, ca să nu fie zărit. Mie mi se pare o circumstanţă agravantă.

— *Ay*, zise emoţionat Duncan. Da' când îi întrebat, ce spune Graham? Mai întâi, refuză să declare unde o fost. Şi asta, băgaţi de seamă, înainte de a bănui cineva că moartea lui Campbell n-o fost un simplu accident. Una la mână. Doi la mână, de-ndată ce se scrie în ziare că s-ar putea să fie o crimă, iese în faţă cu un alibi fals, numa' pentru seara de luni.

— Opreşte-te puţin, Duncan, ceru sir Maxwell. Dacă, aşa cum se pare că socoteşti dumneata, Graham n-a comis crima decât marţi dimineaţă, n-ar fi avut niciun sens să vină cu un alibi pentru luni seară. Ar fi ştiut că nu poate să-l disculpe.

— *Ay*, aşa e, zise Duncan, strâmbându-şi inocentul chip, în aşa manieră încât să exprime cea mai concentrată şiretenie, dar doamna o venit cu alibiul, şi de ce? Fiindcă se zvonise – nu spun de cine – că, foarte probabil, crima o fost comisă luni seară. Atuncea doamna – care ştie bine că Graham o ucis, da' habar n-are când – cade buluc în capcană. Zice: „N-o putut-o comite el, o fost cu mine." Domnu' Dalziel o întreabă, brusc şi tăios: „Cât timp o petrecut cu dumneata?" Ea răspunde: „Până după ora nouă", ştiind prea bine că dacă ar spune până la douăşpe ori aşa ceva, următoarea întrebare ar fi: „Nu l-o văzut nime ieşind din casă?" – ceea ce nu-i posibil, când toată lumea foieşte prin oraş. Foarte bine. Apoi, Graham află ce s-o întâmplat şi-şi spune: „Trebe să găsesc ceva mai bun. Foarte probabil că m-o recunoscut tipul pe care l-am întâlnit. Voi declara că toate alea două nopţi şi două zile am fost sus la Bargrennan, la braconaj, cu Jimmy Fleeming, iar Jimmy va confirma." Ăsta-i momentul când se înfăţişează cu al doilea alibi.

— După cum văd, Jimmy Fleeming confirmă, într-adevăr, observă procuratorul fiscal, răsfoind hârtiile.

— *Och, Ay*, Jimmy Fleeming îi ăl mai mare mincinos din Stewartry, zise Duncan. În plus, braconierilor ălora le place de Graham. Nu-i unu' printre ei să nu spună minciuni, sub jurământ, ca să-l protejeze pe Graham.

— Ăsta-i chiar adevărul, completă Macpherson. Şi nici nu-i nevoie să minţească prea abitir. Cu

braconaju' lor, stau treji juma' de noapte şi dorm juma' de zi. Ce să-l împiedice pe Graham să plece şi să-şi comită crima – *Ay*, şi să-şi picteze şi tablouaşul – fără ştirea lor? Poate le-o explicat c-o făcut o mică plimbare. Ori poate că ei, dormind, nici nu şi-or dat seama c-o plecat şi s-o întors.

— Ideea dumitale, Duncan, este că la Minnoch a venit Campbell. Când anume, exact?

— Acest lucru e destul de clar, interveni Wimsey. Trebuie să acceptăm orele menţionate de Ferguson pentru că, pornind de la această premisă, n-avem motiv să le contestăm. Plecând la şapte şi jumătate şi şofând cu viteză obişnuită, n-ar fi reuşit să parcurgă cei patruzeci şi doi de kilometri în mult mai puţin de o oră. Să zicem că ajunge acolo la opt şi jumătate, se instalează şi-şi scoate uneltele de pictat. Graham, făcându-şi plimbarea matinală, ajunge în punctul respectiv, să zicem, la nouă fără un sfert. Se iau la bătaie, Campbell cade de sus în râu şi moare. La ora nouă, timp de vară, e rezonabil să presupunem că Graham se apucă de pictat. Treaba îi ia o oră şi jumătate. Ştiu asta, fiindcă l-am văzut la lucru – adică eu, cel puţin, l-am văzut. Astfel, ajungem la zece şi jumătate. Ştim, însă, că era tot acolo la unsprezece şi jumătate, aşa că trebuie să-i acordăm tot acest timp. Ceea ce e destul de firesc, întrucât, când l-am văzut eu, nu făcea decât să-şi copieze propria pictură, şi asta i-o fi luat mai puţin timp decât efortul original. Dendată ce termină, iar pe drum nu vede niciun trecător curios, se-ntoarce ca dintr-o plimbare la ortacii săi adormiţi, care, ulterior, nu vor pregeta să jure că nu l-au scăpat din ochi în tot acest timp. Cam asta-i teoria dumitale, nu-i aşa, Duncan?

— *Ay*, asta-i, încuviinţă, recunoscător, Duncan.

— Şi nici nu-i prea rea, atâta câtă e, continuă lordul, cu tonul unuia care degustă un vechi vin de Porto. Are cel puţin trei chichiţe, dar aş spune că se pot descâlci dacă avem bunăvoinţă. Mai întâi, ar însemna că doctorul a greşit toate calculele, dar de vreme ce el nu se supără, nu ne supărăm nici noi. În al doilea rând, cine a mâncat micul dejun al lui Campbell? Desigur, putem presupune că, deşi băuse

zdravăn cu o seară înainte, şi-a gătit, curajos, oul cu slănină, dar, după ce l-a pregătit, nu i-a plăcut cum arăta şi l-a aruncat în foc. Sau putem presupune – deşi nu mi-ar plăcea – că l-a mâncat însăşi doamna Green, care, ulterior, a tăgăduit. Sau putem presupune că l-a mâncat Campbell, i s-a făcut rău, l-a dat afară şi a umplut golul cu whisky. Oricare dintre aceste presupoziţii ar explica perfect starea constatată, nu, doctore?

Există apoi urmele de smoală de pe Morrisul lui Campbell, puse de noi pe seama cauciucurilor de bicicletă, dar care se pot datora altor cauze. Eu am fost acela care a atras atenţia asupra lor de la bun început, dar acesta nu-i un motiv să mă las inhibat de ele. Nu sunt suficient de importante ca să ruineze o teorie.

Gaura cea mare din ingenioasa reconstituire a lui Duncan e individul care a văzut maşina trecând pe lângă cotitura spre New Galloway, la zece fără un sfert. Teamă mi-e că Duncan n-a ţinut deloc seama de el. Totuşi, nu se poate spune că a greşit. Dacă un doctor se poate înşela, se poate înşela şi un muncitor cinstit. El n-a distins numărul maşinii, aşadar, ar fi putut fi un alt Morris.

— Dar ce faceţi cu grămada de lucruri din spate, de sub carpetă, întrebă şeful poliţiei, şi cu mantaua şoferului, cea bătătoare la ochi? De ele nu scăpaţi aşa uşor.

— Nu scap? se miră Wimsey. Prea puţin mă cunoaşteţi. Eu sunt capabil să scap cu viaţă şi din calea unei tulumbe ce vine în galop. Aţi solicitat informaţii despre un automobil Morris, cu un munte de bagaje în spate, condus de un bărbat îmbrăcat cu o manta ţipătoare, aşa e? Da, dar ştiţi ce se întâmplă când dai sfoară în ţară despre un anumit lucru. Lumea vede ceva ce corespunde parţial descrierii, iar restul şi-l imaginează. Se prea poate ca pe şoseaua principală dintre Castle Douglas şi Stranraer să fi trecut în dimineaţa aceea douăzeci de maşini, dintre care şase să fi fost încărcate cu bagaje. Câteva dintre ele vor fi fost conduse de domni, a căror îmbrăcăminte va fi fost ţipătoare, mai curând decât

identificabilă. Omul dumneavoastră nu va fi avut un motiv deosebit pentru a observa acea maşină, decât doar dacă i s-a ivit în faţă pe neaşteptate. Dacă am cunoaşte adevărul în totalitatea lui, am afla, probabil, că şi martorul mergea cam riscant. Automobilul, răsărindu-i în cale, l-a înfuriat şi, dacă şi-a însuşit ideea că s-a întâlnit nas în nas cu un *desperado* ce fugea de pedeapsă, nu s-a lăsat impresionat de faptul că a fost nevoit să-şi amintească unele lucruri inexistente. Nenumăraţi sunt cei întotdeauna gata să-şi amintească mai mult decât au văzut.

— Foarte adevărat, oftă Macpherson.

— Să vă spun eu ce-mi place la teoria asta a lui Duncan, interveni procuratorul fiscal. Conform ei, crima ar fi putut fi nepremeditată. E mult mai probabil că Graham, întâlnindu-se aşa, pe nepusă masă, cu Campbell, s-a luat la harţă cu el şi i-a dat în cap, decât că ar fi scornit cineva un plan să transporte un cadavru pe o distanţă de câţiva kilometri şi să-l planteze într-un loc atât de bizar.

— Locul i-a fost mai degrabă impus asasinului, prin aceea că victima îşi anunţase intenţia de a picta acolo în ziua aceea, nu?

— Dar n-ar fi fost exclus să se fi răzgândit, sir Maxwell.

— Unui ins nevinovat, interveni, ferm, Macpherson, o supoziţie ca asta nu i-ar fi pus probleme. Da’ un asasin se prea poate să fie tare grijuliu, până la punctu’ de a-şi primejdui tot planu’, insistând asupra unei verosimilităţi inutile.

— Bine, domnule inspector – spuse şeful poliţiei – văd limpede că nu eşti pe de-a-ntregul satisfăcut de niciuna din teoriile noastre. S-o auzim pe-a dumitale.

Faţa inspectorului se lumină. Îi venise şi lui rândul. Era convins că lui, nu altcuiva, îi aparţinea purceaua cea mai rotofee şi le era cu adevărat recunoscător lui Dalziel, sir Maxwell şi Duncan, fiindcă expuseseră dobitoace atât de subdezvoltate şi nu-i stricaseră piaţa.

— Mai adineaori o zis domnu’ sergent – începu el – că Jimmy Fleeming îi ăl mai mare mincinos din Stewartry. Da’ io ştiu nişte mincinoşi mai dihai ca el,

pe Gowan şi trupa lui de servitori englezi. Să reţineţi că ăştia trei îs singurele persoane care or dovedit cu gura lor cât minţesc de tare, cu excepţia lu' Strachan, cu basmu' lui despre mingea de golf. Io cred că Gowan l-o terminat pe Campbell când s-or întâlnit pe şosea, şi n-am crezut o iotă din povestea aia cu barba. Acum, am aşternut pe hârtie înşiruirea întâmplărilor, cum le văd io, şi vă rog pe dumneavoastră, domnule procurator fiscal, să le daţi citire în locul meu, că sunteţi mai obişnuit cu vorbitu' în public.

Cu aceste cuvinte, inspectorul îi înmână un manuscris lizibil, scos din buzunarul interior al hainei, şi se lăsă pe spate cu zâmbetul timid al unui poet ce asistă la recitarea propriilor sale versuri.

Procuratorul fiscal îşi potrivi ochelarii şi, cu glas răsunător, purcese la citirea documentului intitulat *Dovezile împotriva lui Gowan:*

> Aflăm din depoziţia domnişoarei Helen McGregor că domnul Campbell s-a întâlnit cu un alt automobilist, identificat între timp drept Gowan, pe şoseaua Gatehouse-Kirkcudbright, luni seară, în jurul orei zece fără un sfert. Că s-au luat la bătaie şi că unul dintre protagonişti a aşezat trupul neînsufleţit al celuilalt în automobilul cu două locuri, cu care a pornit în direcţia Gatehouse. Că fata a fugit, înspăimântată, acasă. Relatarea ei a fost ulterior confirmată de găsirea unei chei franceze, cu amprentele lui Campbell, nu departe de locul presupusei lupte, ca şi de descoperirea unor urme de roţi, indiciu că o maşină a fost parcată pe un drumeag cu iarbă, pe care se intră printr-o poartă, la cincizeci de metri de locul pomenit.
>
> După părerea mea, crima se poate reconstitui după cum urmează:
>
> După ce l-a ucis pe Campbell în acea încăierare, primul gând al lui Gowan a fost să ascundă cadavrul undeva unde să nu fie văzut de vreun trecător. A realizat acest

deziderat urcând corpul neînsufleţit în propria sa maşină, intrând cu ea prin poartă şi aruncând cadavrul înăuntru. Şi-a ales maşina proprie întrucât se afla cel mai aproape de Gatehouse şi o putea manevra mai uşor. Dacă ar fi pus cadavrul direct în maşina lui Campbell, ar fi trebuit să-şi ia din drum, mai întâi, automobilul său, şi ar fi putut fi surprins de cineva asupra faptului. Dacă respectiva persoană ar fi dat peste maşina lui Campbell, care bloca drumul, şi, mânat de curiozitate, ar fi văzut că are înăuntru un cadavru, totul ar fi părut extrem de suspect.

Pe urmă, Gowan a intrat prin poartă şi cu maşina lui Campbell, a mutat cadavrul în ea şi a parcat-o sus pe potecă, la o distanţă oarecare. S-a întors, pe jos, la maşina lui şi, cu ea, s-a înapoiat la Kirkcudbright. A putut ajunge la destinaţie conducând *ca dracu'* (ultimele două cuvinte erau tăiate, meticulos, cu o linie), ca un maniac, în mai puţin de cinci minute. Să zicem, la zece şi zece. Fata, Helen, l-a zărit când a trecut pe lângă casa ei.

L-a găsit pe Hammond la post şi i-a ordonat să vină cu el. Revenind la scena crimei pe la, să spunem, zece şi douăzeci, s-a dus pe jos până la automobilul Morris şi l-a scos de pe drumeag, mergând în direcţia Gatehouse, în care timp Hammond s-a întors la Kirkcudbright cu maşina cu două locuri.

Gowan a putut fi înapoi la vila de la Standing Stone, cu Morrisul, pe la zece şi jumătate, să zicem. (Notă: Ferguson spune zece şi un sfert, dar cu menţiunea „aproximativ".)

Pe urmă, Gowan concepe planul de a simula accidentul lui Campbell. Cum nu se poate da drept Campbell din pricina bărbii lui negre, se rade cu briciul lui Campbell,

având grijă să-l lase curat, şi arde părul, cu excepţia unei părţi căreia-i rezervă un alt rol.

La sosirea lui Strachan, Gowan stătea ascuns undeva, probabil în garaj. După plecarea lui Strachan, a reintrat pe furiş în casă, a distrus biletul şi şi-a continuat pregătirile.

La şapte şi jumătate a ieşit cu maşina, travestit în hainele lui Campbell şi ducând cu el mortul, materialele de pictat şi bicicleta luată de la hotelul Anwoth. Acum se cere explicată întârzierea cu care a ajuns la drumul de New Galloway, unde l-a văzut lucrătorul.

După mine, s-a dus mai întâi într-un oraş sau sat neidentificat, iar de acolo l-a instruit pe Hammond să-i iasă undeva în întâmpinare cu maşina cu două locuri. Cred că într-o localitate aproape de Pinwherry. S-a pornit o cercetare pentru a vedea de unde a fost făcut apelul telefonic, pe o rază de cincizeci de kilometri în jurul Gatehouse.

În acest punct, şeful poliţiei întrerupse lectura.

— Postul telefonic de unde s-a făcut apelul n-ar fi putut fi localizat mai uşor de la Kirkcudbright? întrebă el.

— Nu, nu, răspunse Wimsey, nelăsându-l pe Macpherson să intre în vorbă. Hammond a fost probabil instruit să meargă în altă parte, ca să i se telefoneze. Un individ disperat ca Gowan n-o să-şi dea atâta osteneală doar ca să se împiedice de un fleac cum e o convorbire telefonică, nu, Macpherson?

— Întocmai, întări inspectorul. Chiar asta voiam să zic.

— Atunci de ce nu i-a dat lui Hammond instrucţiuni când erau împreună, ca să evite cu totul discuţia la telefon? întrebă sir Maxwell.

— În momentul acela nu concepuse încă planul, îl lămuri Wimsey. Ce nerăbdători sunteţi cu toţii! Daţi-i omului timp de gândire! Prima idee ce-i trece prin cap

este: „Haide să transport cadavrul de pe şoseaua asta, pe care se ştie că am călătorit. Îl ascund undeva. Încă nu ştiu unde, dar mă gândesc şi-ţi telefonez mâine la ora opt. Du-te la Lauriston sau Twynholm (sau Kamceatka sau Timbuktu, sau oriunde îi era mai la îndemână) şi-ţi voi telefona acolo.” La urma urmei, întârzierea de pe drum trebuie explicată şi ea cumva. Ferguson e un mincinos, Strachan a căzut într-un puţ, Farren… staţi să-mi amintesc… aha, Farren conduce prost, iar Gowan a dat un telefon. Vă rog să vă continuaţi lectura, domnule procurator fiscal.

> După care Gowan s-a dus pe Minnoch şi a pictat tabloul. Treabă care l-a reţinut până pe la unsprezece şi jumătate. La ora aceea s-a urcat pe bicicletă şi a pedalat pe drumul de Pinwherry şi Girvan, până la locul dinainte ales. Abia trecuse de Barrhill, probabil, când a fost zărit de domnul Clarence Gordon. Domnul Gordon susţine că biciclistul nu era prea înalt, dar Gowan n-ar fi părut prea înalt dacă stătea cocârjat deasupra ghidonului, pedalând de zor. Neavând barbă, Gowan n-ar fi putut fi recunoscut după fotografie. Hammond l-a aşteptat, probabil, cu automobilul cu două locuri undeva între Barrhill şi Girvan, înarmat cu chinga necesară pentru a priponi bicicleta de automobil. Cei doi au mers împreună până dincoace de Girvan, unde Hammond a coborât, a luat bicicleta şi şi-a continuat drumul spre Ayr, unde, intenţionat sau din greşeală, a rătăcit bicicleta la gară. Vă reamintesc observaţia formulată acolo, că persoana cu bicicleta avea un accent englezesc. Pe urmă, Gowan s-a dus cu maşina până undeva unde a putut scrie şi expedia scrisoarea către maiorul Aylwin. Nu dorea să reapară la Kirkcudbright fără barbă, deci, probabil, nu s-a întors până-n noaptea aceea. Se depun eforturi pentru a se

afla unde era automobilul în toată perioada respectivă.

În ceea ce priveşte fragmentele de barbă descoperite pe şoseaua Gatehouse-Kirkcudbright. Lui Gowan şi complicilor săi le venise, probabil, ideea că va exista bănuiala că s-a comis o crimă şi că li se va cere să declare cum şi-au petrecut timpul. Dacă aşa stăteau lucrurile, tăierea bărbii şi plecarea lui la Londra ar fi devenit suspecte. Prin urmare, au născocit o poveste care se potrivea cu faptele şi au semănat bucăţile de barbă pe marginea drumului, pentru a da greutate variantei lor. Aceasta a fost povestea debitată ulterior de Gowan la Scotland Yard, foarte derutantă, din pricină că se întemeia pe multe fapte reale. Amănuntele fugii lui Gowan de la Kirkcudbright sunt exact aşa cum le-a descris în declaraţie. Acestea sunt dovezile împotriva lui Gowan, prezentate de mine.

(Semnătura) JOHN MACPHERSON
Inspector de poliţie

— Din ce în ce mai ingenios! exclamă Wimsey. Multe amănunte trebuie verificate, dar zău că teoria e foarte simpatică! Ce trupă şocantă de escroci sunt servitorii ăştia englezi! Nici măcar o crimă nu-i clinteşte din devoţiunea lor feudală pentru stăpânul care-i plăteşte!

Inspectorul roşi.

— Mă luaţi peste picior, milord, zise, plin de reproş.

— Ba zău că nu, protestă lordul. În mod deosebit îmi place un aspect al teoriei dumitale, şi anume că ai abordat curajos problema bicicletei de la Euston, de care toţi ceilalţi s-au ferit.

Aici, poliţistul Ross îşi drese glasul, într-un mod atât de semnificativ, încât toate capetele se întoarseră spre el.

— Văd din atitudinea pe care o ai, Ross – i se adresă lordul – că nici pentru dumneata cuvântul „bicicletă” nu e lipsit de semnificaţie. Dacă domnii permit, aş dori să aflu punctul dumitale de vedere.

Poliţistul căută din ochi aprobarea şefului poliţiei şi, primind drept încuviinţare o mişcare din cap, se lansă în teoria sa:

— Ce nu-mi iese mie din cap îi omu’ ăsta, Waters. Iată un individ cu un alibi total nesatisfăcător, nedovedit în niciun fel. Încă n-am stabilit contactul cu omu’ ăla, Drewitt, şi cu iahtul lui…

— O clipă, Ross, îl întrerupse şeful poliţiei. Azi-dimineaţă am primit de la el o telegramă trimisă de la Arisaig. L-am ratat la mustaţă la Oban. Conţinutul telegramei: „Waters s-a îmbarcat la Doon, marţi la opt şi jumătate dimineaţă. A debarcat la Gourock, sâmbătă. Urmează scrisoarea.” Din câte ştiu, a dat şi poliţiei o declaraţie de confirmare.

— *Ay*, făcu Ross, deloc descumpănit, *ay*, *imph’m*. Da’ noi nu ştim ce soi de om o fi Drewitt ăla. Io gândesc că vrea să-l susţină pe Waters cu orice preţ. Poate jura până se învineţeşte la faţă că Waters s-a îmbarcat la Doon, fapt e că nime nu l-o văzut. Iar bicicleta o dispărut fără urme. După părerea mea, bicicleta aia îi pe fundul apei, undeva între Arran şi Stranraer şi n-o s-o mai vedem până nu iasă din mare ca să depună mărturie, în Ziua de Apoi. Afară doar – adăugă el, sacrificând limbajul pitoresc – dacă n-o căutăm cu draga.

— Şi atunci, care-i ideea dumitale, Ross?

— Ei bine, sir Maxwell, iacăt-o, şi pentru mine îi cât se poate de clară şi de simplă. Îl avem pe Campbell, rău ca un câne şi pus pe harţă. Se ceartă cu Waters şi ameninţă că lucrurile nu se vor opri aici. Pleacă la Gatehouse, se întâlneşte cu Gowan, pe care-l bate. „Perfect, îşi spune, în seara asta îmi merge totul de minune!” Ajunge acasă, se pune iară pe băut şi se gândeşte aşa: „Da’ de ce să nu-l trag, vă cer iertare, pe nemernicu’ de Waters afară din pat şi să isprăvesc odată cu el?” îşi scoate maşina şi pleacă. Ferguson doarme dus şi nu-l aude. Chiar el recunoaşte că nu l-o auzit pe Strachan plecând, atunci

de ce l-ar fi auzit pe Campbell? Se duce la Kirkcudbright şi dă cu pietre în geamu' lu' Waters. Waters se uită afară, îl vede şi-şi spune: „Doară n-o să ne sfădim în stradă!" Îl lasă pe Campbell înăuntru, povestesc o ţâră şi unu' ori altu' zice: „Să merem sus la atelier şi să ne batem acolo." Se duc, şi Campbell îi omorât.

Waters îi în mare încurcătură, idee n-are ce să facă. Tocmai iasă, cu minţile rătăcite, din atelier, când dă de ortacul lui, Drewitt, aflat în turneu cu o maşină închiriată. „Drewitt, îi zice, am dat de dracu'. Am omorât un om şi nu ştiu ce să fac. O fost o luptă dreaptă, da' o s-o socotească o crimă şi or să mă spânzure." Aşadar, cugetă ei amândoi şi ticluiesc un plan. Drewitt se duce la doamna McLeod acasă, să se dea drept Waters. Vă amintiţi – zise apăsat poliţistul Ross – că doamna McLeod nu şi-o mai văzut chiriaşu' de când o plecat de-acasă, puţin după miezu' nopţii. Numa l-o *auzit* urcând la etaj, l-o *auzit* ieşind când o dus sus apa, şi când o venit din spatele casei el îşi luase micu' dejun şi plecase.

— Drewitt o riscat al dracului de mult, comentă Macpherson.

— *Ay*, da' criminalii n-au încotro, explică Ross. În timpul ăsta, când Drewitt intră la el acasă, Waters se află departe cu maşina lu' Campbell şi cu bicicleta lui. După aia face acelaşi lucru pe care l-am pus pe seama ălorlalţi suspecţi. Pleacă la şapte şi jumătate cu mortul. Mă gândesc io c-o luat-o pe drumu' ăl vechi prin gara Gatehouse şi nu-i exclus să fi avut pană de motor în pustietatea aia, sau să-i fi explodat un cauciuc şi să fi trebuit să schimbe roata. Îi un drum afurisit, tot numa' şanţuri şi pietroaie. Oricum, trece pe la intersecţia cu drumu' de New Galloway la nouă şi treizeci şi cinci şi soseşte la Minnoch la zece. Pictează tabloul, îmbrânceşte mortul în apă şi pleacă pe bicicletă. Timp are berechet, fiindcă nu poate să-şi vadă de restu' planului până nu se-ntunecă. Stă ascuns pe dealuri şi tot acolo se blestemă, fiindcă a uitat să ia cu el sandviciurile ce-or fost găsite în taşca lu' Campbell. *Ay*, o să-i chiorăie maţele deseară. Când nu

mai îi niciun pericol, se duce cu bicicleta până la locu' stabilit pentru întâlnirea cu Drewitt.

Drewitt, între timp, navigase, cum o declarat, în susu' coastei. Drewitt o fi fost ăl de l-or fi văzut îmbarcându-se la Doon şi de acolo mai departe iahtul o avut parcursu' declarat de Waters. Noaptea, o traversat din Lady Bay la Finnart Bay şi l-o luat pe Waters, care o venit cu bicicleta, pe drumu' de munte de la Pinwherry. Aburcă şi bicicleta pe iaht şi se întorc să amareze în Lady Bay. După aia nu mai trebuie decât să se ţină de planul iniţial de navigaţie şi să-l debarce pe Waters la Gourock sâmbătă dimineaţă, după ce cufundă bicicleta undeva unde nu poate fi găsită uşor. Dom'le! Îi clar ca vaca!

— Dar… zise şeful poliţiei.

— Dar… zise inspectorul.

— Dar… zise sergentul.

— Dar… zise poliţistul Duncan.

— *Imph'm*, spuse procuratorul fiscal. Domnilor, toate teoriile astea sunt foarte interesante, dar conjecturale. Vă felicit pe toţi, din inimă, pentru străduinţă şi ingeniozitate, dar să hotărăşti care teorie e cea mai plauzibilă e un lucru mai greu decât alegerea casetei cu portretul Portiei[30]. Mie mi se pare că merită să ne continuăm cercetările în toate direcţiile acestea şi că următorul pas este începerea unor investigaţii care să confirme una dintre teorii, sau poate pe niciuna. Trebuie verificată, cu cea mai mare meticulozitate, deplasarea tuturor vehiculelor pe reţeaua de drumuri a districtului. Trebuie găsit acest om, Drewitt, şi interogat strâns, iar locuitorii din zonele Finnart Bay şi Lady Bay să fie întrebaţi dacă ştiu ce manevre a făcut iahtul. Cel puţin, putem fi siguri că, din cinci teorii prezentate azi, aici, una-i cea adevărată. E ceva, nu-i aşa, lord Peter?

— Da, Wimsey, interveni şi şeful poliţiei. Deunăzi, îi spuneai lui Macpherson că ai rezolvat problema. Crezi că a sosit vremea să-ţi dai votul decisiv? Care dintre suspecţii noştri este ucigaşul?

Capitolul XXVI
UCIGAŞUL

— Acesta – răspunse lordul Peter Wimsey – este cel mai măreţ moment al vieţii mele. În sfârşit mă simt un adevărat Sherlock Holmes. Un şef al poliţiei, un inspector de poliţie, un sergent de poliţie şi doi agenţi îmi cer să decid eu care din teoriile lor e valabilă. Înfoiat ca un păun, pot să mă instalez mai comod pe scaun şi să vă anunţ: „Domnilor, vă înşelaţi cu toţii."

— Pe dracu', înjură şeful poliţiei, toţi nu ne putem înşela.

— Îmi amintiţi – replică Wimsey – de stewardul care-i spunea unui pasager ce traversa Canalul Mânecii: „Aici nu-i permis să vomaţi." Ba da, vă puteţi înşela şi vă şi înşelaţi cu toţii.

— Dar i-am suspectat pe toţi! strigă sir Maxwell. Fii atent, Wimsey, sper că n-ai să faci o întoarcere de o sută optzeci de grade şi să ne anunţi că făptaşul e lăptarul, sau doamna Green, sau o persoană complet necunoscută? Ar fi în spiritul celei mai proaste tradiţii a celei mai inferioare forme de literatură poliţistă. Şi apoi, nu spuneai chiar dumneata că ucigaşul trebuie să fie artist, ba i-ai şi ales pe cei şase, dumneata singur. Te-ai răzgândit, cumva?

— Nu, răspunse Wimsey, n-aş fi capabil de o atitudine atât de josnică. Îmi menţin declaraţia iniţială. Greşiţi cu toţii, dar unul greşeşte mai puţin decât ceilalţi. Şi nimeni nu l-a identificat corect pe asasin, nimeni n-a reconstituit corect metoda folosită, deşi unii dintre dumneavoastră au ajuns la adevăruri fragmentare.

— Wimsey, nu fi atât de negativist şi obositor, protestă sir Maxwell. Problema e, la urma urmei, serioasă. Dacă deţii informaţii care ne lipsesc, eşti dator să ni le comunici. De fapt, ar fi trebuit să ni le comunici imediat, în loc să ne sileşti să ne irosim timpul.

— Dar vi le-am comunicat imediat, se apără Wimsey. Vi le-am împărtăşit chiar în ziua când s-a săvârşit omorul, numai că aţi uitat. N-am ascuns absolut niciun as în mânecă. Dar n-am putut fi sigur de teoria mea, până n-au fost strânşi toţi suspecţii, pentru că în orice moment se putea ivi ceva ca s-o răstoarne. De fapt, nici acum n-am demonstrat-o, deşi mă prind s-o fac oricând doriţi.

— Haideţi, haideţi – zise procuratorul fiscal – vă rog să ne spuneţi ce anume doriţi să demonstraţi şi vi se va oferi prilejul.

— *Rigbt-ho!* Voi fi cuminte. Acuma, va trebui să ne întoarcem la descoperirea cadavrului. Elementul crucial al întregii afaceri se afla acolo, şi ţi l-am indicat, Dalziel, acela fiind şi lucrul care ne-a dat de la bun început siguranţa că moartea lui Campbell a fost o crimă, nu un accident.

Vă amintiţi cum am descoperit cadavrul. Zăcea în apă, rece şi ţeapăn, iar sus, pe şevalet, se afla o pictură neterminată, iar lângă ea o paletă, o taşcă şi un cuţit pentru pictat. Am examinat pe rând obiectele ce aparţinuseră mortului şi ţi-am spus, Dalziel: „Ceva lipseşte, şi dacă nu-l găsim, înseamnă că e o crimă.” Îţi aminteşti, Dalziel?

— Perfect, lord Peter.

— În traista lui Campbell am găsit nouă tuburi de vopsea-ulei – vermion, ultramarin, două galben-crom, viridian, cobalt, purpuriu, lac roz şi galben-lămâie. Dar nici urmă de alb de zăpadă. După cum explicam atunci, e absolut imposibil să pictezi un tablou în ulei fără să foloseşti albul de zăpadă. E mediul fundamental, folosit de artist în amestec cu alte culori, pentru a obţine diferite nuanţe de umbră şi lumină. Chiar şi un Campbell, care folosea în mare măsură culori primare, nu s-ar fi gândit să plece la pictat fără un tub de alb, mai mult decât v-aţi gândi dumneavoastră să pescuiţi păstrăvi fără o plasă. În orice caz, dovada că, în dimineaţa aceea, Campbell folosise albul de zăpadă se afla chiar în tablou, care reprezenta mase imense de nori albi, proaspete şi umede, abia pictate. Confirmarea am avut-o privind paleta. Pe ea, erau şapte bobiţe de culoare, în

următoarea ordine: alb, cobalt, viridian, vermion, ultramarin, galben crom şi lac roz.

Ei bine, vă amintiţi ce mult am căutat tubul acela de vopsea. Am întors pe dos buzunarele lui Campbell, am periat pământul centimetru cu centimetru, am ridicat – mai degrabă ai ridicat dumneata, fiindcă eu, ca un om cu bun-simţ ce sunt, m-am retras – toate pietroaiele din afurisitul ăla de pârâu, până jos la pod. Ţi-am spus, Dalziel, că s-ar putea să fie vorba de un tub voluminos, dar că, fireşte, nu era exclus să fi fost aproape gol şi, prin urmare, foarte uşor. Cred că nu greşesc spunând că l-am fi găsit, dacă s-ar fi aflat pe undeva prin apropiere.

— *Ay*, întări Dalziel, puteţi presupune asta fără codeală.

— Perfect. Mai exista, desigur, vaga posibilitate ca după moartea lui Campbell, cineva să fi şterpelit tubul, dar ipoteza era prea fantastică pentru a o lua în serios. De ce să fi furat cineva acel unic obiect şi nimic altceva? Pe urmă, mai era starea cadavrului, care arăta că moartea survenise cu mult mai devreme decât ne îngăduia să presupunem gradul de finisare a picturii. Şi, apropo, domnule doctor, permiteţi-mi să vă iau o povară de pe suflet, spunându-vă că, în ciuda pledoariei speciale şi foarte abile a lui Duncan, estimarea orei decesului făcută de dumneavoastră a fost absolut corectă.

— Mă bucur.

— Da. Ei bine, se punea întrebarea: ce s-a întâmplat cu tubul de vopsea albă? Ţinând seama de toate indiciile, mi-am format părerea că: a) Campbell a fost asasinat; b) tabloul a fost pictat de asasin; e) dintr-un motiv necunoscut, asasinul a luat cu el tubul de culoare albă.

Ei, dar de ce să-l ia cu el? Era cea mai neroadă treabă pe care-ar fi putut-o face, deoarece absenţa lui avea să stârnească, instantaneu, suspiciunea. Deci, trebuie că-l luase din neatenţie, ceea ce înseamnă că l-a pus automat în locul unde era obişnuit să pună tuburile de vopsea, în timp ce picta. Nu-l lăsase în niciunul din locurile obişnuite – pe pământ, sau într-o cutie, sau în traistă, sau în tăviţa prinsă de şevalet.

Deci, probabil îl avea asupra sa, chiar în buzunar. Prin urmare, din acel moment mi-am spus că e cazul să căutăm un pictor care are dezordonatul obicei de a-şi vârî tuburile de vopsea prin buzunare.

— Dar asta nu mi-aţi spus-o, se plânse Dalziel.

— Nu, pentru că mă temeam – iartă-mă – că dacă ţi-aş sugera un asemenea lucru, te-ai apuca să iscodeşti în dreapta şi-n stânga, iar dacă asasinului i s-ar fi atras atenţia asupra acestui obicei nefericit al său, până aici i-ar fi fost atât obiceiului, cât şi anchetei. În plus, era posibil ca ticul să le fie comun mai multor artişti. Sau, se prea putea ca eu să greşesc cu desăvârşire – indiciul era cam vag şi poate că-i exageram importanţa. M-am socotit că strategia cea mai bună era să dau târcoale prin ateliere, să-i văd pe pictori la treabă şi să le aflu tabieturile. Era, evident, o treabă pe care eu, în calitatea mea de persoană particulară, o puteam rezolva mult mai uşor decât orice slujbaş al legii. Dar ţi-am oferit pontul, Dalziel, iar dumneata l-ai menţionat în raport. Oricine putea ajunge la concluzia mea. De ce n-a ajuns nimeni?

— N-are nicio importanţă de ce n-am ajuns, Wimsey, îi răspunse sec sir Maxwell. Să auzim mai departe.

— Următoarea întrebare – reluă Wimsey – a fost: la ce bun atâta bătaie de cap cu falsul tablou? De ce-ar zăbovi un asasin la locul crimei, pictând peisaje? Evident, ca să ascundă faptul că victima fusese omorâtă atunci când a fost omorâtă. Să spunem, cu o seară înainte. Ceea ce însemna că făptaşul nu poseda un alibi solid pentru acea seară, sau pentru când o fi fost. Dacă, însă, dorea să acrediteze ideea că victima fusese ucisă abia dimineaţa, trebuia să-şi pregătească un alibi de fier pentru respectiva dimineaţă. Mi-am dat, aşadar, seama că deja cunoşteam patru lucruri despre asasin: 1) era pictor, altfel n-ar fi reuşit să picteze tabloul; 2) avea obiceiul de a-şi vârî culorile în buzunare; 3) avea un alibi şubred pentru ora reală a crimei; 4) va scoate un alibi inatacabil pentru dimineaţa de marţi.

Pe urmă am descoperit urmele de smoală din maşină. Acestea indicau faptul că alibiul fusese

construit cu ajutorul unei biciclete. Mai departe, însă, n-am putut merge, neştiind când fusese ucis Campbell, nici când pornise de-acasă spre Minnoch, nici cât va fi durat pictatul tabloului, nici alte detalii de aceeaşi natură. Ştiam, însă, bine ce mare zurbagiu fusese Campbell şi că pe puţin şase artişti din acest district îi purtau, la modul cel mai serios, sâmbetele.

Acum, ceea ce mă deruta la acest caz era că din şase artişti dispăruseră cinci. Bineînţeles, nu-i deloc neobişnuit ca cinci pictori să lipsească în acelaşi timp de acasă. La Glasgow se deschisese expoziţia, unde plecaseră mai multe persoane, inclusiv Ferguson. Mai era pescuitul, care-i scoate ades din casă pe oameni în toiul nopţii, mai erau sute de chestii perfect legitime în care puteau fi angajaţi. Rămânea, însă, faptul că cei cinci nu erau disponibili pentru cercetări. N-ai cum să-l chibiţezi pe un individ când pictează, când tu nici măcar nu ştii unde e. Singurul pe care l-am găsit imediat a fost Strachan, dar când i-am analizat mai atent cazul, am constatat că alibiul său era departe de a fi satisfăcător, nu numai pentru seara de luni, ci şi pentru marţi dimineaţă, ca să nu mai pomenesc de ochiul vânăt şi de înfăţişarea în general jalnică.

Iată, deci, cum stăteau lucrurile în acel moment: Graham – dispărut; Farren – dispărut; Waters – dispărut; Gowan – plecat la Londra; Ferguson – la Glasgow; Strachan acasă, dar debitând minciuni evidente.

Pot spune că pe Strachan l-am exonerat aproape imediat, deşi n-am exclus şi varianta ca el să ştie ceva şi să se simtă cu musca pe căciulă. Căutam, însă, un criminal cu alibi de fier, iar al lui Strachan era cât se poate de nedibaci şi de incredibil. Pentru Graham, Farren şi Waters trebuia să mai aştept, ei puteau să apară cu alibiuri excelente; n-aveam de unde să ştiu. Numai că eu mă aşteptasem la ceva mai evident, mai rapid. Din punctul meu de vedere, cei mai suspecţi erau Ferguson şi Gowan, fiindcă posedau alibiuri certificate de persoane din afară. Dar, dacă alibiul lui Gowan era autentic, se referea nu numai la dimineaţa, ci şi la seara precedentă; ca atare, Ferguson rămânea singurul ce întrunea toate condiţiile. Alibiul lui era

exact de tipul presupus de mine. Acoperea numai dimineaţa; era inatacabil din toate unghiurile; era confirmat de persoane ca şefi de gară sau şoferi de autobuze, care n-aveau absolut niciun motiv să mintă. Dacă Ferguson călătorise cu adevărat cu trenul de 9.08, de la Gatehouse la Dumfries, atunci era exclus să fi pictat el tabloul.

Apoi, rând pe rând, i-am trecut prin ciur pe toţi ceilalţi. A apărut Graham, neînarmat cu nicio explicaţie, şi el mi-a produs un şoc, fiindcă, dintre toţi şase, Graham e singurul care nu numai că e dotat cu imaginaţie, dar are acelaşi fel de imaginaţie ca a mea. Parcă-l vedeam raţionând ca mine despre alibi, spunându-şi că orice alibi ar da de bănuit şi că cea mai solidă dovadă a nevinovăţiei ar fi lipsa completă de alibi. Cred că, în acel punct, îl bănuiam pe Graham mai mult decât pe oricare altul. Mi-a spus că nu-i o problemă pentru el să imite stilul lui Campbell – ba chiar s-a dat de ceasul morţii să-mi şi demonstreze. Am avut cumplitul sentiment că niciodată nu vom reuşi să-i punem ceva în cârcă lui Graham. S-a purtat perfect. A adoptat cea mai bună atitudine. Şi nu voia să se angajeze cu nimic până nu cunoştea situaţia cu care se confrunta.

După aceea s-a întors şi Ferguson, cu nenumăraţi martori care să jure că fusese, într-adevăr, la Glasgow şi ne-a spus o poveste care, în sfârşit, conţinea unii timpi reali, pe care ne puteam baza. Sunt sigur că toate orele menţionate de el erau absolut exacte, că nu adormise atunci şi că nu-i scăpase nimic. Am mers la el pe nepusă masă, i-am studiat metodele de pictat şi l-am clasificat mental.

Era ziua când dăduserăm de firul bicicletei de la Ayr. Nu doresc să fiu mojic faţă de nimeni, dar cred că trebuie să se ţină cont de bicicleta aceea în orice încercare de a explica misterul. Întreaga afacere era atât de stranie, încât un accident sau o coincidenţă erau excluse. Nu arunca niciun pic de lumină asupra personalităţii asasinului, firește, pentru că, deşi bicicleta provenea de la Gatehouse, aceasta nu indica decât că era vorba de o crimă săvârşită la Gatehouse, lucru extrem de probabil oricum. Mare păcat că

nefericitul de hamal de la Girvan şi-a ales tocmai acel moment ca să se îmbolnăvească. Dacă ar fi recunoscut una dintre feţele din fotografii, ne-ar fi scutit de multă alergătură.

Joi – oare ce-am făcut joi? Da, da, am aflat despre încăierarea de pe şoseaua Gatehouse-Kirkcudbright, despre cheia franceză şi smocurile de păr negru. Astea mai-mai că ne-au dat peste cap, Macpherson. Să fi fost ceva mai ageri, l-am fi putut prinde pe Gowan înainte de-a fugi, economisind astfel costul câtorva drumuri până la Londra. A fost vina mea, pentru că eram preocupat de ideea cu pictura şi m-am dus la Bob Anderson, să propun organizarea unei reconstituiri, sus pe Minnoch. Voiam să transport o căruţă de pictori acolo sus şi să-i pun să picteze în maniera lui Campbell, ca să văd cât timp le ia. Graham, Strachan şi Ferguson erau printre oaspeţi. Cu toţii au fost de acord să încerce, numai că, după Ferguson, ideea era de prost-gust.

Şi, pe urmă, ce s-a întâmplat? A, da, m-am dus pe ţărm, la Carrick, şi m-am uitat cum pictează Strachan, care a vrut să mă arunce în mare, dar s-a gândit că mai bine nu. Între timp, îmi devenise foarte clar că el fie ascundea ceva, fie apăra pe cineva şi că, după toate probabilităţile, jucase un rol în dispariţia lui Farren. Îl văzusem, ştiţi, acasă la doamna Farren, marţi seară, când am inspectat atelierul lui Waters şi am văzut cât de utilă era uliţa pentru parcarea unei maşini.

Sâmbătă nu ne-am ostenit prea tare, dar s-a întors Waters şi am ascultat şi remarcabila poveste a doamnei Smith-Lemesurier. Încă nu eram sigur în ce-l priveşte pe Graham. Povestea era mult prea idioată ca să fi fost scornită de el, dar, cum spunea Duncan, poate că doamna îşi pierduse capul şi o născocise fără să-l consulte.

Duminică, am convins-o, cu ameninţări, pe doamna Farren să-mi spună unde-l găsesc pe soţul ei. Luni l-am prins şi i-am analizat modalitatea de a picta, cu puţin înainte de sosirea detectivilor oficiali. Aşadar, nu mai aveam de inspectat decât pe trei din pictorii mei. Mai târziu, şeful poliţiei a obţinut depoziţia lui

Strachan, dar eu ştiam deja tot ceea ce doream să aflu despre Strachan.

Ultima treabă a fost să dau de Graham şi de Waters şi să-i pun să copieze pictura lui Campbell. Cu asta, am împuşcat patru iepuri dintr-un foc. Am aflat cum umbla fiecare cu tuburile de culoare, am aflat factorul timp necesar pentru a-mi completa teoria, şi, ca un noroc, pe parcursul conversaţiei mi-au furnizat şi informaţiile dorite cu privire la Gowan. Iată de ce spuneam, domnule inspector, că nu-i nevoie să merg şi să stau de vorbă cu Gowan.

Acum, îmi dau seama că ardeţi cu toţii de nerăbdare să aflaţi cum procedau cei şase cu tuburile lor.

După toate aparenţele, Gowan e teribil de chiţibuşar şi de ordonat. Nici nu poate picta dacă nu-s toate aranjate frumos. Fiecare obiect îşi are locul său, şi toate stau unde trebuie. E ultimul om pe care l-ai putea bănui că-şi vâră tuburile în buzunar. În plus, ca să fiu sincer, sunt sigur că n-ar fi putut picta imitaţia aceea în stilul lui Campbell. E mult prea dependent de metodele sale. N-ar fi avut, cred, nici inteligenţa necesară pentru a realiza falsul de la A la Z. Toată partea mai deşteaptă a micii lui dispariţii a fost opera lui Alcock care, da, posedă toate însuşirile unui mare complotist.

Waters îşi aruncă, de obicei, tuburile într-o traistă. Ca urmare, având-o pe a lui Campbell la îndemână, nimic n-ar fi fost mai firesc decât să le arunce în ea. Deşi s-a grozăvit că-l poate imita perfect pe Campbell, a copiat tabloul cu multă încetineală şi imitaţia nu i-a reuşit prea bine. Dar n-a fost nici suficient de rea ca să poată fi considerată o încercare deliberată de a mă induce în eroare. Nici el, nici Graham n-au dat niciun semn că tabloul le-ar stârni amintiri neplăcute.

Graham – ei bine, Graham e un tip foarte isteţ. El a ştiut numaidecât că nu Campbell pictase peisajul. N-a făcut chiar afirmaţia asta, nu cu aceste cuvinte, dar a observat inadvertenţele stilistice şi le-a comentat. Ceea ce, firește, putea fi punctul culminant al planului prin care încerca să mă întreacă în viclenie, numai că

n-am avut această impresie. Uimirea şi suspiciunea lui păreau sincere. A mai spus că atunci când pictează în aer liber pune tuburile fie pe pământ, fie în pălărie, lucru confirmat de Waters. Nici la Graham, nici la Waters n-am observat reflexul de a lăsa să cadă tuburile în buzunar. I-am privit o oră şi jumătate, dar n-am surprins nici măcar un început de mişcare cenzurată.

Farren foloseşte o cutie de schiţe şi pune fiecare tub exact la locul lui, imediat după întrebuinţare. Nu-mi dau seama cum ar proceda dacă n-ar avea cutia la-ndemână, dar, în timp ce mă aflam la doamna Farren acasă, am scotocit buzunarele jachetei vechi în care pictează şi n-am găsit nici tuburi, nici urme de vopsea pe căptuşeală. De fapt, îl eliminasem pe Farren în momentul când am constatat că nu are niciun alibi pentru marţi dimineaţă. Tot rostul picturii contrafăcute era să servească drept bază pentru un alibi. Dacă nu putea servi, n-avea sens s-o confecţionezi.

Strachan îşi înşiră tuburile de culoare pe o tăviţă ataşată de şevalet, întotdeauna în aceeaşi ordine, iar paleta şi-o alcătuieşte tot într-o ordine uniformă – cea a spectrului. Paleta lui Campbell nu era câtuşi de puţin alcătuită astfel, iar tuburile se aflau toate în straiţă – cu excepţia, desigur, a albului. În timp ce-l urmăream pe Strachan, m-am folosit de un prilej ca să-i subtilizez cobaltul, dar imediat i-a simţit lipsa când şi-a strâns lucrurile, deşi scos din sărite de unele lucruri pe care i le spusesem. Nu, el nu este omul care ar pleca de la locul crimei cu un compromiţător tub de vopsea albă în buzunar.

Iar acum, ajungem la Ferguson. Ferguson îşi vâră mereu tuburile în buzunar, l-am văzut eu. Îşi cumpără culorile de la „Roberson's", dar avea pe masă un tub în valoare de o liră de la „Winsor & Newton", l-am văzut şi l-am pipăit. Elementul din pictura falsă care l-a intrigat pe Jock Graham era un fel de umbră specifică, albăstrie, care constituie pentru Ferguson o manie. Aşadar, Ferguson şi nimeni altul este cel care a contrafăcut tabloul şi a stabilit alibiul.

Staţi, nu săriţi. În legătură cu Ferguson, doresc să vă mai atrag atenţia asupra unui lucru sau două. E unicul om cu alibiul pe care asasinul şi-a propus să-l construiască folosindu-se de falsul peisaj. Se ştie că are o memorie vizuală remarcabilă, înregistrează toate detaliile. Ferguson a fost cel ce a obiectat împotriva partidei de desen de pe Minnoch. Şi îmi scot pălăria în faţa lui sir Maxwell Jamieson, pentru că a afirmat, în ciuda evidenţei, că Ferguson a fost omul ce deţinea cunoştinţe speciale pentru a putea monta, la vilă, o înscenare care s-o păcălească până şi pe doamna Green.

După ce Wimsey îşi sfârşi lunga cuvântare, rostită într-un stil neobişnuit de sobru, se aşternu o tăcere scurtă, întreruptă de sir Maxwell în felul următor:

— Toate-s frumoase, Wimsey, totul sună convingător, dar, dacă nu izbuteşti să demontezi alibiul lui Ferguson, n-ai realizat nimic. Ştim că el – sau, poate, altcineva – a plecat de la Gatehouse la Dumfries cu trenul de 9.08 continuând călătoria până la Glasgow. Biletul a fost controlat de trei ori pe parcurs şi predat la Glasgow. Mai mult, Ferguson a fost văzut la Glasgow de tipii cu magnetoul, de domnişoarele Selby şi Cochran. Vrei să ne spui că a avut un complice care s-a dat drept el, sau ce?

— Nu. N-a avut un complice. Dar este pasionat de literatura poliţistă. Acum, să vă spun ce intenţionez să întreprind, cu permisiunea dumneavoastră. Mâine e din nou marţi, vom constata că trenurile circulă conform orarului din ziua cu alibiul. Diseară, mergem jos la vilă şi reconstituim, de la un cap la celălalt, toată seria de evenimente, îmi asum sarcina de a vă arăta exact cum au fost regizate lucrurile. Dacă dau greş într-un anume punct, înseamnă că teoria mea s-a făcut ţăndări. Dacă, însă, o scot cu bine la capăt, voi fi dovedit nu numai că scenariul a fost posibil, ci chiar că a fost transpus în viaţă în felul acesta.

— Mai corect nici nu se poate, observă inspectorul Macpherson.

— Singura problemă – reluă Wimsey – este că Ferguson nu trebuie să afle. Dacă vede ce facem, o să-şi ia tălpăşiţa.

— N-are decât, replică, aspru, Macpherson. Dacă-şi ia tălpăşiţa, om şti că-i vinovat.

— Bună idee, zise lordul. Acum, atenţie, avem nevoie de un bărbat mai scund, mai îndesat, care să-l joace pe Campbell. Dumneavoastră, toţi tipii de la poliţie, sunteţi prea înalţi. Teamă mi-e, sir Maxwell, că numai dumneavoastră vă potriviţi.

— Nu mă supăr, zise, îndatoritor, vajnicul militar. Cu condiţia să nu mergeţi până la a mă arunca şi pe mine în râu.

— Aşa ceva nu voi face, dar va trebui să vă resemnaţi cu o călătorie cam neplăcută cu maşina. Pe urmă, avem nevoie de doi observatori, unul să stea lângă cadavru, celălalt să nu mă scape pe mine din ochi. Ambii îşi vor întrebuinţa serios picioarele. Ce spuneţi, domnule procurator fiscal?

— Nu, nu, protestă respectivul domn. Sunt mult prea bătrân ca să bat coclaurile.

— Atunci trebuie să apelăm la domnul inspector Macpherson şi la domnul sergent. Domnule procurator fiscal, dacă doriţi, ne puteţi însoţi ca observator. Mai avem nevoie de o bicicletă! Întrucât cea autentică mai şade şi acum, cuminte, la Euston, aşteptând ca cineva să fie suficient de nerod ca s-o revendice. Ouă şi şuncă pentru toată lumea şi o maşină în plus, pentru observatori.

Inspectorul se angajă să procure toate cele necesare.

— Ross şi Duncan, adăugă el, îl vor supraveghea pe Ferguson. Înţelesu-m-aţi? Oriunde mere, voi vă ţineţi de ’mnealui. De-ncearcă să fugă, îl arestaţi.

— Aşa-mi placi! strigă Wimsey. Sir Maxwell, dumneavoastră porniţi de la Kirkcudbright, după închiderea localurilor, şi ne aşteptaţi la curba în formă de S, la zece fără un sfert. Dumneata, Macpherson, iei maşina de observaţie şi joci rolul lui Gowan, dar, în loc să te întorci la Kirkcudbright, îl urmezi pe domnul şef al poliţiei până la Gatehouse, gata să joci rolul lui Strachan la momentul potrivit. Dumneata, Dalziel, te ţii de mine, nu mă slăbeşti din ochi, ca o mâţă ce pândeşte la o gaură de şoareci. Dumneavoastră, domnule procurator fiscal, puteţi face ce vreţi. Dar,

pentru început, o să ne cinstim cu o cină bună, fiindcă ne stă în faţă o muncă destul de grea.

Capitolul XXVII
LORDUL PETER WIMSEY

— *Hullo!* salută Ferguson.

— *Hullo!* răspunse Wimsey. Domnul procurator fiscal, domnul sergent Dalziel de la Newton-Stewart, pe care am impresia că l-aţi cunoscut. Facem o mică experienţă în legătură cu moartea lui Campbell şi, dacă nu deranjăm, am dori să ne folosim de casa dumneavoastră. După cum ştiţi, e un excelent punct de observaţie.

— Sper că nu vă este peste mână, domnule Ferguson, adaugă, curtenitor, procuratorul.

— Câtuşi de puţin, încuviinţă Ferguson. Intraţi. Ce anume doriţi să faceţi?

— Să reconstituim evenimentele de luni seară, răspunse Wimsey, iar pe dumneavoastră vă rugăm să ne atrageţi atenţia dacă greşim cu ceva.

— Da, bineînţeles, cu plăcere. Când începe spectacolul?

Wimsey se uită la ceas.

— E ora opt. Ar trebui să-i dăm drumul chiar acum. Dalziel, îl joci dumneata pe Farren, sau îl joc eu? Mai bine dumneata, fiindcă asta-mi dă posibilitatea să rămân aici, sub ochii procuratorului fiscal.

— Fain, zise Dalziel şi se îndepărtă.

— Unde vă aflaţi, Ferguson, la sosirea lui Farren?

— Aici, răspunse Ferguson, indicând un fotoliu de lângă şemineu.

— Bun; atunci, vă rog să vă aşezaţi tot acolo şi să faceţi ceea ce făceaţi în seara respectivă. Domnul procurator fiscal va sta în colţul opus, iar eu aici, între dumneavoastră.

— Dumneavoastră cine se presupune că sunteţi? se interesă politicos Ferguson.

— Deocamdată, nimeni. Ceva mai târziu am să-l joc pe ucigaş. E tocmai rolul pe care mi-l doresc de o viaţă. *Hullo!* Auziţi, cred c-a început scandalul!

O serie de bufnituri puternice anunţau că Dalziel îşi declanşase atacul asupra uşii lui Campbell.

— Hai, Ferguson, îl îndemnă Wimsey.

Ferguson, cu chipul cam crispat şi palid în lumina lămpii de petrol, se duse la geam şi trase în lături perdeaua.

— Cine e? strigă el. Pentru Dumnezeu, termină odată cu tărăboiul! O, dumneata eşti, Farren? Ce s-a întâmplat?

— Unde-i… Campbell ăla? răcni sergentul cât îl ţineau bojocii. Vă cer iertare, domnule, dar am ordin să reproduc conversaţia aşa cum o fost raportată. Unde s-o dus Campbell?

— Campbell? Azi nu l-am văzut. Idee n-am unde-ar putea fi. De ce ai nevoie de el?

— Fiindcă vreau să-i scot maţele, de-aia! strigă, amuzat, sergentul. Nu-i mai permit' nemernicului să-i aţină nevesti-mii calea! Arată-mi numa' unde-l găsesc pe ticălos şi-i zbor io creierii!

— Eşti beat, zise Ferguson.

— Poate că-s beat, poate să nu-s, replică Dalziel cu însufleţire, ce-ţi pasă dumitale? Nu-s destul de beat să nu recunosc un Don Juan murdar, când îl surprind făcând ochi dulci muierii mele! Unde-i canalia?

— Nu te prosti, Farren. Ştii foarte bine că nici vorbă să se ţină Campbell de de-alde astea. Vino-ţi în fire şi las-o baltă. Du-te şi te culcă, şi-ţi trece.

— Ba du-te dumneata' aşa şi pe dincolo, vociferă sergentul. Adică, aşa îmi cere rolul să spun. Sunteţi amândoi nişte nenorociţi de ştii dumneata ce.

— O, du-te şi te spânzură! strigă Ferguson.

— *Ay*, chiar asta am să şi fac. Tocma' acum mă duc să mă atârn în ştreang, da' nu-nainte de a-i face de petrecanie lu' Campbell.

— Perfect! Neapărat să te spânzuri şi să nu mai faci scandal. Da' să te spânzuri altundeva, pentru numele lui Dumnezeu!

Urmă o pauză. Ferguson rămase în dreptul ferestrei, până se auzi un glas plângăreţ de afară:

— Şi acuma ce fac, sir? Ordinele zic să mai stau pe-acilea.

— Izbeşte violent uşa cu piciorul, îl instrui Ferguson, du-te în spatele casei şi fă şi acolo tărăboi. Pe urmă te întorci aici, slobozi un torent de înjurături şi-ţi iei valea pe bicicletă.

— Asta s-a întâmplat, sir?

— Da, da, cam aşa ceva, zise Ferguson. Ai jucat excelent, te felicit.

— Acum pot să plec?

— Pune bicicleta la locul ei, zise Wimsey, venind şi el la geam, lângă Ferguson, şi, pe urmă, întoarce-te aici.

— Foarte fain, zise Dalziel.

Luminiţa roşie se îndepărtă spre poartă şi dispăru dincolo de gardul viu.

— Bravul sergent se amuză, comentă Ferguson. Cu toate acestea, nu reuşeşte să folosească un limbaj la fel de suculent ca al lui Farren.

— L-o fi inhibat oarecum prezenţa noastră, explică Wimsey. Opt şi cincisprezece. Actul următor se joacă abia după ora zece. Cu ce ne omorâm vremea, domnule procurator fiscal? Încingem o partidă de cărţi, sau spunem poveşti? Sau poate preferaţi să vă citesc ceva cu voce tare? Domnul Ferguson posedă o colecţie excelentă de romane detective. (Făcu doi paşi spre' rafturile de cărţi.) Hei, Ferguson, unde-i chestia aia a lui Connington, *Misterul celor două bilete?* Tocmai doream să i-o recomand domnului procurator fiscal. Socot că i-ar plăcea.

— I-am împrumutat-o părintelui, la Anwoth.

— Ce păcat! Dar nu-i nimic. Iată unul de Austin Freeman. Scrie o proză solidă şi întotdeauna instructivă. Poftim, *Ochiul lui Osiris.* Excelent. Totul se învârte în jurul unei mumii. Sau *Cadavrul de pe rogojină,* de Kennedy – plăcut, uşor şi vesel, ca şi titlul. Sau, dacă v-aţi săturat de crime, încercaţi noua carte a lui Cole, *Spărgătorii cu dolari.*

— Vă mulţumesc, răspunse procuratorul fiscal cu o voce austeră, trădată de luminiţa jucăuşă din spatele ochelarilor. Mi-am cumpărat ultimul număr din Blackwood ca să-mi omor cu ceva timpul.

— *Touché* din nou! strigă Wimsey. A, iată-l pe Dalziel. Hai, domnule sergent. Te provoc la un

domino, la jumătate de penny punctul. Sunt mare meşter la domino.

Ferguson luă în mână o carte şi se aşeză lângă foc. Wimsey scoase din buzunar o cutie cu piese de domino şi le împrăştie pe masă. Sergentul îşi trase un scaun şi i se alătură. Procuratorul fiscal întorcea paginile revistei *Blackwood*.

Tăcerea deveni insuportabilă. Foşnetul hârtiei, ţăcănitul pietrelor de domino şi ticăitul ceasornicului se auzeau nenatural de tare. Bătu ora nouă. Wimsey îi plăti sergentului patru pence şi continuară partida.

Bătu şi ora zece.

— Cam aceasta-i ora când vă pregătiţi de culcare, nu, domnule Ferguson? întrebă lordul, fără să-şi ridice privirea.

— Da.

Ferguson împinse scaunul înapoi şi se sculă în picioare. Dădu ocol camerei, punând la locul lor ici un ziar, colo o carte. O dată sau de două ori îi scăpară obiectele din mână, dar se aplecă să le ridice. Se duse la stelajul cu cărţi şi alese un volum, pe urmă îşi turnă un pahar de whisky cu sifon. Îl sorbi încet, stând în picioare lângă şemineu.

— Să sting lumina? întrebă, după ce-l goli.

— Atunci aţi stins-o?

— Da.

— Stingeţi-o şi acum.

Ferguson răsuci rozeta lămpii de petrol. Flacăra se micşoră şi se stinse. Poliţa căminului străluci, roşiatic, un moment, apoi se contopi, treptat, cu întunericul.

— Să mă bag în pat?

— Atunci v-aţi băgat în pat?

— Da.

— Procedaţi la fel.

Paşii înceţi ai lui Ferguson se auziră părăsind camera şi începând să urce scările.

— Dumnezeule! şopti Wimsey. Am stat cu mâna pe revolver. Ascultaţi!

Pe ulicioară se auzi zumzetul unui motor de automobil. Tot mai aproape şi mai sonor. Maşina execută o întoarcere în faţa porţii. Lumina farurilor şterse ferestrele, apoi dispăru. Wimsey se ridică.

— Aţi auzit, Ferguson? strigă el, în sus pe scări.

— Da.

— Ce a fost?

— Maşina lui Campbell.

— O vedeţi?

— Nu mă uit la ea. Dar recunosc zgomotul motorului.

Wimsey ieşi în curte. Motorul continua să funcţioneze zgomotos şi se părea că şoferului îi era greu să intre cu spatele în şopron.

— Ce mama dracului faci, Campbell? strigă Wimsey. Bagă de seamă unde mergi, dobitocule şi beţivule! Iar o să-mi dărâmi zidul!

Răspunsul fu o rafală de sudalme cazone. Wimsey dădu o replică şi urmă un schimb de înjurături de toată frumuseţea. Sergentul Dalziel, urcând pe furiş scările, numai în ciorapi, îl surprinse pe Ferguson aplecat cu umerii şi capul în afară de la fereastra dormitorului.

Glasurile bărbaţilor care se înfruntau jos răzbăteau foarte clar. Dintr-odată, ceva sări şi urmă o încăierare. Două siluete întunecate se clătinau ca bătute de vânt. Apoi, o bufnitură produsă de căderea unui corp greu, urmată de un geamăt extrem de realist.

— Aşa s-or petrecut lucrurile, domnule Ferguson?

Ferguson se răsuci atât de brusc, încât se pocni zdravăn cu fruntea de tocul ferestrei.

— Ce m-ai speriat! exclamă el. Nu, câtuşi de puţin. Atunci n-am auzit nimic asemănător. Nu s-a întâmplat nimic din toate acestea.

— *Ooch, well,* zise, filozofic, sergentul. Ne-om fi înşelând noi. Da' apropo, domnu' Ferguson, trebuie să vă rog să nu vă culcaţi, deocamdată, fiindcă vom avea nevoie de camera asta, ca post de observaţie.

— Şi atunci, eu ce să fac?

— Să veniţi frumos jos şi să staţi cu domnu' procurator fiscal în odaia din spate.

— Nu ştiu exact ce urmăriţi, spuse Ferguson, cedând în faţa forţei cu care îl strângea sergentul de braţ, dar să ştiţi că greşiţi. Iar dacă n-o să mă pot odihni deloc la mine acasă în noaptea asta, mai bine să încerc să-mi găsesc un pat la Anwoth.

— Ideea nu e rea, domnule, replică sergentul, da' o să vă rugăm să mai aveţi răbdare până la douăsprezece. Dau io o fugă până la hotel, să le zic să vă aştepte.

— Nu, pot merge eu, domnule sergent.

— Nu vă pun io la atâta osteneală, sir, replică, politicos, sergentul.

Folosise lanterna electrică pentru a lumina drumul pe scări în jos, iar acum îşi conduse victima în atelier, unde procuratorul fiscal citea din nou, placid, revista *Blackwood,* la o lumânare.

— Şedeţi, dară, domnule, zise, îndatoritor, sergentul. A, iată că vine domnu' inspector Macpherson cu maşina de observare. Dumnealui vă va ţine de urât.

Inspectorul intră după numai câteva clipe.

— Ce s-o întâmplat? se interesă, curios, sergentul.

— Înălţimea Sa se dă de ceasu' morţii cu cadavru', răspunse, rânjind, inspectorul, încercând să-l trezească la viaţă cu whisky.

— Staţi dumneavoastră aici o clipă, domnule inspector, până telefonez io la Anwoth, să reţin o cameră pentru domnu' Ferguson?

Macpherson îşi mută privirea de la silueta fragilă a procuratorului fiscal la Ferguson, mototolindu-şi batista în palmele asudate. Dădu apoi din cap. Sergentul ieşi. Se aşternu tăcerea.

Sergentul Dalziel nu se duse decât până la poartă, unde aprinse de câteva ori lanterna. Din spatele gardului viu se ridică, masivă, silueta poliţistului Ross. Dalziel îi şopti ceva şi-l trimise la hotel, după care se duse să vadă ce se mai întâmpla în curte.

Acolo dădu peste şeful poliţiei, întins pe jos cât era de lung, în timp de Wimsey, înnebunit, părea că-i acordă primul ajutor.

— Îi mort deja? întrebă, compătimitor, Dalziel.

— Ca o ciozvârtă de oaie, replică, întristat, asasinul. Cred că n-ar fi stricat să facem mai mult tărăboi, dar important e c-a dat ortul popii. Cât e ceasul? Zece jumate. Destul de bine. A horcăit vreo câteva minute şi pe urmă gata, s-a terminat. Cum a reacţionat Ferguson?

— Urât, răspunse sergentul, da' nu recunoaşte.

— Fireşte că nu.

— Se duce la Anwoth ca să petreacă o noapte liniştită.

— Sper să doarmă lin. Dar avem nevoie de el aici, până la douăsprezece!

— *Ay*. Am aranjat-o io asta.

— Bun. Fă ceea ce trebuie mai departe. Presupunem că eu îmi ticluiesc planul de scăpare.

Sergentul aşteptă să se întoarcă Ross, după care intră iarăşi în casa lui Ferguson, pentru a anunţa că totul merge strună.

— Cum o mers partea dumneavoastră, domnule? îl întrebă el pe inspector.

— Fain. Cronometraju' o ieşit de minune. Am acordat cinci minute pentru încăierare şi alte cinci pentru tunderea bărbii.

— O trecut cineva pe-acolo?

— Nici ţipenie.

— Aţi avut noroc. Bine, io mă duc la înălţimea Sa.

— *Ay*.

— Dar totul e greşit, credeţi-mă, domnule inspector, protestă Ferguson. Nimic din toate astea nu s-ar fi putut întâmpla fără ştirea mea.

— Poate că s-or întâmplat toate pe drum, i-o întoarse, diplomatic, inspectorul, da-i mai bine să le reconstituim cu discreţie.

— A, înţeleg.

Sergentul reveni în curte, unde Wimsey se trudea să-l ia pe şeful poliţiei în cârcă. Transportă trupul inert până în garaj şi-l lăsă să cadă, destul de rău, pe podea. Hâc, făcu mortul.

— Nicio vorbă, sir, doar sunteţi mort, spuse Wimsey. Nu v-am putut târî. Aş fi lăsat urme.

Privi de sus trupul.

— Slavă Domnului că nu sunt urme de sânge. Am s-o fac. Trebuie s-o fac. Să nu mă pripesc, asta-i tot. Să gândesc bine. M-aş putea preface că am fost la pescuit. Dar nu e bine. Îmi trebuie un martor. Să zicem că-l las pur şi simplu aici şi dau să se înţeleagă că Farren e făptaşul. Dar poate că Farren s-a dus acasă. Va reuşi să convingă lumea că nu se afla aici.

Şi apoi, nici nu vreau să-l vâr pe Farren în bucluc, dacă pot evita. Oare nu-i pot da înfăţişarea unui accident?

Se duse afară la maşină.

— Mai bine s-o pun înăuntru, îşi zise. Farren s-ar putea să se întoarcă. Dacă da, îl am la mână. Sau mă are el pe mine. Nu, nu merge. Oricum, nu mă pot baza pe aşa ceva. Soluţia e accidentul. Şi un alibi. Stai puţin!

Intră cu spatele în garaj şi stinse farurile.

— Cred că următoarea mişcare e whisky-ul, spuse. Ridică doza din locul unde o lăsase. Dalziel, se prea poate că mi-am ordonat gândurile în casă, dar deocamdată am să gândesc şi în garaj. Mă duc după două pahare şi o cană de apă.

În acel moment, un ţipăt înăbuşit venind din garaj arătă că acolo cadavrul începea să-şi piardă răbdarea.

— Stai cuminte, mortule! strigă, vesel, Wimsey. Aduc de băut!

Luă paharele şi apa şi duse întreaga instalaţie la garaj, cu Dalziel ţinându-se scai de el.

— Să bem ceva cu toţi, propuse. Mortule, poţi învia. Acum, fiţi atenţi. Mi-e greu să gândesc planul acesta până la capăt, fiindcă îl cunosc dinainte. Ştiu însă că atunci când îmi făceam deducţiile, mi-a trebuit cam o oră ca să-i descopăr liniile mari, şi ceva mai mult ca să completez detaliile. Aşa că o să-i acordăm lui Ferguson tot timpul de care are nevoie. Cam pe la unsprezece şi jumătate am să mă pun pe treabă. Până atunci, cred că am să întocmesc o listă a lucrurilor pe care le am de făcut. Ar fi fatal dacă mi-ar scăpa ceva.

Aprinse iarăşi farurile, apoi le stinse.

— Mai bine fără. Nu pot risca să se descarce bateria. Dalziel, împrumută-mi lanterna. Nu vreau s-o fac în casă, sub nasul lui Ferguson. Desigur, s-ar putea să se dea de gol şi să mărturisească, dar poate că n-o va face. Şi, de fapt, prefer să nu se întâmple aşa. Reconstituirea asta mă pasionează.

Scoase un carneţel din buzunar şi se puse pe scris. Şeful poliţiei şi sergentul îşi treceau unul altuia sticla de whisky şi conversau pe şoptite. Orologiul din turla bisericii bătu unsprezece. Wimsey scria întruna. La

unsprezece şi un sfert îşi citi foarte atent propriile note şi puse carneţelul la loc, în buzunar. După încă zece minute, se ridică.

— Se presupune că până la ora asta mi-am ticluit planul, cel puţin în linii mari, spuse. Acum e cazul să mă pun pe treabă. În noaptea asta va trebui să dorm în două paturi, aşa că am să-ncep cu al lui Ferguson. Dalziel, pregăteşte-te să devii Strachan.

Sergentul încuviinţă din cap.

— Iar cadavrul e mai bine să rămână pe loc. *Cheerio,* băieţi! Lăsaţi-mi şi mie ceva pe fundul sticlei.

Cadavrul şi sergentul stătură o vreme în uşă, urmărind cu ochii silueta neagră a lui Wimsey care traversa curtea. Era întuneric, dar nu o beznă totală, aşa că-l văzură strecurându-se înăuntru pe uşă. Aproape instantaneu, în dormitor pâlpâi o flacără de lumânare. Dalziel se puse în mişcare, se urcă în maşina de observare şi-i porni motorul.

— Ferguson?

Vocea lui Wimsey era cam răguşită. Ferguson se sculă şi se duse la piciorul scării.

— Veniţi aici, sus!

Ferguson urcă, fără chef, scările şi-l văzu pe Wimsey, descălţat de pantofi şi numai în cămaşă, stând în dreptul patului!

— Mă culc, să mă odihnesc puţin. Vreau să staţi aici cu mine până când se întâmplă ceva.

— E un joc prostesc.

— Mi-e temă că aveţi dreptate. Dar dumneavoastră veţi ieşi din joc curând.

Wimsey se urcă în pat şi-şi trase cearşafurile peste cap. Ferguson se aşeză pe un scaun, lângă fereastră. Nu peste mult timp, se auzi zgomotul unei maşini ce se apropia. Se opri în dreptul porţii şi paşi grăbiţi traversară curtea.

Bătăi la uşă.

Wimsey îşi consultă ceasul. Miezul nopţii trecut cu zece minute. Coborî din pat şi rămase în picioare lângă Ferguson, aproape atingându-l.

— Vă rog să priviţi pe geam.

Ferguson se conformă. În pragul casei lui Campbell se vedea o umbră neagră. Umbra bătu din nou în uşă, făcu un pas îndărăt şi se uită la geamurile de sus, dădu ocol casei şi se opri din nou în faţa uşii. Pe urmă făcu un pas lateral, lăsând impresia că scormoneşte în spatele unui oblon. Se auzi zgomotul unei chei introduse în broască. Uşa se deschise şi silueta dispăru înăuntru.

— Aşa a fost?

— Da.

Îşi continuară observarea. În geamul lateral al încăperii de la parter sticli o rază de lumină. Pe urmă dispăru, dar reapăru imediat în dormitor, al cărui geam era faţă în faţă cu al lui Campbell. Raza se roti, ca şi cum ar fi fost purtată prin toată camera, apoi se stinse. După o vreme reapăru la catul de jos, luminând constant.

— Aşa a fost?

— Nu tocmai. Erau chibrituri, nu o lumânare.

— Înţeleg. Apropo, de unde ştiţi toate astea? Credeam că aţi auzit numai când a intrat cineva în casă, dar n-aţi văzut nimic.

Percepu şuieratul respiraţiei lui Ferguson.

— Am spus eu aşa ceva? Am fost înţeles greşit. Am auzit că se deschide uşa şi am văzut lumină sus. Dar n-am văzut cine era.

— Şi nu l-aţi văzut nici când a ieşit?

— Nu.

— N-aveţi idee cine putea fi?

— Nu.

— N-aţi mai văzut pe nimeni în noaptea aceea?

— Pe nimeni.

— Iar dimineaţa, la şapte şi jumătate, l-aţi văzut pe Campbell plecând cu maşina?

— Da.

— Bun. Atunci puteţi pleca, dacă doriţi.

— Da, cred că mă duc… Wimsey!

— Poftim?

— Nimic. Noapte bună.

— Noapte bună.

„Aproape că mi-a mărturisit în momentul acela”, gândi Wimsey. „Amărâtul.”

Ferguson ieşi din casă şi păşi afară pe poartă. Două umbre discrete se smulseră din gardul viu şi se luară după el.

Wimsey rămase la fereastră până îl văzu pe Dalziel ieşind din casa de alături, încuind cu atenţie uşa şi punând cheia la loc în ascunzătoare. După ce zumzetul automobilului se stinse în depărtare, lordul coborî în fugă scările şi traversă curtea până la garaj.

— Cadavrule! strigă.

— *Yessir!* răspunse, ager, cadavrul.

— În vreme ce sinistrul nemernic dădea târcoale pe aici, eu, în capacitatea mea de asasin, mă înţelegi, m-am gândit la ceva groaznic. Că pe măsură ce trece vremea, dumneavoastră înţepeniţi. Dacă vă las aşa, în veci pururea nu voi mai reuşi să vă aşez în partea din spate a maşinii. Haideţi, sir, ieşiţi şi lăsaţi-vă angajat într-o poziţie plăcută, încolăcită.

— Nu mă puneţi mai repede în maşină?

— Nu, n-aţi avea o înfăţişare naturală. Vă pun pe podea, ca să prindeţi forma. Unde-o fi nătărăul de Dalziel? Sper că n-a şters-o, plin de zel, spre Falbae! Nu. Iată-l că vine. Dalziel, ajută-mă să pun cadavrul exact în poziţia în care a fost găsit. Cred că avea braţele încrucişate în faţă şi capul lăsat în jos pe ele – nu, nu aşa tare, să nu ascundem vânătaia de pe tâmplă. Aşa. Acum picioarele, ţinute strâns lateral. Bine. Ţine-l aşa. E perfect.

— Şi trebuie să rămân în poziţia asta toată noaptea? se interesă, cu jale, sir Maxwell.

— Nu, dar nu uitaţi poziţia. Vom avea nevoie de ea mâine. Bun, să considerăm treaba asta făcută. Acum, încuiem garajul şi luăm cheia cu noi, ca să nu ne trezim cu musafiri nedoriţi. Trecem dincolo la Campbell. *Hullo,* domnule procurator fiscal, aţi venit să vă amuzaţi? Şi Macpherson? Mă bucur.

Acum, găsim cheia în ascunzătoare, descuiem uşa şi cred c-o şi încuiem în urma noastră. Tragem obloanele şi aprindem lumina. Dumnezeule, dar ce-i asta? Un bilet. *Păzeşte-te de F.* Pe marele Jehosafat! Nu, nu, sigur că nu se referă la mine, se referă la Farren. Acuma, ne folosim de bilet sau îl distrugem? Mai bine să-l distrugem, înscenăm un accident, nu o

crimă. N-avem nevoie de nimic ce ar putea trimite cu gândul la violenţă. În plus, trebuie să fim corecţi cu Farren. Campbell va mai trăi mâine, la şapte şi jumătate, aşa că găseşte mesajul şi-l citeşte. Dar când o fi venit acasă? După douăsprezece, bineînţeles, de vreme ce Strachan poate declara că nu era aici mai devreme. Dar de unde ştiu câtă lume l-a văzut venind acasă la zece şi un sfert? Trebuie să mă hotărăsc ce să spun. Mai bine să dau de înţeles că a intrat în casă, dar a plecat din nou în timp ce eu dormeam. Poate pe jos, ceea ce explică de ce n-am auzit maşina. Lua-l-ar dracu' pe Strachan! Ce naiba l-o fi îndemnat să-şi bage nasul unde nu-i fierbea oala?!

Aşa, bun; acum, patul lui Campbell şi pijamaua. Nu cred că îmbrăcăm pijamaua. O aruncăm – marţi e zi de spălat, a fost folosită o săptămână, deci va arăta firesc aruncată pe jos. Lavaboul – apă murdară – spălăm mâinile şi faţa. În felul ăsta şi prosopul arată folosit. Patul. Trebuie să mă bag în pat. Sinistră treabă, să zaci în pat când nu poţi şi nu ai voie să aţipeşti. Dar e obligatoriu. Ocazie bună pentru a gândi.

Sau pentru lectură. Am la mine ceva de citit. L-am adus de la Ferguson. *Mersul trenurilor.* O capodoperă a literaturii. Scrie cam telegrafic, dar grozav de palpitant. Şi o hartă rutieră, tot din vecini. E suficient de răvăşit aşternutul? Nu, să-i mai acordăm o jumătate de oră – o jumătate de oră de zvârcoliri, din păcate.

După ce trecu jumătatea de oră de zvârcoliri, asasinul se dădu jos din pat, trăgând cearşafurile după el.

— Cred că-i suficient de convingător. Acum. Aruncăm apa murdară în găleată şi murdărim altă apă. Pămătuful? Peria de dinţi? Nu, dracu' să le ia. De ele trebuie să mă ocup mai târziu, altminteri se vor usca. Dar mă pot duce jos, să pregătesc trusa de pictat şi să aştern de două ori masa pentru micul dejun. Iar între timp, ştiţi, mă pot gândi la planul meu. Deocamdată, mai are goluri teribile, iar într-un punct trebuie să mă las cu totul în voia hazardului. Apropo, să vă spun, intenţia mea în acest moment e să iau

trenul de 12.35 de la Barrhill. Dar asta depinde în întregime de posibilitatea de a pleca la timp de pe Minnoch. Să ne rugăm să nu fie prea multă lume în jur.

— Da' nu v-aţi dus la Barrhill.

— Nu; presupun că a intervenit ceva, şi m-am răzgândit. (Wimsey se îndeletnicea cu sortarea veselei.) N-aţi uitat că cea mai urgentă nevoie a mea este să ajung cumva la Glasgow. Mi-am anunţat intenţia de a mă duce şi orice modificare a planului m-ar face să mă simt teribil de nervos. Dac-aţi şti cum îmi lucrează mintea! Poftim: micul dejun al lui Campbell e gata pregătit: ceainic, ceaşcă pe farfurioară, două farfurii, furculiţă, cuţit, pâine, unt, zahăr. Lapte! Aoleo, să nu uit, dimineaţă, să bag înăuntru laptele lui Campbell; ştiu când soseşte, înţelegeţi? Ouăle, felia de şuncă şi tigaia sunt pregătite în bucătărie. Acum, înapoi la mine acasă. Aceleaşi pregătiri şi acolo. De fapt, cred că am mâncat scrumbii afumate la micul dejun, dar nu contează. Ca să mai simplific, am să-mi fierb un ou.

Continuă să trăncănească, în timp ce înşira pe masă cele necesare pentru micul dejun. Apoi, ca şi cum i-ar fi venit brusc o idee, scăpă din mână tigaia pe duşumeaua bucătăriei.

— La naiba! Cât pe-aci să uit! Alibiul meu depinde, în întregime, de plecarea cu trenul de la Gatehouse! Dar ieri am spus la toată lumea că mă duc până la Dumfries cu maşina şi iau de acolo trenul de 7.35. De ce să mă fi răzgândit? Ar da de bănuit. Maşina. Un defect la maşină. Ceva ce să nu poată fi reparat în grabă de mecanicii locali. Aha, magnetoul. Da – cred că reuşesc să simulez asta, şi-mi va fi de folos şi pentru alibi. Ia-o încet, bătrâne. Timp ai berechet. Fii atent să termini ceva cum se cuvine, înainte de a te apuca de altceva. Bun. Micul dejun e gata. Să vedem. Patul mi l-am făcut, dar n-am terminat cu apa şi celelalte. Mă ocup acum. Pijamaua – aşa! Apă murdară, o dată. Apă murdară, de două ori. Un gând plăcut. Şosete şi cămaşă curată pentru călătoria la Glasgow, şi un costum distins. Să vă imaginaţi că fac cu adevărat toate astea. Trebuie să fie

un costum gri de flanelă, asortat cu sacoşele lui Campbell. De fapt, uite-l, stă aici atârnat. Nu-l îmbrac, dar ia să ne uităm prin buzunare. *Hullo,* Macpherson, poftim! Vezi pata de vopsea albă de pe căptuşeala buzunarului stâng al vestonului? Ce neglijent, ce neglijent! Puţină benzină ne scapă de această dovadă incriminatorie. Bun, bun!

Se prefăcu că-şi schimbă hainele la iuţeală, în timp ce poliţiştii, plini de satisfacţie, examinau jacheta gri de flanelă. A juca teatru era amuzant, dar aceasta părea să fie o dovadă materială foarte solidă.

Wimsey le indică foarte curând că schimbatul hainelor, chipurile, se săvârşise.

— Noaptea mi-o voi petrece la Glasgow, continuă el, aşa că trebuie să-mi fac valijoara. Aşa. Pijama curată, trusă de bărbierit, perie de dinţi. Mai bine mă rad acum, ca să economisesc timp. Cinci minute pentru un bărbierit. Altceva? O, un impermeabil. Absolut necesar. Dar mai întâi va fi nevoie să-l folosesc. Şi o pălărie moale de fetru. *Voilá!* Un guler curat, firește. Asta. Va trebui să intre şi magnetoul. Cu asta, valijoara e aproape plină. Acum să mergem dincolo din nou.

Îi conduse la vila lui Campbell, unde, punându-şi o pereche de mănuşi subţiri, controlă cu atenţie şi puse la loc toate obiectele ce alcătuiau trusa de pictat a lui Campbell, anume adusă în acest scop de Dalziel de la secţia de poliţie.

— Campbell ar fi luat cu el şi ceva de mâncare, observă, meditativ, asasinul. Să pregătesc ceva. Iată un jambon în cămară. Pâine, unt, şuncă, muştar. O sticlă micuţă de whisky, lăsată anume la vedere. Cred că procedez corect umplându-l. Splendid. Ieşim acum şi demontăm magnetoul de la maşina noastră. Uşor, uşor. A ieşit. Acum, trebuie să-i fac o stricăciune. Nu cu adevărat, dar să presupunem c-am făcut-o. Îl învelim în hârtie de împachetat. Pedant om, acest Ferguson. Colecţionează bucăţele de sfoară, de hârtie şi de papetărie, pe ideea că ar putea fi de folos într-o bună zi. Bun. Punem acum pacheţelul în valijoară, ca să nu-l uităm. Mai avem nevoie şi de o şapcă, pentru momentul când încetăm să mai fim Campbell. O

punem în buzunarul mantalei lui Campbell. O, da. Perechea asta de ochelari poate fi utilă pentru deghizare. Îi aparţine lui Campbell. Din fericire, nu-s decât ochelari de soare, cu sticlă simplă în loc de lentile, deci e OK. Îi punem în buzunar. Aşadar, suntem gata.

Vine acum momentul când trebuie să sperăm în puţin noroc. Trebuie să plecăm în căutarea unei biciclete. Şi totul poate dura, dar avem multe şanse să găsim una, dacă nu pe prima ulicioară, atunci pe următoarea. Stingem lumina, încuiem ambele uşi şi luăm cheile cu noi. Nu putem risca să mai vină vreun Strachan în vizită cât timp nu suntem acasă.

Însoţindu-şi vorbele cu fapte, Wimsey plecă de la cele două căsuţe şi se îndepărtă sprinten pe drum, urmat îndeaproape de observatorii săi.

— V-am prevenit că vom avea de umblat, le spuse. Ar fi mai bine dacă aţi lua maşina. Eu mă voi întoarce cu bicicleta.

Când cortegiul ajunse în dreptul hotelului Anwoth le ieşi în întâmpinare, cu precauţie, o formă omenească masivă.

— Acolo-i înăuntru, cum am zis, raportă poliţistul Ross. Duncan îi planton la ailaltă intrare şi l-am adus pe poliţistul de la Gatehouse să stea-n grădina din spate, ca să nu fugă pe fereastră. Aicea-i bicicleta dumneavoastră, milord.

— Splendid! strigă Wimsey. Punct ochit, punct lovit. Oricine ar crede că anume a fost lăsată acolo. Nu – protestă el când poliţistul aprinse, curtenitor, un chibrit. Fără lumină. Se presupune că fur bicicleta, dragul meu. Noapte bună – sau, mai corect, bună dimineaţa. Să ne ţii pumnii.

Când Wimsey se întoarse la vilişoară cu bicicleta, trecuse puţin de ora două.

— Acum – anunţă el, după ce depozitase bicicleta în garaj – ne putem odihni puţin. Nu se mai întâmplă nimic până la ora cinci.

Ca urmare, conspiratorii se înfofoliră în pături şi paltoane şi se trântiră pe fotolii şi pe covoarele din dreptul şemineului, canapeaua revenindu-i, prin vot, procuratorului fiscal, ca decan de vârstă.

Şeful poliţiei, militar de carieră, adormi buştean numaidecât. Cu puţin înainte de ora cinci îl deşteptă un zdrăngănit de oale şi tingiri.

— Micul dejun pentru observatori se serveşte în bucătărie, rosti la urechea sa vocea lui Wimsey. Eu urc la etaj, să isprăvesc cu dormitoarele.

Treaba era terminată la cinci şi un sfert. Pământuful şi periuţa de dinţi ale lui Campbell rămăseseră umede, la fel cele două săpunuri şi prosoapele, regizate fiind şi urmele rezultate din aceste activităţi. Wimsey intră în casă, ca să gătească ouăle cu şuncă şi să le mănânce de unul singur în camera de zi a lui Campbell. Ceainicul fu lăsat pe plită, să stea cald.

— Nu ştiu – explică Wimsey – dacă a lăsat focurile aprinse sau le-a reaprins. A făcut fie una, fie cealaltă, şi n-are nicio importanţă. Acuma, cadavrule, e timpul să te punem în maşină. Eu unul aş fi făcut-o mai devreme, dar pentru dumneavoastră ar fi fost cam incomod. Veniţi şi reluaţi-vă poziţia şi nu uitaţi că deja sunteţi absolut rigid!

— Poate că vă amuzaţi, bombăni sir Maxwell, dar pentru mine e moarte curată.

— Exact aşa şi este, întări Wimsey. Nu-i nimic. Gata? Sus!

— Ei, strigă Macpherson, când Wimsey înhăţă trupul chircit şi îndărătnic al şefului poliţiei şi-l plasă pe bancheta din spate a Morrisului, da' puternică-i înălţimea Voastră pentru un om aşa de mic!

— Nu-i decât o problemă de abilitate, răspunse Wimsey, îndesând fără milă victima între banchete, pe podea. Sper, domnule, că nu veţi rămâne cu o invaliditate permanentă. Rezistaţi? mai întrebă, punându-şi mănuşile.

— Daţi-i mai departe, mârâi, înfundat, cadavrul. Wimsey aruncă în maşină uneltele de pictat – scăunaş, traistă şi şevalet – urmate de mantaua şi pălăria lui Campbell, iar în vârful grămezii aşeză bicicleta, legând-o de remorcă cu o frânghie descoperită într-un colţ al garajului şi acoperind curioasa încărcătură cu o carpetă mare.

— Vom lăsa să se vadă un pic şevaletul, observă el. E un obiect inocent ce poate explica restul grămezii.

N-am dreptate? Ce oră e?

— Şase fără un sfert, milord.

— Bun. Putem începe.

— Da' n-aţi mâncat micu' dejun al lui Ferguson.

— Nu, asta mai târziu. Aşteptaţi o clipă! Mai bine să încuiem iarăşi uşile. *Right-ho!*

Îşi trase pe ochi o şapcă de stofă, se încotoşmănă în impermeabil şi cu un fular, devenind de nerecunoscut, şi se caţără pe scaunul şoferului.

— Gata? Bun! Dă-i drumul!

Maşina cu încărcătura ei ieşi lin, în lumina palidă a dimineţii. O apucă la dreapta la capătul aleii, în direcţia gării Gatehouse. Automobilul cu observatori o urma la mică distanţă.

Şoseaua urca mereu, înălţându-se triumfător pe lângă splendoarea împădurită de la Castramont, tot mai sus deasupra pitoreştii văi a râului Fleet. Trecea printre copaci şi ieşea pe culmea semeaţă a platoului, cu dealurile rotunde ce-şi ridicau frunţile ceţoase pe partea dreaptă. Pe lângă carieră şi apoi până la întinderea largă a postatei de iarbă şi păşune. De pe marginea drumului se zgâiau la ei oile, care le tăiau, din când în când, prosteşte, calea. Potârnichile, profitând de ultima lor săptămână de securitate, ţâşneau, învârtindu-se şi zbârnâind, din mihalţul-de-mare. Spre nord-est luceau, palide, arcurile graţioase ale viaductului de pe râul Fleet. Drept în faţă, sumbru şi încruntat, se afla marele zid al munţilor Clint of Dromore, prăpăstioşi, crestaţi şi de culoarea cenuşie a granitului, poarta sălbăticiei şi zidul de apărare al râului Fleet.

Căsuţa de lângă trecerea de cale ferată părea cufundată în somn, iar barierele stăteau larg deschise. Automobilele treceau peste şine şi, ocolind intrarea gării, coteau brusc la stânga, pe vechiul drum spre Creetown. Aici, pe o porţiune, drumul era flancat pe ambele laturi de un zid de piatră, dar, după câteva sute de metri, zidurile se terminau. Wimsey ridică braţul în semn de prevenire, frână, întoarse, cu hurducături, maşina pe iarbă şi o trase la adăpostul zidului din stânga. Automobilul cu poliţiştii opri în mijlocul şoselei.

— Şi-acum, ce? strigă Macpherson.

Wimsey sări afară şi se uită, îngrijorat, sub carpetă.

— Mai trăiţi, sir Maxwell?

— Abia.

— Bine, cred că puteţi ieşi acum, să vă dezdoiţi mădularele. N-o să mai avem nevoie de dumneavoastră până la ora nouă. Aşezaţi-vă comod cu domnul procurator fiscal şi aprindeţi o ţigară.

— Iar ceilalţi ce fac?

— Merg cu mine înapoi la Gatehouse, pe jos, răspunse Wimsey cu un zâmbet maliţios.

— Nu putem lua maşina? întrebă Macpherson cu o mutră de înmormântare.

— Ba da, dacă vreţi, dar ar fi mai sportiv să mă înveseliţi cu puţină conversaţie. Dracu' s-o ia! Eu unul trebuie să merg pe jos.

Se conveni până la urmă ca Macpherson să meargă cu Wimsey, iar Dalziel să-i urmeze cu maşina, în eventualitatea că omnibuzul de la gară era prea aglomerat. Rugându-l pe procuratorul fiscal să aibă grijă să nu facă prostii cadavrul, Wimsey le adresă, vesel, un semn cu mâna şi porni, cu Macpherson, să bată cei zece kilometri şi jumătate înapoi, până la Gatehouse.

Ultimul kilometru fu cel mai greu, fiindcă şoseaua se aglomera din ce în ce, silindu-i să sară peste ziduri sau să se ascundă sub gardurile de tufe ca să scape neobservaţi. În ultimul moment, puţin a lipsit să nu fie surprinşi pe uliţă de băiatul cu ziarele, care trecu, fluierând, la un pas de ei, cum stăteau ghemuiţi îndărătul unei providenţiale tufe de păducel.

— Afurisitul de băiat, zise Wimsey. Ferguson, fireşte, se va fi aşteptat să-l întâlnească. Oricum, probabil că a trecut prin toate astea la o oră ceva mai timpurie, dar eu n-am vrut să ţin cadavrul afară toată noaptea. E opt fără un sfert. Am mers destul de bine. În regulă. Haidem!

Străbătură în fugă restul uliţei, descuiară uşa casei lui Campbell, ascunseră cheia, pretinseră că aduc laptele înăuntru şi că varsă o parte în chiuvetă, duseră înăuntru ziarele şi scrisorile şi le deschiseră, iar apoi se repeziră înapoi la casa lui Ferguson. Aici, Wimsey

băgă înăuntru laptele, fierse oul şi făcu ceai, după care se aşeză la masă cu înfăţişarea unui om mulţumit.

La ora opt fu observată silueta rotofee a doamnei Green, legănându-se pe ulicioară. Wimsey privi afară pe fereastră şi-i făcu, amical, semn cu mâna.

— Ar trebui s-o previi, Macpherson, zise. Dacă intră la Campbell, o să facă infarct.

Macpherson ieşi grăbit şi fu văzut dispărând, cu doamna Green, în vilişoara vecină. Se întoarse imediat, rânjind larg.

— Foarte fain, milord. O zis că totu' arată perfect, tocma' ca-n dimineaţa când o lipsit Campbell.

— Bine, zise Wimsey.

Îşi sfârşi micul dejun, puse impermeabilul, împăturit, în valijoară şi inspectă întreaga casă, pentru a se asigura că nimic nu putea deştepta bănuieli. Cu excepţia misterioaselor resturi ale unui mic dejun pentru patru persoane, din bucătărie, totul arăta normal. Ieşi din casă, o interceptă pe doamna Green în faţa vilişoarelor, schimbă cu ea o vorbă, îi spuse că vrea să prindă autobuzul până la gară şi merse agale până la capătul ulicioarei.

Imediat după opt şi jumătate se auzi gâfâitul omnibuzului ce venea pe drum. Wimsey îi făcu semn să oprească şi se urcă. Automobilul poliţiei venea strâns în urmă, spre marea curiozitate a celorlalţi călători.

La ora nouă, sau nouă şi ceva, autobuzul şi maşina opriră în curtea gării. Wimsey sări jos şi se apropie de maşină.

— Domnule inspector, te rog să mă însoţeşti până la tren. După plecarea trenului, te întorci aici, la Dalziel. Pe urmă ieşi pe şosea şi iei cealaltă maşină.

Cei doi poliţişti încuviinţară din cap şi Wimsey intră în gară, cu inspectorul pe urmele lui. Vorbi cu şeful gării şi cu casierul şi cumpără un bilet dus-întors, clasa întâi, până la Glasgow. După câteva minute fu anunţat trenul şi se porni un exod general spre peronul opus. Şeful de gară traversă liniile, cu fanionul sub braţ; semnalizatorul coborî şi el din înaltu-i cuib, ca să-şi facă datoria de hamal. Călătorii

din autobuz trecură în şir indian peste şine, urmaţi de conductor, care căuta pasageri cu bagaje pentru întoarcere. Casierul reveni la ghişeu şi luă un ziar în mână. Wimsey şi inspectorul trecură peste şine, ca şi ceilalţi călători.

Veni trenul. Wimsey strânse cu afecţiune mâna inspectorului, ca şi cum ar fi ştiut că nu se vor mai vedea o lună, şi păşi în compartimentul de clasa întâi a cărui uşă era ţinută de hamal. Şeful trenului schimbă fanioanele, făcând o glumă-două cu impiegatul. Fu adusă o ladă cu găini şi trântită în vagonul de bagaje. Deodată, lui Macpherson îi veni ideea că lucrurile nu stăteau aşa cum trebuia. Locul lui era pe tren, alături de Wimsey. Se repezi la fereastra vagonului şi aruncă o privire înăuntru. Compartimentul era gol. Se auzi un fluierat ascuţit. Impiegatul agită fanionul. Precipitat, hamalul îi spuse lui Macpherson să se „dea îndărăt". Trenul părăsi gara. Macpherson, privind în susul şi-n josul liniei ferate, văzu că nu rămăsese nici ţipenie.

— Dumnezeule! exclamă el, plesnindu-şi coapsa. O mers înăuntru pe-o parte şi afară pe alta. Cea mai fumată stratagemă din sacu' cu şmecherii.

Traversă linia în fugă şi veni la Dalziel.

— Ce şmecher nemaipomenit! exclamă el, afectuos. O reuşit! L-ai văzut pe ailaltă parte?

Dalziel negă din cap.

— Asta o făcut? A, clădirea gării îi între noi. Este o cărare prin grădina şefului. S-o fi dus pe-acolo. Mai bine-o luăm şi noi din loc.

Trecură pe lângă intrarea în gară şi o apucară pe şosea. În faţa lor zăriră o siluetă mică şi cenuşie, ce păşea avântat. Era nouă şi cinci.

Capitolul XXVIII
LORDUL PETER WIMSEY

Reîncărcară mortul în maşină. Wimsey îşi puse mantaua şi pălăria lui Campbell, înfăşurându-şi din nou partea de jos a feţei într-un fular gros, astfel încât nu se mai distingea mai nimic din trăsăturile feţei, sub borul negru ce tremura. Scoase maşina în marşarier şi porni încet spre Creetown. Drumul era plin de pietre şi anvelopele erau uzate. O pană ar fi fost fatală. Se menţinu la prudenta viteză de peste treizeci şi cinci de kilometri pe oră. Şofând, se gândi cât de exasperantă va fi fost această încetineală pentru Ferguson, pentru care timpul fusese atât de preţios. Cu un cadavru real pe scaunul din spate, tentaţia de a mări la maximum viteza, cu orice risc, trebuie să fi fost irezistibilă.

Drumul era absolut pustiu, cu excepţia unui firav pârâiaş ce clipocea placid de-a lungul lui. O dată, lordul trebui să coboare, ca să deschidă o poartă. Pârâul, părăsind partea dreaptă a şoselei, intră pe sub un podeţ, reapăru la stânga şi se îndepărtă, lucind pe pietre, pentru a şerpui printr-un pâlc de brazi. Soarele ardea tot mai puternic.

Între nouă şi douăzeci şi nouă şi douăzeci şi cinci ajunseră la capătul micului şi abruptului povârniş ce cobora la Creetown, vizavi de turla bisericii. Wimsey luă un viraj larg la dreapta, intrând pe şoseaua principală, şi întâlni privirile stupefiate ale proprietarului hotelului Ellangowan, care se întreţinea cu un automobilist, lângă pompa de benzină. Acesta se holbă la el o clipă, ca şi cum ar fi văzut un strigoi, dar apoi îi zări pe Macpherson şi pe Dalziel care soseau în a doua maşină, cu procuratorul fiscal, şi-şi flutură mâna, cu un zâmbet înţelegător.

— Primul incident neprevăzut în plan, remarcă Wimsey. E bizar că Ferguson n-a fost văzut aici de nimeni – mai ales dacă ţinem seama de faptul că i-ar fi convenit să fie văzut. Dar asta-i viaţa: dacă năzuieşti ceva, pune-ţi pofta-n cui.

Apăsă pedala acceleratorului şi se angajă pe şosea cu peste cincizeci şi cinci de kilometri pe oră.

După încă vreo opt kilometri, trecu de intersecţia cu drumul de Galloway. Era imediat după nouă şi jumătate.

„Destul de bine”, îşi şopti Wimsey în barbă. Ţinu pedala apăsată la maximum şi rulă în viteză pe asfaltul nou, antiderapant, proaspăt turnat, care făcea din şoseaua Creetown-Newton-Stewart unul dintre drumurile cele mai sigure şi mai plăcute din cele trei regate. Chiar înainte de intrarea în Newton-Stewart, trebui să încetinească pentru a depăşi maşinăriile şi lucrătorii ce copertau drumul; construirea şoselei ajunsese până în acel punct. După o mică întârziere, îşi continuă drumul, hurducându-se pe granitul din fundaţie, dar, în loc să urmeze şoseaua principală, o părăsi, chiar înainte de pod, ca să intre pe un drumeag de ţară ce mergea în paralel, prin Minnigaff, urmând malul drept al râului Cree. Trecea printr-un crâng şi pe lângă Cruives of Cree, prin Longbaes şi Borgan, şi ieşea în nepopulatul ţinut deluros în care se înălţau una după alta movile verzi, rotunde, ca dealul Regelui din Elfland. Apoi un viraj strâns la stânga şi destinaţia îi apăru în faţă: podul, poarta de fier ruginită şi zidul drept de granit înălţat peste Minnoch.

Opri cu maşina pe iarbă şi coborî. Vehiculul cu poliţiştii parcă sub umbrarul unei mici cariere de piatră, pe cealaltă parte a drumului. Când i se alăturară observatorii, Wimsey strângea deja carpeta şi se chinuia să tragă afară bicicleta.

— Aţi mers foarte bine, observă inspectorul. Îi numa’ cătă zece.

Lordul dădu din cap. Fugi până într-un loc mai înalt şi scrută drumul şi dealurile din dreapta şi din stânga. Nu se vedea ţipenie – nici măcar o vacă sau o oaie. Deşi se aflau la doi paşi de şoseaua principală şi la câteva sute de metri de o fermă, locşorul era atât de tăcut şi de tăinuit, că te credeai în inima deşertului. Se întoarse, în fugă, la automobil, aruncă trusa de pictat pe iarbă, deschise portiera din spate, înhăţă, fără milă, trupul ghemuit al şefului poliţiei care, mai mult mort decât viu după dezagreabilul voiaj, nici nu mai

trebuia să se prefacă înţepenit; îi amorţiseră toate mădularele. Aburcat, ca o jalnică bocceluţă, în spatele lui Wimsey, parcurse ultimii paşi şovăitori ai călătoriei, pentru a fi depus, cu o bufnitură înfundată, pe granitul dur, la marginea prăpastiei.

— Aşteptaţi aici, ordonă Wimsey ameninţător, şi nu mişcaţi, să nu cădeţi în râu.

Şeful poliţiei îşi înfipse degetele într-un smoc de iarbă şi începu să se roage în gând. Deschise ochii, văzu în spatele său panta abruptă de granit şi-i închise la loc. După câteva minute, se simţi învelit într-o bucată jilavă de carpetă. Urmă încă o pauză, zgomot de voci şi un râs nemilos. Apoi ceilalţi îl părăsiră din nou. Se strădui să-şi imagineze ce se întâmplă şi ghici, corect, că Wimsey tocmai dosea undeva bicicleta. Vocile reveniră, câteva înjurături bombănite îi dădură a înţelege că cineva încerca să monteze, cu mâini nepricepute, un şevalet. Alte hohote. Pe urmă carpeta îi fu smulsă de pe cap şi Vocea lui Wimsey anunţă:

— Puteţi ieşi.

Sir Maxwell se îndepărtă prudent, pe coate şi genunchi, de marginea prăpastiei – care avea în ochii săi predispuşi la exagerare o adâncime de circa şapte metri – se rostogoli şi se opri, rămânând în capul oaselor.

— Sfinte Sisoe! exclamă el, frecându-şi picioarele. Cu ce v-am greşit, să-mi faceţi una ca asta?

— Îmi pare rău, domnule, se scuză Wimsey. Dacă eraţi cu adevărat mort, nici n-aţi fi băgat de seamă. Dar n-am vrut să merg chiar atât de departe. Ei bine, avem la dispoziţie o oră şi jumătate. Ar trebui să mă apuc de pictat, dar nu mă simt capabil, aşa că mai bine să organizăm un picnic. Există haleală în cealaltă maşină. Chiar acum vin cu ea.

— Eu aş vrea ceva de băut, ceru sir Maxwell.

— Imediat. *Hullo!* Se apropie cineva. Să le tragem o sperietură. Sir, înapoi sub covoraş!

În depărtare se auzea păcănitul stins al unui camion de fermă. Şeful poliţiei înhaţă în mare grabă carpeta şi încremeni. Wimsey se aşeză în faţa şevaletului şi luă în mâini paleta şi pensula.

Numaidecât camionul apăru, trecând podul. Şoferul, privind cu o curiozitate firească locul acela, unde avusese loc o tragedie, dădu, brusc, cu ochii de şevalet, de pălăria neagră şi de mantaua bătătoare la ochi. Slobozi un ţipăt de groază şi-şi trânti piciorul pe accelerator. Camionul trecu în salturi, valvârtej, împroşcând cu pietre în stânga şi-n dreapta, în viteza lui nebună. Wimsey izbucni în râs. Şeful poliţiei sări în picioare, să vadă ce se întâmplă şi se puse şi el pe hohotit. După câteva clipe, li se alăturară ceilalţi din grup, atât de zdravăn zgâlţâiţi de râs, încât abia de mai puteau ţine pachetele aduse.

— *Och,* dom'le, exclamă Dalziel, da' straşnic o fost! Era junele Jock. Auzit-aţi ce răcnet o slobozit? Acum s-o dus să le zică ălora de la Clauchaneasy că stafia bătrânului Campbell pictează tablouri pe Minnoch.

— Sper să n-aibă vreun necaz flăcăul cu camionul, remarcă procuratorul fiscal. Mie mi s-a părut că avea o viteză de sinucigaş.

— Nu-i purtaţi de grijă, interveni şeful poliţiei. Cei ca el au şapte vieţi. Eu mor de foame şi de sete, chiar dacă vouă nu vă pasă. Cinci şi jumătate e îngrozitor de devreme pentru micul dejun.

Picnicul se desfăşură cu cea mai mare veselie, deşi tulburat oarecum de întoarcerea lui Jock, care aducea un grup de prieteni să caşte gura la miracolul unei stafii ce bântuia în plină zi.

— Spectacolul devine prea public, observă lordul. Dalziel bombăni şi coborî să-i alunge pe spectatori, în timp ce maxilarele-i solide continuau să mestece o bucată de plăcintă cu carne de viţel şi şuncă. Liniştea obişnuită se reinstală pe dealuri.

La unsprezece şi douăzeci şi cinci, Wimsey se ridică în picioare, cu regret.

— A bătut ora cadavrului! anunţă el. Sir Maxwell, a sosit momentul când vă daţi de-a rostogolul până în apă.

— Chiar? se miră şeful poliţiei. Aici trag linia.

— Ne-aţi strica petrecerea, ca o pătură udă. Bun, să considerăm treaba făcută. Împachetarea, aristocraţi gălbejiţi ce sunteţi, şi înapoi la Rolls-Royce, în vreme

ce eu voi gâfâi asudat pe bicicleta asta nenorocită. Trebuie duse de-aici Morris-ul şi restul lucrurilor. N-are sens să le lăsăm.

Se dezbrăcă de mantaua lui Campbell şi în locul pălăriei negre îşi trase pe cap şapca personală, după care scoase bicicleta din ascunzătoare şi legă valijoara pe portbagaj. Gemând dezgustat, îşi suspendă pe nas ochelarii negri, aruncă un picior peste şa şi porni, pedalând furios. Ceilalţi se îmbarcară, fără grabă, în cele două maşini. Procesiunea se întinse pe drumul de Bargrennan.

După ce se târâră cale de cincisprezece kilometri în coada bicicletei, ajunseră la Barrhill. Înainte de intrarea în sat, Wimsey le făcu semn să oprească.

— Fiţi atenţi, le spuse. În acest loc trebuie să fac o presupunere. Cred că Ferguson intenţiona să ia de aici trenul de 12.35, dar s-a întâmplat ceva. Acum e 12.33, aş avea exact timpul necesar ca să reuşesc. Gara-i la capătul străzii de acolo. Dar trebuie că a plecat prea târziu şi l-a pierdut. Nu ştiu de ce. Auziţi! Acum vine!

În timp ce vorbea, fumul locomotivei se înălţa la orizont. Auziră trenul intrând în gară. După câteva minute, se urni iarăşi, gâfâind.

— Exact după orar, remarcă Wimsey. Acum, în orice caz, l-am pierdut. Până la Girvan, are regim de cursă locală. Acolo e înnobilat prin ataşarea unui vagon-restaurant Pullman şi-şi bate joc de tot, nemaioprind până la Paisley şi Glasgow. Vedeţi, ne aflăm într-o poziţie cam nefavorabilă. N-avem altă posibilitate decât să ne continuăm drumul prin sat şi să sperăm într-o minune.

Urcă pe bicicletă şi se reapucă să pedaleze, aruncând, din când în când, o privire peste umăr. În curând se auzi un automobil ce intra în depăşire. O limuzină Daimler veche, plină cu cutii mari de carton, trecu, torcând ca o pisică, pe lângă el, cu viteza moderată de treizeci şi cinci de kilometri pe oră. Wimsey se lăsă depăşit; pe urmă, cu capul aplecat şi dând furibund din picioare, se ţinu în trena ei. După o clipă, apucă rama geamului din spate şi se lăsă remorcat, nemaifăcând niciun efort. Şoferul nici măcar nu întoarse capul.

— *By Jove!* strigă Macpherson. Îi prietenu' nost Clarence Gordon! Şi el ne-o zis că o depăşit un biciclist pe şosea! *Ay*, *imph'm,* nu ne-o spus nici mai mult, nici mai puţin decât adevărul. Să sperăm că înălţimea Sa nu dă de dracu'.

— Nu păţeşte nimic, zise şeful poliţiei, cu condiţia să nu-i explodeze vreun cauciuc. E un tânăr foarte isteţ, deşi mare flecar. În ritmul ăsta, mergem mai repede ca trenul. Cât mai avem până la Girvan?

— Vreo douăzeci de kilometri. Ar trebui să întrecem trenu' la Pinmore. Ajunge acolo la 12.53.

— Să sperăm că domnul Clarence Gordon nu reduce viteza. Mergi mai încet, Macpherson. Nu avem interesul să-l depăşim.

Clarence Gordon era un şofer prevăzător, dar comportarea lui fu nobilă, întru totul pe măsura aşteptărilor. După ce trecu de Pinwherry, ţâşni pur şi simplu înainte, iar când atacară urcuşul abrupt de dinainte de Pinmore, zăriră vagonul negru de la coada trenului. Trenul înainta trudnic pe şinele ce mergeau paralel cu drumul, la o azvârlitură de băţ. Când ajunseră pe culme, lăsând în urmă trenul, Wimsey îşi agită şapca în aer. Îşi continuară, voioşi, drumul, virând spre stânga şi începând să coboare serpentinele spre mare. La unu şi cinci, primele case din Girvan îi flancară. Inimile urmăritorilor băteau furioase când trenul îi ajunse din urmă, pe dreapta, şi se năpusti înainte spre gara Girvan. La ieşirea din oraş, Wimsey dădu drumul limuzinei şi sprintă cât îl ţinură puterile la dreapta, pe strada ce ducea la gară. La şi opt minute se afla pe peron; îi mai rămâneau trei minute. Grupul de poliţişti nu se putu abţine să nu izbucnească în urale, ca gradaţii din Toscana. Lăsându-l pe Dalziel să aranjeze păstrarea în custodie a maşinilor, Macpherson dădu fuga la casă şi cumpără trei bilete de clasa întâi până la Glasgow. Pe peron, trecând pe lângă Wimsey, îl văzu dezlegând curelele valijoarei şi-l auzi strigându-i hamalului, cu un accent oxfordian cam exagerat:

— Hei! Hamal! Pune pe bicicleta asta o etichetă de Ayr!

Când plecă de la ghişeu, îi parveni la ureche şi vocea hamalului:

— Unu de-antâia şi un tichet de bicicletă pentru Ayr şi dă-i zor, tinere. Io trebuie să mă întorc la domnu' meu.

Se repeziră pe peron. Bicicleta tocmai era urcată în vagonul de bagaje de la urmă. Săriră în vagon. Se auzi un fluierat. Porniseră.

— Doamne! zise Wimsey, ştergându-şi faţa cu batista. Adăugă: Dracu' să ia chestia asta! E ca o hârtie de prins muşte!

În mâna stângă, ascunsă de şapca pe care şi-o scosese ca să se răcorească, ţinea un obiect pe care-l arătă cu un rânjet. Un tichet de coletărie pentru gara Euston.

— Simplu ca dezghiocatul mazării, le spuse râzând. L-am şterpelit în timp ce el împingea bicicleta spre vagonul de bagaje. Cu lipiciul proaspăt. Îşi fac temeinic treaba feroviarii. Din fericire, aveau etichete pe stelaj, aşa că n-a fost nevoie să cotrobăiesc peste tot. Bun, asta e. Acum ne putem trage răsuflarea. Nu se mai întâmplă nimic până la Ayr.

După o oprire la Maybole, pentru colectarea biletelor, trenul îşi continuă vesel drumul spre Ayr. Wimsey sări din vagon înainte de oprirea la peron. Fugi înapoi spre vagonul de bagaje, iar Macpherson se ţinu strâns de el.

— Dă-mi repede jos bicicleta, îi spuse însoţitorului. O găseşti uşor. Cu eticheta de Ayr. Poftim tichetul!

Însoţitorul, omul pe care-l chestionase Ross anterior, se zgâi la Wimsey, după toate aparenţele nehotărât.

— E-n regulă, îl linişti Macpherson. Sunt de la poliţie. Dă-i domnului ce-ţi cere.

Cu mirarea înscrisă pe faţă, însoţitorul îi înmână lui Wimsey bicicleta, primind în schimb recipisa. Wimsey îi puse un şiling în palmă şi împinse, grăbit, bicicleta de-a lungul peronului până într-un loc din apropierea intrării în gară, unde era ascuns atât de ochii casierului, cât şi de ai însoţitorului, de capătul unui stand de ziare. Văzându-l pe Macpherson angajat într-o discuţie cu însoţitorul, Dalziel merse tăcut după

Wimsey şi apucă să-l vadă cum umezeşte eticheta de bagaj pentru Euston, lingând-o generos, şi cum o lipeşte pe bicicletă, peste eticheta de Ayr. După care Wimsey ieşi sprinten din gară, cu valijoara în mână, se avântă pe o străduţă lăturalnică şi dispăru în closetul public. Ieşi de acolo după mai puţin de un minut, dar fără ochelari, cu şapca înlocuită de pălăria moale de fetru şi cu impermeabilul pe el. Pasagerii traversau în grabă holul casei de bilete, pentru a prinde trenul de Glasgow. Wimsey se amestecă printre ei şi cumpără un bilet de clasa a treia pentru respectiva destinaţie. Gâfâind în spatele lui, Dalziel cumpără şi el patru bilete. Până să le plătească, ia-l pe Wimsey de unde nu-i. Şeful poliţiei şi procuratorul fiscal, care aşteptau lângă împrejmuire, în dreptul panourilor de afişaj, văzură că Wimsey le face voios un semn cu ochiul, în timp ce veni să-şi rezeme bicicleta de împrejmuire. Fură, probabil, unicii oameni care-i observară manevra, pentru că, între timp, vagonul Pullman fusese ataşat, iar peronul mişuna de călători, hamali şi bagaje. Ţinându-şi mâinile în dreptul feţei, ca pentru a-şi aprinde o ţigară, Wimsey se îndepărtă, mergând spre locomotivă. Uşile vagonului se trântiră. Dalziel şi Macpherson se strecura că într-un compartiment. Wimsey îi urmă. La fel şeful poliţiei şi procuratorul fiscal. Însoţitorul strigă: „Dă-i drumul” şi trenul se puse în mişcare. Totul se derulase în exact şase minute.

— Încă o bicicletă bună care ia calea apusului, comentă Wimsey.

— Ba nu, îl contrazise Macpherson, am văzut io ce urmăriţi şi i-am zis hamalului s-o expedieze îndărăt la Gatehouse. Aparţine poliţistului local şi nu s-ar bucura prea tare să n-o mai aibă, adăugă el.

— Splendid. Aş zice că totul merge strună deocamdată, nu credeţi?

— Încântător, răspunse procuratorul fiscal, numai să nu uitaţi, lord Peter, că trenul ăsta nu ajunge la St Enoch decât la trei fără cinci şi că, potrivit declaraţiilor mecanicilor… ăă… de la Sparkes &

Crips, domnul Ferguson se afla în întreprinderea lor la trei fără zece.

— Aşa spun ei, dar nu şi Ferguson. Ferguson a zis „în jur de trei”. Cu puţin noroc, sper să putem pune de acord cele două declaraţii.

— Dar celălalt bilet pe care-l aveţi asupra dumneavoastră? interveni sir Maxwell. Asta mă îngrijorează. Biletul Gatehouse-Glasgow.

— Pe mine nu mă îngrijorează, răspunse, sigur pe sine, Wimsey.

— Bine atunci, zise şeful poliţiei; dacă dumneavoastră sunteţi mulţumit, suntem şi noi.

— De mult n-am petrecut nişte clipe atât de plăcute, declară procuratorul fiscal, aparent incapabil să-şi ascundă încântarea pe care i-o deşteptase excursia. S-ar cuveni să-mi pară rău să văd cum se strânge laţul pe gâtul lui Ferguson, sărmanul, dar recunosc că mă dau gata senzaţiile tari.

— Da, şi mie-mi pare rău pentru Ferguson, spuse Wimsey. Păcat că mi-aţi amintit, sir. Dar nu-i nimic de făcut. Aş fi fost şi mai trist dacă făptaşul ar fi, bunăoară, Farren. Bietul de el! Treaba asta îl va înţărca de două ori, mă tem. A doua oară nu mai pupă el ocazia. Nu. Singurul lucru ce-mi dă cu adevărat emoţii este posibilitatea ca trenul să întârzie.

Dar era un tren pe care te puteai bizui, respecta orarul şi fix la ora 2.55 opri în gara St Enoch. Wimsey sări numaidecât jos şi-şi conduse grupul, în pas vioi, de-a lungul peronului.

Ajunşi în faţa intrării la hotelul gării, se întoarse spre sir Maxwell.

— Presupun – zise – deşi nu pot fi sigur, că în acest punct Ferguson le-a zărit pe domnişoarele Cochran şi Selly şi pe cei ce le însoţeau. Probabil că tocmai luaseră masa la restaurant, iar el a ghicit că prietenii domnişoarelor veniseră să le aştepte la tren, la Glasgow.

Se întrerupse, pentru a face semne frenetice unui taxi. Se înghesuiră toţi cinci înăuntru, iar Wimsey dădu şoferului indicaţii, să-i depună la magazinul unde-şi expuneau marfa domnii Sparkes & Crisp.

— Şi să mâni ca diavolul, mai zise.

La trei şi cinci ciocăni în panoul de sticlă despărţitor. Şoferul opri lângă bordură şi coborâră cu toţii pe trotuar. Wimsey plăti taxiul şi se îndreptă în pas vioi spre prăvălia în care erau expuse automobile, la numai câţiva paşi.

— Să nu dăm toţi buzna, propuse el. Veniţi dumneavoastră cu mine, sir Maxwell. Ceilalţi să intre mai târziu, unul câte unul.

Domnii Sparkes & Crisp erau patronii unui magazin obişnuit, plin de vitrine înalte în care era expus echipament automobilistic. La dreapta se găsea o tejghea, unde un tânăr dezbătea cu un client, cu multă seriozitate, meritele rivale a două telescoape de fabricaţie diferită. Printr-o arcadă se vedea o îngrămădire lucitoare de motociclete şi de ataşe. La stânga, o uşă de sticlă mată avea aerul că ar da într-un birou.

Wimsey ţâşni tăcut înăuntru, cu sir Maxwell, şi dispăru după o vitrină. Flăcăul şi clientul îşi vedeau de discuţia lor. Cam după un minut, Wimsey ieşi de după vitrină şi păşi, mânios, spre tejghea.

— Ascultă, puştiule, zise el, răstit, astăzi vrei sau nu vrei să faci afaceri? Am o întâlnire, nu-mi pot pierde toată după-amiaza. Stau şi aştept de vreo zece minute, adăugă el, uitându-se la ceas.

— Scuzele mele, domnule. Cu ce vă pot servi? Wimsey scoase din valijoară pacheţelul învelit în hârtie cenuşie.

— Ţineţi magnetouri din astea în magazin?

— Da, domnule. Trebuie să vorbiţi cu domnul Saunders. Scuzaţi-mă doar o clipă, să-l chem.

Tinerelul se repezi la uşa cu sticlă mată, lăsându-l pe Wimsey să îndure singur privirea furioasă a specialistului în telescoape.

— Vreţi să mă urmaţi, domnule?

Wimsey, cerând din priviri însoţitorilor săi să-l urmeze, intră şi fu condus spre un mic oficiu în care şedea domnul Saunders, alături de o dactilografă.

Domnul Saunders era un tânăr cu tenul proaspăt şi cu manierele celor educaţi la Eton şi Oxford. Îl salută pe Wimsey ca unul care-şi întâlneşte un fost coleg de şcoală după o îndelungată despărţire. Pe urmă privi

ceva mai departe, până la sergentul Dalziel, şi avântul tineresc parcă i se mai diminuă.

— Ascultă, gloabă bătrână – i se adresă Wimsey – cred că nu vezi magnetoul ăsta pentru prima oară?

Cam neajutorat, domnul Saunders examină magnetoul, citi seria şi răspunse:

— Da, da, o, da, bineînţeles, sigur, numărul XX 47302. Da. Când ne-a trecut prin mână numărul XX 47302, domnişoară Madden?

Domnişoara Madden consultă o cartotecă.

— A fost adus pentru reparaţii acum două săptămâni, domnule Saunders. Aparţine domnului Ferguson, de la Gatehouse. Chiar proprietarul l-a adus. Defect de bobinare. I-a fost înapoiat alaltăieri.

— Da. Exact. Băieţii de la atelier au raportat un defect la bobinajul chiulasei. Exact. Sper că acum e OK, domnule… ăă…

— Şi poate-ţi aminteşti, continuă Wimsey, că ai primit după aceea vizita prietenului meu aici de faţă, sergentul Dalziel.

— Da, absolut, răspunse domnul Saunders. Absolut. Sper că sunteţi sănătos, domnule sergent?

— Cu care ocazie i-ai spus, insistă Wimsey, că domnul Ferguson ar fi venit la trei fără zece minute.

— Aşa am spus? Da, da, ţin minte. Am fost chemat de domnul Crisp. Vă amintiţi, domnişoară Madden? Da. Dar n-am făcut o asemenea afirmaţie. Birkett a făcut-o – ştiţi, tinerelul pe care l-aţi întâlnit în sala cu vitrine. Spunea că muşteriul aştepta de zece minute. Da, nu l-am văzut pe individ când a sosit, ştiţi, mă aştepta când m-am întors din pauza de prânz. În ziua respectivă, dacă nu mă-nşel, întârziasem puţin. Da. Am prânzit cu un client. Afaceri şi aşa mai departe. Îmi amintesc că domnul Crisp era gata să mă jupoaie de viu. Ha, ha.

— Dumneavoastră la ce oră v-aţi întors, da' exact? întrebă, sever, inspectorul.

— Păi… să fi fost ora trei. Da. Cu o jumătate de oră întârziere. Afaceri, vezi bine. Domnul Crisp…

— De ce nu spuneţi adevăru', domnule? întrebă, iritat, inspectorul Macpherson.

— Eu? O, da, adevărat, poate că am întârziat ceva mai mult, cu un minut sau două. Mi-e… mi-e teamă că, de fapt, am evitat să mă uit la ceas. La ce oră am venit, domnişoară Madden?

— La trei şi un sfert, domnule Saunders, răspunse, concis, domnişoara Madden. Ţin minte perfect.

— *By Jove,* atâta să fi fost? Eu credeam că era ora trei, sau cam pe-acolo. Straşnică memorie aveţi, domnişoară Madden.

Domnişoara Madden surâse uşor.

— Poftim, domnule inspector, zise Wimsey. Diferenţa dintre şi cinci şi fără cinci. O mare diferenţă, nu-i aşa?

— Îi posibil că vi se va cere să repetaţi ce-aţi spus sub jurământ, la tribunal, dom'le Saunders, anunţă, acru, inspectorul. Aşa că daţi-vă osteneala să nu mai uitaţi.

— Cum? Chiar? zise alarmat domnul Saunders. Dar spuneţi-mi, voi fi obligat să declar şi cu cine am luat masa? Vedeţi dumneavoastră, de fapt n-a fost vorba de un dejun de afaceri. Adică, a fost o afacere privată.

— Veţi proceda cum credeţi de cuviinţă, dom'le Saunders. Dar poate că ar fi bine să ştiţi că anchetăm o crimă.

— Vai de mine! Credeţi-mă că nu ştiam! Domnul Crisp nu m-a întrebat decât la ce oră am venit. I-am zis că pe la trei, doar aşa a fost, ştiţi, cu aproximaţie. Dacă ştiam despre ce e vorba, bineînţeles că aş fi întrebat-o pe domnişoara Madden. Are o formidabilă ţinere de minte a detaliilor!

— *Ay*, zise inspectorul, pe care v-aş sfătui s-o cultivaţi şi dumneavoastră. Ziua bună.

La plecare, anchetatorii fură conduşi de domnul Saunders, care bălmăjea ceva neconvingător pe parcurs.

— Cred că nu ne vom alege cu mare lucru dacă-l interogăm pe individul ăsta, pe Birkett, zise sir Maxwell. Era, probabil, sincer când a vorbit. Azi ar fi gata să jure că te-a făcut să aştepţi, Wimsey.

— Posibil. Ei, acum trebuie să fim la expoziţie la ora patru. N-avem prea multă vreme. Totuşi, am

observat că în drum există o mică tipografie. Sper să găsim acolo tot ce ne trebuie.

O porni în fruntea lor pe stradă, cu pas săltăreţ, şi intră într-o minusculă imprimerie.

— Doresc să cumpăr nişte litere de metal, zise. Cam ca astea. De aceeaşi dimensiune, şi cât se poate de asemănătoare ca formă.

Arătă o foaie de hârtie.

Maistrul se scarpină în creştet.

— Astea-s caractere de cinci, zise. Cele mai apropiate pe care le avem sunt verzalele tip Clarendon. *Ay*, vă putem oferi aşa ceva, dacă n-aveţi nevoie de o tonă.

— O, Doamne, nu. Nu vreau decât cinci litere: S, M… şi L, A şi D şi un set complet de numere.

— Monotipul e bun?

— Prefer litere turnate, dacă aveţi. Vreau să le folosesc pentru a imprima ceva pe un mic articol de marochinărie.

— Foarte bine.

Maistrul se duse la o cutie cu litere, extrase literele şi cifrele solicitate şi le înveli într-o hârtiuţă, cerând un preţ modest.

Wimsey plăti şi puse pacheţelul în buzunar.

— Apropo, zise, acum două săptămâni n-a trecut cumva pe aici un gentleman care v-a cerut acelaşi lucru?

— Nu, domnule. Mi-aş aminti numaidecât. Nu, nu, ar fi fost o tranzacţie ieşită din comun. De când m-am apucat de meseria asta, nu mi-a cerut nime' aşa ceva, şi-s doi ani de-atunci în ianuarie.

— Bine, bine, n-are importanţă. Mulţumesc frumos. Bună ziua. Domnule inspector, n-ar strica să faci rost de o listă a prăvăliilor şi a tipografilor. Şi – da, aşteaptă – a celor ce vând materiale de compactorie. Ferguson trebuie să le fi cumpărat, dacă nu le-o fi avut la el, ceea ce-i puţin probabil.

Dalziel plecă să facă rost de broşura cerută, iar ceilalţi luară un taxi şi se grăbiră la expoziţie, unde ajunseră la patru fără câteva minute. Zăboviră acolo până la patru şi jumătate, făcând un tur grăbit al

tuturor sălilor şi remarcând câte un tablou sau două ieşite din comun în fiecare încăpere.

— Asta e, zise Wimsey, când trecură din nou prin uşa turnantă. Acum, dacă am întâlni în prag nişte amici curioşi, i-am putea convinge că am văzut întreaga expoziţie şi că ne-am pus creierul la contribuţie. E cazul să ne retragem într-un loc liniştit. Propun o cameră de hotel.

Capitolul XXIX
LORDUL PETER WIMSEY

Într-o cameră ferită a unuia dintre hotelurile principale din Glasgow, Wimsey despachetă literele, precum şi maşina de ras a lui Ferguson şi un ciocănaş cumpărat şi el pe drum.

Pe urmă, îndemnându-i pe însoţitori să se apropie, scoase din buzunar partea „dus" a biletului de clasa întâi Gatehouse-Glasgow.

— Acum, domnilor, explică el, am ajuns la punctul crucial al anchetei noastre. Dacă aţi fi citit excelenta lucrare a domnului Connington, pe care v-am recomandat-o, aţi fi constatat că ea conţine o relatare despre modul în care un individ a falsificat perforarea de pe biletul său de tren, cu ajutorul unei forfecuţe de manichiură.

Asta se întâmpla pe o cale ferată englezească. Autorităţile feroviare scoţiene, însă, poate din simplă plictiseală, poate din lăudabila idee de a face viaţa falsificatorilor mai grea, nu se mulţumesc cu o simplă perforare triunghiulară. Zilele trecute am călătorit – într-un mod foarte neconvenabil pentru mine – de la Gatehouse la Glasgow, cu trenul de 9.08 a.m. Am constatat că brutele de controlori au efectuat, fără milă, trei ştanţări feroce pe sărmanul meu bilet. Prima, la Maxwelltown, unde au imprimat un set oribil de litere şi cifre, după cum urmează: $^{LMS}/_{42D}$. La Hurlford s-au mulţumit să taie o bucată mare din bilet, nu o simplă gaură triunghiulară, ci o chestie dezgustătoare, ca un soi de cifra 1 bondoacă. Ferguson a avut, probabil, deseori ocazia să vadă asemenea semne şi, cu ochiul lui format de artist şi remarcabila-i memorie vizuală, este, fără îndoială, capabil să le reproducă din memorie. Eu, personal, mi-am luat toate precauţiile, făcând o schiţă a perforaţiei. Uitaţi-o. Pe urmă, la Mauchline, au redevenit foarte vigilenţi şi au desfigurat biletul cu încă un cod cifrat: $^{LMS}/_{23A}$. Acum, domnilor, cu

îngăduinţa dumneavoastră şi cu ajutorul acestor instrumente, voi purcede la falsificarea însemnelor pe bilet.

Luă maşina de ras şi scoase din ea lama, apoi, aşezând biletul pe marginea de marmură a lavaboului, decupă din dreptunghiul de carton o bucăţică de forma şi mărimea perforaţiei de la Hurlford.

După care puse biletul pe sugativa oferită de hotel, aşeză cu grijă cifra 2 turnată în metal puţin deasupra marginii şi lovi scurt cu ciocănelul. Când ridică semnul tipografic, văzură cifra, adânc ştanţată, pe faţa biletului; pe verso se putea zări o versiune mai groasă şi mai neclară, în relief.

— Ehei, strigă Macpherson, zău că sunteţi prea isteţ pentru un om cinstit!

Wimsey adăugă cifra 3 şi un A, având grijă ca literele să fie aliniate – sarcină pe care o îndeplini uşor, proptind colţul literelor de metal pe muchia cartonului. Apoi, cu multă atenţie acordată distanţei şi verticalităţii, imprimă, deasupra lui 23A şi literele LMS. În felul acesta obţinu ştanţarea de la Mauchline. Într-un al treilea loc falsifică inscripţia $^{LMS}/_{42D}$, însemnul de la Maxwelltown, după care puse jos uneltele cu un suspin de satisfacţie.

— Cam grosolan pe alocuri, zise, dar probabil că ar fi acceptate la o examinare neatentă. Nu ne mai rămâne decât un singur lucru de făcut, adică să-l depunem în mâinile companiei feroviare. Mai bine să nu iau cu mine decât un singur martor. Nu vreau să stârnesc senzaţie.

Îl alese ca însoţitor pe inspector şi plecară în grabă, cu taxiul, spre gara St Enoch. Aici Wimsey întrebă, pe un ton enervat, de controlorul ce fusese de serviciu la sosirea trenului de la 2.16 de la Dumfries. Îi fu arătat un om ce strângea biletele la o barieră. Wimsey, aranjându-şi trăsăturile feţei într-un soi de zâmbet morocănos, se apropie de el cu un aer de bunăvoinţă îngrijorată.

— Bună seara. Cred că dumneata erai la barieră când am sosit azi după-amiază, cu trenul de 2.16. Ştii că m-ai lăsat să trec fără să predau biletul? Da, da, he,

he! Puteam foarte bine să escrochez căile ferate. Cred că ar trebui să fii ceva mai atent. Da, sunt acţionar al acestei linii, vărul meu e director şi cred sincer că nu ţi-ai făcut datoria. Va fi o anchetă, fireşte, când vor constata, la biroul de revizie, că lipseşte un bilet, dar ştii, he, he, până atunci mi-aş putea lua uşor tălpăşiţa. Hm, hm, nu-i de mirare că scad profiturile. Dar nu vreau să dai de bucluc, aşa că ţi-am adus biletul, iar dac-aş fi în locul dumitale, l-aş pune laolaltă cu celelalte şi mi-aş ţine gura. Pe viitor, însă, să fii mai atent, ne-am înţeles?

Pe timpul acestei cuvântări, rostită dintr-o singură suflare, astfel încât nu lăsa loc pentru niciun răspuns, faţa controlorului se schimbă, pe rând, de la o expresie de curtoazie obosită la una de uimire şi în cele din urmă la una de mânie.

— Eh, sir, zise omul de îndată ce putu strecura şi el un cuvinţel, io nu ştiu ce vreţi, da' nu mă puteţi păcăli în acelaşi fel a doua oară, în mai puţin de două săptămâni.

Inspectorul Macpherson interveni:

— Io-s ofiţer de poliţie, omule, şi te rog să-mi răspunzi cinstit. Ţi s-o mai întâmplat asta vreodată?

Speriat de-a binelea, controlorul se scuză, se bâlbâi şi le spuse povestea întreagă.

Exact cu două săptămâni în urmă fusese de serviciu cam la aceeaşi oră. Venise un domn şi, întocmai ca Wimsey, îi arătase un bilet, explicând că trecuse, într-un fel sau altul, de barieră fără a i se cere să-l predea. El, controlorul, examinase biletul şi văzuse că fusese ştanţat reglementar la Maxwelltown, Hurlford şi Mauchline, aşa că nu avusese niciun motiv să pună la îndoială relatarea necunoscutului. Nedorind să fie mustrat pentru neglijenţă, îi mulţumise călătorului, luase de la el biletul şi i-l dăduse funcţionarului care întocmea lista cu biletele zilei ca s-o trimită la biroul de revizie. Îndatoritor, funcţionarul pusese biletul în teancul cuvenit şi cu asta, basta. Controlorul avusese remuşcări, dar, cum biletul părea a fi în ordine din toate punctele de vedere, nu se gândise la posibilitatea unei nereguli. Când i se arătă fotografia lui Ferguson,

recunoscu în el, cu destulă greutate, pe omul care venise să-i restituie biletul.

Funcţionarul confirmă şi el relatarea controlorului, aşa că nu mai rămânea decât să facă un drum până la biroul de revizie şi să ceară permisiunea să examineze chiar biletul cu pricina. Din fericire, acesta mai exista, mulţumită faptului că făcuse obiectul unei anchete a poliţiei. O examinare atentă dovedi că exista o uşoară deosebire între formele literelor de pe acest bilet şi de pe cele corect ştanţate din acelaşi teanc, precum şi că, în timp ce semnele care se presupuneau că ar fi fost înscrise pe el la Mauchline erau $^{LMS}/_{23A}$, celelalte bilete purtau inscripţia $^{LMS}/_{23B}$. Li se dădu explicaţia că litera ce venea după cifre îl indica pe controlorul ce verifica biletele de tren; fiecare controlor avea cleştele lui. Numerele de la Mauchline mergeau de la 23A la 23G. De aceea, dacă în sine ştanţarea 23A era absolut valabilă şi corectă, era ciudat că controlorul A verificase un singur bilet pe acel tren. Cercetarea anterioară nu urmărise, fireşte, decât să se asigure că biletul ajunsese cu adevărat la Glasgow, de aceea nu-şi bătuse nimeni capul cu ştanţarea. Acum, însă, îţi sărea în ochi că însemnele erau contrafăcute, deşi executate perfect.

La întoarcerea la hotel, Dalziel le oferi lui Wimsey şi inspectorului o confirmare în plus. Marţea respectivă, un individ cu semnalmentele lui Ferguson intrase într-o prăvălie ce vindea utilaj de compactorie şi cumpărase un set de imprimatoare de litere, de mărime şi formă corespunzătoare literelor de pe bilete. Pretinsese că se îndeletnicea, ca amator, cu legătoria de cărţi şi că avea nevoie de litere pentru a le ştanţa pe cotoarele unui set de volume, care urmau să poarte inscripţia SAMUEL 1, 2, 3, şi 4 – serie ce conţinea literele şi cifrele necesare pentru a falsifica ştanţările de pe bilet.

Capetele de acuzare împotriva lui Ferguson erau complete.

* * *

La întoarcerea de la Glasgow, cu ultimul tren, Wimsey nu se arătă prea comunicativ.

— Ştiţi, începu el, îmi plăcea destul de mult de Ferguson, în timp ce pe Campbell nu-l puteam înghiţi cu niciun preţ. Aş fi vrut…

— Nimic de făcut, Wimsey, zise şeful poliţiei. Crima e crimă, înţelegi.

— Nu întotdeauna, replică Wimsey.

* * *

Când sosiră acasă, Ferguson fusese deja arestat. Voise să-şi scoată maşina, constatase că-i lipsea magnetoul şi apoi încercase să fugă la gară. Atunci Ross şi Duncan consideraseră potrivit să intervină. Când îl arestaseră şi-i citiseră drepturile nu spusese nimic, iar acum se găsea în închisoarea de la Newton-Stewart, aşteptându-şi interogatoriul. Confruntat cu biletul falsificat, cedă şi, în ciuda avertismentelor poliţiştilor, hotărî să-şi spună povestea.

— N-a fost o crimă, zise. Jur pe Dumnezeu că n-a fost o crimă. Şi spuneam adevărul când susţineam că lucrurile nu s-au întâmplat deloc ca în reconstituirea voastră.

Campbell s-a întors, aşa cum spuneam, la zece şi un sfert. A intrat nepoftit la mine acasă şi s-a lăudat cu ce-i făcuse lui Gowan şi ce avea să-i facă lui Farren. Iarăşi băuse, după ce se întorsese. M-a împroşcat cu vorbe urâte, zicând că o să termine el cu mine, pentru totdeauna. Era insuportabil de agresiv. Credeţi-mă, n-a fost o crimă. Era noaptea în care Campbell avea chef de scandal, şi a căpătat ceea ce i se cuvenea.

I-am cerut să se care din casa mea. A refuzat şi am încercat să-l dau afară în brânci. El a sărit la mine şi ne-am luat la trântă. Sunt mai puternic decât par, iar el nu era treaz. Ne-am tras de haine şi ne-am îmbrâncit, iar eu i-am tras un pumn zdravăn în maxilar. În cădere, s-a lovit cu capul de marginea rotundă a sobei din atelier. Când m-am aplecat asupra lui, murise. Era ora unsprezece.

Fireşte că m-am înspăimântat. Îl ameninţasem nu o dată că o să-i fac de petrecanie, iar pentru ceea ce se întâmplase n-aveam martori. Acum era mort la mine acasă şi nu încăpea îndoială că eu recursesem primul la forţă.

Pe urmă mi-a venit ideea că aş putea încerca să înscenez un accident. Nu e nevoie să intru în detalii. Se pare că vă sunt, toate, cunoscute. Planul mi-a mers şnur, cu o singură excepţie, dar am rezolvat şi problema aceea care, de fapt, mi-a fost de folos. Intenţionasem să plec de la Barrhill, dar am pierdut trenul şi atunci am zăbovit în preajma bătrânului Ikey-Mo, ceea ce mi-a îmbunătăţit mult alibiul, deoarece la o examinare atentă nu părea posibil să ajung la timp la Girvan, mai ales după ce aflasem de la Jock Graham că ştiţi că n-aş fi putut pleca de la Minnoch mai devreme de unsprezece şi jumătate.

Ghinionul meu, desigur, că aţi descoperit atât de repede cadavrul. Ştiam că vor fi necazuri cu problema aia, cu *rigor mortis*. Oare asta să vă fi dat pentru prima oară ideea că e vorba de o crimă?

— Nu, răspunse Wimsey. Ideea ne-a dat-o obiceiul dumneavoastră de a vârî tuburile de vopsea în buzunar. V-aţi dat seama că aţi luat cu dumneavoastră tubul de alb al lui Campbell?

— Abia la întoarcerea acasă am observat. Dar nici prin gând nu mi-a trecut că s-ar putea prinde cineva. Presupun, Wimsey, că dumneavoastră vă aparţine deducţia inteligentă. L-aş fi dus sus pe Minnoch şi l-aş fi aruncat undeva, dar îl văzuserăţi în ziua când m-aţi vizitat la atelier. Aceea a fost prima spaimă pe care am tras-o. Mai târziu, am crezut că am un alibi pe care mă pot baza. Eram mândru de modul cum falsificasem biletul. Speram că nu veţi lua în considerare pe Ikey-Mo.

— Un singur lucru nu înţeleg, îl întrerupse şeful poliţiei. De ce n-aţi pornit de pe Minnoch ceva mai devreme? Nu era nevoie să pictaţi atât de mult.

Ferguson zâmbi vag.

— A fost marea mea greşeală. Aţi reconstituit evenimentele acelei nopţi, deci ştiţi ce multe am avut de făcut. Ei bine, un lucru mi-a scăpat. Am uitat să întorc ceasul, ceea ce fac de obicei înainte de culcare. Tocmai voiam să-mi strâng ustensilele de pictat, după ce lucrasem destul de multişor, când am auzit că trece un camion. Am aşteptat să dispară şi m-am uitat la ceas. Arăta zece şi jumătate. Mi-am spus că-mi pot

permite să mai pictez o jumătate de oră. Nu voiam să stau prea mult la Barrhill, unde-aş fi putut fi recunoscut. Am lucrat până am socotit că mai trecuse o jumătate de oră şi iarăşi m-am uitat la ceas. Era tot zece şi jumătate. Atunci am intrat în panică. Am împins cadavrul în râu şi am strâns totul la iuţeală, de parcă mă mâna diavolul. Cred că din cauza asta am uitat de tubul de vopsea albă. Am şters-o cât am putut de repede, dar bicicleta împrumutată era prea mică pentru mine, cu centrul de greutate prea jos. Un coşmar. Trenul l-am pierdut la mustaţă: tocmai pornise din gară când am ajuns eu la încrucişare. Am pedalat mai departe, în disperare de cauză. Pe urmă a apărut maşina aceea şi m-am considerat salvat. Dar n-am fost, se pare.

Sunt dezolat. N-am avut intenţia să-l omor pe Campbell. Susţin şi voi susţine în continuare că n-a fost o crimă.

Wimsey se ridică în picioare.

— Atenţie, Ferguson, zise. Îmi pare foarte rău, şi mereu mi-am spus că, de fapt, nu poate fi vorba de o crimă. Vă rog să mă iertaţi.

— Mă bucur, zise Ferguson. De-atunci, mă omoară mustrările de conştiinţă. Prefer să fiu judecat. Doresc să spun tuturor să n-am comis o crimă. Mă credeţi, nu-i aşa?

— Eu vă cred, răspunse Wimsey, şi dacă juraţii sunt oameni rezonabili, vor da un verdict de legitimă apărare sau de omor scuzabil.

După ce aflară de experienţele domnului Gowan, juraţii aleseră calea de mijloc, între crimă şi legitimă apărare. Optară pentru omor fără premeditare, recomandând ca sentinţa să fie indulgentă, pe temeiul că, fără îndoială, Campbell şi-o căutase cu lumânarea şi că barba lui Samson nu fusese sacrificată în van.

[1] Decorat cu Distinguished Service Order (n. tr.).

[2] Joc de cuvinte: *whimsy* (sau *whim*) înseamnă „ton", „capriciu". O traducere aproximativă ar putea fi: „După cum îmi este cheful" (n. tr.).

[3] Anul 1897, când regina Victoria şi-a serbat Jubileul de Diamant (n. tr.).

[4] Şubredul, Slăbănogul (n. tr.).

[5] Este vorba de uniunile sau cluburile studenţeşti de dezbatere de la Oxford (n. tr.).

[6] Personaj al ciclului de legende arthuriene, erou al unui poem de Samuel Rowlands (1570-1630?) (n. tr.).

[7] Spital administrat de Voluntary Aid Detachment (n. tr.).

[8] Termen dispreţuitor folosit de scoţieni pentru locuitorii de la sud de graniţa cu Anglia (n. tr.).

[9] Poreclă dată soldaţilor scoţieni în argoul militar (n. tr.).

[10] Câteva dintre personajele cărţii vorbesc cu un apăsat accent scoţian, ceea ce produce efecte comice remarcabile. Traducerea încearcă să păstreze ceva din acest umor de limbaj, apelând la forme îndulcite ale graiului ardelenesc (n. tr.).

[11] În legendele celte, una dintre insulele de pe celălalt tărâm unde se refugiază sufletele drepţilor. Regele Arthur ar fi mers în Avalon după moarte (n. tr.).

[12] Reprezentant al parchetului, însărcinat cu anchetarea deceselor suspecte (n. tr.).

[13] În Scoţia, procuror al unui district sau comitat (n. tr.).

[14] Joc practicat în berării, constând în aruncarea la ţintă a unor săgeţi scurte (n. tr.).

[15] Poem de lord Alfred Tennyson (1832) (n. tr.).

[16] Rege african mitic, indiferent faţă de femei, dar care se îndrăgosteşte de o tânără săracă. Legenda lui e povestită de T. Percy în *Reliques of Ancient English Poetry* (1765) şi de Tennyson în *The Beggar Maid* (n. tr.).

[17] Maria Montesori (1870-1952), autoare a unui sistem de educaţie bazat pe spontaneitate şi libertate (n. tr.).

[18] Poezie comică în formă fixă, cu un conţinut adesea licenţios (n. tr.).

[19] Mărimea handicapului indică valoarea unui jucător de golf. St Andrews, în Scoţia, este unul dintre cele mai prestigioase terenuri de golf din Marea Britanie (n. tr.).

[20] Una din gările Londrei (n. tr.).

[21] Roman gotic de Horace Walpole (n. tr.).

[22] Gilbert Keith Chesterton (n. tr.).

[23] Referire la Alice în Ţara Minunilor de Lewis Carroll (n. tr.).

[24] *Bally* – afurisit, îngrozitor (n. tr.).

[25] Gelatină din smântână şi lapte de migdale (fr.) (n. tr.).

[26] Referiri la *Macbeth* (n. tr.).

[27] O nouă aluzie livrescă la regele Duncan, victima lui *Macbeth* (n. tr.).

[28] Expresia folosită de autoare, Fish, flesh and fowl (Yeats), are în engleză conotaţia de „univers carnal", opus celui spiritual (n. tr.).

[29] Wimsey citează din poezia *Ocean,* de Byron (n. tr.).

[30] În *Neguţătorul din Veneţia,* prinţul Marocului trebuie să aleagă din trei casete pe cea care conţine portretul Portiei, pentru a-i obţine mâna (n. tr.).

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE
NOTĂ BIOGRAFICĂ
Capitolul I
Capitolul II
Capitolul III
Capitolul IV
Capitolul V
Capitolul VI
Capitolul VII
Capitolul VIII
Capitolul IX
Capitolul X
Capitolul XI
Capitolul XII
Capitolul XIII
Capitolul XIV
Capitolul XV
Capitolul XVI
Capitolul XVII
Capitolul XVIII
Capitolul XIX
Capitolul XX
Capitolul XXI
Capitolul XXII
Capitolul XXIII
Capitolul XXIV
Capitolul XXV
Capitolul XXVI
Capitolul XXVII
Capitolul XXVIII
Capitolul XXIX

Table of Contents

CUVÂNT ÎNAINTE 3
NOTĂ BIOGRAFICĂ 6
Capitolul I 14
Capitolul II 25
Capitolul III 40
Capitolul IV 48
Capitolul V 54
Capitolul VI 67
Capitolul VII 78
Capitolul VIII 94
Capitolul IX 103
Capitolul X 109
Capitolul XI 120
Capitolul XII 135
Capitolul XIII 144
Capitolul XIV 161
Capitolul XV 172
Capitolul XVI 182
Capitolul XVII 190
Capitolul XVIII 197
Capitolul XIX 205
Capitolul XX 213
Capitolul XXI 235
Capitolul XXII 254
Capitolul XXIII 271
Capitolul XXIV 281
Capitolul XXV 297

Capitolul XXVI 314
Capitolul XXVII 326
Capitolul XXVIII 346
Capitolul XXIX 360